

სისხლის სამართალი
ზოგადი და კარძო ნაირუბი

სისხლის სამართლის პროცესი
კარძო ნაირუბი

კრებულში გამოქვეყნებულია ერთგვაროვანი სასამართლო
პრაქტიკის ჩამოყალიბებისა და სამართლის განვითარებისათვის
მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები. ამ და სხვა საქმეთა მოძებნა
შესაძლებელია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ვებ-
გვერდზე: <http://www.supremecourt.ge/court-decisions/>

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებანი
სისხლის სამართლის საქმეებზე**
2022, №10-12

**Decisions of the Supreme Court of Georgia
on Criminal Cases**
(in Georgian)
2022, №10-12

**Entscheidungen des Obersten Gerichts von Georgien
in Strafsachen**
(in der georgischen Sprache)
2022, №10-12

**Решения Верховного Суда Грузии
по уголовным делам**
(на грузинском языке)
2022, №10-12

გადაწყვეტილების შერჩევასა და დამუშავებაზე პასუხისმგებელი
რუსულან ჭანტურიძე

**ტექნიკური რედაქტორი
მარიამ გალავაშვილი**

რედაქციის მისამართი:

0110, თბილისი, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6, ტელ: 298 20 75;
www.supremecourt.ge

**შურნალი გამოდის საქართველოს უზენაესი სასამართლოსა და
საქართველოსიუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საერთო სასამართლოების
დეპარტამენტის მხარდაჭერით**

საქონლი

სისხლის სამართლი

ზოგადი ნაწილი

1. სასჯელის დანიშვნა

გამოსაცდელ ვადაში განზრახი დანაშაულის ჩადენისას ვადიანი
თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული სასჯელის ნაწილის
პირობითად ჩათვლის გამოყენების მართლზომიერება 5
სასჯელის შემცირება 14; 20
ჯარიმის ნაცვლად ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნა 28

2. ამნისტია, შენყალება, ნასამართლობა

ნასამართლობის გაქარწყლების ვადის ათვლა 33; 45

3. პირობითი მსჯავრი

სასამართლოს ვალდებულება პროკურორის პოზიციისგან
დამოუკიდებლად გააუქმოს პირობითი მსჯავრი 61

კერძო ნაწილი

1. დანაშაული ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების წინააღმდეგ

გენდერის ნიშნით შეუწყისარებლობის მოტივით წამება 69

2. ეკონომიკური დანაშაული

ქურდობა, ჩადენილი დიდი ოდენობით და სხვისი ნივთის
დაზიანება, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია 94
ძარცვა, ჩადენილი წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ 115

სისხლის სამართლის პროცესი

კერძო ნაწილი

1. კასაცია

საკასაციო განაჩენი
გამამტყუნებელი განაჩენის გაუქმება და
მის ნაცვლად გამამართლებელი განაჩენის დადგენა 130

განაჩენში ცვლილების შეტანა და ქმედების გადაკვალიფიცირება
საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 109-ე მუხლის
მე-2 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტიდან იმავე კოდექსის 11¹, 117-ე მუხლის
მე-4 ნაწილზე 136

განაჩენში ცვლილების შეტანა და პირის უდანაშაულოდ ცნობა
საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლით
წარდგენილ ბრალდებაში 147

ბრალდებულის გარდაცვალების გამო სისხლისსამართლებრივი დევნის შესახებ განჩინების გაუქმება და სისხლის სამართლის საქმის იმავე სასამართლოში დაბრუნება სასამართლო განხილვის გასაგრძელებლად	161
2. ექსტრადიცია	170; 187

სისხლის სამართალი

ზოგადი ნაცილი

1. სასჯელის დანიშვნა

გამოსაცდელ ვალი განხრასი დანაშაულის
ჩაღენისას ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის სახით
დანიშნული სასჯელის ნაცილის პირობითად ჩათვლის
გამოყენების მართლზომიერება

განაჩენი საქართველოს სახელი

№982აპ-22

9 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:
ლ. თევზაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. გაბინაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა თბილისის ისანი-სამგორის
რაიონული პროკურატურის პროკურორ შოთა ბარამიას საკასაციო
საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამარ-
თლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 26 ივნისის განაჩენზე.

აღნერილობითი ნაწილი:

1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქ-
მეთა კოლეგიის 2022 წლის 10 მარტის განაჩენით:

ა. ბ., – დაბადებული ... წლის – მარტს, – ცნობილ იქნა დამნაშა-
ვედ საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათ-
ვალისნებული დანაშაულის ჩადენისთვის და სასჯელის სახედ
და ზომად განესაზღვრა 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღ-
კვეთა.

საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, გა-
უქმდა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2019 წლის 24 სექ-
ტემბრის განაჩენით დანიშნული პირობითი მსჯავრი – 2 წლით თა-
ვისუფლების აღკვეთა და სპეციალური პენიტენციური სამსახუ-
რის აღმოსავლეთ საქართველოს პირველი ადგილობრივი საბჭოს
2020 წლის 13 აგვისტოს №0...- გადაწყვეტილებით 3 თვითა და 28
დღით ადრე, პირობით ვადამდე გათავისუფლება.

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, ბოლო განაჩენით დანიშნულ სასჯელს ნაწილობრივ დაემატა წინა განაჩენით დანიშნულ სასჯელის მოუხდელი ნაწილიდან და სპეციალური პენიტენციური სამსახურის აღმოსავლეთ საქართველოს პირველი ადგილობრივი საბჭოს 2020 წლის 13 აგვისტოს №0...- გადაწყვეტილებით პირობით ვადამდე გათავისუფლებული სასჯელიდან – 2 წლით, 3 თვითა და 28 დღით თავისუფლების აღკვეთიდან, სასჯელის ნაწილი – თავისუფლების აღკვეთა 6 თვით და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, ა. ბ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა, საიდანაც საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა განესაზღვრა პენიტენციურ დაწესებულებაში მოსახლეობიდან, ხოლო 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა ჩაეთვალა პირობით მსჯავრად და საქართველოს სსკ-ის 64-ე მუხლის საფუძველზე გამოსაცდელ ვადად დაუდგინდა – 2 წელი.

2. ა. ბ-ს მსჯავრი დაედო ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობაში, რამაც გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი და რასაც არ მოჰყოლია სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი, კერძოდ, პირველი ინსტანციის სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ:

2021 წლის 16 სექტემბერს, ღამით, თ-ი, ნ-ის ქუჩის კორპუსი №1..., ბინა №...-ში, ოჯახური კონფლიქტისას წარმოშობილი ურთიერთშელაპარაკების ნიადაგზე, ა. ბ-მ ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენა დედას – ტ. ბ-ს, კერძოდ, ფეხი დაარტყყა მუცლის არეში. აღნიშნული ქმედების შედეგად ტ. ბ-მ განიცადა ფიზიკური ტკივილი.

3. განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა თბილისის ისანი-სამგორის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა შოთა ბარამიამ, რომელმაც წარმოდგენილი სააპელაციო საჩივრით მოითხოვა განაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა და ა. ბ-სათვის დანიშნულზე უფრო მკაცრი სასჯელის განსაზღვრა.

4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 26 ივლისის განაჩენით თბილისის ისანი-სამგორის რაიონული პროკურატურის პროკურორ შოთა ბარამიას სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ დაემაყოფილდა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 10 მარტის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

5. კასატორმა – თბილისის ისანი-სამგორის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა შოთა ბარამიამ მოითხოვა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის განაჩენში ცვლილების შეტანა და ა. ბ-სათვის დანიშნულზე უფრო მკაცრი სასჯელის განსაზღვრა.

5.1. საკასაციო საჩივრის თანახმად, სასჯელი შესატყვისი და პროპორციული უნდა იყოს ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმესთან. მოცემულ შემთხვევაში მსჯავრდებულმა მუცელში ფეხი დაარტყა საკუთარ დედას. ამასთან, ა. ბ-მ დანაშაული პირობითი მსჯავრის პირობებში ჩაიდინა. შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში, საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის საფუძველზე, დაუშვებელი იყო მის მიმართ დანიშნული სასჯელის – თავისუფლების აღკვეთის პირობითად ჩათვლა. სასამართლოს გადაწყვეტილება არ შეესაბამება საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის დათქმას. ა. ბ-სთან არ გაფორმებულა საპროცესო შეთანხმება და მისთვის დანიშნული სასჯელიდან თუნდაც ნაწილის პირობითად ჩათვლა შესაძლებელია მხოლოდ გენერალური პროკურორის ან მისი მოადგილის თანხმობით დადებული საპროცესო შეთანხმებისას.

6. დაცვის მხარეს ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივარზე შესაგებელი არ ნარმოუდენია.

7. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სპეციალური პენიტენციური სამსახურის № 10 დახურული ტიპის თავისუფლების აღკვეთის დაწესებულების 2022 წლის 25 ოქტომბრის მომართვის თანახმად, ა. ბ. დაწესებულებიდან სასჯელის მოხდით გათავისუფლდა მიმდინარე წლის 15 სექტემბერს.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო პალატამ ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ საჩივრის მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს და ა. ბ-ს მიმართ დანიშნულ სასჯელში უნდა შევიდეს ცვლილება.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის გამოყენების მართლზომიერება:

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლომ არ გაიზიარა პროკურორის არგუმენტი, რომლის თანახმადაც, ა. ბ-ს მიერ დანაშაულის ჩადენა პირობითი მსჯავრის პირობებში, შეუძლებელს ხდიდა მის მიმართ საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული დანაწესის გამოყენებას, ამავე კოდექსის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილში არსებული შეზღუდვის გამო. შესაბამისად, სააპელაციო პალატამ, მას შემდეგ, რაც საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე გააუქმა ა. ბ-ს მიმართ განსაზღვრული პირობითი მსჯავრი, განაჩენთა ერთობლიობით, საბოლოოდ დანიშნულ სასჯელზე გაავრცელა საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით დადგენილი შეღავათიც და მსჯავრდებულს 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა განუსაზღვრა პენიტენციურ და-

წესებულებაში მოსახდელად, ხოლო 1 წლით თავისუფლების აღ-
კვეთა ჩაუთვალა პირობით მსჯავრად და საქართველოს სსკ-ის 64-
ე მუხლის საფუძველზე გამოსაცდელ ვადად დაუდგინა – 2 წელი.

3. განსახილველ სისხლის სამართლის საქმეზე პირველი და მე-
ორე ინსტანციის სასამართლოებმა საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხ-
ლის მე-5 ნაწილით განსაზღვრული დანაწესი განიხილეს ამავე კო-
დექსის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილისგან განყენებულად. სააპელა-
ციონ სასამართლომ მოცემული გადაწყვეტილების არგუმენტად მი-
უთითა, რომ პირობითი მსჯავრის ინსტიტუტი დარეგულირებული
იყო სხვა, კერძოდ, საქართველოს სსკ-ის XII თავით, რომლის შე-
მადგენელ ნაწილს არ წარმოადგენდა საქართველოს სსკ-ის 50-ე
მუხლი (არამედ იგი განსაზღვრავდა მხოლოდ ვადიანი თავისუფ-
ლების აღკვეთის დანიშვნის წესებს). სააპელაციონ პალატამ ასევე
აღნიშნა, რომ მოცემულ შემთხვევაში, ა. ბ-ს საქართველოს სსკ-ის
126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედები-
სათვის განესაზღვრა ვადიანი თავისუფლების აღკვეთა, ხოლო ამა-
ვე კოდექსის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის გამოყენებით, პირობითი
მსჯავრის გაუქმების შემდეგ, განაჩენთა ერთობლიობით კვლავ შე-
ეფარდა ვადიანი თავისუფლების აღკვეთა და მხოლოდ ამის შემ-
დეგ გამოიყენა სასამართლომ საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის
მე-5 ნაწილით დადგენილი დანაწესი.

4. წარმოდგენილი საქმის ყველა ფაქტობრივი გარემოების/მტკი-
ცებულების მხედველობაში მიღებით, საკასაციონ პალატა სააპე-
ლაციონ სასამართლოს ამ გადაწყვეტილებას და მასთან დაკავში-
რებულ არგუმენტებს არ იზიარებს.

5. საკასაციონ სასამართლო პირველ რიგში განიხილავს საქარ-
თველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილისა და ამავე კოდექსის
67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის მოქმედების სფეროს, ხოლო შემდეგ კი
გაანალიზებს როგორც მათ ურთიერთკავშირს, ისე – საქართვე-
ლოს უზენაესი სასამართლოს მიერ დადგენილ პრაქტიკას მსგავს
სამართლებრივ საკითხთან დაკავშირებით.

6. კანონმდებელი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექ-
სის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული შედავათის გა-
მოყენების სავალდებულო წინაპირობად მიიჩნევს კუმულაციურად
სამი გარემოების არსებობას (მაგალითისთვის: იხ. საქართველოს
უზენაესი სასამართლოს 2021 წლის 11 ოქტომბრის №888აპ-21 და
№305აპ-21 გადაწყვეტილებები), კერძოდ: მითითებული მუხლის
თანახმად, ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნისას სასა-
მართლო უფლებამოსილია, განაჩენით დადგინოს სასჯელის ნა-
წილის მოხდა, ხოლო დანარჩენი ნაწილის პირობით მსჯავრად ჩათ-
ვლა, თუ: ბრალდებული (მსჯავრდებული) აღიარებს დანაშაულს

(თუ პირს არ წაასწრეს დანაშაულის ჩადენისას ან ჩადენისთანავე), ასახელებს დანაშაულის ჩადენაში თანამონაზილეებს და თანამშრომლობს გამოძიებასთან. ამდენად, მოცემული ნორმის შინაარსში ნასამართლობა დამაბრკოლებელ გარემოებად მოხსენიებული არ არის, თუმცა, აღნიშნული არ გულისხმობს, რომ პირობითი მსჯავრის გამოყენების დროს უგულებელყოფილი უნდა იქნეს სხვა ნორმათა მოთხოვნები, რომლებიც ხსენებულ საკითხს აწესრიგებენ, კერძოდ, მოცემულ შემთხვევაში იგულისხმება საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შინაარსი, რომლის თანახმადაც: თუ პირობით მსჯავრდებულმა გამოსაცდელ ვადაში განზრახი დანაშაული ჩაიდინა (რაც მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეში გამოკვეთილია), სასამართლო გააუქმებს პირობით მსჯავრს და მსჯავრდებულს დაუნიშნავს სასჯელს ამ კოდექსის 59-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით. გამონაკლის შემთხვევაში პირობითი მსჯავრი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ მხარეთა შორის საპროცესო შეთანხმების დადებისას, რომელიც შეთანხმებული უნდა იყოს საქართველოს გენერალურ პროკურორთან ან მის მოადგილესთან (რაც განსახილველ საქმეზე არ წარმოდგენილა).

7. მაშასადამე, საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილი ნათლად განსაზღვრავს როგორც სასჯელის დანიშვნის წესს, როდესაც პირობით მსჯავრდებული გამოსაცდელ ვადაში ჩაიდენს განზრახ დანაშაულს, ისე – მოცემული წესისგან დაშვებული გამონაკლისის ფარგლებს; საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის სხვა, კერძოდ, XII თავისაგან (პირობითი მსჯავრი) განყენებულად ხელმძღვანელობას, მითუმეტეს, რომ როგორც ვადიანი თავისუფლების აღკვეთა (თავი X), ისე პირობითი მსჯავრი (თავი XII) საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის ერთ კარშია მოქცეული (კარი მესამე, სასჯელი) და ისინი სისტემურად ერთმანეთთან არიან დაკავშირებულნი. აქედან გამომდინარე, საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით განსაზღვრული დანაწესი საპელაციო სასამართლოს უნდა განეხილა არა იზოლირებულად, არამედ სხვა ნორმასთან – საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შინაარსთან კავშირში. შესაბამისად, ფაქტი, რომ საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის ყველა წინაპირობა მოცემულ საქმეში, ცალკე აღებული, გამოკვეთილია (დანაშაულის აღიარება, გამოძიებასთან თანამშრომლობა, დანაშაულის ჩადენის ან ჩადენისთანავე არ წაუსწრიათ), არ გულისხმობს პირობითი მსჯავრის პირობებში განზრახი დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში, სასჯელის დანიშვნის სხვა, კონკრეტული მომწესრიგებელი ნორმის უგულებელყოფის უფლებამოსილებასაც.

8. მსგავს სამართლებრივ საკითხზე მნიშვნელოვანია საკასაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი პრაქტიკა, კერძოდ, ერთ-ერთ გადაწყვეტილებაში საკასაციო პალატამ იმსჯელა, რომ: „საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილი, გარდა პირობითი მსჯავრის გამონაკლის შემთხვევაში გამოყენების წესისა, ასევე არეგულირებს პირობითი მსჯავრდებულის მიერ გამოსაცდელ ვადაში დანაშაულის ჩადენისას პირობითი მსჯავრის გაუქმებისა და სასჯელის დანიშვნის წესს, რაც მიემართება არა მხოლოდ საქართველოს სსკ-ის 63-ე მუხლის, არამედ საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე დანიშნულ პირობით მსჯავრსაც. შესაბამისად, გაუგებარია, საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის იმგვარი განმარტება, რაც უშვებს მისი პირველი და მეორე წინადადებების გავრცელებას საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაზე, ხოლო მსგავს მიღებომას გამორიცხავს მესამე წინადადებასთან მიმართებით“ (იხილეთ: საქართველოს უზენაესი სასამართლოს №525აპ-22 განაჩენი). საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სხვა გადაწყვეტილების მიხედვით, კასატორი ამტკიცებდა, რომ საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილსა და ამავე კოდექსის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილს შორის კონკურენციისას უპირატესობა უნდა მინიჭებოდა საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლით დადგენილ წესს, როგორც სპეციალურ ნორმას. საკასაციო სასამართლომ მოცემულ პოზიციას უპასუხა შემდეგნაირად: „საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლი ანესრიგებს ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის გამოყენებასთან დაკავშირდებულ საკითხებს, ხოლო ამავე კოდექსის 67-ე მუხლი – უშუალოდ პირობით მსჯავრდებულისათვის პირობითი მსჯავრის გაუქმების ან გამოსაცდელი ვადის გაგრძელება/შემცირების საკითხს. შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში სწორედ საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილი წარმოადგენს სპეციალურ ნორმას“ (იხილეთ: საქართველოს უზენაესი სასამართლოს №562აპ-21 განაჩენი).

9. სააპელაციო პალატამ საკუთარი გადაწყვეტილების დასაბუთებისას სრულად გაიზიარა დაცვის მხარის მიერ დასკვნით სიტყუვაში მოხმობილი საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკა (კერძოდ, იგულისხმება: №77აპ-22, №18აპ-22 გადაწყვეტილებები), რასაც საკასაციო პალატა არ ეთანხმება და მითითებულ გადაწყვეტილებებს არ მიიჩნევს განსახილველი საქმისათვის რელევანტურად, ვინაიდან ხსენებულ შემთხვევებში საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის პარალელურად, საკასაციო სასამართლოს არ გამოუყენებია საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით დადგენილი შეღავათიც (ა. ბ-ს სისხლის სამართლის

საქმეში კი ზემოხსენებული ორი მუხლი სააპელაციო სასამართლომ ერთობლივად გამოიყენა).

10. სააპელაციო პალატამ აგრეთვე აღნიშნა, რომ ა. ბ-ს პირობით მსჯავრის გაუქმების შემდეგ, განაჩენთა ერთობლიობით კვლავ შეეფარდა ვადიანი თავისუფლების აღკვეთა და მხოლოდ ამის შემდეგ გამოიყენა სასამართლომ საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით დადგენილი დანაწესი. მოცემული მითითება, საკასაციო პალატის მოსაზრებით, არ გამომდინარეობს კანონის მიზნებიდან, ვინაიდან განსახილველ შემთხვევაში სასამართლოს მიერ საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილისა და 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის გამოყენებათა ქრონოლოგია არ არღვევს მათ შერჩინის ურთიერთკავშირს და მითუმეტეს, არ გულისხმობს – პირობით მსჯავრდებულის მიერ გამოსაცდელ ვადაში განზრახი დანაშაულის ჩადენის შემთხვევებში, კვლავ პირობითი მსჯავრის გამოყენების უფლებამოსილებას.

11. ამდენად, მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეში საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის გამოყენებას არ გააჩნია სამართლებრივი საფუძველი, რის გამოც ა. ბ-ს სასჯელის დანიშვნისას ამ მუხლით გამოყენებულ შეღავათზე მითითება უნდა ამოერიცხოს.

საკასაციო სასამართლოს მიერ ა. ბ-სათვის შერჩეული სასჯელის სახე და ზომა:

12. ამგვარად, მას შემდეგ, რაც საკასაციო პალატამ გაიზიარა პიროკერორის მითითება იმ ნაწილში, რომ საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის გამოყენება არ შეესაბამება საპროცესო კანონის მოთხოვნებს, ა. ბ-ს მიმართ სასჯელის კონკრეტული სახე და ზომა უნდა შეირჩეს.

13. საკასაციო სასამართლო უთითებს, რომ სასჯელის დანიშვნის სტადიაზე მოსამართლე, საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შინაარსიდან გამომდინარე, თანაპრად აფასებს როგორც პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ, ისე შემამსუბუქებელ გარემოებებს.

14. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილი სასჯელის სახედ და ზომად ითვალისწინებს: საზოგადოებისათვის სასამართლო შრომას ვადით ოთხმოციდან ას ორმოცდათ საათამდე ან თავისუფლების აღკვეთას ვადით ორ წლამდე, იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვით ან უამისოდ.

15. საკასაციო სასამართლო, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მოთხოვნათა მითითების პარალელურად, მხედველობაში იღებს საერთაშორისო ხელშეკრულებასაც, კერძოდ, ქალთა მი-

მართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენციას („სტამბოლის კონვენციას“), რომელიც ქალთა მიმართ ძალადობის ყველა ფორმას, მათ შორის ოჯახში ძალადობას ეხება; კონვენციის 45-ე მუხლის მიხედვით, ხელშემკვრელმა სახელმწიფომ უნდა გაატაროს ყველა საკანონმდებლო თუ სხვა ზომა იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ამ კონვენციით დადგენილი დანაშაული ისჯებოდეს ეფექტური, პროპორციული და დამაფიქრებელი სანქციით; ამასთან, ამ სტადიაზე სახელმწიფოს მიერ დანაშაულის სერიოზულობის შეფასება ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მოთხოვნაა (იხ. აგრეთვე Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, § 232).

16. მოცემულ შემთხვევაში საკასაციო სასამართლო, ქმედების სახისა და მოვალეობათა დარღვევის ზომის პარალელურად (განზრახი დანაშაულისათვის ნასამართლევმა ა. ბ-მ, კვლავ ჩაიდინა განზრახი დანაშაული, კერძოდ, ოჯახში ძალადობა, რა დროსაც მუცელში ფეხი ჩაარტყა დედას), აგრეთვე მხედველობაში იღებს იმ გარემოებას, რომ მან აღიარა, მოინანია ჩადენილი დანაშაული და მიაჩინია, რომ:

ა. ბ. ცნობილ უნდა იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა. საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, უნდა გაუქმდეს თბილისის საპელაციო სასამართლოს 2019 წლის 24 სექტემბრის განაჩენით დანიშნული პირობითი მსჯავრი – 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა და სპეციალური პენიტენციური სამსახურის აღმოსავლეთი საქართველოს პირველი ადგილობრივი საბჭოს 2020 წლის 13 აგვისტოს №0...– გადაწყვეტილებით – 3 (სამი) თვითა და 28 (ოცდარვა) დღით ადრე პირობით ვადამდე გათავისუფლება. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, ბოლო განაჩენით დანიშნულ სასჯელს ნაწილობრივ უნდა დაემატოს წინა განაჩენით დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილიდან და სპეციალური პენიტენციური სამსახურის აღმოსავლეთ საქართველოს პირველი ადგილობრივი საბჭოს 2020 წლის 13 აგვისტოს №0...– გადაწყვეტილებით პირობით ვადამდე გათავისუფლებული სასჯელიდან – 2 (ორი) წლით, 3 (სამი) თვითა და 28 (ოცდარვა) დღით თავისუფლების აღკვეთიდან, სასჯელის ნაწილი – თავისუფლების აღკვეთა 6 (ექვსი) თვით და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, ა. ბ-ს სასჯელის სახედ და ზომად უნდა განესაზღვროს 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა.

17. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივარი საფუძვლიანია, რის გამოც იგი უნდა დაკმაყოფილდეს და თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი ა. ბ-ს მიმართ დანიშნული სასჯელის ნაწილში უნდა შეიცვალოს, ხოლო სხვა ნაწილში გასაჩივრებული განაჩენი უნდა დარჩეს უცვლელად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. თბილისის ისანი-სამგორის რაიონული პროკურატურის პროკურორ შოთა ბარამიას საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 26 ივნისის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. ა. ბ. ცნობილ იქნეს დამაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

4. საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2019 წლის 24 სექტემბრის განაჩენით დანიშნული პირობითი მსჯავრი – 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა და სპეციალური პენიტენციური სამსახურის აღმოსავლეთ საქართველოს პირველი ადგილობრივი საბჭოს 2020 წლის 13 აგვისტოს №0...- გადაწყვეტილებით – 3 (სამი) თვითა და 28 (ოცდარვა) დღით ადრე პირობით ვადამდე გათავისუფლება;

5. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, ბოლო განაჩენით დანიშნულ სასჯელს ნაწილობრივ დაემატოს წინა განაჩენით დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილიდან და სპეციალური პენიტენციური სამსახურის აღმოსავლეთ საქართველოს პირველი ადგილობრივი საბჭოს 2020 წლის 13 აგვისტოს №0... გადაწყვეტილებით პირობით ვადამდე გათავისუფლებული სასჯელი-დან – 2 (ორი) წლით, 3 (სამი) თვითა და 28 (ოცდარვა) დღით თავისუფლების აღკვეთიდან, სასჯელის ნაწილი – თავისუფლების აღკვეთა 6 (ექსი) თვით და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, ა. ბ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

6. ა. ბ-ს სასჯელის მოხდის ათველა დაეწყოს ამ განაჩენის აღ-სრულების მიზნით მისი დაკავების მომენტიდან და შესახლებულ იქნეს შესაბამის პენიტენციურ დაწესებულებაში. მასვე სასჯელის მოხდის ვადაში ჩაეთვალოს ამავე საქმეზე პატიმრობაში ყოფნის დრო – 2021 წლის 16 სექტემბრიდან 2022 წლის 15 სექტემბრის ჩათვლით პერიოდი;

7. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

სასჯელის შემცირება

განაჩენი საქართველოს სახელით

№701აპ-22

11 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატაში შემდეგი შემადგენლობით:

ლ. ფაზიაშვილი (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. ვასაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ რ. ს-სა და
მისი ინტერესების დამცველი ადვოკატების – ჭ. გ-ს და ე. რ-ს საკა-
საციონ საჩივარი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის
17 თებერვლის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ბრალდების შესახებ დადგენილებების მიხედვით: რ. ს-ეს, –
დაბადებულ 1... წელს, – ბრალად ედებოდა ავტომობილის მოძრა-
ობის უსაფრთხოების წესის დარღვევა იმის მიერ, ვინც ამ სატრან-
სპორტო საშუალებას მართავს, რამაც ადამიანის სიცოცხლის მოხ-
პობა გამოიწვია, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს
სისხლის სამართლის კოდექსის (შემდგომში – საქართველოს სსკ-
ის) 276-ე მუხლის მე-6 ნაწილით.

2. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებით რ. ს-ის მიერ ჩა-
დენილი ქმედება გამოიხატა შემდეგში: 2021 წლის 5 იანვარს, და-
ახლოებით 19:25 საათზე, ქ. ზ-ი, კ. გ-ას ქუჩაზე, ორმხრივი მოძრა-
ობისათვის განკუთვნილ საავტომობილო გზაზე,ს ქუჩის მიმარ-
თულებით, „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის
33.1, 33.2 და 33.6 მუხლების მოთხოვნათა უგულებელყოფით მოძ-

რავი „ფოლქსვაგენის“ ფირმის ავტომანქანა, სახელმწიფო ნომრით, რომელსაც მართავდა რ. ს-ე, საავტომობილო გზის საპირისპირო ზოლში დაეჯახა ველოსიპედით მოძრავ დ. გ-ს, რომელიც დიაგონალურად, ავტომობილის მოძრაობის მიმართულების მიხედვით, მარჯვენა კიდიდან მარცხნივ კვეთდა საავტომობილო გზას. საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევის შედეგად მიღებული ჯანმრთელობის დაზიანებებით დ. გ. შემთხვევის ადგილზე გარდაიცვალა.

3. ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 22 ნოემბრის განაჩენით რ. ს-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განეხსაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 5 წლით. მასვე ჩამოერთვა სატრანსპორტო სამუალების მართვის უფლება 1 წლითა და 6 თვით;

3.1. რ. ს-ეს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო განაჩენის გამოცხადების მომენტიდან – 2021 წლის 22 ნოემბრიდან.

4. აღნიშნული განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს მსჯავრდებულმა რ. ს-ემ და მისმა ინტერესების დამცველმა ადვოკატებმა – ჯ. გ-მ და ე. რ-მ, რომლებმაც მოითხოვეს გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა, მსჯავრდებულისათვის დანიშნული სასჯელის პირობითად ჩათვლა ან მუხლის სანქციით გათვალისწინებულ მინიმუმამდე შემცირება.

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 17 თებერვლის განაჩენით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 22 ნოემბრის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

6. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 17 თებერვლის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრეს მსჯავრდებულმა რ. ს-ემ და მისმა ინტერესების დამცველმა ადვოკატებმა – ჯ. გ-მ და ე. რ-მ, რომლებმაც მოითხოვეს გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა და მსჯავრდებულისათვის დანიშნული სასჯელის (5 წლით თავისუფლების აღკვეთა) შესაბამისი მუხლის სანქციით გათვალისწინებულ მინიმუმამდე შემცირება.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, წარმოდგენილი საჩივარის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულ რ. ს-ისა და მისი ინტერესების დამცველი ადვოკატების – ჯ. გ-სა და ე. რ-ს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის (შემდგომში – საქართველოს სსსკ-ის) 306-ე მუხლის მე-4 ნაწილის

თანახმად, საკასაციო საჩივარი განიხილება საჩივრისა და მისი შესაგებლის ფარგლებში. მოცემულ შემთხვევაში დაცვის მხარე სადაცოდ არ ხდის გასაჩივრებულ განაჩენს რ. ს-ის მსჯავრდების ნაწილში და ითხოვს მხოლოდ თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული სასჯელის შემსუბუქებას. დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარზე ბრალდების მხარეს შესაგებელი არ წარმოუდგენია.

3. სასამართლო ითვალისწინებს „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7¹ მუხლსა და საქართველოს სსსკ-ის 273-ე მუხლს; ასევე – ზედა ინსტანციის სასამართლოების უფლებას, დაეთანხმონ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას, საფუძვლების გამეორების გარეშე (იხ., Hirvisaari v. Finland, no. 49684/99, §30, ECtHR, 25/12/2001); იმ გარემოებას, რომ დასაბუთებული გადაწყვეტილების ვალდებულება არ მოითხოვს მხარეების მიერ მითითებულ ყველა არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემას (იხ. Fomin v. Moldova, no. 36755/06, § 31, ECtHR, 11/11/2011) და ქვედა ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობის გაზიარება არ არღვევს დასაბუთებული გადაწყვეტილების უფლებას (იხ., Gorou v. Greece (No. 2) no. 12686/03, §37, §41, ECtHR, 20/03/2009). შესაბამისად, სასამართლოს მიზანმენტილად არ მიაჩნია გასაჩივრებულ განაჩენში, რ. ს-ის საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-6 ნაწილით მსჯავრდების ნაწილში, მითითებული იმ არგუმენტების გამეორებას, რასაც სასამართლიც ეთანხმება.

4. მსჯავრდებულ რ. ს-ის მიმართ სასჯელის შემსუბუქების თაობაზე კასატორების მოთხოვნასთან დაკავშირებით, სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლის შესაბამისად, სასჯელის მიზანია სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავის რესოციალიზაცია.

5. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებით, სამართლიანობა გულისხმობს მართლწესრიგში პალანსის აღდგენას და შენარჩუნებას, მშვიდი და ჰადენილი ქმედების მიერ გამოწვევა-დი საფრთხეების გათვალისწინებით ადეკვატური სასჯელის დაკისრებას და იმავდროულად, სასჯელის გამოყენებას განსახილველი სისხლის სამართლის საქმის ინდივიდუალურ გარემოებებზე დაყრდნობით; რესოციალიზაციის მიზანი გულისხმობს სასჯელის მეშვეობით საზოგადოებაში საყოველთაოდ აღიარებული თანაცხოვრების წესებისადმი დამნაშავის შეგუებას, ამისათვის შესაბამისი პირობების შექმნის გზით, როგორც საპატიმრო დაწესებულებაში, ასევე, არასაპატიმრო სასჯელის შეფარდებისას, თავისუფლებაში ყოფინის პირობებში; ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება კი ხორციელდება სპეციალური და ზოგადი პრევენციის ფარგლებ-

ში, სადაც სპეციალური პრევენცია მიმართულია რეციდივის წინა-აღმდეგ, რათა დამნაშავეს მოესპოს ახალი დანაშაულის ჩადენის შესაძლებლობა ან მოხდეს მათი მინიმალიზება. ზოგადი პრევენცია კი გულისხმობს დანაშაულის ჩადენის ყველა პოტენციური მსურველისათვის იმის დემონსტრირებას, თუ რა შეიძლება მათ ელიოდეთ ანალიგიური ქმედების ჩადენის შემთხვევაში (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ბეჭა წიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“).

6. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 259-ე მუხლის მეოთხე ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. სასჯელის სამართლიანობა კი უნდა შეფასდეს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის ინდივიდუალიზაციის პრინციპის გათვალისწინებით. „სასჯელი არ უნდა იყოს არც ზედმეტად მკაცრი და არც ზედმეტად ღმობიერი იმისათვის, რომ მიღწეული იქნეს სასჯელის მიზნები“ (იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2017 წლის 11 ივლისის გადაწყვეტილება №1/7/851 საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე იმედა ხახუტაიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-7). ამიტომ „სასჯელი, ერთი მხრივ, უნდა იყოს ქმედებით გამოწვევად საფრთხეებთან გონივრულ პროპორციაში, ხოლო, მეორე მხრივ ...ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის დაკისრება უნდა მოხდეს დანაშაულის ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ბეჭა წიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-38).

7. სასჯელის დანიშნისას საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-6 ნაწილი სასჯელის სახედ და ზომად ითვალისწინებს – თავისუფლების აღკვეთას ოთხიდან შვიდ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე; ასევე ითვალისწინებს, როგორც ზოგადსავალდებულო გარემოებებს და პირის ინდივიდუალურ მახასიათებლებს, ჩადენილი ქმედების სიმძიმეს, ასევე – საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლით დადგენილ სასჯელის მიზნების მიღწევის შესაძლებლობებს და იმ გარემოებას, რომ ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანი არ არის ადამიანის ფიზიკური ტანჯვა ან მისი ღირსების დამცირება.

8. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს, რომ სასჯელის გამოყენება უნდა ეფუძნებოდეს ინდივიდუალურ გარემოებებს, საქმის

სირთულეს, ქმედებიდან მომდინარე საფრთხეებს, ქმედების ჩადენის წინაპირობებს, მოტივებს, შედეგებს, დამნაშავის პიროვნების თავისებურებებს, სასჯელის ზემოქმედებას დამნაშავის მომავალ ცხოვრებაზე (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება №1/7/851 საქმეზე, „საქართველოს მოქალაქე იმედა ხახუტაიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, 2017 წლის 11 ივლისი, II-10).

9. მოცემულ შემთხვევაში საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს პასუხისმგებლობის შემამსუბურებელ გარემოებზე – მსჯავრდებული სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყებისთანავე აღიარებდა ბრალს და თანამშრომლობდა გამოძიებასთან; დანაშაულის ჩადენის მოტივისა და მიზანზე; მსჯავრდებულის მიერ ჩადენილ ქმედებაში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნებაზე; დანაშაულის ჩადენის ვითარებაზე (მოწმე ს. მ-ს განმარტებით, მათ შვილს საყალაპავში გადასცდა კანფეტი, მსჯავრდებულმა ჩაუყო ხელი და ამოულო, მაგრამ ბავშვს სისხლი წამოუკიდა, აღებინებდა, გაშავდა და ცუდად გახდა, რის გამოც ვერ დაუცადეს სასწრაფო დახმარების მოსვლას და თავად მიჰყავდათ საავადმყოფოში, რაც დასტურდება მათ შორის ვიდეოჩანაწერის დათვალიერების ოქმითაც); მსჯავრდებულის ქცევაზე დანაშაულის ჩადენის შემდეგ (მიუხედავად იმისა, რომ მსჯავრდებულს შეიღლი მიჰყავდა საავადმყოფოში, მომხდარი შეჯახების შემდეგ იგი დარჩა შემთხვევის ადგილზე; პირველივე წუთებიდან მსჯავრდებული აშკარად გამოხატავდა თავის დამოკიდებულებას მომხდარი შემთხვევისადმი, რის გამოც სასამართლოს არ გააჩნია საფუძველი ეჭვი შეიტანოს დანაშაულის აღიარების გულწრფელობაში (სასჯელის რესოციალიზაციის და პრევენციის მიზნების განსაზღვრისთვის), რომ რ. ს-ის მიერ დანაშაულის აღიარება ემსახურება მხოლოდ სასჯელის შემსუბურების მიზანს კერძოდ: ვიდეოჩანაწერის დათვალიერების ოქმის თანახმად, მომხდარის შემდეგ მძღოლი დაეცა მუხლებზე და ხელები წაივლო თავზე; ასევე მოწმე ე. შ-ის ჩვენებას (მძღოლი ყვიროდა და თავში ირტყამდა ხელს, ხოლო იმავე ავტომანქანიდან გადმოსული ბავშვიანი ქალი, რომელიც დახმარებას ითხოვდა, გამვლელმა ავტომანქანით წაიყვანა საავადმყოფოში); მოწმე პ. ღ-ს განმარტებას (ახალგაზრდა კაცი ასფალტს ურტყამდა ხელს, ავტომანქანიდან გადმოსული ქალი კი კიოდა, რომ შვილი იხრჩობოდა); ასევე ჩადენილი დანაშაულის ხასიათს (გაუფრთხილებელი დანაშაული).

10. იმავდროობად, ვინაიდან სასჯელის ინდივიდუალიზაციის პრინციპის საფუძველზე პირს უნდა დაეკისროს „სასჯელის სწორედ ის სახე და სწორედ იმ ვადით, რაც ... საქმის გარემოებებიდან

და წარმოდგენილი მტკიცებულებებიდან გამომდინარე, ყველაზე უკეთ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნების განხორციელებას დანაშაულის ბუნების, მისი ჩადენის გარემოებებისა და ბრალდებულის პირვნებიდან გამომდინარე (იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2017 წლის 11 ივლისის №1/7/851 გადაწყვეტილება, საქმეზ „საქართველოს მოქალაქე იმედა ხახუტაიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-6), მიუხედავად იმისა, რომ განსახილველ შემთხვევაში გამოკვეთილია საქართველოს სსკ-ის 63-ე ან/და 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული შეღავათის გამოყენების წინაპირობები, დანაშაულებრივი ქმედებით გამოწვეული მძიმე შედეგის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლოს მიზანშეწონილად არ მიაჩინია მსჯავრდებულის მიმართ საქართველოს სსკ-ის 63-ე ან/და 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით განსაზღვრული სასამართლოს დისკურსიული უფლებამოსილების გამოყენება და პირობითი მსჯავრის დადგენა. იმავდროულად, სამართლიანობის, რესოციალიზაციისა და პრევენციის მიზნების მიღწევის, ჩადენილი დანაშაულის ინდივიდუალური გარემოებებისა და რ. ს-ის პიროვნული მახასიათებლების გათვალისწინებით, სასამართლოს მიზანშეწონილად მიაჩინია დაცვის მხარის საკასაციო საჩივრის დაკმაყოფილება და გასაჩივრებული განაჩენით დანიშნული სასჯელის საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული სანქციის მინიმუმადე შემცირება.

11. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მსჯავრდებულ რ. ს-ისა და მისი ინტერესების დამცველი ადვოკატების – ჯ. გ-სა და ე. რ-ს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს და ქუთაისის საპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 17 თებერვლის განაჩენში შევიდეს ცვლილება, კერძოდ: რ. ს-ე ცნობილ უნდა იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – თავისუფლების აღკვეთა 4 წლით. მასვე 1 წლითა და 6 თვით უნდა ჩამოერთვას სატრანსპორტო საშუალების მართვის უფლება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ რ. ს-ისა და მისი ინტერესების დამცველი ადვოკატების – ჯ. გ-სა და ე. რ-ს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილ-

დეს;

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 17 თებერვლის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. რ. ს-ე ცნობილ იქნეს დამხაშავედ საქართველოს სსკ-ის 276-ე მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – თავისუფლების აღკვეთა 4 წლით. მასგვე 1 წლითა და 6 თვით ჩამოერთვას სატრანსპორტო სამუალების მართვის უფლება;

4. რ. ს-ეს სასჯელის ათვლა დაეწყოს დაკავების დღიდან – 2021 წლის 22 ნოემბრიდან;

5. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

6. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

სასჯელის შემცირება

განაჩენი საქართველოს სახელით

№967აპ-22

30 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

ლ. თევზაძე (თავმჯდომარე)

შ. თადუმაძე,

მ. გაბინაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ რ. დ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ დ. ფ-ს საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 22 ივნისის განაჩენზე.

აღნერილობითი ნაწილი:

1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 1 აპრილის განაჩენით:

რ. დ., – დაბადებული ... წლის 7 იანვარს, – ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 111, 120-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად გახესაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 3 წლით;

საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, გა-

უქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 მარტის განაჩენით დადგენილი პირობითი მსჯავრი – 4 წლით თავისუფლების აღკვეთა.

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, პოლ განაჩენით დანიშნულ სასჯელს ნაწილობრივ დაემატა წინა განაჩენით დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილიდან – 3 წლით, 11 თვითა და 27 დღით თავისუფლების აღკვეთიდან და ჯარიმა – 3000 ლარიდან, სასჯელის ნაწილი – თავისუფლების აღკვეთა 1 წლით და საპოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, რ. დ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 4 წლით.

საქართველოს სსკ-ის 52¹-ე მუხლის საფუძველზე რ. დ-ს 2 წლით შეეზლუდა იარაღთან დაკავშირებული უფლებები – აეკრძალა იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვის, ტარებისა და გამოყენების უფლებები.

რ. დ-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო დაკავების მომენტიდან – 2021 წლის 3 ივნისიდან.

2. პირველი ინსტანციის სასამართლომ დაადგინა, რომ:

2021 წლის 2 ივნისს, დაახლოებით 15:00 საათზე, თ-ი, ქ-ს ქუჩის №..., ბინა №...-ში, რ. დ-მ მასთან მუდმივად მცხოვრებ ბიძას – რ. დ-ს დანის გამოყენებით მიაყენა ერთი ჭრილობა გულმკერდის არეში.

ზემოაღნიშნული ქმედების შედეგად რ. დ-მ მიიღო სხეულის მსუბუქი ხარისხის დაზიანება, ჯანმრთელობის ხანმოკლე მოშლით.

3. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 22 ივნისის განაჩენით:

მსჯავრდებულ რ. დ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ დ. ფ-ს სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 1 აპრილის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

4. კასატორმა – მსჯავრდებულ რ. დ-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა დ. ფ-მ მოითხოვა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის განაჩენის გაუქმება და რ. დ-ს მიმართ გამამართლებელი განაჩენის გამოტანა.

5. საკასაციო საჩივრის თანახმად, რ. დ. მოქმედებდა აუცილებელი მოგერიების ფარგლებში. მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული დაზარალებულის ფიზიკური მონაცემები, რაც მის უპირატესობაზე მიანიშნებს, აგრეთვე ის ფაქტი, რომ იგი იქცეოდა აგრესიულად და ალკოჰოლი ჰქონდა მიღებული; ამასთან, რ. დ. მთელი სხეულით აწევდოდა რ. დ-ს, მაშინ, როდესაც მსჯავრდებული იატაკზე იწვა ზურგით და წამოდგომის საშუალება არ ჰქონდა, თანაც მას ემუქრებოდნენ მოკვლით. სასამართლო სხდომაზე რ. დ-მ

წარდგენილ ბრალდებაში თავი დამნაშავედ არ ცნო. ამავე დროს იგი არცერთ ეტაპზე არ უარყოფდა, რომ შემთხვევის დღეს დანა თავდაცვის მიზნით გამოიყენა და არ გააჩნდა განზრახვა, თავს დასხმოდა რ. დ-ს. მონშე ე. დ-ს ჩვენების გულწრფელობაში დაცვის მხარეს ეჭვი არ შეუტანია, მაგრამ მიაჩნია, რომ მისი ჩვენება არასამარისია გამამტყუნებელი განაჩენის გამოსატანად, ვინაიდან მონშე უშუალოდ დაჭრის ფაქტს არ შესწრებია.

6. ბრალდების მხარეს დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარზე შესაგებელი არ წარმოუდგენია.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ საჩივრის მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ და გასაჩივრებულ განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება.

2. სააპელაციო სასამართლომ წარმოდგენილი მტკიცებულებების საფუძველზე მართებულად მიიჩნია, რომ რ. დ. რ. დ-სათვის ჯანმრთელობის განზრახ მსუბუქი დაზიანების მიყენების დროს არ იმყოფებოდა აუცილებელი მოგერიების მდგომარეობაში, შემდეგ გარემოებათა გამო:

დაზარალებულმა რ. დ-მ ჩვენების მიცემის დროს განაცხადა, რომ ცხოვრობს ოჯახის წევრებთან, მათ შორის ძმისშვილ რ. დ-სთან ერთად. 2021 წლის 2 ივლისს, სამუშაოს დასრულების შემდეგ, სამზარეულო ოთახში მიიღო ალკოჰოლური სასმელი. ამ დროს სახლში იმყოფებოდნენ გ. და რ. დ-ები. არაყოთან დაკავშირებით რ. დ-სთან სამზარეულოში მცირედ შელაპარაკდა. დაეჭიდნენ ერთმანეთს და მოულოდნელად, ბრალდებულთან ერთად, ძირს დავარდა. ამ დროს სამზარეულოს დანით დაჭრა რ. დ-მ. ნასვამი იყო და დეტალები ზუსტად არ ახსოვს. ჭრილობიდან სისხლი წამოუვიდა, რის გამოც სასწავლო-სამედიცინო დახმარება გამოიძახეს. რ. დ-სთვის ფიზიკური შეურაცხყოფა არ მიუყენებია. დაზარალებულმა სასამართლი სხდომაზე დაკითხვისას დაადასტურა გამოკითხვისას გამომძიებლისთვის მიწოდებული ინფორმაციის სისწორე. მისი განმარტებით, 2021 წლის 2 ივლისს შევიდა სამზარეულო ოთახში, სადაც იმყოფებოდა რ. დ. აიღო არყის ბოთლი, რომელიც აღმოჩნდა ცარიელი. სახლიდან წასვლამდე არყის ბოთლი სავსე დატოვა. რ. დ-ს ჰქითხა, რატომ გადაღვარა არაყი. ბრალდებულმა უპასუხა, რომ მას არ გადაუქცევია და საუბარი კონფლიქტში გადაიზარდა. რ. დ-ს შეაგინა და ხელი დაარტყა კისრის არეში. ბრალდებულმა ჰქითხა ხელი და დავარდა ძირს. ამ დროს გადმოცვივდა სამზარეუ-

ლოს ნივთები, მათ შორის – დანა. რ. დ-მ დავარდნილი დანა აიღო, მოუქნია და დაარტყა მუცლის მარცხენა მხარეს. ამ დროს იგრძნო ძლიერი ტკივილი და მუცლიდან წამოუვიდა სისხლი. ბრალდებულს უყვიროდა, თუ რატომ დაარტყა დანა. ამ დროს ოთახში შევიდნენ მამამისი, ე. დ. და ძმისშვილი, გ. დ. აიღო დანა და გაბრაზებული გაეკიდა რ. დ-ს. ვინაიდნა დაჭრილი იყო, გაჩერდა ეზოში და დაელოდა სასწრაფო-სამედიცინო დახმარებას.

მოწმე ე. დ-ს ჩვენებით დადგენილია, რომ 2021 წლის 2 ივლისს სახლში იმყოფებოდა, რა დროსაც გაიგონა ხმაური. შევიდა სამზარეულო ოთახში, სადაც დაინახა ძირს დაწოლილი რ. დ. მას ზევი-დან ეწვა დაზარალებული. ასწია რ. დ., რა დროსაც დაინახა, რომ მუცელში, მარცხენა მხარეს, იყო დაჭრილი. ამ დროს ბრალდებული გაიქცა, ხოლო დაზარალებული გაეკიდა გინებით და გაჩერება მოსთხოვა. რ. დ. დაბრუნდა ოთახში, ხოლო რ. დ. გაიქცა. გამოიძახეს სასწრაფო დახმარება, რომელიც მალევე მოვიდა. მოწმემ დაა-დასტურა, რომ შემთხვევის ადგილზე მისვლისას, დაზარალებული უკვე დაჭრილი იყო. რ. დ-ს ხელში დასაკეცი დანა ეჭირა, რომელ-საც საოჯახო დანიშნულებით იყენებდნენ. დანის დარტყმა ნამ-დვილად არ დაუნახავს. დაზარალებული ზემოდან ეწვა ბრალდე-ბულს და მთელი სხეულით იყო გადაფარებული. კიბეზე შეამჩნია სისხლის კვალი. კონფლიქტის მიზეზი იყო ალკოჰოლურ სასმელი, რომელიც ბრალდებულმა დამალა. რ. დ. ხშირად მოიხმარს ალკო-ჰოლს, თუმცა აგრესიული არ არის და არ ჩხუბობს, უბრალოდ, ბევრს საუბრობს. დაზარალებული ფიქრობდა, რომ არაყო ბრალდებულმა დაუმალა და კონფლიქტი ამას მოჰყვა. როდესაც რ. დ-ს ჰკითხა, დანა რატომ დაარტყა ბიძას, ბრალდებულმა უპასუხა, რომ დაზა-რალებული აწვალებდა და სწორედ ამიტომ დაარტყა დანა.

სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნით დადგენილია, რომ სამედიცინო დოკუმენტაციის თანახმად, რ. დ. კლინიკა-ში მოთავსდა 2021 წლის 2 ივლისს (ე.ი შემთხვევის დღეს), 15:16 საათზე და გაეწერა იმავე დღეს. რ. დ-ს ალენიშნებოდა ნაკვეთი ჭრილობა გულმიერდის წინა, მარცხენა კედელზე, ლავიწმუა ხაზ-ზე, მე-9 ნერნთაშუა სივრცეში, კანისა და კანქვეშა ცხიმოვანი ქსო-ვილის დაზიანებით. დაზიანება (ჭრილობა) განვითარებულია რაი-მე მჩხვლეტავ-მჭრელი საგნის მოქმედების შედეგად და მიეკუთ-ვნება მსუბუქ ხარისხს, ჯანმრთელობის ხანმოკლე მოშლით.

აღნიშნული ექსპერტიზის დასკვნის სისწორე სასამართლო სხდომაზე დაადასტურა ექსპერტმა ხ. ჯ-მ.

მოწმე გ. დ-მ სასამართლო სხდომაზე დაკითხვისას ისარგებლა საქართველოს საპროცესო კოდექსით მინიჭებული უფლებით და უარი განაცხადა ახლო ნათესავის – ძმის წინააღმდეგ ჩვენების მი-

ცემაზე.

ბრალდებულმა რ. დ-მ სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხვისას წარდგენილ ბრალდებაში თავი არ ცნო დამნაშავედ და განმარტა, რომ მას დანაშაული არ ჩაუდენია. დანა თავის დაცვის მიზნით დაარტყა დაზარალებულს, რომელმაც მას მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა და წააქცია (ზურგით დაეცა). რ. დ. მას „ძალიან უჭერდა ყელში“ და იძულებული გახდა, დანა დაერტყა მის-თვის.

საქმეში არსებული დანარჩენი მტკიცებულებები, მხარეთა შე-თანხმების საფუძველზე, გამოკვლევის გარეშე იქნა მიღებული და საქართველოს სსსკ-ის 73-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, მიენიჭა პრეიუდიციული მნიშვნელობა, მათ შორის – შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმას და ვიზუალური დათვალიერების ოქმს.

ამდენად, მოცემულ შემთხვევაში ფაქტი, რომ დაზარალებულ-მა გულმკერდის არეში ჯანმრთელობის მსუბუქი ხარისხის დაზიანება რ. დ-ს ქმედების შედეგად მიიღო, დადასტურებულია როგორც მოწმეთა ჩვენებებით, ისე სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტი-ზის დასკვნით (მოცემულს სადაც არც თავად დაცვის მხარე). რაც შეეხება მართლწინააღმდეგობის გამომრიცხველ ერთ-ერთ გარემოებას – აუცილებელ მოგერიებას, ხსენებულს არ ადას-ტურებს წარმოდგენილი საქმის მასალები, კერძოდ:

მოცემულ ვითარებაში საკასაციო სასამართლო დეტალურად აფასებს დაზარალებულისა და მსჯავრდებულის ჩვენებებს, აგ-რეთვე – მათი სხეულის დაზიანებასთან დაკავშირებულ დოკუმენტებს, მიყენებული დაზიანების ლოკალიზაციასა და მოწმე ე. დ-ს ჩვენებას. რ. დ-ს მითითება, რომ დანა თავის დაცვის მიზნით დაარტყა დაზარალებულს, ვინაიდან იგი მას ფიზიკურად შეურაცხყოფდა, მათ შორის „ძალიან უჭერდა ყელში“ და უჭირდა სუნთქვა, არ არის დადასტურებული სხვა არცერთი მტკიცებულებით. მოცემულ შემთხვევაში საკასაციო პალატა ყურადღებას მიაქცევს ვიზუალური დათვალიერების ოქმს, რომლის თანაბმადაც, რ. დ-ს რამე სახის დაზიანება არ აღენიშნება, გარდა მარცხენა და მარჯვენა მუხ-ლზე არსებული წარმოებისა, რაზედაც მან განმარტა, რომ იგი მი-იღო დაკავებამდე.

რაც შეეხება ყელის (მითუმეტეს, რომ რ. დ-ს ჩვენებით, მას იმ-დენად უჭერდა რ. დ, რომ სუნთქვა უჭირდა) და თავის არეებს (აღ-ნიშნულზეც მიუთითებს ჩვენებაში რ. დ), მათზე რამე სახის და-ზიანების კალის დამადასტურებელი მასალა სასამართლოს არ გა-აჩინა.

მოცემული გარემოების პარალელურად, საკასაციო სასამარ-

თოლო აფასებს რ. დ-ს სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნასა და თავად დაზარალებულის ჩვენებას, სადაც იგი მიუთითებს ალკოჰოლის დამალვაზე, რ. დ-თან შელაპარაკებასა და მუცელში მისთვის დანის დარტყმის ფაქტზე.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკავაციო სასამართლო ეთანხმება და იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მოტივაციას – რ. დ-ს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 120-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით დამნაშავედ ცნობასთან მიმართებით და მიაჩინა, რომ არ არსებობს მასში ცვლილების შეტანის რაიმე სახის სამართლებრივი საფუძველი.

3. რაც შეეხება რ. დ-სათვის დანიშნულ სასჯელს, საკასაციო სასამართლოს მიაჩინა, რომ წარმოდგენილი საქმის ფაქტობრივი გარემონტებიდან/მტკიცებულებებიდან გამომდინარე, იგი ზედმეტად მყაცრია და უნდა შემსუბუქდეს.

4. საკასაციო სასამართლო უთითებს, რომ სასჯელის დანიშვნის სტადიაზე მოსამართლე, საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შინაარსიდან გამომდინარე, თანაბრძად აფასებს როგორც პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ, ისე შემაბსუბუქებელ გარემოებებს. ამასთან, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს საკონსტიტუციო სასამართლოს ერთ-ერთ გადაწყვეტილებაზეც, რომლის მიხედვითაც: „აუცილებელია, სასჯელი ადეკვატურად შეესატყვისებოდეს საზოგადოებრივი საშიშროების შემცველი ქმედების სიმძიმეს. იმ პირობებში, როდესაც სასჯელის სიმკაცრე აშკარად აჭარბებს ჩადენილი ქმედების საზოგადოებრივი საშიშროების ხარისხს, ეჭვევეშ დგება დაწესებული სასჯელისა და მისი ლეგიტიმური მიზნების პროპორციული დამოკიდებულება. აშკარად მკაცრი და არაგონივრული სასჯელი ზედმეტად შორდება სასჯელის ლეგიტიმურ მიზნებს“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2019 წლის 2 აგვისტოს გადაწყვეტილება №1/6/770 საქმეზე: „საქართველოს სახალხო დამცველი საქართველოს პარლამენტის ნინააღმდეგ“).

რივი, თუ სრული შეკრების, ისე – სასჯელის მოუხდელი ნაწილის სრულად შთანთქმის პრინციპით.

6. განსახილველი საქმის ყველა ფაქტობრივი გარემოების, განხორციელებული ქმედების სახისა და ხერხის, ნასამართლობის, ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულისა და მიყენებული დაზიანების მსუბუქი ხარისხის მხედველობაში მიღებით, საკასაციო სასამართლოს სამართლიანად მიაჩინა რ. დ-სათვის – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნა (რომელიც არ ნარმოადგენს ამ დანამაულისათვის განსაზღვრული სასჯელის ზომის მინიმუმს); თუმცა წინა განაჩენით დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილიდან – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთის დამატება აშკარად არ შეესაბამება მსჯავრდებულის ქმედების ხასიათსა და მის პიროვნებას, რის გამოც იგი უნდა შემცირდეს. ამავდროულად, არც სააპელაციო სასამართლოს მიუთითებია რაიმე დამატებითი სახის არგუმენტებზე მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით.

7. საკასაციო სასამართლოს მიაჩინა, რომ საბოლოოდ, განაჩენით ერთობლიობით, რ. დ-სათვის დანიშნული სასჯელი – თავისუფლების აღკვეთა 3 წლით, რასაც დაემატა წინა განაჩენით მოუხდელი ნაწილიდან – 1 თვით თავისუფლების აღკვეთა, ასევე 2 წლით იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვა – არის სამართლანი, მისი პიროვნებისა და ჩადენილი ქმედების პროპორციული, რომლითაც შესაძლებელი იქნება კანონით განსაზღვრული სასჯელის მიზნების მიღწევა.

8. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი რ. დ-ს მიმართ დანიშნული სასჯელის ნაწილში უნდა შეიცვალოს, ხოლო სხვა ნაწილში გასაჩივრებული გადაწყვეტილება უნდა დარჩეს უცვლელად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ რ. დ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ დ. ფ-ს საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდეს;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 22 ივნისის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

რ. დ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სა-

მართლის კოდექსის 11¹, 120-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – თავისუფლების აღკვეთა 3 (სამი) წლით;

საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, გაუქმდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 11 მარტის განაჩენით დანიშნული პირობითი მსჯავრი – 4 (ოთხი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად ბოლო განაჩენით დანიშნულ სასჯელს ნაწილობრივ დაემატოს წინა განაჩენით დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილიდან – 1 (ერთი) თვით თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, რ. დ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – თავისუფლების აღკვეთა 3 (სამი) წლითა და 1 (ერთი) თვით; საქართველოს სსკ-ის 52¹-ე მუხლის საფუძველზე, რ. დ-ს 2 (ორი) წლით შეეზღუდოს იარაღთან დაკავშირებული უფლებები – აეკრძალოს იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვის, ტარებისა და გამოყენების უფლება;

3. რ. დ-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყოს დაკავების მომენტიდან – 2021 წლის 3 ივნისიდან;

4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 22 ივნისის განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

5. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

პარიზის ნაცვლად ვაღიანი თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნა

განაჩენი
საქართველოს სახელით

№280აპ-22

9 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატაშ შემდეგი შემადგენლობით:
მ. გაბინაშვილი (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
ლ. თევზაძე

ღია სასამართლო სხდომაზე განიხილა აჭარის ა/რ-ის პროკურა-
ტურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორ ირაკლი დონ-
დოლაძის საკასაციო საჩივარი ქუთაისის სააპელაციო სასამარ-
თლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 1 დეკემ-
ბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 18 ივნისის გა-
ნაჩენით ა. მ-ი, – ნასამართლობის არმქონე, – ცნობილ იქნა დამნა-
შავედ საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვე-
პუნქტით – თაღლითობაში, ე.ი. მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთ-
რების მიზნით, დიდი ოდენობით სხვისი ნივთის დაუფლებაში მოტ-
ყუებით.
2. პირველი ინსტანციის სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია
შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები:

ა. მ-მ, რომელმაც მოიპოვა მ. მ-ის ნდობა, დიდი ოდენობით თან-
ხის მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, 2018 წლის ივ-
ლისში იგი დაარწმუნა, რომ დაეხმარებოდა „mersedes benc GL“
(„MERSEDES BENZ GL“) მოდელის ავტომანქანის შეძენაში. მეტი და-
მაჯერებლობისათვის ა. მ-მ მ. მ-ი მოატყუა, რომ ა-ის ავტომანქა-
ნების აუქციონზე (კოპარტზე) მიიღებდა მონაწილეობას და
„mersedes benc GL“ („MERSEDES BENZ GL“) მოდელის №... ვინკოდის
ავტომანქანას სასურველ ფასად შეუძნდა, რისთვისაც მ. მ-ს, სა-
ქართველოში ტრანსპორტირების ჩათვლით, ჯამურად უნდა გადა-
ეხადა 15 923 აშშ დოლარი.

ა. მ-ის სიმართლეში დარწმუნებულმა მ. მ-მა, მისი მითიერებით,
სს „...ში“ ქ. კ-ას საბანკო ანგარიშზე შემოაღნიშნული ავტომანქა-
ნის შესაძენად 2018 წლის 9 ივლისს ჩარიცხა 6 423 აშშ დოლარი,

ხოლო იმავე წლის 11 ივლისს – 9 500 აშშ დოლარი. ქ. კ-ამ მ. მ-ის მიერ ჩარიცხული 15 923 აშშ დოლარი 2018 წლის 11 ივლისს ბ-ი მდებარე „ს...იდან“ გამოიტანა და გადასცა ა. მ-ს, რომელმაც თანხა მართლსაწინააღმდეგოდ მიისაკუთრა, რამაც გამოიწვია დიდი ოდენბით ქონებრივი ზიანი.

3. აღნიშნული ქმედებისათვის ა. მ-ს საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით განესაზღვრა ჯარიმა – 8 000 ლარი, რაც საქართველოს სსკ-ის 62-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე, დაკავებასა და პატიმრობაში ყოფნის ვადის გათვალისწინებით, შეუმცირდა 1 000 ლარით და საბოლოოდ განესაზღვრა ჯარიმა – 7 000 ლარი, სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ.

4. განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ბრალდების მხარემ. პროკურორმა ირაკლი დონდოლაძემ მოითხოვა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 18 ივნისის განაჩენში ცვლილების შეტანას: ა. მ-ისათვის საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით უფრო მკაცრი სასჯელის შეფარდება, რაც დაკავშირებული იქნება თავისუფლების აღკვეთასთან.

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 1 დეკემბრის განაჩენით ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 18 ივნისის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

6. კასატორი – პროკურორი ირაკლი დონდოლაძე საკასაციო საჩივრით ითხოვს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2021 წლის 1 დეკემბრის განაჩენში ცვლილების შეტანას: ა. მ-ისათვის საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით უფრო მკაცრი სასჯელის განსაზღვრას (საუარესოდ შებრუნების პრიციპით), რაც დაკავშირებული იქნება თავისუფლების აღკვეთასთან.

7. მსჯავრდებულ ა. მ-ის ინტერესების დამცველი, ადვოკატი მ. პ. შესაგებლით ითხოვს პროკურორის საკასაციო საჩივრის დაუშვებლად ცნობასა და გასაჩივრებული განაჩენის უცვლელად დატოვებას.

8. საკასაციო პალატის სხდომაზე პროკურორმა ვლადიმერ თურმანიძემ მხარი დაუჭირა პროკურორ ირაკლი დონდოლაძის საკასაციო საჩივარს და ითხოვა მისი დაკმაყოფილება. დამატებით აღნიშნა, რომ მიმდინარეობს გამოძიება ანალოგიურ ფაქტებზე ა. მ-ის მიმართ, ერთ-ერთ მათგანზე კი ამა წლის 4 ნოემბერს სასამართლომ უკვე დაადგინა გამამტყუნებელი განაჩენი.

9. სასამართლო სხდომაზე მსჯავრდებულმა ა. მ-მ და მისმა ადვოკატმა განაცხადეს, რომ დაზარალებულს აუნაზღაურდა მიყენებული ზიანის ნაწილი – 5000 აშშ დოლარი. მათ ითხოვეს საქმის

გადადება სხვა დროისათვის და მსჯავრდებულისათვის კიდევ ერთხელ ვადის მიცემა, რათა მან შეძლოს დაზარალებულისათვის მიყენებული ზიანის სრულად ანაზღაურება.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო პალატამ შეისწავლა საქმის მასალები, გააანალიზა წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ პროკურორის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. მოცემულ საქმეში წარმოდგენილია ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს, რომ ა. მ-მ ნამდვილად ჩაიდინა გასაჩივრებული განაჩენით მისთვის ბრალად შერაცხული, საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ქმედება, რის შესახებაც პალატა დამატებით აღარ იმსჯელებს, ვინაიდან სრულად ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს დასკვნებს, რასაც არც მხარეები ხდიან სადაცოდ.

3. რაც შეეხება მსჯავრდებულ ა. მ-ისათვის განსაზღვრულ სასჯელს, საქართველოს სსკ-ის 259-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანამაულის სიმძიმეს. საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ სასამართლომ სასჯელის დანიშვნის დროს სრულყოფილად უნდა შეაფასოს არა მხოლოდ მსჯავრდებულის პიროვნება და მისი ინდივიდუალური მახასიათებლები, არამედ – ჩადენილი დანამაულის სახე და დაზარალებულისათვის მიყენებული ზიანის მოცულობა. ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ საბოლოოდ დანიშნული სასჯელი თანაბრად პასუხობდეს საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლით დადგენილ ყველა მიზანს, როგორც დამნაშავეს რესოციალიზაციასა და ახალი დანამაულის თავიდან აცილებას, ისე – სამართლიანობის აღდგენას. „სასჯელი, ერთი მხრივ, უნდა იყოს ქმედებით გამოწვევად საფრთხეებთან გონივრულ პროპორციაში, ხოლო, მეორე მხრივ,ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის დაკისრება მოხდეს დანაშაულის ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის № 1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „სა-

ქართველოს მოქალაქე ბექა წიქარიშვილი საქართველოს პარლა-მენტის წინააღმდეგ“, II-38).

4. მსჯავრდებულ ა. მ-ისათვის საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხ-ლის მე-3 წანილის „ბ“ ქვეპუნქტით შერაცხული ქმედება სასჯე-ლის სახით ითვალისწინებს ჯარიმას ან თავისუფლების აღკვეთას ვადით ექვიდან ცხრა წლამდე.

5. სასამართლომ ინდივიდუალურად უნდა შეაფასოს მოცემუ-ლი საქმის გარემოებები და მსჯავრდებულის პიროვნული მახასია-თებლები; ასევე, ის გარემოება, თუ კონკრეტული სახისა და ზომის სასჯელის შერჩევა რამდენად უზრუნველყოფს სასჯელის მიზ-ნებს. მოცემულ შემთხვევაში, საკასაციო პალატის აზრით, მხო-ლოდ დანამატების აღიარება, წარადგინება და მტკიცე-ბულებათა უდავოდ ცნობა არ არის საკმარისი მსჯავრდებულ ა. მ-ისათვის შესაბამისი მუხლის სანქციით გათვალისწინებული სას-ჯელის – 7000 ლარი ჯარიმის (დაკავებასა და პატიმრობაში ყოფ-ნის ვადის გათვალისწინებით) განსაზღვრისათვის.

6. საკასაციო პალატა მხედველობაში იღებს, რომ ა. მ-მ ჩაიდინა საკუთრების წინააღმდეგ მიმართული განზრახი მძიმე დანამაუ-ლი, რის შედეგადაც არსებითად დაზიანდა დაზარალებულის ინ-ტერესები, რომელმაც უარი განაცხადა ა. მ-ის მიმართ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის გავრცე-ლებაზე და ითხოვა მისთვის მიყენებული დიდი ოდენობით ზიანის ანაზღაურება, რასაც მსჯავრდებული გულგრილად ეკიდება. მარ-თალია, როგორც საქმის მასალებიდან ირკვევა და დაცვის მხარემ სასამართლოს განუცხადა, მიყენებული ზიანის ნაწილი – 5000 აშშ დოლარი მსჯავრდებულმა დაზარალებულს აუნაზღაურა, მაგრამ დანამაულის ჩადენიდან დღემდე გასულია ოთხ წელზე მეტი, და-ზარალებულ მ. მ-ს თანხა – 1000 აშშ დოლარი ბოლოს ჩაერიცხა 2020 წლის დეკემბერში, მას შემდეგ კი მსჯავრდებულს აღარ უც-დია, რომ მიყენებული ზიანის თუნდაც მცირე ნაწილი მაინც აენაზ-ღაურებინა დაზარალებულისათვის.

7. საკასაციო სასამართლოს შეფასებით, ჯარიმა ვერ გამორიც-ხავს ახალი დანამაულის ჩადენის რისკს და ვერ იქნება დამაფიქ-რებელი მსჯავრდებულისათვის, გააცნობიეროს თავისი ქმედების სასიათი, მართლწინააღმდეგობა და დანამაულებრივი ქმედების სიმძიმე. მსჯავრდებულისათვის მსუბუქი სასჯელის დანიშვნა ვერ იქცა შემაკავებელ ფაქტორად, რათა მას არ ჩაედინა სხვა, ანალო-გიური მართლსაწინააღმდეგო ქმედება (რომელზეც ბათუმის სა-ქალაქო სასამართლომ ამა წლის 4 ნოემბერს გამოიტანა გამამტკუ-ნებელი განაჩენი). საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის 1-ლი ნაწი-ლის თანახმად, სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშ-

ნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულისათვის შეფარდებული არასაპატიმრო სასჯელი ზედმეტად ლმობიერია და არ წარმოადგენს მასზე ზემოქმედების იმ ფორმას, რომელსაც შეუძლია, უზრუნველყოს სასჯელის მიზნების რეალურად განხორციელება, რის გამოც საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით შეფარდებული ჯარიმა უნდა შეიცვალოს ვადიანი თავისუფლების აღკვეთით, რაც სრულად უზრუნველყოფს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით გათვალისწინებულ სასჯელის მიზნებს – სამართლიანობის აღდგენას, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებასა და დამაამავის რესოციალიზაციას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. აჭარის ა/რ-ის პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორი ირაკლი დონდოლაძის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. ქუთაისის სააკელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2021 წლის 1 დეკემბრის განაჩენში შევიდეს შემდეგი ცვლილება:
 3. მსჯავრდებულ ა. მ-ს საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 6 (ექვსი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;
 4. მსჯავრდებულ ა. მ-ს სასჯელის ვადის ათვლა დაეწყოს ამ განაჩენის აღსრულების მიზნით მისი დაკავების მომენტიდან; მასვე სასჯელის მოხდაში ჩაეთვალოს დაკავებასა და პატიმრობაში ყოფნის დრო – 2019 წლის 3 მაისიდან 2019 წლის 7 მაისის ჩათვლით;
 5. განაჩენი დანარჩენ ნაწილში დარჩეს უცვლელად;
 6. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

2. ამინისტრი, შეწყალება, ნასამართლობა

ნასამართლობის გაქარცვლების ვალის ათველა

განაჩენი საქართველოს სახელით

№742აპ-22

3 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:
მ. გაბინაშვილი (თავმჯდომარე),
შ. თაღუმაძე,
ნ. სანდოძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა თბილისის პროკურატურის
საპროცურორო სამმართველოს პროკურორ ნანა ჯაყელის საკასა-
ციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სა-
მართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 31 მაისის განაჩენზე.

აღნერილობითი ნაწილი:

1. ბრალდების შესახებ დადგენილების მიხედვით, გ. ი-ს ბრალი
დაედო: ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ
სისტემატურ შეურაცხყოფასა და დამცირებაში, რამაც გამოიწვია
ტანჯვა და რასაც არ მოჰყოლია ამ კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე
მუხლებით გათვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი ორი პირის მი-
მართ, არაერთგზის (2 ეპიზოდი); ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯა-
ხის სხვა წევრის იძულებაში, ე.ი. ადამიანისათვის ქმედების თავი-
სუფლების უკანონო შეზღუდვაში, ე.ი. მის ფსიქიურ იძულებაში,
შეასრულოს მოქმედება, რომლის შესრულება და რომლის შესრუ-
ლებისაგან თავის შეკავება მისი უფლებაა (2 ეპიზოდი); სიცოცხლის
მოსპობის მუქარაში, როდესაც იმას, ვისაც ემუქრებიან, გაუჩნდა
მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში, ჩადენილი ოჯახის
წევრის მიმართ.

2. აღნიშნული ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2015 წლის 8 ივნისის განა-
ჩენით გ. ი. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და სასჯელის სახედ და ზო-
მად განესაზღვრა: საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის 1-ლი ნაწი-
ლით – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა, 381¹-ე მუხ-
ლის 1-ლი ნაწილით – საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა 180
საათით, 11¹,126-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (2 ეპიზოდი) – საზოგა-
დოებისათვის სასარგებლო შრომა 100-100 საათით; საბოლოოდ, და-

ნაშაულთა ერთობლიობით, სასჯელთა შთანთქმის გამოყენებით გ. ი-ს მიერაჯა 1 წლითა და 6 თვეით თავისუფლების აღკვეთა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2015 წლის 27 ნოემბრის განაჩენით გ. ი. გათავისუფლდა საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხ-ლის 1-ლი ნაწილით დანიშნული სასჯელისაგან, ხოლო სსკ-ის 381¹-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით დანიშნულმა სასჯელმა – საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომამ 180 საათით შთანთქა სსკ-ის 111¹,126-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (2 ეპიზოდი) დანიშნული სასჯელები – საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა 100-100 საათით და გ. ი-ს საბოლოოდ განესაზღვრა საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა 180 საათით.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2015 წლის 30 დეკემბრის განაჩენებით გ. ი-ს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2015 წლის 27 ნოემბრის განაჩენის საფუძველზე განსაზღვრული სასჯელი – საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა 180 საათით შეეცვალა ჯარიმით – 1000 ლარით, რაც გ. ი-მ არ გადაიხადა და დღისათვის მიმდინარეობს სააღსრულებო წარმოება.

ოჯახში ძალადობისათვის ნასამართლებმა გ. ი-ზ კვლავ, არაერთგზის ჩაიდინა ანალოგიური დანაშაული, კერძოდ: გ. ი. ცხოვრობს თ-ი, ვ. მიკრორაიონის მ-ის ბინა №... მშობლებთან – ა. მ-სა და ს. ი-თან ერთად.

2020 წლის სექტემბრიდან 2021 წლის 4 სექტემბრის ჩათვლით დროის მონაკვეთში გ. ი. ყოველდღიურად მოითხოვდა მათგან ფულად თანხას, რისი საშუალებაც ა. მ-სა და ს. ი-ს არ გააჩნდათ. აღნიშნულის გამოც, და სრულიად უმიზეზოდაც, გ. ი. სისტემატურად აყენებდა მშობლებს შეურაცხყოფას, აგნებდა მათ და ლანძღვდა უცენზურო სიტყვებით, გამოხატავდა მათ მიმართ უკმაყოფილებას, რომ „შვილისათვის არაფერს აეკთიდნენ“. მსგაცის ფაქტები განმეორდა 2021 წლის 1, 2, 3 და 4 სექტემბერს. ყოველივე აღნიშნულის შედეგად გ. ი-ისაგან მომდინარე აგრესიამ და სისტემატურმა შეურაცხყოფამ გამოიწვია მისი მშობლების – ა. მ-ისა და ს. ი-ის ტანჯვა.

2020 წლიდან 2021 წლის 4 სექტემბრის ჩათვლით დროის მონაკვეთში თ-ი, ვ-ი მიკრორაიონის მ-ის ბინა №..., გ. ი. ფსიქიკურად აიძულებდა მამას – ს. ი-ს თანხის გადაცემას, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ემუქრებოდა სიცოცხლის მოსპობით და მიმართავდა შეურაცხყოფებით, მათ შორის: 2021 წლის 4 სექტემბერს, დილის საათებში, გ. ი. დაემუქრა ს. ი-ს მოკვლით, თუ არ მისცემდა ფულს. აღნიშნული მუქარების დროს ს. ი-ს გაუჩნდა მათი განხორციელების საფუძვლიანი შიში. გ. ი. ს. ი-ს ფსიქიკურად აიძულებდა, შეესრულებინა მოქმედება, რომლის შესრულებისაგან თავის შე-

კავება მისი ნება იყო, კერძოდ – მისი სურვილის საწინააღმდეგოდ, აიძულებდა თანხის გადაცემას.

2020 წლიდან 2021 წლის 4 სექტემბრის ჩათვლით დროის მონაკვეთში თ-ი, ვ-ი მიკრორაიონის მ-ის ბინა №..., გ. ი. ფიზიკურად და ფსიქიკურად აიძულებდა დედას – ა. მ-ს თანხის გადაცემას, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ემუქრებოდა სიცოცხლის მოსპობით და მიმართავდა შეურაცხმყოფელი ფრაზებით, მათ შორის: 2021 წლის 4 სექტემბერს, დაახლოებით 00:30 საათიდან 02:00 საათამდე დროის მონაკვეთში, გ. ი. დაემუქრა ა. მ-ს მოკვლით, თუ არ მისცემდა ფულს, ასევე მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა, ხოლო იმავე დღეს, 06:30 საათზე, კვლავ მოსთხოვა ფული, ძალის დემონსტრირებით გადმოყარა და მიმოფანტა საყოფაცხოვრებო ნივთები და შეურაცხმყოფელი ფრაზებით მიმართა დედას. აღნიშნული მუქარებისას ა. მ-ს გაუჩნდა მათი განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

გ. ი. ა. მ-ს ფსიქიკურად და ფიზიკურად აიძულებდა, შეესრულებინა მოქმედება, რომლის შესრულებისაგან თავის შეკავება მისი ნება იყო, კერძოდ – მისი სურვილის საწინააღმდეგოდ, აიძულებდა თანხის გადაცემას.

2020 წლიდან 2021 წლის 4 სექტემბრის ჩათვლით დროის მონაკვეთში თ-ი, ვ-ი მიკრორაიონის მ-ის ბინა №..., გ. ი-მა, საერთო განზრახვით, ოჯახური ძალადობა ჩაიდინა დედის – ა. მ-ისა და მამის – ს. ი-ის მიმართ, კერძოდ: დაახლოებით 00:30 საათზე გ. ი-მ სიტყვიერი შეურაცხყოფა მიაყენა ა. მ-ს, რის შემდეგაც ყელში ძლიერად მოუჭირა ხელი, ასევე ხელის მოჭერით გადაუგრიხა ხელები, შემდეგ კი, კონფლიქტის ამონურვამდე, დაახლოებით 06:30 საათზე, საყოფაცხოვრებო ნივთი განზრახ ესროლა და მოახვედრა ა. მ-ს თავში. ამავდროულად, ხელები ძლიერ მოუჭირა მხრებში იქვე მყოფ ს. ი-ს, რომელიც მიანარცხა კედელს და განზრახ დააგდო ძირს. გ. ი-ის მიერ ჩადენილი თითოეული ფიზიკური ძალადობის შედეგად ა. მ-მ და ს. ი-მ განიცადეს ფიზიკური ტკივილი.

2020 წლიდან 2021 წლის 4 სექტემბრის ჩათვლით დროის მონაკვეთში თ-ი, ვ-ი მიკრორაიონის მ-ის ბინა №., გ- ი. სიცოცხლის მოსპობით ემუქრებოდა დედ-მამას – ა. მ-სა და ს. ი-ს, მათ შორის – 2021 წლის 4 სექტემბერს, დაახლოებით 00:30 საათიდან 06:30 საათამდე დროის მონაკვეთში, ოჯახური კონფლიქტის ნიადაგზე, გ. ი. სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა დედას – ა. მ-სა და მამას – ს. ი-ს, რომელთაც თითოეულ შემთხვევაში გაუჩნდათ მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 4 თებერვლის განაჩენით გ. ი-ს ამოერიცხა საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტი (2 ეპიზოდი), როგორც ზედმეტად წარ-

დგენილი; გ. ი. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა: საქართველოს სსკ-ის 11¹,150-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (ს. ი-ისა და ა. მ-ის ეპიზოდები) – 1-1 ნლით, 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით – 1 ნლითა და 6 თვით, 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (2021 ნლის 4 სექტემბრის ფიზიკური ძალადობის ეპიზოდი) – 2 ნლით, 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (2020 ნლის სექტემბრიდან 2021 ნლის 4 სექტემბრის ჩათვლით ჩადენილი სისტემატური შეურაცხყოფისა და დამცირების ეპიზოდი) – 2 ნლით თავისუფლების აღკვეთა. საქართველოს სსკ-ის 59¹ მუხლის თანახმად, საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (2021 ნლის 4 სექტემბრის ფიზიკური ძალადობის ეპიზოდი) დანიშნულმა სასჯელმა შთანთქა დანარჩენი სასჯელები და გ. ი-ს დანაშაულთა ერთობლიობით, საბოლოოდ განესაზღვრა 2 ნლით თავისუფლების აღკვეთა, რომლის მოხდა დაეწყო 2021 ნლის 4 სექტემბრიდან.

4. აღნიშნული განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს მხარებმა. პროკურორმა ნანა ჯაყულმა ითხოვა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2022 ნლის 4 თებერვლის განაჩენში ცვლილების შეტანა და გ. ი-ის დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“, „ე“ ქვეპუნქტებით (2 ეპიზოდი), 11¹,150-ე მუხლის 1-ლი ნაწილითა (2 ეპიზოდი) და 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენაში, ხოლო ადვოკატმა ვ. მ-ემ – სასჯელის შემსუბუქება.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 ნლის 31 მაისის განაჩენით თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2022 ნლის 4 თებერვლის განაჩენი შეიცვალა: გ. ი-ს ამოერიცხა საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტი (2 ეპიზოდი), როგორც ზედმეტად წარდგენილი; გ. ი-ი ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 11¹,150-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (ს. ი-ისა და ა. მ-ის ეპიზოდები), 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით, 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (2021 ნლის 4 სექტემბრის ფიზიკური ძალადობის ეპიზოდი), 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (2020 ნლის სექტემბრიდან 2021 ნლის 4 სექტემბრის ჩათვლით ჩადენილი სისტემატური შეურაცხყოფისა და დამცირების ეპიზოდი) და მიესაჯა 1-1 ნლით თავისუფლების აღკვეთა. საქართველოს სსკ-ის 59¹-ე მუხლის თანახმად, საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (2021 ნლის 4 სექტემბრის ფიზიკური ძალადობის ეპიზოდი) დანიშნულმა სასჯელმა შთანთქა დანარჩენი სასჯელები და გ. ი-ს დანაშაულთა ერთობლიობით, საბოლოოდ განესაზღვრა 1 ნლით თავისუფლების აღკვეთა, რომლის მოხ-

და დაეწყო 2021 წლის 4 სექტემბრიდან.

6. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა პრალ-დების მხარემ. წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრით პროცურორი ითხოვს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 31 მაისის განაჩენში ცვლილების შეტანას, გ. ი-ის დამნაშავედ ცნობას და სასჯელის ზომად საქართველოს სსკ-ის 11¹,150-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (ს. ი-ისა და ა. მ-ის ეპიზოდები) – 1-1 წლით, 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით – 1 წლითა და 6 თვით, 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით (2021 წლის 4 სექტემბრის ფიზიკური ძალადობისა და 2020 წლის სექტემბრიდან 2021 წლის 4 სექტემბრის ჩათვლით ჩადენილი სისტემატური შეურაცხყოფისა და დამცირების ეპიზოდები) – 2-2 წლით თავისუფლების აღკვეთის, სასჯელის საბოლოო ზომად კი, შთანთქმის პრინციპის გამოყენებით – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთის განსაზღვრას.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო პალატამ შეისწავლა საქმის მასალები, გააანალიზა წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ პროცურორის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლო იზიარებს როგორც პირველი, ისე – სააპელაციო სასამართლოების მოტივაციას გ. ი-ის ქმედების კვალიფიკაციის ნაწილში და მიიჩნევს, რომ ქვედა ინსტანციის სასამართლოებმა სწორად ამოურიცხეს მას საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტი (ორი ეპიზოდი), როგორც ზედმეტად წარდგენილი. ეკრძოდ: თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2015 წლის 27 ნოემბრის განაჩენით გ. ი-ი გათავისუფლდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2015 წლის 8 ივლისს განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით დანიშნული სასჯელის – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთის მოხდისაგან; საქართველოს სსკ-ის 381¹-ე მუხლით განსაზღვრულმა სასჯელმა – 180 საათით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომამ შთანთქა სსკ-ის 11¹,126¹-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (2013 წლის 14 ივლისისა და იმავე წლის 20 ივლისის ეპიზოდები) დანიშნული სასჯელები – საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა 100 და 120 საათით და სასჯელის საბოლოო სახედ და ზომად განესაზღვრა საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა 180 საათით. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2015 წლის 30 დეკემბრის განჩინებით დაკმაყოფილდა თბილისის პრობაციის ბიუ-

როს წარდგინება და თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2015 წლის 27 ნოემბრის განაჩენით დანიშნული საზოგადოებისათვის სა-სარგებლო შრომა 180 საათით შეიცვალა ჯარიმით და გ. ი-ს განე-საზღვრა ჯარიმა – 1000 ლარი. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 30 იანვრის განაჩენით გ. ი. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილით და მიესაჯა 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რასაც მთლიანად დაემატა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2015 წლის 30 დეკემბრის განჩინებით დანიშნული სასჯელი – ჯარიმა 1000 ლარი და გ. ი-ს განაჩენთა ერთობლიობით, საბოლოოდ მიესაჯა 3 წლით თავისუფლების აღ-კვეთა, საიდანაც 1 წელი განესაზღვრა პენიტენციურ დაწესებუ-ლებაში მოსახდელად, ხოლო დარჩენილი 2 წელი – საქართველოს სსკ-ის 63-ე-64-ე მუხლების საფუძველზე ჩატვალა პირობით, 2 წლის გამოსაცდელი ვადით. გ. ი-ს სასჯელის მოხდა დაეწყო დაკა-ვების დღიდან – 2016 წლის 4 დეკემბრიდან. როგორც თბილისის სააღსრულებო ბიუროს 2022 წლის 3 თებერვლის №...- წერილით (ტ. მე-2, ს.ფ. 37) ირკვევა, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 30 იანვრის განაჩენი აღსრულებულია და ჯარიმის თანხა – 1000 ლარი 2017 წლის 19 დეკემბერს გადარიცხულია სახელმწიფო ბიუჯეტში.

4. საქართველოს სსკ-ის 79-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, მსჯავრდებული ნასამართლევად ითვლება გამამტყუნებელი გა-ნაჩენის კანონიერ ძალაში შესვლის დღიდან ნასამართლობის გა-ქარწყლების ან მოხსნის მომენტამდე. ნასამართლობა მხედველო-ბაში მიიღება სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის, დანა-შაულის კვალიფიკაციისა და სისხლისსამართლებრივი ზემოქმედე-ბის ონბისძების საკითხის გადაწყვეტილისას. ამავე მუხლის მე-3 ნა-წილის „ბ“ ქეპუნქტის შესაბამისად, ნასამართლობა გაქარწყლდე-ბა თავისუფლების აღკვეთაზე უფრო მსუბუქი სასჯელით მსჯავ-რდებულისა – სასჯელის მოხდიდან ერთი წლის შემდეგ. საქართვე-ლოს სსკ-ის მე-15 მუხლის 1-ლი ნაწილით განსაზღვრულია არაერ-თგზისი დანაშაულის ცნება, კერძოდ: არაერთგზისი დანაშაული ნიშ-ნავს წინათ ნასამართლევი პირის მიერ ამ კოდექსის იმავე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენას. ამავე მუხლის მე-2 ნა-წილის მიხედვით, დანაშაული არაერთგზის ჩადენილად არ ჩაით-ვლება, თუ კანონით დადგენილი წესით პირს წინათ ჩადენილი და-ნაშაულისათვის ნასამართლობა მოხსნილი ან გაქარწყლებული ჰქონდა. ამდენად, გ. ი-ს საქართველოს სსკ-ის 111,1261-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით ნასამართლობა ახალი დანაშაულის ჩადენის დროს გაქარწყლებული ჰქონდა, რის გამოც სასამართლოებმა წარდგენი-ლი ბრალდებიდან სწორად ამოურიცხეს სისხლის სამართლის კო-

დექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტი.

5. რაც შეეხება სასჯელს, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ გ. ი-ისათვის სასჯელის შემცირებას არა აქვს კანონიერი გამართლება და აღნიშნავს: სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ გ. ი-ის ქმედებაში არ იყო გამოკვეთილი პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი გარემოება – დანაშაულის რეციდივი და რეციდივის შემთხვევაში სასჯელის განსაზღვრის სავალდებულო წესების მხედველობაში მიღების გარეშე შეუფარდა მას სასჯელი, რასაც საკასაციო სასამართლო არ ეთანხმება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

6. სააპელაციო სასამართლოს მოტივაცია, რომელიც საფუძვლად დაედო შეფარდებული სასჯელის შემსუბუქებას, მდგომარეობს შემდეგში: საქმის მასალებით დადგენილია, რომ საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტროს აღმოსავლეთ საქართველოს მეორე ადგილობრივი საბჭოს 2017 წლის 30 ივნისის №... გადაწყვეტილებით გ. ი. გათავისუფლდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 30 იანვრის განაჩენით რეალური თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული სასჯელისაგან 5 თვითა და 4 დღით ადრე – 2017 წლის 30 ივნისს. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 79-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, თუ მსჯავრდებული კანონით დადგენილი წესით სასჯელის მოხდისაგან ვადამდე გათავისუფლდა ან თუ მას სასჯელის მოუხდელი ნაწილი შეეცვალა უფრო მსუბუქი სახის სასჯელით, ნასამართლობის გაქარწყლების ვადა შესაბამისად გამოითვლება სასჯელის ფაქტობრივად მოხდილი ვადიდან ან უფრო მსუბუქი სახის სასჯელის (ძირითადი და დამატებითი) მოხდის მომენტიდან, ხოლო ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, ნასამართლობა გაქარწყლდება ნაკლებად მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულისა – სასჯელის მოხდიდან სამი წლის შემდეგ, რისი გათვალისწინებითაც, სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ გ. ი-ის პენტენციური დანესებულებიდან გათავისუფლების თარიღიდან (2017 წლის 30 ივნისიდან) ნასამართლობის გაქარწყლებამდე განსაზღვრული სამნლიანი ვადა გასულია 2020 წლის 30 ივნისს და, ამდენად, დანაშაულის ჩადენის დროს – 2020 წლის სექტემბერში მას ნასამართლობა გაქარწყლებული ჰქონდა, შესაბამისად, სასჯელის შეფარდებისას მასზე არ უნდა გავრცელებულიყო რეციდივის დროს სასჯელის განსაზღვრის განსხვავებული წესი.

7. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს ზემომითითებულ მსჯელობას და გ. ი-ის ქმედებაში გამოკვეთილ დანაშაულის რეციდივსა და თბილისის საქალაქო სასამარ-

თლოს 2017 წლის 30 იანვრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულისათვის ნასამართლობის გაქარწყლების სადაც გამხდარ საკითხთან მიმართებით აღნიშნავს შემდეგს:

8. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-17 მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, დანაშაულის რეციდივი ნიშნავს ნინათ განზრახი დანაშაულისათვის ნასამართლევი პირის მიერ განზრახი დანაშაულის ჩადენას, ხოლო ამავე კოდექსის 58-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის საფუძველზე – დანაშაულის რეციდივის დროს ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნისას მოსახდელი სასჯელის ვადა, სულ მცირე, 1 წლით უნდა აღემატებიდეს ჩადენილი დანაშაულისათვის ამ კოდექსის შესაბამისი მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული სასჯელის მინიმალურ ვადას.

9. როგორც ზემოთ აღინიშნა, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 79-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, მსჯავრდებული ნასამართლევად ითვლება გამამტყუნებელი განაჩენის კანონიერ ძალაში შესვლის დღიდან ნასამართლობის გაქარწყლების ან მოხსნის მომენტამდე. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, ნაკლებად მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულის ნასამართლობა გაქარწყლდება სასჯელის მოხდიდან სამზ წლის შემდეგ, ხოლო ამავე მუხლის მე-4 ნაწილით – თუ მსჯავრდებული კანონით დადგენილი წესით სასჯელის მოხდისაგან ვადამდე გათავისუფლდა ან თუ სასჯელის მოუხდელი ნაწილი შეეცვალა უფრო მსუბუქი სახის სასჯელით, ნასამართლობის გაქარწყლების ვადა შესაბამისად გამოითვლება სასჯელის ფაქტობრივად მოხდილი ვადიდან ან უფრო მსუბუქი სახის სასჯელის (ძირითადი და დამატებითი) მოხდის მომენტიდან. ამავე მუხლის მე-6 ნაწილის მიხედვით, გაქარწყლებული ან მოხსნილი ნასამართლობა მხედველობაში არ მიიღება სისხლისამართლებრივი პასუხისმგებლობის, დანაშაულის კვალიფიკირისა და სისხლისსამართლებრივი ზემოქმედების ღონისძიების საკითხის გადაწყვეტისას.

10. ნასამართლობის გაქარწყლების ვადის ათვლასთან დაკავშირებით საკასაციო სასამართლო კვლავაც იმეორებს: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 79-ე მუხლის მე-3 ნაწილით ნასამართლობის გაქარწყლების ვადები დალაგებულია სასჯელთა სიმძიმის ზრდადობის მიხედვით და განსაზღვრულია, რომ ნასამართლობა გაქარწყლდება: ა) პირობით მსჯავრდებულისა (ვისაც შეფარდებული სასჯელი მთლიანდ ჩაეთვალა პირობითად) – გამოსაცდელი ვადის გასვლის შემდეგ; ბ) თავისუფლების აღკვეთაზე უფრო მსუბუქი სასჯელით მსჯავრდებულისა (ვისაც შეფარ-

დებული აქვს ჯარიმა, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევა, საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა, გამასტორებელი სამუშაო, სამხედრო პირის სამსახურებრივი შეზღუდვა ან შინაპატიმრობა) – სასჯელის მოხდიდან ერთი წლის შემდეგ; გ) ნაკლებად მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულისა – სასჯელის მოხდიდან სამი წლის შემდეგ; დ) მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულისა – სასჯელის მოხდიდან ექვსი წლის შემდეგ; ე) განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულისა – სასჯელის მოხდიდან რვა წლის შემდეგ. ამავე შუბლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად კი, თუ მსჯავრდებული კანონით დადგენილი წესით სასჯელის მოხდისაგან ვადამდე გათავისუფლდა (მოუხდელი სასჯელი შეეცვალა პირობითად) ან თუ მას სასჯელის მოუხდელი ნაწილი შეეცვალა უფრო მსუბუქი სახის სასჯელით (მაგალითად: საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით ან შინაპატიმრობით), ნასამართლობის გაქარნების ვადა შესაბამისად გამოითვლება სასჯელის ფაქტობრივად მოხდილი ვადიდან ან უფრო მსუბუქი სახის სასჯელის (ძირითადი და დამატებითი) მოხდის მომენტიდან (იხ.: საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის გადაწყვეტილებები: №691აპ-21, №516აპ-22).

11. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების შესაბამისად, რომელსაც საკასაციო სასამართლო არ ეთანხმება, თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულს, რომელსაც სასჯელის სახე არ შეცვლია უფრო მსუბუქი სახის სასჯელით, არამედ მხოლოდ სასჯელის მოხდის ფორმა შეეცვალა პირობითი მსჯავრით, გაცილებით ადრე დაეწყება ნასამართლობის გაქარნების ვადის ათვლა, ვიდრე იმსა, ვისაც თავისუფლების აღკვეთა შეეცვალა უფრო მსუბუქი სახის სასჯელით (მაგალითად: საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით ან შინაპატიმრობით), რაც, ერთი მხრივ, უსამართლოა, ხოლო, მეორე მხრივ, ეწინააღმდეგება კანონმდებლის მიერ სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის ხასათისა და ხარისხის გათვალისწინებით, სასჯელების სიმძიმის ზრდადობის მიხედვით დალაგებულ, ნასამართლობის გაქარნებისათვის მკაფიოდ დადგენილი ვადების გამოთვლის წესს. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ კანონიერად გაუმართლებელია სასჯელის ფაქტობრივად მოხდის იმგვარად განმარტება, რომ ჩადენილი დანაშაულისათვის ნასამართლობის გაქარნების ვადის დინება დაიწყოს მანამ, სანამ სასჯელი ფაქტობრივად არ დასრულებულა და არსებობს პირობითი მსჯავრის გაუქმებისა და მოუხდელი სასჯელის აღსრულების რეალური შესაძლებლობა.

12. სისხლის სამართლის მატერიალური კანონმდებლობა ითვალისწინებს ნასამართლობის გაქარწყლების ორგვარ წესს: სასჯელის დასრულებისთანავე (პირობით მსჯავრდებულისა – გამოსაცდელი ვადის გასვლისას) და სასჯელის დასრულებიდან გარკვეული დროის შემდეგ (თავისუფლების აღკვეთაზე უფრო მსუბუქ სასჯელით მსჯავრდებულისა – სასჯელის მოხდიდან ერთი წლის შემდეგ; თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულისა – დანამაულების სიმძიმის მიხედვით, სასჯელის მოხდიდან – 3, 6 და 8 წლის შემდეგ), მაგრამ ცალსახაა, რომ ორივე შემთხვევა დაკავშირებულია სასჯელის დასრულებასთა და ერთმნიშვნელოვნად დაუშვებელია ნასამართლობის გაქარწყლების ვადა მიედინებოდეს დაუსრულებელი სასჯელის პარალელურად.

13. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს: თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 30 იანვრის განაჩენით გ. ი. ცნობილ იქნა დამაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილით და განაჩენთა ერთობლიობით, საბოლოოდ მიესაჯა 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, საიდანაც 1 წელი განესაზღვრა პენიტენციურ დაწესებულებაში მოსახდელად, ხოლო დარჩენილი 2 წელი ჩატვალა პირობითად და გამოსაცდელ ვადად დაუდგინდა 2 წელი. გ. ი-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო 2016 წლის 4 დეკემბრიდან, ხოლო საქართველოს სასჯელაღსრულებისა და პირბაციის სამინისტროს აღმოსავლეთ საქართველოს მეორე ადგილობრივი საბჭოს გადაწყვეტილებით იგი 2017 წლის 30 ივნისს გათავისუფლდა პირობით ვადამდე – 5 თვითა და 4 დღით ადრე. ამდენად, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული, ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულმა გ. ი-მ, რომელსაც მისჯილი 3 წლით თავისუფლების აღკვეთიდან 1 წელი განესაზღვრა პენიტენციურ დაწესებულებაში მოსახდელად, ხოლო დარჩენილი 2 წელი ჩატვალა პირობითად და გამოსაცდელ ვადად დაუდგინდა 2 წელი, პენიტენციური დაწესებულებიდან პირობით ვადამდე ადრე გათავისუფლების შემდეგ განაგრძო პირობითად ჩატვლილი სასჯელის მოხდა, რომლის გამოსაცდელი ვადა, თანახმად თბილისის პრობაციის ბიუროს 2019 წლის 3 დეკემბრის ცნობისა და იმავე წლის 4 დეკემბრის შეტყობინებისა, დაუსრულდა 2019 წლის 3 დეკემბერს. ამდენად, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული, ნაკლებად მძიმე კატეგორიის დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულ გ. ი-ს, რომელსაც მხოლოდ სასჯელის ნაწილი პქონდა ჩატვლილი პირობითად, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 79-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“

ქვეპუნქტის საფუძველზე ნასამართლობა გაუქარნყლდებოდა სასჯელის სრულად მოხდიდან – 2019 წლის 3 დეკემბრიდან სამი წლის შემდეგ – 2022 წლის 3 დეკემბერს, რისი მხედველობაში მიღებითაც, ახალი დანაშაულის ჩადენის დროს – 2020 წლის სექტემბერში, რომლისთვისაც იგი ამჟამად მსჯავრდებულია, წინა ნასამართლობა კანონით დადგენილი წესით გაქარნყლებული არ ჰქონია.

14. ამდენად, სასამართლოში წარმოდგენილი ყველა ფაქტობრივი და სამართლებრივი გარემოების ერთობლივად, ურთიერთშეჯერების გზით განხილვისა და მათი ობიექტური ანალიზით საკასაციო პალატა ასკვნის, რომ გ. ი-ის ქმედებაში ცალსახად გამოკვეთილია პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი გარემოება – დანაშაულის რეციდივი.

15. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაული ისჯება ჯარიმით ან საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით ვადით ას სამოცდაათიდან ორას საათამდე ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე, იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვით ან უამისოდ; სსკ-ის 11¹, 150-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული – ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ან შინაპატიმრობით ვადით ექვსი თვიდან ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე, იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვით ან უამისოდ, ხოლო სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაული – საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით ვადით ორასიდან ოთხას საათამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთიდან სამ წლამდე, იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვით ან უამისოდ.

16. ზემოთ განხილული გარემოებებიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატა მიუთითებს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ სრულად შეაფასა როგორც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე, 53-ე, 58-ე მუხლებით დადგენილი სასჯელის დანიშვნის ზოგადსავალდებულო გარემოებები, ასევე – პირის ინდივიდუალური მახასიათებლებით და გ. ი-ს, პასუხისმგებლობის შემასუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებების მხედველობაში მიღებით, როგორც თითოეული მუხლით, ისე – დანაშაულთა ერთობლიობით შეუფარდა კანონიერი და სამართლიანი სასჯელი, რომელიც სრულად უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს – სამართლიანობის აღდგენას, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებასა და დამნაშავის რესოციალიზაციას.

17. ამდენად, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 31 მაისის განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება მსჯავრდებულ გ. ი-ისათვის სასჯელის დამძიმების კუთხით.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, 308-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. პროეურორ ნანა ჯაყელის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 31 მაისის განაჩენში შევიდეს შემდეგიც ცვლილება:
 3. გ. ი. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ და მიესაჯოს;
 4. საქართველოს სსკ-ის 11¹,150-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (ს. ი-ის ეპიზოდი) – 1 (ერთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;
 5. საქართველოს სსკ-ის 11¹,150-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (ა. მ-ის ეპიზოდი) – 1 (ერთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;
 6. საქართველოს სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით – 1 (ერთი) წლითადა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;
 7. საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 4 სექტემბრის ფიზიკური ძალადობის ეპიზოდი) – 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;
 8. საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (2020 წლის სექტემბრიდან 2021 წლის 4 სექტემბრის ჩათვლით ჩადენილი სისტემატური შეურაცხყოფისა და დამცირების ეპიზოდი) – 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;
 9. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 4 სექტემბრის ფიზიკური ძალადობის ეპიზოდი) დანიშნულმა სასჯელმა შთანთქას დანარჩენი სასჯელები და გ. ი-ს დანაშაულთა ერთობლიობით, საბოლოოდ განესაზღვროს 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;
 10. მსჯავრდებულ გ. ი-ს სასჯელის მოხდა დაეწყოს ამ განაჩენის აღსრულების მიზნით მისი დაკავების მომენტიდან; მასვე სასჯელის მოხდის ვადაში ჩაეთვალოს დაკავებასა და პატიმრობაში

ყოფნის, ასევე – სასჯელის მოხდის პერიოდი – 2021 წლის 4 სექტემბრიდან 2022 წლის 2 სექტემბრის ჩათვლით;

11. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 31 მაისის განაჩენი დანარჩენ ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

12. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

ნასამართლობის განართის განაჩენი

განაჩენი საპარტვილოს სახელით

№753აპ.-22

3 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

ნ. სანდოძე (თავმჯდომარე)

მ. გაბინაშვილი,

შ. თადუშაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ანა როყვას, მსჯავრდებულ ვ. მ-ისა და მისი ინტერესების დამცველი ადგომატის – თ. კ-ის საკასაციო საჩივრები ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 18 აპრილის განაჩენზე;

აღწერილობით – სამოტივაციო ნაწილი:

1. ნარდენილი ბრალდების არსი:

1. ვ. მ-ეს (პირადი ნომერი:) ბრალი დაედო საქართველოს საკასაციო მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით (ჯანმრთელობის განზრახ მძიმე დაზიანება, რომელიც სახიფათოა სიცოცხლის-თვის, ჩადენილი იმის მიერ, ვისაც ადრე ჩადენილი ჰქონდა ამ კოდექსის 108-ე ან 109-ე მუხლით გათვალისწინებული მკვლელობა), გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში რაც გამოხატა შედეგ-ში:

2018 წლის 15 სექტემბერს, დღის საათებში, ვ. მ-ემ, ქ-ე სახლის წინ გაჩერებულ, DM.....D სახელმწიფო ნომრის მქონე, „მერსედე-სის“ მარკის ავტომანქანაში საჭესთან მჯდომარე ა. თ-ეს „მაკაროვის“ სისტემის ცეცხლსასროლი იარაღიდან 6-ჯერ გასროლით მიაყენა ჯანმრთელობის მძიმე ხარისხის დაზიანება, რომელიც სახიფათოა

სიცოცხლისათვის.

ვ. მ-ეს ბრალი დაედო საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ცეცხლსასროლი იარაღის და საბრძოლო მასალის მართლსაწინააღმდეგო ტარება, ჩადენილი იმის მიერ, ვინც ნასამართლევია ამ მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული და-ნაშაულისათვის) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში, რაც გამოიხატა შემდეგში:

2018 წლის 15 სექტემბერს, ვ. მ-ე მივიდა ქ-ში, რის შემდეგაც ა. თ-ესთან ერთად, ამ უკანასკნელის მფლობელობაში არსებული და სახელმწიფო ნომრის მქონე, „მერსედესის“ მარკის ავტომან-ქანით ისინი გადაადგილდნენ ქ. სახლთან, რა დროსაც ვ. მ-ე ატა-რებდა „მაკაროვის“ სისტემის ცეცხლსასროლ იარაღს და საბრძო-ლო მასალას. ქ. სახლთან, ვ. მ-ემ ზემოაღნიშნული ცეცხლსასრო-ლი იარაღიდან გაისროლა, რის შემდეგაც ზემოაღნიშნული ცეც-ხლსასროლი იარაღი და საბრძოლო მასალა მართლსაწინააღმდე-გოდ ატარა ხ. მდებარე თავის საცხოვრებელ სახლამდე.

ვ. მ-ეს ბრალი დაედო საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ცეცხლსასროლი იარაღის და საბრძოლო მასალის მართლსაწინააღმდეგო შეძენა და შენახვა, ჩადენილი იმის მიერ, ვინც ნასამართლევია ამ მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწი-ნებული დანაშაულისათვის) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩა-დენაში, რაც გამოიხატა შემდეგში:

ვ. მ-ემ, გამოძიებით დაუდგენელ დროსა და ვითარებაში მარ-თლსაწინააღმდეგო შეიძინა და ხ. მდებარე თავის საცხოვრებელ სახლში მართლსაწინააღმდეგო ინახავდა „მაკაროვის“ სისტემის ცეცხლსასროლ იარაღსა და საბრძოლო მასალას, რომელიც გამომ-ძიებელმა აღ. რ-მ ამოიღო 2018 წლის 17 სექტემბერს, 03:00-04:50 საათებში ჩატარებული საგამოძიებო ექსპერიმენტის დროს.

2. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება:

2.1. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 22 მარტის გა-ნაჩენით, ბრალდებულ ვ. მ-ის მიმართ საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ხაზილის „ვ“ ქვეპუნქტით წარდგენილი ბრალდება გა-დაკვალიფიცირდა საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის პირველ ნა-ზილზე; ბრალდებულ ვ. მ-ის მიმართ საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ცეცხლსასროლი იარაღის მართლსაწინააღმდეგო ტარებისათვის ნასამართლევი პირის მიერ, ცეცხლსასროლი იარაღისა და საბრძოლო მასალის მართლსაწინა-აღმდეგო შეძენა, შენახვა) წარდგენილი ბრალდება გადაკვალიფი-ცირდა საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-3 ნაწილზე; ბრალ-დებულ ვ. მ-ის მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექ-სის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ცეცხლსასროლი

იარაღის მართლსაწინააღმდეგო ტარებისათვის ნასამართლევი პირის მიერ, (ცეცხლსასროლი იარაღისა და საბრძოლო მასალის მართლსაწინააღმდეგო ტარება) წარდგენილი ბრალდება გადაკვალითიცირდა საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-4 ნაწილზე;

ვ. მ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის პირველი ნაწილით, სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და ამავე მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულთა ჩადენაში.

საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის ვ. მ-ეს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა – 5 (ხუთი) წლით; მასვე, სსკ-ის 52¹-ე მუხლის შესაბამისად, დამატებით სასჯელად დაენიშნა იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვა, კერძოდ – 4 (ოთხი) წლით აეკრძალა იარაღის დამზადება, შეძენა, შენახვა, ტარება.

საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის ვ. მ-ეს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 4 (ოთხი) წლით.

საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის ვ. მ-ეს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 5 (ხუთი) წლით;

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა თანაბარი ზომის და ნაკლებად მკაცრი სასჯელი და საბოლოოდ ვ. მ-ეს დანაშაულთა ერთობლიობით, სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 5 (ხუთი) წლით; მასვე, საქართველოს სსკ-ის 52¹-ე მუხლის შესაბამისად, დამატებით სასჯელად დაენიშნა იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვა, კერძოდ – 4 (ოთხი) წლით აეკრძალა იარაღის დამზადება, შეძენა, შენახვა, ტარება.

2.2. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 22 მარტის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს ბათუმის რაიონული პროკურორულის პროკურორობა ზურაბ კონცელიძემ და მსჯავრდებულ ვ. მ-ის ადვოკატმა პ. ბ-მ. პროკურორობა მოითხოვა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა და ვ. მ-ის დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტითა და საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ორი ეპიზოდი) და შესაბამისი სასჯელის განსაზღვრა, ხოლო ადვოკატმა მოითხოვა განაჩენში ცვლილების შეტანა, განსაზღვრული სასჯელის ზომის მიზნმუშამდე შემცირება და საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად პირობითი მსჯავრის გამოყენება.

3. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება:

3.1. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 18 აპრილის განაჩენით ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ზურაბ კონცელიძის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, ხოლო მსჯავრდებულ ვ. მ-ის ინტერესების დამცველი ადვოკატის პ. ბ-ის სააპელაციო საჩივარი დარჩა განუხილველი;

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 22 მარტის განაჩენში შეტანილ იქნა მსჯავრდებულ ვ. მ-ის მიმართ საუარესო ცვლილება და განაჩენის სარეზოლუციო ნაწილი ჩამოყალიბდა შემდეგი რედაქციით:

ვ. მ-ის მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული მსჯავრი გადაკვალიფიცირდა ამავე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტზე.

ვ. მ-ის მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ცეცხლსასროლი იარაღის მართლადისადმდეგო ტარებისათვის ნასამართლევი პირის მიერ, ცეცხლსასროლი იარაღისა და საბრძოლო მასალის მართლადისადმდეგო შეძენა, შენახვა) ნარდგენილი ბრალდება გადაკვალიფიცირდა ამავე მუხლის მე-3 ნაწილზე.

ვ. მ-ის მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ცეცხლსასროლი იარაღის მართლადისადმდეგო ტარებისათვის ნასამართლევი პირის მიერ, ცეცხლსასროლი იარაღისა და საბრძოლო მასალის მართლადისადმდეგო ტარება) ნარდგენილი ბრალდება გადაკვალიფიცირდა ამავე მუხლის მე-4 ნაწილზე.

ვ. მ-ე (ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით, სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და ამავე მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულთა ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა:

საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით – თავისუფლების აღკვეთა 9 (ცხრა) წლით; მასვე, საქართველოს სსკ-ის 52-ე მუხლის შესაბამისად, დამატებით სასჯელად დაენიშნა იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვა, კერძოდ – 4 (ოთხი) წლით აეკრძალა იარაღის დამზადება, შეძენა, შენახვა და ტარება;

საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-3 ნაწილით – თავისუფლების აღკვეთა 4 (ოთხი) წლით;

საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-4 ნაწილით – თავისუფლების აღკვეთა 5 (ხუთი) წლით;

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად,

უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და საბოლოოდ ვ. მ-ეს დანაშაულთა ერთობლიობით სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 9 (ცხრა) წლით; მასვე, საქართველოს სსკ-ის 52¹-ე მუხლის შესაბამისად, დამატებით სასჯელად დაენიშნა იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვა, ერთოდ – 4 (ოთხი) წლით აეკრძალა იარაღის დამზადება, შეიძნა, შენახვა და ტარება.

3.2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის განაჩენი 2022 წლის 17 მაისს საკასაციო წესით გაასაჩივრა ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ანა როყვამ და მოითხოვა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილებების შეტანა: ვ. მ-ის დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტითა და საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ორი ეპიზოდი) და შესაბამისი სასჯელის განსაზღვრა.

3.3. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის განაჩენი 2022 წლის 18 მაისს საკასაციო წესით გაასაჩივრეს მსჯავრდებულმა ვ. მ-ემ და ადვოკატმა თ. კ-ემ, რომლებმაც მოითხოვეს გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა, საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მსჯავრდების გადაკვალიფიცირება საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის პირველ ნაწილზე და სასჯელის სახედ და ზომად 5 წლით თავისუფლების აღკვეთის განსაზღვრა.

4. კასატორების არგუმენტები:

4.1. პროკურორის საკასაციო საჩივრის თანახმად, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლო დაეთანხმება ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მიერ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ბრალდების ნაწილში კვალიფიკაციის შეცვლას და ამ ნაწილში არ დააკმაყოფილა ბრალდების მხარის საჩივარი, რაც კასატორის აზრით უკანონ და დაუსაბუთებელია შემდეგ გარემოებათა გამო: 1. სასამართლომ განაჩენში მიუთითა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 79-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი, რომლის მიხედვითაც პირობით მსჯავრდებულის ნასამართლობა გაქარწყლდება გამოსაცდელი ვადის გასვლის შემდეგ და განმარტა: „პრეზიდენტის შეწყალებით ვ. მ-ე გათვალისუფლდა საპატიმრო სასჯელისგან სრულად, დარჩენილი პირობითი მსჯავრის გამოსაცდელი ვადა კი დაუსრულდა ბრალდებით გათვალისწინებული ქმედების ჩადენამდე. ამდენად, „ვ. მ-ეს ბრალდებით გათვალისწინებული ქმედების ჩადენისას, სსკ-ის 236-ე მუხლით არსებული ნასამართლობა გაქარწყლებული ჰქონდა“. კასატორის პოზიციით, ვი-

ნაიდან ვ. მ-ე საპატიმრო სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან ვადამ-დე იქნა გათავისუფლებული, ნასამართლობის გაქარწყლების ვა-დის დინება თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული სასჯე-ლის ფაქტობრივად მოხდილი ვადიდან უნდა დაიწყოს – დანაშაუ-ლის კატეგორიის შესაბამისად. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 79-ე მუხლის თანახმად, „თუ მსჯავრდებული კანონით დადგენილი წესით სასჯელის მოხდისაგან ვადამდე იქნა გათავი-სუფლებული ან თუ მას სასჯელის მოუხდელი ნაწილი შეეცვალა უფრო მსუბუქი სახის სასჯელით, ნასამართლობის გაქარწყლების ვადა შესაბამისად გამოითვლება სასჯელის ფაქტობრივად მოხდი-ლი ვადიდან ან უფრო მსუბუქი სახის სასჯელის (ძირითადი და და-მატებითი) მოხდის მომენტიდან“. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლე-ბის აღკვეთით მსჯავრდებულის ნასამართლობა გაქარწყლდება სასჯელის მოხდიდან ექვსი წლის შემდეგ. თავისუფლების აღკვე-თით მსჯავრდებულ პირს, თუნდაც ის სასჯელის შემდგომი მოხ-დისაგან გათავისუფლდეს და პენიტენციური დაწესებულების და-ტოვების შემდეგ პირობით მსჯავრს იხდიდეს, ნასამართლობა უნ-და გაუქარწყლდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 79-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“, „დ“ და „ე“ ქვეპუნქტების შესაბამი-სად, დანაშაულის კატეგორიის მიხედვით. ზემოაღნიშნულიდან გა-მომდინარე, 2018 წლის 15 სექტემბერს ვ. მ-ე ცეცხლსასროლი ია-რალის მართლსანინააღმდეგო ტარებისათვის იყო ნასამართლევი.

2. სასამართლომ მიიჩნია, რომ ვ. მ-ე პირობით მსჯავრს იხდიდა არა საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლით დანიშნული, არამედ – სსკ-ის 19,108-ე მუხლით დანიშნული სასჯელიდან, რის გამოც ის არ ით-ვლებოდა სსკ-ის 236-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული-სათვის ნასამართლევ პირად. პროკურორის პოზიციით, როდესაც პირი დამნაშავედ არის ცნობილი და მას დანიშნული აქვს სასჯე-ლი, ეს ინვეც მისთვის ნეგატიურ სამართლებრივ შედეგს – ნასა-მართლობას, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ მას სასჯელი დაუზიშნეს და გათავისუფლეს მისი მოხდისაგან საქართველოს სისხლის სა-მართლის საპროცესო კოდექსის 269-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათ-ვალისწინებულ შემთხვევებში. მოცემულ შემთხვევაში დანაშაულ-თა ერთობლიობით სასჯელის დანიშვნისას უფრო მკაცრმა სას-ჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი, რაც არ ნიშნავს იმას, რომ ვ. მ-ე პირობით მსჯავრს მხოლოდ სსკ-ის 19,108-ე მუხლით გათვალის-წინებული დანაშაულის ჩადენისათვის იხდიდა და არა სსკ-ის 236-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულისათვის. შთანთქმის პირი-ციპის გამოყენება არ ნიშნავს ნაკლებად მკაცრი სასჯელისაგან გა-თავისუფლებას. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე

ბრალდების მხარეს მიაჩნია, რომ ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 18 აპრილის განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება და ვ. მ-ე ცნობილ უნდა იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (ორი გებიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის.

4.2. დაცვის მხარის საკასაციო საჩივრის თანახმად, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2013 წლის 24 ივნისის განაჩენით ვ. მ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 19,108 მუხლითა და სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენაში და შთანთქმის პრინციპის გამოყენებით, საბოლოოდ საჯერელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 5 წლით თავისუფლების ადგვეთა, საიდანაც სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, 2 წელი განესაზღვრა პენიტენციურ დაწესებულებაში მოხდით, ხოლო – 3 წელი ჩაეთვალა პირობით, 4 წლის გამოსაცდელი ვადით. საქართველოს პრეზიდენტის 2013 წლის 29 ოქტომბრის განკარგულებით შეწყალებულ იქნა საპატიმრო სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან და იმავე დღეს გათავისუფლდა პენიტენციური დაწესებულებიდან, ხოლო აჭარის პრობაციის ბიუროს უფროსის წერილის თანახმად, 2017 წლის 28 ოქტომბერს დაუსრულდა საპრობაციო ვადაც. კასატორების პოზიციით, კანონის დისპოზიციიდან ნათლად და მკაფიოდ ჩანს, თუ რას მიიჩნევს კანონმდებლი საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით პასუხისმგებლობის დამამდიმებელ, მაკვალიფიცირებელ გარემოებად, კერძოდ: ქმედების ჩადენას იმ პირის მიერ, ვინც უკვე იყო მსჯავრდებული სსკ-ის 108-ე ან 109-ე მუხლებით გათვალისწინებული მკვლელობისათვის ანუ დასრულებული დანაშაული-სათვის. ვ. მ-ე კი ნასამართლევი არ არის დამთავრებული მკვლელობისათვის, რაც არ იქნა გათვალისწინებული სააპელაციო სასამართლოს მიერ. დაცვის მხარე არ ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს აღნიშნულ გადაწყვეტილებას და მიაჩნია, რომ ის არის უსაფუძვლო და დაუსაბუთებელი, არ შეესაბამება კანონმდებლის მოთხოვნას. ამასთან, დაცვის მხარე აწარმოებს მოლაპარაკებას საპროცეს შეთანხმებასთან დაკავშირებით, რათა პროკურატურამ გაათვალისწინოს მსჯავრდებულის ოჯახური მდგომარეობა, აღიარებითი ჩვენება, მონანიების ფაქტორი და მიღწეულ იქნეს საპროცეს შეთანხმება.

5. საკასაციო სასამართლოს შეფასება:

5.1. საკასაციო პალატამ ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა საკასაციო საჩივრები, შეამოწმა მათი საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულ ვ. მ-ისა და მისი ინტერესების დამცველი ადგომატის – თ. კ-ის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს,

ხოლო ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ანა როყვას საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს და ქუთაისის საპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 18 აპრილის განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

5.2. წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარების თანახმად, მხარეებისათვის სადავოა ვ. მ-ისათვის ბრალად შერაცხული ქმედებების კვალიფიკაცია: საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტითა და საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილებით. სადავო სამართლებრივი ასპექტი შეეხება ვ. მ-ის ნასამართლობას, როგორც საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლით, ისე სსკ-ის 236-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულების დამამდიმებელ გარემოებას.

5.3. დადგენილია, რომ ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 29 მარტის განაჩენით ვ. მ-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 19,108-ე და სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულთა ჩადენისათვის და საქართველოს სსკ-ის 19,108-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 5 (ხუთი) წლით, საიდანაც 2 (ორი) წელი განესაზღვრა სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში მოხდით, ხოლო 3 (სამი) წელი ჩაეთვალა პირობითად; საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის კი განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 2 (ორი) წლით, რაც ჩაეთვალა პირობით; დამატებითი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა ჯარიმა 5000 (ხუთი ათასი) ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, დანიშნული სასჯელები შეიკრიბა და დანაშაულთა ერთობლიობით, ვ. მ-ეს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 7 (შვიდი) წლით, საიდანაც საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში მოსახდელად განესაზღვრა 2 (ორი) წელი, ხოლო 5 (ხუთი) წელი ჩაეთვალა პირობით 6 (ექვსი) წლის გამოსაცდელი ვადით და დამატებითი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა ჯარიმა 5000 (ხუთი ათასი) ლარი. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2013 წლის 24 ივნისის განაჩენით შეიცვალა ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 29 მარტის განაჩენი და საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ვ. მ-ის მიმართ საქართველოს სსკ-ის 19,108-ე მუხლით დანიშნულმა – 5 წლით თავისუფლების აღკვეთამ შთანთქა საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-2 ნაწილით დანიშნული სასჯელი – 2 წლით თავი-

სუფლების აღკვეთა, რაც ჩათვლილი ჰქონდა პირობით და საბოლოოდ ვ. მ-ეს განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 5 (ხუთი) წლით, საიდანაც საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში მოსახდელად განესაზღვრა 2 (ორი) წელი, ხოლო დარჩენილი ვადა 3 (სამი) წელი, საქართველოს სსკ-ის 63-ე-64-ე მუხლების შესაბამისად, ჩატვალა პირობით 4 (ოთხი) წლის გამოსაცდელი ვადით.

5.4. საქართველოს პრეზიდენტის 2013 წლის 29 ოქტომბრის განკარგულებით ვ. მ-ე გათავისუფლდა საპატიმრო სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან. ხოლო, აჭარის პრობაციის ბიუროს 2018 წლის 17 სექტემბრის მომართვის თანახმად, ვ. მ-ეს საპრობაციო ვადა დაუსრულდა 2017 წლის 28 ოქტომბერს.

5.5. საქართველოს სსკ-ის 79-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, „მსჯავრდებული ნასამართლევად ითვლება გამამტყუნებელი განახენის კანონიერ ძალაში შესვლის დღიდან ნასამართლობის გაქარნყლების ან მოხსნის მომენტამდე. ნასამართლობა მხედველობაში მიიღება სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის, დანაშაულის კვალიფიკაციისა და სისხლისსამართლებრივი ზემოქმედების ღონისძიების საკითხის გადაწყვეტისას“. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილი ადგენს ნასამართლობის გაქარნყლების ვადებს, კერძოდ კი – „ნასამართლობა გაქარნყლდება: პირობით მსჯავრდებულისა – გამოსაცდელი ვადის გასვლის შემდეგ; ბ) თავისუფლების აღკვეთაზე უფრო მსუბუქი სასჯელით მსჯავრდებულისა – სასჯელის მოხდიდან ერთი წლის შემდეგ; გ) ნაკლებად მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულისა – სასჯელის მოხდიდან ექსი წლის შემდეგ; ე) განსაუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულისა – სასჯელის მოხდიდან რვა წლის შემდეგ“.

5.6. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2021 წლის 17 დეკემბრის №691ა-3-21 გადაწყვეტილების თანახმად: „სისხლის სამართლის მატერიალური კანონმდებლობა ითვალისწინებს ნასამართლობის გაქარნყლების ორგვარ წესს: სასჯელის დასრულებისთანავე (პირობით მსჯავრდებულისა – გამოსაცდელი ვადის გასვლისას) და სასჯელის დასრულებიდან გარკვეული დროის შემდეგ (თავისუფლების აღკვეთაზე უფრო მსუბუქი სასჯელით მსჯავრდებულისა – სასჯელის მოხდიდან ერთი წლის შემდეგ; თავისუფლების აღკვეთით მსჯავრდებულისა – დანაშაულების სიმძიმის მიხედვით, სასჯელის მოხდიდან – 3; 6 და 8 წლის შემდეგ), მაგრამ ცალსახაა, რომ ორივე შემთხვევა დაკავშირებულია სასჯელის დას-

რულებასთან და ერთმნიშვნელოვნად დაუშვებელია ნასამართლობის გაქარწყლების ვადა მიედინებოდეს დაუსრულებელი სასჯელის პარალელურად”.

5.7. ამასთან, საკასაციო სასამართლომ თავის არაერთ გადანეცვეტილებაში განმარტა, რომ ნასამართლობის გაქარწყლების ვადები აითვლება ბოლო სასჯელის მოხდიდან და თითოეული დანაშაულისათვის დამოუკიდებლად, კერძოდ: „მართალია, ნ. კ-ე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტთან ერთად, ასევე მსჯავრდებულია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 19,108-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის, რომელიც მიეკუთვნება განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულთა კატეგორიას, მაგრამ მოცემულ შემთხვევაში თითოეული დანაშაულისათვის ნასამართლობის გაქარწყლების ვადა უნდა გამოითვალოს ცალ-ცალკე, ვინაიდან საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 79-ე მუხლის მე-3 ნაწილი ნასამართლობის გაქარწყლების ვადას დანაშაულთა კატეგორიის მიხედვით, ინდივიდუალურად განსაზღვრავს და კანონმდებლობაში არ არსებობს ნორმა, რომელიც განაჩენთა ან/და დანაშაულთა ერთობლიობის დროს ნასამართლობის ვადის გაქარწყლებას სხვაგვარად მოაწესრიგებდა“ (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2018 წლის 10 დეკემბრის განაჩენი №416აპ-18 საქმეზე, 2021 წლის 2 აპილის განჩინება №777აპ-20 საქმეზე).

5.8. დადგენილია, რომ საქართველოს პრეზიდენტის 2013 წლის 29 ოქტომბრის განკარგულებით ვ. მ-ე გათავისუფლდა საპატიმრო სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან. ხოლო, აჭარის პრობაციის ბიუროს 2018 წლის 17 სექტემბრის მომართვის თანახმად, ვ. მ-ეს საპრობაციო ვადა დაუსრულდა 2017 წლის 28 ოქტომბერს. ამდენად, საქართველოს სსკ-ის 19,108-ე მუხლითა და საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მეორე ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულებისათვის ვ. მ-ის ნასამართლობის გაქარწყლების ვადების დინება დაიწყო სასჯელის სრულად მოხდის დღიდან, მოცემულ შემთხვევაში გამოსაცდელი ვადის გასვლის მომენტიდან – 2017 წლის 28 ოქტომბრიდან.

5.9. ამასთან როგორც უკვე აღინიშნა, საქართველოს სსკ-ის 79-ე მუხლის მეორე ნაწილი ნასამართლობის გაქარწყლების ვადების დიფერენცირებას ახდენს დანიშნული სასჯელისა და დანაშაულის კატეგორიების შესაბამისად. განსაზიდველ შემთხვევაში ვინაიდან ვ. მ-ე დამნაშავედ იქნა ცნობილი საქართველოს სსკ-ის 19,108-ე მუხლითა და სსკ-ის 236-ე მუხლის მეორე ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის და თითოეული დანაშაული-

სათვის სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა, ნასამართლობის გაქარწყლების ვადა განისაზღვრება შე-საბამისი დანაშაულის კატეგორიის მიხედვით. საქართველოს სსკ-ის 108-ე მუხლი განეკუთვნება განსაკუთრებით მძიმე კატეგორიის დანაშაულს, ხოლო საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მეორე ნაწილი – განაჩენის გამოტანის მომენტისთვის წარმოადგნდა ნაკლებად მძიმე დანაშაულს. ამდენად, ვ. მ-ის ნასამართლობა გაქარწყლდებოდა: საქართველოს სსკ-ის 19,108-ე მუხლით სასჯელის მოხდიდან (2017 წლის 28 ოქტომბრიდან) – 8 წლის შემდეგ, ხოლო საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მეორე ნაწილით სასჯელის მოხდიდან (2017 წლის 28 ოქტომბრიდან) – 3 წლის შემდეგ. დადგენილია, რომ ვ. მ-ემ განსახილველი დანაშაულები ჩაიდინა – 2018 წლის 15 სექტემბერს, შესაბამისად როგორც სსკ-ის 19,108-ე მუხლით, ისე სსკ-ის 236-ე მუხლის მეორე ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულებისათვის მოქმედი ნასამართლობები დანაშაულების ჩადენის მომენტისათვის გაქარწყლებული არ ყოფილა.

5.10. საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარის დასაბუთებას საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მეშვიდე ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დამამდიმებელი გარემოების არ არსებობის თაობაზე, შემდეგ გარემოებათა გამზ: საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მეშვიდე ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით (2018 წლის 15 სექტემბერს მოქმედი რედაქცია) დასჯადია ჯანმრთელობის განზრას მძიმე დაზიანება იმის მიერ, ვისაც ადრე ჩადენილი ჰქონდა ამ კოდექსის 108-ე ან 109-ე მუხლით გათვალისწინებული მკვლელობა. დაცვის მხარეს მიაჩინა, რომ ვ. მ-ე დანაშაულის ჩადენის მომენტისათვის არ ყოფილა ნასამართლევი ამ კოდექსის 108-ე ან 109-ე მუხლით გათვალისწინებული მკვლელობის ჩადენისათვის, რის გამოც უნდა შეიცვალოს ქმედების კვალიფიკაცია საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის პირველი ნაწილით. საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მემვიდე ნაწილის დისპოზიცია არ შეიცავს ექსპლიციტურ დათქმას სსკ-ის 108-ე ან 109-ე მუხლებით გათვალისწინებული მკვლელობის დამთავრებული თუ დაუმთავრებელი შემადგენლობის შესახებ და მიუთითებს ფართო გაგებით „მკვლელობას“. აღსანიშნავია, რომ სისხლის სამართლის კოდექსში მოცემული მატერიალური დანაშაულები თავისთავად მოიცავენ მათსავე დაუმთავრებელ შემადგენლობას, მათ შორის მკვლელობაც მოიაზრებს მის დაუმთავრებელ ფორმებს – მცდელობასა და მომზადებას. 2021 წლის 18 იანვრის №42აგ-20 გადაწყვეტილებაში საკასაციო სასამართლო სრულად დაეთანხმა სააპელაციო პალატის განმარტებას, რომ „საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით

ქმედების კვალიფიკაციისათვის მნიშვნელობა არ აქვს, პირს ჩადენილი აქვს დასრულებული მკვლელობა თუ მკვლელობის მცდელობა, მთავარია, პირს ჩადენილი ჰქონდეს სისხლის სამართლის კოდექსის 108-ე მუხლით გათვალისწინებული ინკრიმინირებული ქმედება და არსებითი მნიშვნელობა ენიჭება იმ გარემოებას, რომ პირის ქმედება მიმართული იყოს ამ მუხლით გათვალისწინებული ქმედების – განზრახ მკვლელობის ჩასადენად.“ ამდენად, ვინაიდან ვ. მ-ეს საქართველოს სსკ-ის 19,108-ე მუხლით ნასამართლობა განსახილევი დანაშაულის ჩადენის მომენტისათვის გაქარნყლებული არ ჰქონია, მას ბრალად უნდა შეერაცხოს საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დამამძიმებელი გარემოება. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ვ. მ-ის ქმედების საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით კვალიფიკია სწორია და დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარი არ წარმოშობს სააპელაციო სასამართლოს განაჩენისა ამ ნაწილში ცვლილების შეტანის საფუძველს.

5.11. საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ვ“ პუნქტით გათვალისწინებული დანაშაული (2018 წლის 15 სექტემბერს მოქმედი რედაქცია) გულისხმობს ამ მუხლის მე-3, მე-4 ან მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ ქმედებას, ჩადენილს: იმის მიერ, ვინც ნასამართლევია ამ მუხლის მე-3, მე-4 ან მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულისათვის. საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების თანახმად, 2018 წლის 15 სექტემბერს ვ. მ-ე ატარებდა „მაკაროვის“ სისტემის ცეცხლსასროლ იარაღს და საბრძოლო მასალას, ასევე 2018 წლის 17 სექტემბერს ამოღებული იქნავ. მ-ის მიერ მართლსაწინააღმდეგოდ შენახული „მაკაროვის“ სისტემის ცეცხლსასროლი იარაღი და საბრძოლო მასალა. ამდენად, ვ. მ-ის ქმედებები შეესაბამება საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილებით გათვალისწინებულ დანაშაულს. ამასთან, ვინაიდან 2018 წლის 15-17 სექტემბრის მდგომარეობით ვ. მ-ე ნასამართლევი იყო საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-2 ნაწილით (2013 წლის რედაქცია – ცეცხლსასროლი იარაღის, საბრძოლო მასალის, ფეთქებადი ნივთიერების ან ასაფეთქებელი მოწყობილობის მართლსაწინააღმდეგო ტარება), სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილებით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილია ამავე მუხლის მე-6 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ დამამძიმებელ გარემოებაში. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ვ. მ-ის ქმედების კვალიფიკია საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილებით უნდა შეიცვალოს მსჯავრდებულის საუკარესოდ საქარ-

თველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით.

6. სასჯელის დასაბუთება:

6.1. საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაული (2018 წლის 15-17 სექტემბერს მოქმედი რედაცია) ისჯება თავისუფლების აღკვეთით გადით რიგიდან თერმეტ წლამდე.

6.2. სისხლის სამართლნარმოების სამართლიანობა ვლინდება სამართლიანი სასჯელის დაკისრებაში, სასამართლო კი შებოჭილია ვალდებულებით: მის მიერ დანიშნული სასჯელი იყოს ეფექტური და პროპორციული. სასჯელის პროპორციულობა გულისხმობს მის გამოყენებას მნიშვნელოვნად ინდივიდუალიზებული სახით, რა დროსაც მხედველობაში მიიღება დანაშაულის სიმძიმე, დამნაშავის ბრალი და დანაშაულის შედეგად გამოწვეული ზიანი.

6.3. სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსსკ-ის 259-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი უნდა იყოს სამართლიანი. ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, „სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პირვენებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს“. სასჯელის სამართლიანობის პრინციპს განამტკიცებს ასევე სსკ-ის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილიც, რომელიც სასამართლოს ავალდებულებს, დამნაშავეს დაუნიშნოს სამართლიანი სასჯელი და პრიორიტეტს ანიჭებს ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელის გამოყენებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც იგი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს.

6.4. სასამართლომ სასჯელის დანიშვნისას უნდა გაითვალისწინოს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით დადგენილი სასჯელის მიზანი: სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავეს რესოციალიზაცია. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანი ხორციელდება მსჯავრდებულსა და სხვა პირზე ზემოქმედებით, რათა ისინი განიმსჭვალონ მართლწესრიგის დაცვისა და კანონის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობით, ხოლო მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანი არ არის ადამიანის ფიზიკური ტანჯვა ან მისი ღირსების დამცირება.

6.5. ამასთან, საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის დანიშვნისას სასამართლომ მხედველობაში უნდა მიიღოს პრალდებულის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები, კერძოდ, დანაშაულის ჩადენის მოტივი და მიზანი, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედების განხორციელების სახე, ხერხი და მართლსაწინააღმდეგო შე-

დეგი, დამნაშავის წარსული ცხოვრება, პირადი და ეკონომიკური პირობები, ყოფაქცევა ქმედების შემდეგ. მოცემულ შემთხვევაში საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით (ორი ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულისათვის შემამსუბუქებელი ან დამამძიმებელი გარემოებების არსებობა არ იკვეთება. თუმცა, განსხვავებულია მოცემული დანაშაულის ეპიზოდებით გათვალისწინებული ქმედებების საშიშროება და მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი, კერძოდ: 2018 წლის 15 სექტემბრის ეპიზოდში ვ. მ-ეს მსჯავრი ედება ცეცხლსასროლი იარაღისა და საბრძოლო მასალის მართლსაწინააღმდეგო ტარებისათვის, რა დროსაც მან აღნიშნული იარაღიდან გაისროლა. ხოლო, 2018 წლის 17 სექტემბრის ეპიზოდი გულისხმობს ცეცხლსასროლი იარაღის მართლსაწინააღმდეგო შეძენა-შენახვას. განსაკუთრებით საყურადღებოა საჯარო ინტერესი ცეცხლსასროლი იარაღის უკანონო მიმოქცევის თავიდან აცილებისა და აღკვეთისათვის, რის გამოც ხსენებული დანაშაულების ჩადენის შემთხვევაში სახელმწიფოს რეაგირება ადეკვატურად მეტად და პროპორციულ სასჯელში უნდა აისხოს. თუმცა აღსანიშნავია, რომ ცეცხლსასროლი იარაღის მართლსაწინააღმდეგო შეძენა-შენახვასა და ტარებას შორის არსებობს ქმედების საშიშროების ხარისხობრივი განსხვავება, რაც კანონმდებლის მიერ გათვალისწინებულია საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის სხვადასხვა კვალიფიციურ შემადგენლობაში მათი განაწილებითა და განსხვავებული სასჯელის ზომის დადგენით. ამასთან, საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილი ერთობლივად მოიცავს ამავე მუხლის მე-3, მე-4 და მე-5 ნაწილებით გათვალისწინებულ ქმედებებს და არ ადგენს მათთვის განსხვავებული სასჯელის ზომას. ამდენად, ჩადენილ ქმედებებს შორის მართლწინააღმდეგობის ხარისხობრივი განსხვავების გათვალისწინებით, მიზანშეწონილია სასამართლომ თითოეული მათგანისათვის განსაზღვროს ადეკვატური და პროპორციული სასჯელის ზომა. მოცემულ შემთხვევაში სასამართლო ითვალისწინებს, რომ 2018 წლის 15 სექტემბრის ეპიზოდი გულისხმობს ცეცხლსასროლი იარაღის მართლსაწინააღმდეგო ტარებას, რა დროსაც მსჯავრდებულმა იარაღიდან გაისროლა, შესაბამისად აღნიშნული ქმედების საზოგადოებრივი საშიშროების ხარისხი აღმატებულია 2018 წლის 17 სექტემბრის ეპიზოდით გათვალისწინებულ ქმედებასთან შედარებით. შესაბამისად, სასამართლო მიზანშეწონილად მიიჩნევს მსჯავრდებულის მიერ გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნების, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათისა და ზომის, ქმედების მომეტებული საშიშროების გათვალისწინებით, 2018 წლის 15 სექტემბრის ეპიზოდში მსჯავრდებულს განუსაზღვროს – 9 წლით თავისუფლების

აღკვეთა. ხოლო, სასჯელის დამამძიმებელი გარემოების არარსებობის გათვალისწინებით კი 2018 წლის 17 სექტემბრის ეპიზოდი-სათვის, მსჯავრდებულ ვ. მ-ეს – უნდა განესაზღვროს საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მეექვსე ნაწილს „ბ“ ქვეპუნქტის სანქციით გათვალისწინებული სასჯელის მინიმალური ზომა – 8 წლით თავისუფლების აღკვეთა.

6.6. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით მსჯავრდებულს განსაზღვრული აქვს სანქციით გათვალისწინებული სასჯელის მინიმალური სახე და ზომა, ასევე შეზღუდული აქვს იარაღთან დაკავშირებული უფლებები, რაც სამართლიანია და სრულად უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნების მიღწევას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 303-ე მუხლის მე-6 ნაწილით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ ვ. მ-ისა და მისი ინტერესების დამცველი ადგომატის – თ. კ-ის საკასაციო საჩივარი არ დაქმაყოფილდეს;

2. ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ანა როყვას საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 18 აპრილის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. ვ. მ-ე ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 9 (ცხრა) წლით თავისუფლების აღკვეთა; მასვე, საქართველოს სსკ-ის 521'-ე მუხლის შესაბამისად, დამატებითი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვა, კერძოდ 4 (ოთხი) წლით აეკრძალოს იარაღის დამზადება, შეძენა, შენახვა და ტარება;

4. ვ. მ-ე ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (2018 წლის 15 სექტემბრის ეპიზოდი) და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 9 (ცხრა) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

5. ვ. მ-ე ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (2018 წლის 17 სექტემბრის

ეპიზოდი) და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 8 (რვა) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

6. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-7 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულმა სასჯელმა შთანთქოს თანაბარი – საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილით (2018 წლის 15 სექტემბრის ეპიზოდი) და ნაკლებად მკაცრი – საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილით (2018 წლის 17 სექტემბრის ეპიზოდი) განსაზღვრული სასჯელები და საბოლოოდ ვ. მ-ეს დანაშაულთა ერთობლიობით სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 9 (ცხრა) წლით თავისუფლების აღკვეთა; მასვე, საქართველოს სსკ-ის 52¹-ე მუხლის შესაბამისად, დამატებითი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვა, კერძოდ: 4 (ოთხი) წლით აეკრძალოს იარაღის დამზადება, შეძენა, შენახვა და ტარება;

7. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

8. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

3. პირობითი მსჯავრი

სასამართლოს ვალდებულება პროცესურის პოზიციისგან დამოუკიდებლად გააუქმოს პირობითი მსჯავრი

განაჩენი საქართველოს სახელით

№727ა3-22

22 დეკემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:
მ. ვასაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. გაბინაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა თელავის რაიონული პრო-
კურატურის პროკურორ დავით გველესიანის საკასაციო საჩივარი
თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმე-
თა პალატის 2022 წლის 3 ივნისის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. თელავის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 24 მარტის გა-
ნაჩენით გ. ა. – დაბადებული 19. წელს, – „ამნისტიის შესახებ“ სა-
ქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის პირველი მუხლის თა-
ნახმად, „მარისუანის“ შექენის ნაწილში გათავისუფლდა სისხლის-
სამართლებრივი პასუხისმგებლობისგან.

გ. ა. (ცნობილ იქნა დანაშაულედ საქართველოს სისხლის სამარ-
თლის კოდექსის 273-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული
დანაშაულის ჩადენისათვის და ძირითადი სასჯელის სახით დაე-
კისრა ჯარიმა – 2000 (ორი ათასი) ლარი.

გაუქმდა გ. ა-ს მიმართ შეფარდებული ადგვეთის ღონისძიება –
შეთანხმება გაუსვლელობისა და სათანადო ქცევის შესახებ.

„ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ სა-
ქართველოს კანონის საფუძველზე გ. ა-ს 5 (ხუთი) წლით ჩამოერ-
თვა: სატრანსპორტო საშუალების მართვის უფლება, საადვოკატო
საქმიანობის უფლება; პედაგოგიური და საგანმანათლებლო დაწე-
სებულებაში საქმიანობის უფლება; საჯარო სამსახურში საქმია-
ნობის უფლება; პასიური საარჩევნო უფლება; იარაღის დამზადე-
ბის, შეძენის, შენახვის და ტარების უფლებები, ხოლო 10 (ათი) წლით: საექიმო ან/და ფარმაცევტული საქმიანობის უფლება, აგ-

რეთვე აფთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლებები.

ნივთიერი მტკიცებულება: გ. ა-ს სახლის ჩხრეკისას ამოღებული ნარკოტიკული საშუალება „მარიხუანა“, საერთო წონით 14,28 გრამი, რომელიც ინახება შსს საექსპერტო კრიმინალურ დეპარტამენტი, საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ განადგურდეს.

2. აღნიშნული განაჩენით გ. ა-ს მსჯავრი დაედო ნარკოტიკული საშუალება „მარიხუანის“ უკანონო შეძენა-შენახვაში, რაც გამოიხატა შემდეგში:

2020 წლის ზაფხულში გ. ა-მ ... ტერიტორიაზე უკანონოდ შეიძინა ნარკოტიკული საშუალება „მარიხუანა“, რომელსაც ასევე უკანონოდ ინახავდა. 2020 წლის 21 დეკემბერს,მდებარე გ. ა-ს საცხოვრებელი სახლის პირველ სართულზე მდებარე ავტოფარეხის ჩხრეკისას, შსს თელავის რაიონული სამმართველოს თანამშრომლებმა ამოიღეს მომწვანო ფერის მცენარეული მასა, რომელიც ქიმიური ექსპერტიზის №... დასკვნის თანახმად, წარმოადგენს საერთო წონით 11.03 გრამ ნარკოტიკულ საშუალება „გამომშრალ მარიხუანას“.

3. თელავის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 24 მარტის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა თელავის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა დავით გველესიანმა. აპელანტმა სააპელაციო საჩივრით მოითხოვა პირველი ინსტანციის სასამართლოს განაჩენში ცვლილების შეტანა და გ. ა-ს მიმართ საქართველოს სსკის 273-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედებისათვის შესაბამისი კანონიერი და სამართლიანი სასჯელის განსაზღვრა იმ საფუძვლით, რომ გ. ა-მ ახალი განზრახი დანაშაული ჩაიდინა პირობითი მსჯავრისა და გამოსაცდელი ვადის პერიოდში, რაც საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის იმპერატიული დანაწესის შესაბამისად, წარმოადგენდა პირობითი მსჯავრის გაუქმებისა და იმავე კოდექსის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე – სასჯელის განაჩენთა ერთობლიობით განსაზღვრის საფუძვლს.

4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 3 ივნისის განაჩენით თელავის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 24 მარტის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 3 ივნისის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა თელავის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა დავით გველესიანმა. კასატორი საკასაციო საჩივრით მოითხოვს, რომ

გ. ა-ს საქართველოს სსკ-ის 273¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედებისათვის, საქართველოს სსკ-ის 67-ე და 59-ე მუხლების დანაწესის შესაბამისად, განესაზღვროს სამართლიანი სასჯელი, შემდეგ არგუმენტებზე მითითებით:

გასაჩივრებული განაჩენი უკანონო, უსამართლო და აშკარად ლმობიერია, ვინაიდან წარმოდგენილი საქმის მასალებით დადგენილია, რომ გ. ა-მ ახალი განზრახი დანაშაული ჩაიდინა პირობითი მსჯავრისა და გამოსაცდელი ვადის პერიოდში, რის შესახებაც საერთოდ არ უმსჯელია პირველი ინსტანციის სასამართლოს, ხოლო სააპელაციო ინსტანციის სასამართლოშ გაუგებარი მიზეზის გამო არ იმსჯელა მოცემულ საკითხზე. ბრალდების მხარეს მიაჩნია, რომ დარღვეულია საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის იმპერატიული მოთხოვნა, რომლის მიხედვით, სასამართლო ვალდებული იყო, გაეუქმებინა წინა განაჩენით განსაზღვრული პირობითი მსჯავრი და გ. ა-სათვის სასჯელი მიესავა საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე – განაჩენთა ერთობლიობით სასჯელის განსაზღვრის წესით.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა თელავის რაიონული პროკურორის პროკურორ დავით გველესიანის საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ იგი უნდა დაქმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. წარმოდგენილი საქმის მასალების მიხედვით:

3. თელავის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 5 აპრილის განაჩენით დამტკიცდა პროკურორსა და მსჯავრდებულ გ. ა-ს შორის დადებული საპროცესო შეთანხმება.

გ. ა. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც სსკ-ის 63-ე-64-ე მუხლების შესაბამისად, ჩაეთვალა პირობითად, ხოლო გამოსაცდელ ვადად დაუდგინდა 3 წელი.

4. თელავის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 თებერვლის განაჩენით დამტკიცდა პროკურორსა და მსჯავრდებულ გ. ა-ს შორის დადებული საპროცესო შეთანხმება.

გ. ა. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა.

საქართველოს სსკ-ის 59-ე და 67-ე მუხლების საფუძველზე ბოლო განაჩენით განსაზღვრულმა სასჯელმა შთანთქა თელავის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 5 აპრილის განაჩენით შეფარდებული სასჯელის მოუხდელი ნაწილი – 2 წლით, 11 თვითა და 27 დღით თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, გ. ა-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, საიდანაც იმავე კოდექსის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, 2 წელი განესაზღვრა პენიტენციურ დაწესებულებაში მოსახდელად, ხოლო დარჩენილი ნაწილი – 4 წლით თავისუფლების აღკვეთა, სსკ-ის 63-ე-64-ე მუხლების შესაბამისად, ჩაეთვალა პირობითად და გამოსაცდელ ვადად დაუდგინდა 4 წელი.

გ. ა-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო ფაქტობრივი დაკავების მომენტიდან – 2017 წლის 7 თებერვლიდან.

5. სპეციალური პენიტენციური სამსახურის აღმოსავლეთ საქართველოს მესამე ადგილობრივი საბჭოს 2018 წლის 9 ოქტომბრის №... გადაწყვეტილებით გ. ა. – 2018 წლის 10 ოქტომბერს გათავისუფლდა პირობით ვადამდე – 3 თვითა და 28 დღით ადრე.

6. თელავის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 9 თებერვლის „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის გამოყენების შესახებ განჩინებით გ. ა-ს მიმართ თელავის რაიონული სასამართლოს 2016 წლის 5 აპრილის განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით განსაზღვრულ სასჯელზე (რომელიც შთანთქა თელავის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 თებერვლის განაჩენით შეფარდებულმა სასჯელმა) გავრცელდა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონი და გ. ა. გათავისუფლდა მითითებული განაჩენით შეფარდებული სასჯელისაგან, ხოლო თელავის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 თებერვლის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით შეფარდებულ სასჯელზე არ გავრცელდა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონი.

7. სსიპ დანაშაულის პრევენციის, არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ეროვნული სააგენტოს პირობითი მსჯავრის გაუქმების საკითხთა განმხილველი მუდმივმოქმედი კომისიის 2021 წლის 16 მარტის №... გადაწყვეტილებით გ. ა-ს მიმართ გაუქმდა პირობითი მსჯავრი და მოქსნა ნასამართლობა.

8. ამდენად, განსახილველი მასალებით დგინდება, რომ გ. ა-მ თელავის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 24 მარტის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273¹-ე მუხლის

მე-2 ნაწილით მსჯავრად შერაცხული ქმედება (ნარკოტიკული სა-შუალება „მარიხუანის“ უკანონო შენახვა) ჩაიდინა 2020 წლის 21 დეკემბერს – თელავის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 ოე-ბერვლის განაჩენით განსაზღვრული პირობითი მსჯავრის პერიოდში, რომლის მოხდის ვადაც სრულდებოდა 2023 წლის 6 თებერვალს, მაგრამ მიუხედავად ამისა, სააპელაციო სასამართლომ არ დააკმაყოფილა ბრალდების მხარის სააპელაციო საჩივარი, რომლითაც აპელანტი ითხოვდა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანას მსჯავრდებულის საუკარესოდ, მისთვის კანონიერი და სამართლიანი სასჯელის განსაზღვრით.

9. სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ მიუთითა, რომ მას არ გააჩნდა უფლებამოსილება, ემსჯელა ამ საკითხზე, რადგან საქართველოს სსკ-ის 298-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად: „სააპელაციო სასამართლოს უფლება აქვს, გამამართლებელი განაჩენის ნაცვლად გამამტყუნებელი განაჩენი გამოიტანოს, გამოიყენოს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის უფრო მეაცრი მუხლი, დანიშნოს უფრო მეაცრი სასჯელი ან სხვა გზით გააუკარესოს მსჯავრდებულის მდგომარეობა, თუ ბრალდების მხარემ შეიტანა სააპელაციო საჩივარი სწორედ ამ მოთხოვნით და თუ მას ასეთი პოზიცია ეკავა პირველი ინსტანციის სასამართლოში“. სააპელაციო პალატამ აღნიშნა, რომ მოცემულ შემთხვევაში, ვინაიდან ბრალდების მხარემ სააპელაციო საჩივრით არ მოითხოვა საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, პირობითი მსჯავრის გაუქმება და იმავე კოდექსის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის მიხედვით, სასჯელთა განაჩენთა ერთობლიობით განსაზღვრა, იგი ვერ იმსჯელებდა ამ საკითხზე.

10. ბრალდების მხარე საკასაციო საჩივარში მართებულად მიუთიებს, რომ დარღვეულია მოქმედი მატერიალური სისხლის სამართლის ნორმებით დადგენილი მოთხოვნები, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილითა და იმავე კოდექსის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილით, კერძოდ, პირობითი მსჯავრის გამოსაცდელი ვადის პერიოდში პირის მიერ განზრახი დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში სასჯელის განსაზღვრასთან დაკავშირებით საკასაციო სასამართლომ არაერთხელ განმარტა შემდეგი:

11. საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილით დადგენილია, რომ პირობით მსჯავრდებულის მიერ გამოსაცდელ ვადაში ახალი განზრახი დანაშაულის ჩადენის ნებისმიერ შემთხვევაში პირობითი მსჯავრი გაუქმებულად უნდა ჩაითვალოს და ახალი დანაშაულისათვის სასჯელის შეფარდებისას სასამართლომ უნდა გამოიყენოს განაჩენთა ერთობლიობის წესი, საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული პირობების დაცვით. მა-

ტერიალური სისხლის სამართლის ამ დანაწესს აქვს იმპერატიული ხასიათი, რომელსაც ვერც შეცვლის და ვერც გააუქმებს სხვა სა-მართლებრივი აქტებით გათვალისწინებული რეგულაციები, რომლებიც შეეხება მხოლოდ პირობით მსჯავრდებულის მიერ გამოსაცდელი ვა-დის დაწესების შეჩერებასთან დაკავშირებულ პროცედურულ საკითხებს და არა პირობითი მსჯავრის გაუქმება-არგაუქმების საკითხს, რომელიც მატერიალური სისხლის სამართლის სფეროს მიეკუთვნება (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებები №203აპ-15, №733აპ-16, №349აპ-17, №682აპ-17).

12. მოცემულ შემთხვევაში საკითხი ეხება სისხლის სამართლის კოდექსის იმპერატიული მოთხოვნის დარღვევას პირობითი მსჯავ-რის გაუქმების შესახებ. სასამართლოს ვალდებულება, გააუქმოს პირობითი მსჯავრი, არ არის დამოკიდებული პროცესურორის პოზი-ციაზე და იმ შემთხვევაში, როდესაც ბრალდების მხარის მიერ წარ-მოდგენილია მტკიცებულებები, რომლებითაც დასტურდება პირის მიერ განზრახი დანაშაულის ჩადენა გამოსაცდელ ვადაში, სასა-მართლოს მიერ პირობითი მსჯავრის არგაუქმებით არსებითად ირ-ლვევა მატერიალური კანონი, რის გასაჩივრების უფლებაც ბრალ-დების მხარეს ვერ შეეზღუდება (იხ. საქართველოს უზენაესი სა-სამართლოს გადაწყვეტილებები №349აპ-17, №682აპ-17).

13. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, როგორც ზემოთაც აღნიშნა, წარმოდგენილი საქმის მასალებით დადგენი-ლია, რომ გ. ა-მ ახალი განზრახი დანაშაული ჩაიდინა პირობითი მსჯავრის გამოსაცდელი ვადის პერიოდში და, ამდენად, დარღვე-ულია მოქმედი მატერიალური სისხლის სამართლის ნორმებით დად-გენილი მოთხოვნები, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 წანილითა და იმავე კოდექსის 59-ე მუხლის მე-5 წანილით, რის გამოც თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სის-ხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 3 ივნისის განაჩენი სასჯელის ნაწილში უნდა შეიცვალოს მსჯავრდებულის საუარე-სოდ, კერძოდ: საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 წანილის საფუძველზე მის მიმართ უნდა გაუქმდეს წინა განაჩენით გამოყე-ნებული პირობითი მსჯავრი და საბოლოო სასჯელი უნდა განესაზ-ღვროს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 წანილით განსაზღვრული წესის შესაბამისად.

14. აქვე, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ წარმოდგე-ნილი საქმის მასალების თანახმად, სისპ დანაშაულის პრევენციის, არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პირობაციის ეროვნუ-ლი სააგენტოს პირობითი მსჯავრის გაუქმების საკითხთა განმხილ-ველი მუდმივმოქმედი კომისიის 2021 წლის 16 მარტის N... გადაწ-

ყვეტილებით გ. ა-ს მიმართ გაუქმდა პირობითი მსჯავრი (თელავის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 თებერვლის განაჩენით განსაზღვრული პირობითი მსჯავრი) და მოეხსნა ნასამართლობა. მოცემულ ფაქტს საკასაციო სასამართლო არ მიიჩნევს რაიმე სახის დამაბრკოლებელ გარემოებად სასჯელის დანიშნის სტადიაზე, ვინაიდან, საქართველოს სსსკ-ის მე-300 მუხლის თანახმად, ერთი მხრივ, მხარეს აქვს უფლება, გაასაჩივროს სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი, მათ შორის – სასჯელის სახის ან ზომის ნაწილში, ხოლო, მეორე მხრივ, საკასაციო სასამართლომ მოცემულ შემთხვევაში უნდა შეაფასოს, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დანიშნული სასჯელის სახე ან ზომა რამდენად შეესაბამება ჩადენილი ქმედების ხასიათსა და მსჯავრდებულის პიროვნებას, მითუმეტეს იმ პირობებში, როდესაც, როგორც აღინიშნა, საქმის მასალების თანახმად, დარღვეულია მოქმედი მატერიალური სისხლის სამართლის ნორმებით დადგენილი მოთხოვნები. აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ გ. ა-მ პოლო განაჩენით მსჯავრიად შერაცხული ქმედება (ნარკოტიკული საშუალება „მარიხუანის“ უკანონო შენახვა), ჩაიდინა – 2020 წლის 21 დეკემბერს (პირობითი მსჯავრის გამოსაცდელი ვადის პერიოდში), ანუ მანამდე, სანამ არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ეროვნული სააგენტოს პირობითი მსჯავრის გაუქმების საკითხთა განმხილველი მუდმივმოქმედი კომისია 2021 წლის 16 მარტს მიიღებდა გადაწყვეტილებას მისთვის პირობითი მსჯავრის გაუქმებისა და ნასამართლობის მოხსნის შესახებ.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, 308-ე მუხლის მე-2 ნაწილით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. თელავის რაიონული პროკურორული პროკურორ დავით გველესიანის საქასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 3 ივნისის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:
3. გ. ა. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის პირველი მუხლის თანახმად, ნარკოტიკული საშუალება „მარიხუანის“ უკანონო შეძენის ნაწილში გათავისუფლდეს სისხლისამართლებრივი პასუხისმგებლობისგან;
4. გ. ა. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სა-

მართლის კოდექსის 273¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის (ნარკოტიკული საშუალება „მარიხუანის“ უკანონო შენახვა) ჩადენისათვის და ძირითადი სასჯელის სახით დაეკისროს ჯარიმა – 2000 (ორი ათასი) ლარი;

5. საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე გაუქმდეს გ. ა-ს მიმართ თელავის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 თებერვლის განაჩენით დადგენილი პირობითი მსჯავრი.

6. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე ბოლო განაჩენით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით შეფარდებულ სასჯელს, ჯარიმა – 2000 (ორი ათას) ლარს, ნაწილობრივ დაემატოს წინა – თელავის რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 10 თებერვლის განაჩენით შეფარდებული სასჯელის მოუხდელი ნაწილიდან 1 (ერთი) თვით თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ გ. ა-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს ჯარიმა – 2000 (ორი ათასი) ლარი და ასევე – 1 (ერთი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

7. გ. ა-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათველა დაეწყოს ამ განაჩენის აღსრულების მიზნით მისი დაკავების მომენტიდან და შესახლებულ იქნეს შესაბამის პენიტენციურ დანესხებულებაში;

8. ცნობად იქნეს მიღებული, რომ გაუქმებულია გ. ა-ს მიმართ შეფარდებული აღკვეთის ღონისძიება – შეთანხმება გაუსვლელობისა და სათანადო ქცევის შესახებ;

9. „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე გ. ა-ს 5 (ხუთი) წლით ჩამოერთვას: სატრანსპორტო საშუალების მართვის უფლება, საადვოკატო საქმიანობის უფლება; პედაგოგიური და საგანმანათლებლო დაწესებულებაში საქმიანობის უფლება; საჯარო სამსახურში საქმიანობის უფლება; პასიური საარჩევნი უფლება; იარაღის დამზადების, შეძრის, შენახვის და ტარების უფლებები, ხოლო 10 (ათი) წლით: საექიმო ან/და ფარმაცევტული საქმიანობის უფლება, აგრეთვე აფთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლებები;

10. ნივთიერი მტკიცებულება: გ. ა-ს სახლის ჩხრეკისას ამოღებული ნარკოტიკული საშუალება „მარიხუანა“, საერთო წონით 14,28 გრამი, რომელიც ინახება შსს საექსპერტო კრიმინალურ დეპარტამენტში, განადგურდეს;

11. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

კერძო ნაწილი

1. အာကာဖာဗုဏ် အဲမာရီတောင်း ဖွံ့ဖြိုးနေရန် အာကာဖာဗုဏ် တောင်းခွဲ

გენდერის ციულით შეუცველებლობის მოტივით დახვრა

განაჩენი
საქართველოს სახელით

№52233-22

3 ዓ.ም. በመጀመሪያ, 2022 ዓ.ም., ጥ. ተጀመሪያ

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმითა პალატაში შემდეგი შემადგენლობით:

6. სანდოძე (თავმჯობომარე),

ପ୍ରକାଶକ

ପ୍ରକାଶକ

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ გ. ხ-ის ინტერესების დამცველის, ადვოკატ ა. ტა-ს საკვალიფირ საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 მარტის განაჩენზე.

ალწერილობით – სამოტივაციო ნაწილი:

1. წარმოგენილი ბრალობების არსი:

1.1. გ. ხ-ი (პირადი ნომერი:) ცნობილი იქნა ბრალდებულად საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 144¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით (გენდერის ნიშნით შეუწყისარებლობის მოტივით წამება, ე.ი. პირსათვის ისეთი პირობების შექმნა, ისეთი მოპყრობა, რომელიც თავისი ხასიათით, ინტენსივობით ან ხანგრძლივობით ინვესტიციურ ფიზიკურ ტეკივილს ან ფისიკურ, ან მორალურ ტანჯვას და რომლის მიზანია ინფორმაციის, ან აღიარების მიღება, პირის დაშინება ან პირის დასჯა მის მიერ სავარაუდოდ ჩადენილი ქმედებისათვის); საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით (გენდერის ნიშნით შეუწყისარებლობის მოტივით ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ სისტემატური ძალადობა, რამაც დაზარალებულის ფიზიკური და ფისიკური ტანჯვა გამოიწვია, მაგრამ არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე ან 118-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგი); საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (გენდერის ნიშნით შეუწყისარებლობის მოტივით ოჯახის წევ-

რის მიმართ სიცოცხლის მოსპობის მუქარა, როდესაც იმას, ვისაც ემუქრებიან, გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში, 4 ეპიზოდი); საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით (გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით სიცოცხლის მოსპობის მუქარა, როდესაც იმას, ვისაც ემუქრებიან, გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში); საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით (გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით ცემა, რამაც დაზარალებულის ფიზიკური ტკივილი გამოიწვია, მაგრამ არ მოჰყოლია სისხლის სამართლის კოდექსის 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი); საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით (გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით, ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ძალადობა, რამაც გამოიწვია ფიზიკური ტკივილი და რასაც არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგი) გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისთვის, რაც გამოიხატა შემდეგში:

1.2. 2021 წლის 24 თებერვალს, დაახლოებით 23:00 საათზე, თის მოპირდაპირედ ყოფნისას, გ. ხ-მა, გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობს მოტივით, ვინაიდან ჩათვალა, რომ ს. მ-ს არ ჰქონდა მამრობითი სქესის მეგობრების ყოლის, მათთან მიმოწერისა და საკუთარი ფულადი სახსრების დამოუკიდებლად განკარგვის უფლება, ანამა მეუღლე, ს. მ-ი. კერძოდ, დაახლოებით 4-5 საათის განმავლობაში აყენებდა ფიზიკურ შეურაცხყოფას: კისერში ძლიერად ხელის მოჭერით დააგდო იატაკზე, ურტყამდა ხელებს და ფეხებს წელის არეში, მუშტებს – სახესა და თავში, აიღო 100-ფოლარიანი კუპიურა, ჩაუკუჭა პირში და აიძულებდა გადაეყყაპა, ცივი წყალი დაასხა თავზე და ასევე თავში ესროლა მინის ბოთლი, შემდეგ ძალით შეიყვანა სააბაზანოში და დაახლოებით ხუთი წუთის განმავლობაში დააყენა ცივი შხაპის ქვეშ, რამაც გამოიწვია ძლიერი ფიზიკური ტკივილი, ფინქიკური და შორალური ტანჯვა. აიძულებდა დაზარალებულს, რომ ეღიარებინა ღალატი და დაესახელებინა პირი, ვისაც ასესხა ფულადი თანხა.

1.3. 2021 წლის 3 იანვარს, 15 იანვარს, 2 თებერვალს, 9 თებერვალსა და 12 თებერვალს, თ..., გ. ხ-ი, გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით, ვინაიდან მიაჩნდა, რომ ს. მ-ს არ ჰქონდა მამრობითი სქესის მეგობრების ყოლის, მათთან მიმოწერისა და საკუთარი ფულადი სახსრების დამოუკიდებლად განკარგვის უფლება, სისტემატურად აყენებდა ფიზიკურ შეურაცხყოფას თავის მეუღლეს – ს. მ-ს, კერძოდ: ურტყამდა ხელებს და მუშტებს სახისა და

სხეულის სხვადასხვა არეში, რის შედეგადაც ს. მ-მა განიცადა ფიზიკური ტკივილი და ფსიქიკური ტანჯვა.

1.4. 2021 წლის 30 იანვარს, დაახლოებით 10:30 საათზე, თ-ში, გ. ხ-ი გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით, იარაღის დემონსტრირებით დაემუქრა მეუღლეს, ს. მ-ს, სიცოცხლის მოსპობით, კერძოდ, უთხრა, რომ მოკლავდა, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად. აღნიშნულით დაზარალებულმა განიცადა მორალური სახის ზიანი.

1.5. 2021 წლის 25 თებერვალს, დაახლოებით 02:30 საათზე, თ-ში, გ. ხ-ი გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით, იარაღის დემონსტრირებით, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა მეუღლეს, ს. მ-ს, კერძოდ, უთხრა, რომ მოკლავდა, გაანადგურებდა და სიცოცხლეს მოუსპობდა, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად და განიცადა მორალური ზიანი.

1.6. 2021 წლის 25 თებერვალს, დაახლოებით 02:30 საათზე, თ-ში, გ. ხ-ი გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით, იარაღის დემონსტრირებით, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა სიდედრს, ლ. ს-ას, კერძოდ, უთხრა, რომ მოკლავდა, გაანადგურებდა და მოუსპობდა სიცოცხლეს, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად და განიცადა მორალური სახის ზიანი.

1.7. 2021 წლის 25 თებერვალს, დაახლოებით 02:30 საათზე, თ-ში, გ. ხ-ი გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით, იარაღის დემონსტრირებით, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა სიმამრს – გ. მ-ს, კერძოდ, უთხრა, რომ მოკლავდა, გაანადგურებდა და მოუსპობდა სიცოცხლეს, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად და განიცადა მორალური ზიანი.

1.8. 2021 წლის 25 თებერვალს, დაახლოებით 02:30 საათზე, თ-ში, გ. ხ-ი იარაღის დემონსტრირებით, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა ცოლისძმას, გ. მ-ს, კერძოდ უთხრა, რომ მოკლავდა და გაანადგურებდა, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად და განიცადა მორალური ზიანი.

1.9. 2021 წლის 25 თებერვალს, დაახლოებით 02:30 საათზე, თ-ში, გ. ხ-მა გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით, ცოლისძმას – გ. მ-ს მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა, კერძოდ, მუშტი დაარტყა სახის არეში, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცადა ძლიერი ფიზიკური ტკივილი.

1.10. 2021 წლის 25 თებერვალს, დაახლოებით 02:30 საათზე, თ-ში, გ. ხ-მა გენდერის ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით, სიმამრს – გ. მ-ს მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა, კერძოდ, ურტყამდა ხელებსა და ფეხებს სხეულის სხვადასხვა არეში, ძლიერად მოუჭირა ყელში ხელი, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცადა ფიზიკუ-

რი ტკივილი.

2. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება:

2.1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 1 ნოემბრის განაჩენით პირველი ინსტანციის სასამართლომ მიიჩნია, რომ გამოკვლეული და უდავოდ ცნობილი მტკიცებულებებით არ დადასტურდა გ. ხ-ის მიერ დაზარალებულების: გ. მ-ის, გ. მ-ისა და ლ. ს-ას მიმართ გენდერული ნიშნით დისკრიმინაციის მოტივით დანაშაულების ჩადენა. ასევე არ დადასტურდა 2021 წლის 25 თებერვალს დაზარალებულ ს. მ-ის მიმართ გენდერული ნიშნით დისკრიმინაციის მოტივით დანაშაულის ჩადენა.

2.2. პირველი ინსტანციის სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ 2021 წლის 24 თებერვალს, დაახლოებით 23:00 საათზე, თ-ის მოპირდაპირე მდებარე შ-ში ყოფნისას, გ. ხ-მა, გენდერის ნიშნით შეუწყისარებლობის მოტივით, ვინაიდან ჩათვალა, რომ ს. მ-ს არ ჰქონდა მამრობითი სქესის მეგობრების ყოლის, მათთან მიმოწერისა და საკუთარი ფულადი სახსრების დამოუკიდებლად განკარგის უფლება, ანამა მეუღლე, ს. მ-ი. კერძოდ, დაახლოებით 4-5 საათის განმავლობაში აყენებდა ფიზიკურ შეურაცხყოფას: კისერში ძლიერად ხელის მოჭერით დაგდო იატაკზე, ურტყამდა ხელებს, ფეხებს და მუშტებს სხეულის სხვადასხვა არეში, მათ შორის – თავში. 100-დოლარიანი კუპიურა ჩაუკუჭა პირის ღრუში და ფიზიკური და ფსიქიკური ძალადობით აიძულებდა გადაეყლაპა, ცივი წყალი დაასხა თავზე და ესროლა მინის ბოთლი თავში, შემდეგ ძალით შეიყვანა სააბაზანოში და დააყენა ცივი შხაპის ქვეშ. აღნიშნული ძალადობის გამოყენებით გ. ხ-ი ს. მ-ისგან ითხოვდა, ელიარებინა ღალატი და დაესახელებინა პირი, ვისაც ასესხა ფულადი თანხა. გ. ხ-ის მიერ მეუღლის, ს. მ-ის მიმართ ჩადენილმა ქმედებებმა შედეგად გამოიწვია დაზარალებულის ძლიერი ფიზიკური ტკივილი, ფსიქიკური და მორალური ტანჯვა.

2.3. 2021 წლის 3 იანვარს, 15 იანვარს, 2 თებერვალს, 9 თებერვალსა და 12 თებერვალს, თ...., გ. ხ-ი, გენდერის ნიშნით შეუწყისრებლობის მოტივით, ვინაიდან მიაჩნდა, რომ ს. მ-ს არ ჰქონდა მამრობითი სქესის მეგობრების ყოლის, მათთან მიმოწერისა და საკუთარი ფულადი სახსრების დამოუკიდებლად განკარგვის უფლება, სისტემატურად აყენებდა ფიზიკურ შეურაცხყოფას თავის მეუღლეს, ს. მ-ს, კერძოდ: ურტყამდა ხელებს და მუშტებს სახისა და სხეულის სხვადასხვა არეში, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცადა ფიზიკური ტკივილი და ფსიქიკური ტანჯვა.

2.4. 2021 წლის 30 იანვარს, თ-ში, გ. ხ-ი იარაღის დემონსტრირებით, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა მეუღლეს – ს. მ-ს, კერძოდ,

უთხრა, რომ მოკლავდა, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად.

2.5. 2021 წლის 25 თებერვალს, თ-ში, გ. ხ-ი იარაღის დემონსტრი-რებით, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა მეუღლეს – ს. მ-ს, კერძოდ, დაემუქრა, რომ მოკლავდა და გაანადგურებდა, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად.

2.6. 2021 წლის 25 თებერვალს, თ-ში, გ. ხ-ი იარაღის დემონსტრი-რებით, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა სიდედრს, ლ. ს-ას, კერძოდ, უთხრა, რომ მოკლავდა და გაანადგურებდა, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად.

2.7. 2021 წლის 25 თებერვალს, თ-ში, გ. ხ-ი იარაღის დემონსტრი-რებით, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა სიმამრს, გ. მ-ს, კერძოდ უთხრა, რომ მოკლავდა და გაანადგურებდა, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად.

2.8. 2021 წლის 25 თებერვალს, თ-ში, გ. ხ-ი იარაღის დემონსტრი-რებით, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა ცოლისძმას, გ. მ-ს, კერძოდ, უთხრა, რომ მოკლავდა და გაანადგურებდა, რაც დაზარალებულმა აღიქვა რეალურად.

2.9. 2021 წლის 25 თებერვალს, თ-ში, გ. ხ-მა ცოლისძმას – გ. მ-ს მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა, კერძოდ, მუშტი დაარტყა სახის არეში, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცადა ფიზიკური ტკი-ვილი.

2.10. 2021 წლის 25 თებერვალს, თ-ში, გ. ხ-მა სიმამრს, გ. მ-ს მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა, კერძოდ, ურტყამდა ხელებსა და ფეხებს სხეულის სხვადასხვა არეში, ძლიერად მოუჭირა ხელი ყელში, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცადა ფიზიკური ტკი-ვილი.

2.11. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 1 ნოემბრის განაჩენით გ. ხ-ი ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,144¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (4 ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,144¹-ე მუხ-ლის პირველი ნაწილით – 9 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

მასვე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 52¹-ე მუხ-

ლის საფუძველზე 2 (ორი) წლით შეეზღუდა იარაღთან დაკავშირებული უფლებები და აეკრძალა იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვის, ტარებისა და გამოყენების უფლება;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 30 იანვრის, დაზარალებულ ს. მ-ის ეპიზოდი) – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ ს. მ-ის ეპიზოდი) – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი) – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ ლ. ს-ას ეპიზოდი) – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი) – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი) – 1 (ერთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი) – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და საბილონოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, გ. ხ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 9 (ცხრა) წლით თავისუფლების აღკვეთა; მასვე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 52¹-ე მუხლის საფუძველზე 2 (ორი) წლით შეეზღუდა იარაღთან დაკავშირებული უფლებები და აეკრძალა იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვის, ტარებისა და გამოყენების უფლება.

2.12. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 1 ნოემბრის განაჩენი თბილისის სა-

აპელაციონ სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში გაასაჩივრა მსჯავრდებულ გ. ხ-ის ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა ა. ტ-ამ, რომელმაც სააპელაციო საჩივრით მოითხოვა გასაჩივრებული განაჩენის გაუქმება და მის ნაცვლად გამამართლებელი განაჩენის დადგენა.

2.13. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 1 ნოემბრის განაჩენით თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში გაასაჩივრა ძველი თბილისის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ნათია ქართველიშვილმა, რომელმაც სააპელაციო საჩივრით მოითხოვა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა და გ. ხ-ის გენდერული ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით დანაშაულის ჩატანაში დამნაშავედ ცნობა.

3. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება:

3.1. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 მარტის განაჩენით დაცვისა და ბრალდების მხარეთა სააპელაციო საჩივრები არ დაკმაყოფილდა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 1 ნოემბრის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

3.2. 2022 წლის 20 აპრილს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 მარტის განაჩენი საკასაციო ნესით გასაჩივრა მსჯავრდებულ გ. ხ-ის ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა ა. ტ-ამ. დაცვის მხარემ საკასაციო საჩივრით მოითხოვა გასაჩივრებული განაჩენის გაუქმება და გ. ხ-ის უდანაშაულოდ ცნობა.

4. კასატორის არგუმენტები:

4.1. კასატორის განმარტებით, გასაჩივრებული განაჩენი უკანონოა, რადგან წარდგენილი მტკიცებულებები არ ადასტურებენ გ. ხ-ის ბრალეულობას. ამასთან, გ. ხ-ს ბრალი წარედგინა ადვოკატი. ხ-ის თანდასწრებით, რა დროსაც მან წარდგენილ ბრალდებაში თავი არ ცხოვდა და გამოიყენა დუმილის უფლება. გარდა ამისა, იმავე დღეს შედგა ოქმი ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს მიერ საქმის განხილვის შეთავაზების შესახებ, რომლითაც დასტურდება, რომ აღნიშნულთან დაკავშირებით პასუხი გასცა არა თავად გ. ხ-მა, არამედ ადვოკატმა ი. ხ-მა. ამ საკითხზე სხვა ოქმი ან დოკუმენტი საქმეში განთავსებული არ არის. ამასთან, ადვოკატმა არა-სათანადოდ განახორციელა გ. ხ-ის დაცვა.

4.2. კასატორის განმარტებით, დაზარალებულის ჩვენება, რომ ორი თვის განმავლობაში შვიდჯერ სცემა მეუღლებმ, მოკლებულია დამაჯერებლობას და მოგონილია გ. ხ-ის დასასჯელად, ვინაიდან

თუ ასეთი ფაქტები ნამდვილად მოხდა მას აუცილებლად ექნებოდა და დაზიანების კვალიც, რასაც ოჯახის წევრებიც შენიშნავდნენ და მოახდენდნენ რეაგირებას, ამასთან, მას შეეძლო პირველივე შემთხვევისთანავე დახმარებისთვის მიემართა სამართალდამცავი ორგანოებისთვის, რაც არ გაუკეთებია.

4.3. კასატორი ასევე აღნიშნავს, რომ მონმების – ნ. ხ-ისა და ს. დ-ისა გამოკითხვის ოქმებით დასტურდება, რომ 2021 წლის 22 თებერვალს გ. ხ-მა ს. მ-ს უთხრა, რომ აღარ სურდა მასთან თანაცხოვრება და უნდა შერიგებოდა პირველ მეუღლეს, ს.- დ-ს, რომელთანაც ჰყავს 6 წლის შვილი – თ.. ამის გამო, ს. მ-ი დაემუქრა გ. ხ-ს, რომ თუ იგი ამას გააკეთებდა, მნარედ ანანებდა. 2021 წლის 23 თებერვალს კი ს. მ-ი მივიდა გ. ხ-ის ნაქირავებ ბინაში და ალკოჰოლის მიღების შემდეგ გ. ხ-ს მოსთხოვა, გაეგრძელებინა მასთან ურთიერთობა და არ შერიგებოდა ყოფილ მეუღლეს, რაზეც მიიღო უარი, რის გამოც, ს. მ-მა გალანძდა ს. დ-ა და მისი ვაჟი, რაც გადაიზარდა შელაპარაკებაში. აღნიშნულის შესასწყვეტად გ. ხ-მა ს. მ-ი ჩასვა ავტომანქანში და მიუყვანა მშობლებს, სადაც გ. მ-თან მოუვიდა შელაპარაკება, რასაც არ უარყოფს. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ 2021 წლის 24 თებერვლის 22:52 საათიდან 25 თებერვლის 01:09 საათამდე პერიოდში, გ. ხ-ი მობილური ტელეფონის ნომრიდან შეტყობინებებს უგზავნიდა ც. ა-ეს ტელეფონის ნომერზე , რაც დასტურდება ც. ა-ის გამოკითხვის ოქმით და მოკლე ტექსტური შეტყობინებებით, რომლებიც, სხვა დოკუმენტებთან ერთად შუამდგომლობით წარედგინა სასამართლოს. აღნიშნულით დასტურდება, რომ ვინაიდან გ. ხ-ი და ც. ა-ე ერთმანეთს შეტყობინებებს უგზავნიდნენ 2 საათის და 17 წუთის განმავლობაში, იგი დროის ამ მოხაკვეთში ვერ მოახერხებდა ს. მ-ის წამებას, მითუთრო, რომ ამ დროში შედის ის პერიოდიც, რაც მან მანქანით გადაადგილებას მოანდომა. წარმოდგენილი მასალებით ასევე არ დადგენილა გ. ხ-ის მიერ ს. მ-ზე ფიზიკური და ფსიქიკური ძალადობა. სასამართლო დაეყრდნო მხოლოდ ს. მ-ის ცურუ ჩვენებას, რომელსაც ექმისთვისაც არ უთქვამს, რომ მას გ. ხ-მა ხელი ძლიერად წაუჭირა კისერში, ამასთან, ასეთი დაზიანების შესახებ არც სამედიცინო ბარათსა და ექსპერტიზის დასკვნაშია მითითებული.

4.4. კასატორის განმარტებით, სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნით არ დადასტურდა გ. მ-ის სხეულის დაუფარავ ნაწილებში დაზიანებების არსებობა, რის გამოც ამ ეპიზოდში გ. ხ-ი უდანაშაულოდ უნდა იქნეს ცნობილი და გამართლდეს. გარდა ამისა, სასამართლოს ასევე არ უნდა გაეზიარებინა ლ... - ს.-ას გამოკითხვის ოქმები, რომლებიც ეწინააღმდეგება სხვა მტკიცებულებებს.

4.5. კასატორი ასევე უთითებს, რომ დადგენილი და ამოღებული არ არის, რომელი 100 – დოლარიანი კუპიურა ჩაუკუჭა გ. ხ-მა დაზარალებულს პირში. ამასთან, იმის დასადგენად, ნამდვილად ეჭირა თუ არა გ. ხ-ს ქილა ხელში და მიაყენა თუ არა თავის არეში დაზიანება ს. მ-ს, შემთხვევის ადგილიდან ამოღებულ მინის ქილაზე არ ჩატარებულა ექსპერტიზა. გარდა ამისა, დათვალიერებისას ამოილეს სველი სვიტერი და რეიტიუზი და მშრალი წინდები, რაც აჩენს ეჭვს, რადგან, თუ გ. ხ-მა ს. მ-ი ძალის გამოყენებით შეაგდო ცივი შხაპის ქვეშ, რატომ არ დაუსველდა წინდები. აღსანიშნავია, რომ 2021 წლის 11 მარტის განცხადების საფუძველზე საქმეში განთავსებულია 8 ცალი ფოტოსურათი, თუმცა ისინი არ ამოუღიათ დათვალიერების ოქმით და არ დადგენილა, ვინ ან როდის გადაულო ისინი დაზარალებულს. ზოგ ფოტოზე არ ჩანს მთლიანი სხეული, რის გამოც დაუდგენელია, ვის ეკუთვნის. გარდა ამისა, ფოტოებზე არ ჩატარებულა ჰაბიდოსკოპიურ-ტექნიკური ექსპერტიზა, რის გამოც ისინი დაუშვებელ მტკიცებულებად უნდა მიეჩნია სასამართლოს.

4.6. კასატორი ასევე განმარტავს, რომ თუ დაზარალებულმა ს. მ-მა განიცადა ტანჯვა და მიიღო ფსიქიკური ტრავმა, იგი უნდა გადიოდეს სათანადო მეურნალობას, თუმცა ამის დამადასტურებელი დოკუმენტი წარმოდგენილი არ არის. გარდა ამისა, თუ გ. ხ-ი სისტემატურად სცემდა და ანამებდა დაზარალებულს, მაშინ რატომ უგზავნიდა შეტყობინებებს და რატომ არ სურდა შერიგებოდა გ. ყოფილ მეუღლეს. სიმართლეს არ შეესაბამება, რომ გ. ხ-ი აკონტროლებდა ს. მ-ის ჩაცმულობას, მაკიაჟს და ფულად სახსრებს. ს. მ-ს თავის ჩვენებაში არ აღუნიშნავს, რომ გ. ხ-ი უზღუდავდა მაკიაჟის გაკეთებას. რაც შეეხება გ. ხ-ის ბრალდებას მუქარის ეპიზოდებთან დაკავშირებით, არის დაუსაბუთებელი, ვინაიდან გ. ხ-ს ამ ოჯახის ნევრების მოკვლის განზრახვა არ ჰქონია, განზრახვის არსებობის შემთხვევაში იგი თოვს ავტომანქანაში არ შეინახავდა და მის გარეშე არ ავიდოდა მათთან.

4.7. კასატორის განმარტებით, დაცვის მხარეშ წარადგინა შუამდგომლობა ახლად აღმოჩენილი გარემოების გამო მტკიცებულებად ცნობისა და მოწმეთა დაკითხვის შესახებ, რომელსაც დაერთო ს. დ-იას გამოკითხვის ოქმი, თ. გ-ს დე ხ-ის დაბადების მოწმობის დათვალიერების ოქმი, თ. ხ-ის დაბადების მოწმობის ასლი, ნ. ხ-ის გამოკითხვის ოქმი, გ. ხ-ის დასასიათებები, 2021 წლის 24-25 თებერვალს 22:52 საათიდან 01:09 საათამდე პერიოდში გ. ხ-სა და ც. ა-ეს შორის განხორციელებული ნოტარიულად დამოწმებული მიმოწერები, ადვოკატი ი. ხ-ის სამედიცინო ბარათის ასლი, ნ. ხ-ის მიერ წარმოდგენილი 1 ცალი CD დისკი გ. ხ-ისა და ს. მ-ის მეგობრული და

თბილი ურთიერთობის შესახებ, ს. მ-ის სატელეფონო მიმოწერები 6. ხ-თან, ალნიშნული მტკიცებულებების დათვალიერების ოქმი, მონმების – კ. კ-ა და ც. ა-ის გამოკითხვის ოქმები. ამავე შუამ-დგომლობით დაცვის მხარე ითხოვდა ს. მ-ის 2021 წლის 11 მარტის განცხადების საფუძველზე საქმეზე დართული 8 ფოტოსურათის დაუშვებელ მტკიცებულებად ცნობას. დაცვის მხარეს შუამდგომ-ლობის დაკმაყოფილებაზე ეთქვა უარი.

4.8. კასატორის განმარტებით, გ. ხ-ის საქმეზე არსებითად და-ირღვა სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მოთხოვნები, ამასთან, საქმე მოიცავს სამართლებრივ პრობლემას, რომლის გა-დაწყვეტაც ხელს შეუწყობს სამართლის განვითარებას და ერთგვა-როვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას. გარდა ამისა, დაცვის მხარე ითხოვს 2021 წლის 23 დეკემბერს საპელაციო სასა-მართლოს სხდომაზე დაყენებულ შუამდგომლობაში მითითებული დოკუმენტების მტკიცებულებად მიღებას, ს. დ-იას, ნ. ხ-ის, ც. ა-ისა და კ. კ. კ. მოწმის სახით დაკითხვას და ს. მ-ის მიერ 2021 წლის 11 მარტს წარდგენილი 8 ცალი ფოტოსურათის დაუშვებელ მტკიცე-ბულებად ცნობას.

5. საკასაციო სასამართლოს შეფასებები:

5.1. საკასაციო პალატამ ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა სა-კასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამონმა საჩივ-რის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ დაცვის მხარის საჩივრის მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, შემდეგ გარემოე-ბათა გამო:

5.2. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს: განსახილველ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით უტყუარად არ დადასტურდა, რომ გ. ხ-ი 2021 წლის 25 თებერვალს დაზარალებულებს – ს. მ-ს, ლ. ს-ას, გ. მ-სა და გ. მ-ს ცალ-ცალკე დაემუქრა სიცოცხლის მოსპო-ბით. გამოკვლეული და უდავოდ ცნობილი მტკიცებულებებით დად-გენილია, რომ გ. ხ-ი ერთი ქმედებით, ერთდროულად დაემუქრა ყველა დაზარალებულს, რის გამოც მის მიმართ საქართველოს სის-ხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (სამი ეპიზოდი) და საქართველოს სისხლის სამარ-თლის კოდექსის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით წარდგენილი ბრალდება უნდა დაკვალიფიცირდეს ერთ ეპიზოდად. ამასთან, სრულად იზარებს საპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას გ. ხ-ის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 144¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით, საქართველოს სის-ხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 30 იანვრის ეპიზოდი), საქართველოს სის-

ხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით ნარდგენილ ბრალდებებში მსჯავრდების შესახებ და მიაჩნია, რომ ამ ნაწილში განაჩენი ეფუძნება კანონის მოთხოვნათა სრული დაცვით, სრულყოფილად და ობიექტურად გამოკვლეულ, ერთმანეთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს ამ ნაწილში გ. ხ-ის მიერ დანაშაულის ჩადენას.

5.3. საკასაციო სასამართლო ასევე არ იზიარებს დაცვის მხარის არგვებულენტს გ. ხ-ის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით ნარდგენილ ბრალდებაში გამართლების შესახებ, შემდეგ გარემოებათა გამო: დაზარალებულ ს. ხ-ის ჩვენებით დადგენილია, რომ იგი 2021 წლის იანვარ-თებერვალში არარეგისტრირებულ ქორნინებაში იმყოფებოდა გ. ხ-თან, რომელსაც თანაცხოვრების დაწყებიდან 24 თებერვლამდე მასზე ფიზიკურად და ფსიქოლოგიურად არაერთხელ უძალადია, რაც უკავშირდებოდა ეჭვიანობასა და მისი სურვილების გათვალისწინების მოთხოვნებს. გ. ხ-ი ფიზიკურ შეურაცხყოფას აყენებდა დარტყმებით და ნივთების სროლით, რის შედეგადაც განიცდიდა ფიზიკურ ტკივილს. ამასთან, თავს გრძნობდა შეურაცხყოფილად, დამცირებულად და უმწეოდ. ამ ორი თვის განმავლობაში მასზე გ. ხ-მა იძალადა ექვსჯერ და მათ შორის ინტერვალი არ სცდებოდა 7-10 დღეს. გ. ხ-ი ეჭვიანობდა მის გვერდით მყოფ მამრობითი სქესის ყველა ადამიანზე, მათ შორის – თანამშრომლებზე, სოციალური ქსელის მეგობრებსა და ნაცნობებზე, რაც მისი დასჯის მიზეზი ხდებოდა. გ. ეუბნებოდა, რომ იყო მოღალატე და მსუბუქი ყოფაქცევის ქალი, ასევე ცუდად აღზრდილი, არ იცოდა კაცის პატივისცემა და არ იქცეოდა ისე, როგორც ქალი უნდა მოქცეულიყო. გ. პირდაპირ არ ეუბნებოდა, რომ მისი მორჩილი ყოფილიყო, თუმცა თავის დამოკიდებულებას გამოხატავდა აკრძალვებში და თუ მის მოთხოვნებს არ შეასრულებდა, სჯიდა. გ. მას საკუთარ ნივთად აღიქვამდა. ამის გამო იგი სურვილებს არ გამოხატავდა და „იყო ფარხმალდაყრილ მდგომარეობაში“. გ. ხ-ი მასზე ძალადობდა თანაცხოვრების დაწყებამდე ცოტა ხნით ადრეც. მან მასზე ერთხელ იძალადა მშობლების ბინაში, რა დროსაც ეჭვიანობდის ნიადაგზე გაუხსენა ნარსული, პკრა ხელი, დააგდო ძირს და ფეხში დაარტყა ფეხი. გ. ხ-მა მასზე ფიზიკურად იძალადა შ-ში მდებარე მათ საცხოვრებელ სახლშიც. აღნიშნულის მიზეზი იყო ის, რომ დაზარალებულს მისწერა ერთმა გოგომ და უთხრა, რომ გ. ხ-ს მასთან ჰქონდა კაგშირი, რაზეც მან გამოხატა ემოცია. ამის გამო იგი დასაჯა გ-მ, კერძოდ, ეჩხუბა, შეანჯღრია, ხელზე მოუჭირა ხელი და წამოარტყა. ს. ყოფნისას კი

იძალადა ტელეფონში არსებული ფოტოსურათების გამო. აგინებდა და ეჩხუბებოდა, რომ სპეციალურად არ წაშალა კონკრეტული სურათები და ურტყა წიხლები, რის შედეგადაც გადმოვარდა საწოლიდან. მას გ. ხ-მა მოქაჩა კისერზე და დიდხანს უტყამდა, რის შემდეგაც გავიდა გარეთ, თვითონ ნომერში დატოვა და უბრძანა, რომ აღარ გასულიყო. გ. ხ-მა დაახლოებით იმავე მიზეზით იძალადა მასზე ყ-ს მდებარე სასტუმრო „რ...“ ყოფნისას. ჯერ კიდევ გზაში ურტყამდა თავში და მოქაჩა კისერზე, შემდეგ კი ნომერში ურტყამდა ხელ-ფეხს, ასევე მუშტებს – მკლავებსა და ფეხებზე, შემდეგ გააგდო ნომრიდან და ისევ შეიყვანა. დაზარალებულის ჩვენება რომ მისი ტელეფონიდან გ. ხ-ი დაზარალებულის სახელით სწერდა ახლობლებს თანხვედრილია დაზარალებულების – ლ ს-სა და გ. მ-ის გამოკითხვის ოქმებთან. მართალია ისინი უშუალოდ არ შესწორებიან გ. ხ-ის სისტემატურ ძალადობას, თუმცა მათი გამოკითხვის ოქმებით დგინდება, რომ 2021 წლის 12 თებერვალს, დამის 01:00 საათზე, გ. მ-ს მისწერა ყ-ს ქმართან ერთად მყოფმა ს. მ-მა, რომ მის წამოსაყვანად წასულიყო ყ.. დაახლოებით 06:00 საათზე ლ.- ს-ა გ. მ-თან ერთად ჩავიდა ყ-ს მდებარე სასტუმრო „.....“, სადაც მათ მანქანაში ჩაჯდა ს., რომელმაც თქვა, რომ ძმისთვის მას არ მიუწერია და მისი „.....დან“ სწერდა გ. ხ-ი. ს.მ ასევე უთხრა, რომ გ-ს ჰქონდა ცუდი ღამე, ბოდიში მოუხადა ყ-ს ჩაყვანისთვის და სთხოვა, არ ჩარეულიყვნენ, ვინაიდან კონფლიქტი უკვე მოგვარებული ჰქონდათ და გამწვავება არ იყო საჭირო. ამასთან, ნივთიერი მტკიცებულების გახსნისა და დათვალიერების ოქმით დადგენილია, რომ №... ვიდეოჩანაწერში ასახულია, რომ 20:50:35 საათზე იღება სასტუმროს ნომრის კარი, საიდანაც დერეფანში გარეთ გარდება ჩანთა, რომელიც ხვდება ნომრის პარალელურად განთავსებულ კედელს და ვარდება ძირს. 20:51:08 საათზე, აღნიშნული ნომრიდან გამოდის მამაკაცი, რომელსაც ხელში უჭირავს ნივთები და ყრის დერეფანში. 20:51:21 საათზე, ზემოხსენებული მამაკაცი შედის სასტუმროს ნომერში. 20:52:13 საათზე იგივე მამაკაცი გამოდის სასტუმროს ნომრიდან და ჩანთაში ტენის ნივთებს, რის შემდეგაც 20:52:17 საათზე უკან ბრუნდება სასტუმროს ნომერში. 20:52:32 საათზე, სასტუმროს ნომრიდან გარეთ, დერეფანში, ვარდება ნივთი, შემდეგ სასტუმრო ნომრიდან გამოდის მამაკაცი და ნივთს დებს ჩანთაში, შემდეგ ბრუნდება ნომერში. 20:52:45 საათზე, სასტუმროს ნომრიდან გამოდის ქალბატონი, რომელიც იღებს სასტუმროდან გარეთ გადმოყრილ ნივთებს, მიემართება კიბეების მიმართულებით და მათი საშუალებით ჩადის დაბლა. ჩერდება კიბეზე ალაგებს ნივთებს და ისწორებს ტანსაცმელს. ჩანაწერ №11-ში, 20:53:46 საათზე, აღნიშნული ქალბატონი იღებს კიბეზე დატოვებულ ნივთებს, კიბეე-

ბით ჩადის დაბლა და 20:53:48 საათზე გადის კადრიდან. ს. მ-ის განმარტებით, ვიდეოჩანანერებში დაფიქსირებული გოგონა არის თვითონბ, ხოლო მამაკაცი, რომელიც სასტუმროს ნომრიდან უყრის ნივთებს არის გ. ხ-ი. დაზარალებულის განმარტებით, ჩანანერებში ასახულია მეუღლესთან ერთად სასტუმროში ყოფნის ფაქტი, ხოლო ფიზიკური დაპირისპირება კადრებში არ ჩანს, რადგან გ. ხ-ი მას ფიზიკურად სასტუმროს ნომერში გაუსწორდა. ფიზიკური ძალადობების ჩადენის ოდენბისა და ინტერვალის გათვალისწინებით საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ გ. ხ-ის მხრიდან ადგილი ჰქონდა დაზარალებულზე სისტემატურ ძალადობას, მათ შორის გენდერული შეუწყნარებლობის მოტივით, რამაც დაზარალებულის ფიზიკური ტკივილი და ფსიქოლოგიური ტანჯვა გამოიწვია, რაც გამყარებულია სასამართლო ფსიქოლოგიური ექსპერტის №.... დასკვნით.

5.4. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს დაცვის მხარის არგუმენტს გ. ხ-ის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 30 იანვრის ეპიზოდი) წარდგენილ ბრალდებაში გამართლების შესახებ შემდეგ გარემოებათა გამო: დაზარალებულ ს. მ-ის ჩვენებით დადგენილია, რომ 2021 წლის 30 იანვარს, დილის საათებში, მშობლების ბინაში ყოფნისას, მის ტელეფონს ათვალიერებდა გ. ხ-ი. მას ქმრის სურვილის შესაბამისად ტელეფონიდან წაშლილი ჰქონდა ყველაფერი, რაც ამ უკანასკნელს არ მოსწონდა, მაგრამ ყოფილი თანამშრომელი მამაკაცის სურათი დარჩენია „ჩატში“, რის გამოც გ. გაბრაზდა, წამოხტა ჩხებით, მივარდა, თავზე დაადო იარაღი და დაემუქრა, რომ ნახავდა სახლში, რასაც უზამდა, მოკლავდა. მან მუქარა აღიქვა რეალურად და შეეშინდა, რადგან მუდმივად ძალადობის პირობებში უწევდა ცხოვერება. დაზარალებულის ჩვენება თანხვედრილია დაზარალებულ ლ. ს-ასა და მოწმე მ-ს გამოკითხვის ოქმებთან, რომლებითაც დგინდება, რომ 2021 წლის 30 იანვარს, 10:30 საათზე, კ-ს მდებარე მშობლების სახლში იმყოფებოდა ს., რომელსაც გ. ხ-მა, რომელსაც ხელში ეჭირა ს. მ-ის ტელეფონი, ყვირილი დაუწყო, რატომ არ წამაღლა მის წარსულთან დაკავშირებული ფოტოსურათები და დაუყვირა „რომ მივალთ სახლში, სეირს განახებომ“, ამასთან, ს.ს შუბლზე რამდენიმე წამით მიადო პისტოლეტი, შემდეგ გავიდა სახლიდან. მ-ს გამოკითხვის ოქმით ასევე დგინდება, რომ ს. იყო ძალიან შეშინებული და გაოგნებული, ხმას არ იღებდა. ამ ფაქტამდე რამდენიმე დღით ადრე, იყო შემთხვევა, როდესაც ს.ს მარჯვენა ბარძაყზე, გვერდით შენიშნა სილურჯე, რაზეც ს.მ უთხრა, რომ რაღაცას მიარტყა. ყოველივე ზემოაღნიშნული კი უტყუარად ადასტურებს გ. ხ-ის მიერ საქართველოს სის-

ხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 30 იანვრის ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენას.

5.5. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს დაცვის მხარის განმარტებას გ. ხ-ის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 144¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, წარდგენილ ბრალდებაში უდანაშაულოდ ცნობის შესახებ შემდეგ გარემოებათა გამო: დაზარალებულ ს. ხ-ის ჩვენებით დადგენილია, რომ 2021 წლის 24 თებერვალს, დაახლოებით 23:00 სათისოთვის, გ. ხ-მა დაინახა, რომ იყენებდა ტელეფონს, გამოართვა, შეუმოწმა ყველა „ჩატი“ და საეჭვიანო რომ ვერ ნახა, მიაყენა შეურაცხყოფა, უყვიროდა და ეუბნებოდა, რომ ისეთი მსუბუქი ყოფაქცევის ქალი იყო, რომ ყველაფრის ნაშლას მოასწრებდა. შემდეგ ძირს დააგდო და მთელ სხეულზე ურტყამდა ხელ-ფეხს. განსაკუთრებულ ტკივილს აყენებდა თეძოებისა და კუდუსუნის არეში მიყენებული დარტყმები. სუნთქვა გადაეკეტა და დაიწყო ტირილი, სთხოვდა შეჩერებულიყო, მაგრამ გ. ხ-ი აიძულებდა, ხმის ამოუღებლად შესულიყო საძინებელში. იგი ტკივილების გამო ვერ მიდიოდა საძინებლამდე, რის გამოც თვითონ გ-მ მიათრია და იქ გააგრძელა ძალადობა, ხელ-ფეხს ურტყამდა ყველგან, სადაც მოხვდებოდა. შემდეგ ურტყამდა თავში. მას შეეძინდა, რომ ვეღარ გაუძლებდა და ეხვევნებოდა შეჩერებულიყო, რაზეც გ. პასუხობდა, რომ თუ ვერ მოკლავდა, დებილად დატოვებდა. მასზე ძალადობა გაგრძელდა 4-5 საათს, პერიოდულად გ. ცოტა ხნით გადიოდა და დაბრუნების შემდეგ კვლავ აგრძელებდა ძალადობას. იმავდროულად მას აბრალებდა ლალატს და ეუბნებოდა, რომ იყო მსუბუქი ყოფაქცევის ქალი, იყიდა ფულით და ითხოვდა ღალატის აღიარებას. შემდეგ 100 აშშ – დოლარიანი მიუტანა, ჩაუტენა პირში და აიძულებდა გადაყლაპას, თუმცა იმის გამო, რომ კუპიურა იყო მაგარი, ვერ ყლაპავდა. იგი ძალადობის დასასრულებლად თვითონვე სთხოვდა გ-ს წყალი მიეტანა, რადგან ეგონა, რომ თუ გადაყლაპავდა, შეეშვებოდა. გ. ხ-მა მიუტანა წყალი, მაგრამ მაინც ვერ ჩაყლაპა. ამის შემდეგ გ. უფრო მეტად ურტყამდა თავში, შემდეგ კი წყალი გადაასხა და ბოთლი ესროლა. ეს პროცესი გაგრძელდა დაახლოებით 10 წუთს, შემდეგ ტანსაცმლით დააყენა ცივი შხაპის ქვეშ და 5-10 წუთს იქ ყოფნა აიძულა. ბოლოს უთხრა გამოცვალა სველი ტანსაცმელი, რადგან მშობლებთან უნდა წაეყვანა და ეთქვა, როგორი ქალი გაზარდეს. გარდა ამისა გ-მ აიღო იარაღი და ძალით შეაგდო მანქანაში. სახლში ასვლამდე, კორპუსთან, გ-მ იარაღიდან სამჯერ გაისროლა ჰაერში და დაარტყა სადარბაზოშიც. ს. მ-ის ჩვენება თანხვედრილია მოწმე პოლიციელებისა და შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმთან, რომლი-

თაც დგინდება, რომ 2021 წლის 26 თებერვალს დათვალიერდა თ., შ., რომელშიც შეინიშნება არეულობა. საძინებელ ითახში, კარა-დის წინ, იატაკზე მოთავსებულია ცარიელი მინის ქილა, რომელ-ზეც ს. მ-მა განმარტა, რომ ფიზიკური შეურაცხყოფის დროს თავში ჩაარტყა გ. ხ-მა. აპაზანიდან ამოღებული იქნა სველი ტანსაცმელი და წინდები, რომელზეც ს. მ-მა განმარტა, რომ აღნიშნული ეუთ-ვნის მას და ეცვა, როდესაც ცივი შხაპის ქვეშ დააყენა მეუღლემ.

5.6. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ დაზარალებულ ს. მ-ის ჩვენებისა და დაზარალებულების – ლ. ს-ას, გ. მ-ისა და გ. მ-ის გამოკითხვის ოქმების გარდა, რომლითაც დასტურდება, რომ 2021 წლის 25 თებერვალს, მათთან სახლში მისულ ს. მ-ს აღნიშნებოდა დაზიანებები, საქმეში ასევე არსებობს მტკიცებულება სამედიცი-ნო ექსპერტიზის დასკვნის სახით, რომელშიც დეტალურად არის აღნერილი ის დაზიანებები, რაც მსჯავრდებულმა ძალადობრივი ქმედებით მიაყენა დაზარალებულს. ამასთან, დაზიანებები ხან-დაზმულობით არ ეწინააღმდეგება დადგენილებაში მითითებულ თარიღს, კერძოდ: სამედიცინო ექსპერტიზის №..... დასკვნით დგინ-დება, რომ სამედიცინო დოკუმენტის მონაცემების თანახმად და პირადი გასინჯვით, 26.02.2016. ს. მ-ს სხეულზე გარეგნულად აღე-ნიშნებოდა დაზიანებები სისხლნაჟღენთების და ნაჭდევების სა-ხით, რაც განვითარებულია მკვრიცხლაგვი საგნით, მიეკუთვნება სხეულის დაზიანებათა მსუბუქ ხარისხს ჯანმრთელობის მოუწლე-ლად. კისრის უკანა ზედაპირზე, ქვედა მესამედში არსებული ნაჭ-დევები ხანდაზმულობით ეწინააღმდეგება დადგენილებაში მითი-თებულ 25/02/2016-ს თარიღს, ხოლო სხვა დაზიანებები ხანდაზ-მულობით არ ეწინააღმდეგება 24-25.02.2021 წ.-ის თარიღებს. სა-მედიცინო საბუთების მონაცემები: სსიპ საგანგებო სიტუაციების კოორდინაციისა და გადაუდებელი დახმარების ცენტრის სამედი-ცინო ბარათი №1.... მონაცემების თანახმად, ს. მ-ს პირველადი სა-მედიცინო დახმარება გაეწია 25/02/2021-ს 10:43 სთ-ზე. ავადმყო-ფი უჩივის ძლიერ ტკივილს კუდუსუნის არეში, მარჯვენა ბარძა-ყის შეა მესამედში, ძლიერ თავის ტკივილს, ტკივილს მარცხენა მხრის სახსრისა და მარცხენა მხრის ძვლის არეში. მარცხენა სა-ფეთქლის არეში აღენიშნება მცირე ჰიპერემია, მარცხენა მხრის არეში და ზედა მესამედში ჰემატომები; მარჯვენა ბარძაყის ზედა და შუა მესამედებში აღენიშნება ასეთივე დიდი ზომის ჰემატომა. ორივე თვალის სკლერებზე აღენიშნება სისხლჩაქცევები. ორივე მტევნის ზედა მხარეს აღენიშნება სისხლნაჟღენთები. დიაგნოზი: თავის დაუზუსტებელი ტრავმები, მრავლობითი ტრავმები დაუ-ზუსტებელი, სხვა დაზუსტებული დაზიანებები, დაუზუსტებელი, როგორც შემთხვევითი ან წინასწარ განზრახული. შემოწმების მო-

მენტში უჩივის ტკივილს თავისა და მთელი სხეულის მიდამოში, ასევე კუდუსუნის მიდამოში უჩივის ძლიერ ტკივილს. ობიექტურად, კისრის უკანა ზედაპირზე, ქვედა მესამედში აღინიშნება, ირიბ-განივად მდებარე უსწორო ზოლისებრი ფორმის, მოყავისფრო, მიმდებარე კანიდან მაღლა მდებარე ფუფხით დაფარული ნაჭდევი, მარცხენა ყურის ნიჟარის უკანა ზედაპირზე, შუა ნახევარში აღინიშნება უსწორო ოვალური ფორმის, მონითალო ფერის, მშრალი, მიმდებარე კანის დონიდან დაბლა მდებარე ფუფხით დაფარული ნაჭდევი; ასეთივე ხასიათის ნაჭდევი აღინიშნება მარჯვენა ნინამხრის, უკანა ზედაპირზე, უსწორო ზოლისებრი ფორმის, ირიბ-სიგრძივად მდებარე; სახის მარცხენა ნახევარში მოიცავს საფეთქელს და ყვრიმალის მიდამოს. აღინიშნება მოლურჯო-მოიისფრო ფერის სისხლნაჟღენთი, უსწორო ოვალური ფორმის; ასეთივე ფერის სისხლნაჟღენთები აღინიშნება: მარცხენა ქვედა ქუთუთოზე ცენტრალურად, უსწორო ოვალური ფორმის, სკლერაში სისხლჩაქვეით; მარცხენა მხრის ნინა-გარეთა ზედაპირზე შუა და ქვედა მესამედში უსწორო ფორმის, მარჯვენა მხრის შუა მესამედში, უსწორო ოვალური ფორმის, მტევნის უკანა ზედაპირზე, ცენტრალურად, უსწორო ოვალური ფორმის, მარცხენა ნინამხრის უკანა ზედაპირზე ზედა მესამედში, უსწორო ოვალური ფორმის, ზურგის მიდამოში, გულმეტების მე-11, მე-12 მაღლების საპროექციოდ უსწორო ოვალური ფორმის, გავა-კუდუსუნის მიდამოში უსწორო ოვალური ფორმის. მარჯვენა ბარძაყის ნინა ზედაპირზე, ზედა მესამედში, უსწორო ფორმის, მარჯვენა მენჯ-ბარძაყის სახსრის გარეთა ზედაპირზე, უსწორო ოვალური ფორმის; ამავე წიგნითა ზედაპირზე, ზედა მესამედში უსწორო ოვალური ფორმის; მარცხენა მენჯ-ბარძაყის გარეთა ზედაპირზე, უსწორო ოვალური ფორმის. ამავე ბარძაყის გარეთა ზედაპირზე, შუა მესამედში უსწორო ოვალური ფორმის, მარცხენა ბარძაყის უკანა ზედაპირზე შუა მესამედში, უსწორო ზოლისებრი ფორმის, ამავე ბარძაყის წიგნითა ზედაპირზე ქვედა მესამედში უსწორო ოვალური ფორმის, მარცხენა წიგნის ზედა მესამედში გარეთა ზედაპირზე ირიბ-სიგრძივად მდებარე, ამავე წიგნის შიგნითა ზედაპირზე, შუა მესამედში უსწორო ოვალური ფორმის. სხეულზე ფიზიკური დაზიანების სხვა რაიმე ობიექტური ნიშნები არ აღინიშნება.

5.7. საკასაციო სასამართლო ასევე ყურადღებას გაამახვილებს ექსპერტ თ. კ-ისა და სასამართლო-ფსიქოლოგიური ექსპერტიზის №..... დასკვნაზე, რომლითაც უტყუარდა დადგენილი, რომ ს. მ-მა მისი მეუღლის, გ. ხ-ის ქმედებების შედეგად განიცადა ფსიქოლოგური ტანჯვა. დასკვნის აღწერილობით ნაწილში მითითებულია, რომ ს. მ-ის საუბრისას ვლინდება შიში, დაძაბულობა, სიტუაციის

მიუღებლობა; დაუცველობის და უმწეობის განცდა, ემოციური დათრგუნულობა, შეურაცხყოფილის და დამცირების განცდა, უიმედობა... ასევე ... შიში, უპერსპექტივობა, პიროვნული პოზიციის დაკარგვა.

5.8. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს: იმისათვის რომ ქმედება შეფასდეს წამებად, მნიშვნელოვანია, ქმედების „სისასტიკემ“ მიაღწიოს იმ ზღვარს, რომელიც იძლევა მისი წამებად კვალიფიკაციის შესაძლებლობას. ქმედების წამებად შეფასებისთვის დაზარალებულმა უნდა განიცადოს სასტიკი/ძლიერი სულიერი თუ ფიზიკური ტკივილი ან ტანჯვა, ტკივილის მიზანშიმართულად და განზრახ მიყენება და პირის წამება განხორციელებული უნდა იყოს კონკრეტული მიზნის მისაღწევად, როგორიცაა ინფორმაციის მოპოვება, დასჯა ან დაშინება. ამასთან, გასათვალისწინებელია მოპყრობის ხანგრძლივობა, მისი ფიზიკური ან ფსიქოლოგიური შედეგები და ზოგ შემთხვევაში, მსხვერპლის სქესი, ასაკი და ჯანმრთელობის მდგომარეობა. მოცემულ შემთხვევაში ექსპერტიზის დასკარებით და თავად დაზარალებულ ს. მ-ის ჩვენებით უტყუარადაა დადგენილი, რომ მან გ. ხ-ის ქმედებით განიცადა ფიზიკური ტკივილი და ტანჯვა. ამასთან, გასათვალისწინებელია, რომ დაზარალებული საკმაო ხანს იმყოფებოდა მოძალადის პირისპირ სახლში მარტო, შესაბამისად, დაზიანებების მიყენების ხანგრძლივობა, სხეულზე არსებული არაერთი დაზიანება და განცდილი ტანჯვა სავსებით საკმარისია ქმედების წამებად კვალიფიკაციისათვის. გარდა ამისა დაზარალებულის და მოწმეთა ჩვენებებით უტყუარადა დადგენილი, რომ გ. ხ-ი ს. მ-ს ეუბნებოდა, რომ იყო ცუდად აღზრდილი, არ იცოდა კაცის პატივისცემა და არ იქცეოდა ისე, როგორც ქალი უნდა მოქცეულიყო. ასევე თვლიდა, რომ ს. მ-ი უნდა ყოფილიყო მისი მორჩილი, განკარგავდა დაზარალებულის შემოსავალს, უკრძალავდა მამაკაცი მეგობრების ყოლას, არ აძლევდა გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობას და აღიქვამდა როგორც ნივთს, რაც ადასტურებს გ. ხ-ის მიერ ს. მ-ის მიმართ დანაშაულების გენდერული შეუწყნარებლობის მოტივით ჩადენას.

5.9. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს კასატორის არგუმენტს, რომ გ. ხ-ი ვერ ანამებდა ს. მ-ს, ვინაიდან ამ პერიოდში შეტყობინებებს სწერდა ც. ა-ეს, ამასთან, გადაადგილდებოდა ს. მ-ის მშობლების სახლისკენ, ვინაიდან აღნიშნული არ გამორიცხავს ზემოაღნიშნული დანაშაულის ჩადენას.

5.10. საკასაციო სასამართლო ასევე არ იზიარებს დაცვის მხარის არგუმენტს გ. ხ-ის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით ნარდე-

ნიღ ბრალდებებში გამართლების შესახებ, შემდეგ გარემოებათა გამო: დაზარალებულებულ ს. მ-ის, ასევე დაზარალებულების გ. მ-ის, ლ. ს-ასა და გ. მ-ის გამოკითხვის ოქმებით უტყუარად დადასტურდა, რომ 2021 წლის 25 თებერვალს გ. ს-მა ფიზიკურად იძალადა გ. მ-ზე, რომელსაც რამდენჯერმე დაარტყა სახისა და ტანის არეში. დარტყმები იყო ისეთი ძლიერი, რომ ეს უკანასკნელი ძირს დაეცა. გ. მ-ს კი სახეში ძლიერად გაარტყა ხელი, რა დროსაც მან იგრძნო ტკივილი. მონმე ნ. უ-ის გამოკითხვის ოქმით კი დადგენილია, რომ გამოძახების შემდეგ ადგილზე მისვლისას ნახა გ. მ-ი, რომელიც უჩიოდა ძლიერ ტკივილს თავის არეში, ასევე – მარჯვენა თვალშუდის, ყელისა და ზურგის არეში. გ. მ-მა განუმარტა, რომ მას დაზიანებები მიაყენა სიძემ, რომელიც ახრჩობდა. გ. მ-ს აღენიშნებოდა სინითლე კისრის არეში, სისხლჩაქცევა მარჯვენა თვალში, ჰქონდა მაღალი წნევა და მალთაშუა თიაქარის გამო ზურგის ტკივილი. სამედიცინო ექსპერტიზის №....- დასკვნით კი დაგინდება, რომ ექსპერტიზაზე წარდგენილი სამედიცინო დოკუმენტის მონაცემების მიხედვით და პირადი გასინჯვით, 26/02/2021წ-ს გ. მ-ს სხეულზე გარეგნულად აღენიშნებოდა დაზიანება სისხლნაუღენთების სახით, რაც განვითარებული მკვრივ-ბლაგვი საგნის მოქმედებით, მიეკუთვნება სხეულის დაზიანებათა მსუბუქ ხარისხს, ჯანმრთელობის მოუშლელად და ხანდაზმულობით არ ეწინაღმდეგება 25.02.2021 წ-ის თარიღს. შესაბამისად უტყუარადაა დადასტურებული, რომ გ. ს-მა ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული. ამასთან, საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს დაცვის მხარის არგუმენტს, რომ ვინაიდან ექსპერტიზის დასკვნით გ. მ-ს არ აღენიშნებოდა დაზიანების ხილული კვალი, გ. ხ-ი ამ ნაწილში ცნობილ უნდა იქნეს უდანაშაულოდ. მოცემულ შემთხვევაში, მართალია, სამედიცინო ექსპერტიზის №..... დასკვნით დადგენილია, რომ 01.03.2021 წ. გ. მ-ს პირადი შემონმებისას ტანსაცმლით დაუფარავ მიდამოში მექანიკური დაზიანების ობიექტური ნიშნები არ აღენიშნება. თუმცა იმავე დასკვნაში მითითებულია, რომ შესამონმებლის გადმოცემით: 2021 წლის 25 თებერვალს მას დის ქმარმა მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა – თავის მიდამოში დაარტყა ხელი. შემონმების მომენტში უჩივის ტკივილს თავის მიდამოში, თავბრუსხვევის შეგრძნებას. ამასთან, მისი გამოკითხვის ოქმით დგინდება, რომ დარტყმისას გ. მ-მა განიცადა ძლიერი ფიზიკური ტკივილი. ყოველივე ზემოაღნიშნული კი ადასტურებს გ. ხ-ის მიერ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენას.

5.11. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას გაამახვილებს და-

ზარალებულების – ლ. ს-ას, გ. მ-ის და გ. მ-ის გამოკითხვის ოქმებსა და დაზარალებულ ს. მ-ის ჩვენებაზე, რომლებითაც დადგინდა, რომ 2021 წლის 25 თებერვალს, დაახლოებით 02:30 საათზე, მათთან მისული გ. ხ-ი იყო აგრესიული, იგინებოდა და სიტყვიერ შეურაცხყოფას აყენებდა გ. მ-ს. კამათის და გინების დროს გ. ხ-მა მოახდინა ცეცხლსასროლი იარაღის დემონსტრირება და ისროლა იატაკის მიმართულებით. გასროლის შემდეგ გამოვიდა გ. მ-ი, რომელსაც კითხვაზე, თუ რა ხდებოდა, გ. ხ-მა დაუწყო ყვირილი, რომ ჰყავდა ცუდი შვილი, რომელიც სოციალურ ქსელ „ფეისბუქში“ მეგობრობდა ვიღაც ბიჭებთან. საძინებელი ოთახიდან გამოვიდა ლ. ს-აც, რომელსაც ასევე უყვიროდა. შემდეგ გაბრაზებული გავარდა სადარბაზოში, დაბრუნდა იარაღის გარეშე და განაგრძო გინება და სიტყვიერი შეურაცხყოფა, ამასთან, ყველა იქ მყოფს ემუქრებოდა, რომ მოკლავდ, გაანადგურებდა და მოუსპობდა სიცოცხლეს, რაც მათ აღიქვეს რეალურად, რადგან გ. ხ-ს აქვს პათოლოგიური სიმთვრალე, ამასთან, იგი იყო ცეცხლსასროლი იარაღით. დაზარალებულების გამოკითხვის ოქმებითა და ს. მ-ის ჩვენებით უტყუარად დადასტურდა, ის ფაქტი, რომ გ. ხ-ი დაემუქრა მათ სიცოცხლის მოსპობით, რაც მათ აღიქვეს რეალურად, თუმცა აღსანიშნავია, რომ 2021 წლის 25 თებერვალს მან მუქარა ითხივე დაზარალებულის მიმართ განახორციელა ერთი ქმედებით. კერძოდ, ყველას ერთად მიმართა და უთხრა, რომ „მოკლავდა, გაანადგურებდა და მოუსპობდა სიცოცხლეს“. საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლი მაკვალიფიცირებელ გარემოებად არ ითვალისწინებს ქმედების ჩადენას ორი ან მეტი პირის მიმართ – რასაც მოცემულ შემთხვევაში ჰქონდა ადგილი, თუმცა აღნიშნული არ შეიძლება განიმარტოს ისე, რომ პირის მიერ ჩადენილი ერთი ქმედება დაკვალიფიცირდეს რამდენიმე ეპიზოდად და თითოეული ეპიზოდისთვის დაენიშნოს ცალკე სასჯელი. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოცემულ შემთხვევაში გ. ხ-ის ქმედება უნდა დაკვალიფიცირდეს საქართველოს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვებუნქტითა (დაზარალებულების – ს. მ-ის, გ. მ-ისა და ლ. ს-ას ეპიზოდი) და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი) და დაენიშნოს ერთი სასჯელი. ამასთან, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-11¹ მუხლის 1-ლი შენიშნის თანახმად, მეუღლის ძმა არ არის ოჯახის წევრი, რამაც გამოიწვია დამატებითი კვალიფიკაციის (საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის 1-ლი ნაწილი) მინიჭება, თუმ-

ცა აღნიშნულით გ. ხ-ს არ უნდა დაუმძიმდეს მდგომარეობა და მას ერთდროულად რამდენიმე დაზარალებულის მიმართ ჩადენილი ერთი ქმედებისთვის უნდა დაენიშნოს ერთი სასჯელი.

5.12. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს დაცვის მხარის არგუმენტს, რომ გ. ხ-ს შეეზღუდა დაცვის უფლება, ვინაიდან საქმის მასალებით, მათ შორის სასამართლო სხდომის ოქმებით დგინდება, რომ მას როგორც გამოძიების ეტაპზე, ისე წინასასამართლო სხდომასა და საქმის არსებითი განხილვის რამდენიმე სხდომაზე იცავდა ადვოკატი ი. ხ-ის, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს განაჩენის შესავალ ნაწილში, მონაზილე პირებში არ არის მითითებული ადვოკატი ი. ხ-ი, არ გამორიცხავს სასამართლო სხდომაში მის მონაწილეობას. აღსანიშნავია, რომ გ. ხ-მა ადვოკატი ი. ხ-ი აიყვანა შეთანხმებით და სასამართლო სხდომაზე მისი აცილება არ განუცხადებია.

5.13. საკასაციო სასამართლო ასევე არ იზიარებს კასატორის არგუმენტს, რომ მსჯავრდებულ გ. ხ-ს არ განემარტა ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს არჩევის უფლება. საქმის მასალებით დგინდება, რომ 2021 წლის 14 აპრილს გამართულ წინასასამართლო სხდომაზე მოსამართლემ გ. ხ-ს განუმარტა აღნიშნული უფლება და მას შემდეგ, რაც მან უარი განაცხადა, რომ მისი საქმე განეხილა ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს, მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება საქმის არსებითად განსახილველად გადაცემის შესახებ.

5.14. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ არ არსებობს ს. მის 2021 წლის 11 მარტის განცხადებისა და მისი დანართის – 8 (რვა) ცალი ფოტოს გაუზიარებლობის საფუძველი, ვინაიდან აღნიშნული მტკიცებულებების მოპოვებისას კანონის მოთხოვნათა არსებით დარღვევას ადგილი არ ჰქონია.

5.15. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ დაცვის მხარის მოთხოვნა სხვა მტკიცებულებების დასაშვებად ცნობის თაობაზე არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ვინაიდან საქართველოს სსსკ-ის 297-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, „მხარის შუამდგომლობის საფუძველზე სასამართლოს გადაწყვეტილებით ახალი მტკიცებულება შესაძლოა გამოკვლეულ იქნეს სააპელაციო სასამართლოში, თუ შუამდგომლობის ავტორი დაასაბუთებს, რომ იგი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მისი პოზიციის დასასაბუთებლად და პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისას მისი წარმოდგენა ობიექტურად შეუძლებელი იყო“. მოცემულ შემთხვევაში საკასაციო სასამართლო ეთანხმება ხსენებულ საკითხზე თბილისას საპელაციო სასამართლოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებას და დამატებით აღნიშნავს, რომ დაცვის მხარის მიერ მითითებული მოწმეები და მასალები გ. ხ-ის მიმართ წარდგენილ ბრალდებასთან მი-

მართებით არ არის რელევანტური.

5.16. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ კანონის მოთხოვნათა სრული დაცვით, სრულყოფილად და ობიექტურად გამოკვლეული, ურთიერთშეჯერებული, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობით გონივრულ ეჭვს მიღმა დასტურდება გ. ხ-ის მიერ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 144¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 30 იანვრის, დაზარალებულ ს. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულების – ს. მ-ის, ლ... ს-ასა და გ. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენა.

6. სასჯელის დასაბუთება

6.1. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ სასჯელი სამართლიანობის აღდგენის, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებისა და დამნაშავის რესოციალიზაციის მიზნებს ემსახურება. სასჯელის მიზანს არ წარმოადგენს ადამიანის ფიზიკური ტანჯვა. თავისუფლების აღკვეთა, როგორც ადამიანის თავისუფლების შეზღუდვის უმკაცრესი ფორმა, გამოყენებულ უნდა იქნეს მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში, როდესაც ეს აუცილებელია ქმედების სიმძიმის, მოსალოდნელი საფრთხეების, დანაშაულის ჩადენის კონკრეტული გარემოებების, დამნაშავის პიროვნებისა და სხვა ფაქტორების გათვალისწინებით.

6.2. „დანაშაულისთვის გათვალისწინებული სასჯელი, ერთი მხრივ, უნდა იყოს ქმედებით გამოწვევად საფრთხეებთან გრივ-რულ პროპორციაში, ხოლო, მეორე მხრივ, უნდა იყოს შესაძლებლობა, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის დაკისრება მოხდეს დანაშაულის ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის № 1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ბექა ნიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-38).

6.3. „მხოლოდ ზოგადი პრევენცია ვერ იქნება საკმარისი და

თვითკმარი პირის მიმართ ნებისმიერი სასჯელის გამოყენების-თვის, რადგან ასეთი მიღებომით ადამიანი გადაიქცევა სახელმწიფოს ხელში საზოგადოების „დაშინების იარაღად“, იძულების ღონისძიების გამოყენების მუქარის შიშველ ობიექტად, რაც გამორიცხულია და დაუშვებელი სამართლებრივ სახელმწიფოში“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ბექა ნიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-52).

6.4. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუზიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით. სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას. ვინაიდან თავისუფლების აღკვეთა წარმოადგენს ადამიანის თავისუფლების შეზღუდვის უმკაცრეს ფორმას, ამა თუ იმ ქმედებისათვის სასჯელის სახით პატიმრობის გამოყენება უნდა მოხდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ეს აუცილებელია ქმედების სიმძიმის, მოსალოდნელი საფრთხეების, დანაშაულის ჩადენის კონკრეტული გარემოებების, დამნაშავის პიროვნებისა და სხვა ფაქტორების გათვალისწინებით, როდესაც თუ არა საზოგადოებისაგან პირის იზოლირება, შეუძლებელი იქნება მისგან პოტენციურად მომდინარე სხვა საფრთხეების განეიტრალება, სასჯელის მიზნების მიღწევა და თუ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის მიზნის მისაღწევად ობიექტურად საკმარისი არ არის პასუხისმგებლობის სხვა, არასაპატიმრო აღტერნატივები.

6.5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53¹-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, დანაშაულის ჩადენა გენდერის ან დისკრიმინაციის შემცველი სხვა ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით არის პასუხისმგებლობის დამამდიმებელი გარემოება ამ კოდექსით გათვალისწინებული ყველა შესაბამისი დანაშაულისათვის. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, დანაშაულის ჩადენა ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ არის პასუხისმგებლობის დამამდიმებელი გარემოება ამ კოდექსით გათვალისწინებული ყველა შესაბამისი დანაშაულისათვის. ამავე მუხლის მე-3-მე-4 ნაწილების შესაბამისად, ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დამამდიმებელი გარემოების არსებობისას დანაშაულის ჩადენის დროს ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის დანშვნისას მოსახდელი სასჯელის ვადა, სულ მცირე, 1 წლით უნდა აღემატებოდეს ჩადენილი დანაშაულისათვის ამ კოდექსის შესაბამისი მუხლით ან

მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული სასჯელის მინიმალურ ვადას. თუ ამ კოდექსის კერძო ნაწილის მუხლში ან მუხლის ნაწილში მითითებულია ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ გარემოებაზე, როგორც დანაშაულის მაკვალიფიცირებელ ნიშანზე, აგრეთვე ამ კოდექსის 55-ე მუხლით ან 63-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობისას სასჯელის დანიშნისას მხედველობაში არ მიიღება ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული წესი. მოცემულ შემთხვევაში გ. ხ-ს მსჯავრი უნდა დაედოს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,144¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 30 იანვრის, დაზარალებულ ს. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ ს. მ-ის, ლ. ს-ასა და გ. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენაში. ამასთან აღსანიშნავია, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულისთვის მაკვალიფიცირებელ ნიშანს ნარმოადგენს დანაშაულის ჩადენა ოჯახის წევრის მიმართ, რის გამოც იგი ამ ეპიზოდებში დამატებით დამამდიმებელ გარემოებად ვერ მიიჩნევა. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,144¹-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით სასჯელის დანიშვნისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს რომ გ. ხ-მა დანაშაულები ჩაიდინა ოჯახის წევრის მიმართ და გენდერის ნიშნით დისკრიმინაციის მოტივით. შესაბამისად ამ ეპიზოდებში მას სასჯელი უნდა განესაზღვროს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53¹-ე მუხლით დადგენილი წესის გათვალისწინებით. ამასთან, განაჩენის 5.11 პუნქტში მითითებული გარემოებების მხედველობაში მიღებით გ. ხ-ს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულების – ს. მ-ის, ლ. ს-ასა და გ. მ-ის ეპიზოდი) და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ

გ. მ-ის ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის უნდა განესაზღვროს ერთი სასჯელი – საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული სანქციის ფარგლებში.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ გ. ხ-ის ინტერესების დამცველის, ადვოკატ ა. ტ-ას საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 მარტის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. გ. ხ-ის მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ ს. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი) ნარდგენილი ბრალდება დაკვალიფიცირდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტითა (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულების – ს. მ-ის, გ. მ-ისა და ლ. ს-ას ეპიზოდი) და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი).

გ. ხ-ი ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 144¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 30 იანვრის, დაზარალებულ ს. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულების – ს. მ-ის, ლ. ს-ასა და გ. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-

ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი), საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,144¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით – 9 (ცხრა) წლით თავისუფლების აღკვეთა; მასვე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 52¹-ე მუხლის საფუძველზე 2 (ორი) წლით შეეზღუდოს იარაღთან დაკავშირებული უფლებები და აეკრძალოს იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვის, ტარებისა და გამოყენების უფლებები;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით – 3 (სამი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 30 იანვრის, დაზარალებულ ს. მ-ის ეპიზოდი) – 2 (ორი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულების – ს. მ-ის, ლ. ს-ასა და გ. მ-ის ეპიზოდი) და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 25 თებერვლის, დაზარალებულ გ. მ-ის ეპიზოდი) – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით – 1 (ერთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

4. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქას ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, გ. ხ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 9 (ცხრა) წლით თავისუფლების აღკვეთა; მასვე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 52¹-ე მუხლის საფუძველზე 2 (ორი) წლით შეეზღუდოს იარაღთან დაკავშირებული უფლებები და აეკრძალოს იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვის, ტარებისა და გამოყენების უფლებები;

5. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

6. განაჩენი კანონიერ ძალაში შედის და აღსასრულებლად მიექცევა გამოტანისთანავე;

7. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

2. იკონიკური დანაშაული

ქურდობა, ჩადენილი დიდი ოდენობით და სხვის
ნივთის დაზიანება, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი
გამოიწვია

განაჩენი საქართველოს სახელით

№983აპ.-22

21 დეკემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:
ნ. სანდოძე (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
შ. თადუმაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა, ფოთის რაონული პროცე-
რატურის პროცესორ აღექსანდრე კოდუას საკასაციო საჩივარი
ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმე-
თა პალატის 2022 წლის 19 მაისის განაჩენზე

აღნერილობით – სამოტივაციო ნაწილი:

1. ნარდგენილი ბრალდების არსი:

1.1. ზ. ბ-ს (პირადი ნომერი ...) ბრალი დაედო საქართველოს სასკ-
ის 177-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, ამავე მუხლის მე-
4 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტითა (ქურდობა ე.ი. სხვისი მოძრავი ნივთის
ფარული დაუფლება მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზ-
ნით, ჩადენილი წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ, დიდი ოდე-
ნობით) და საქართველოს სსკ-ის 187-ე მუხლის პირველი ნაწილით
(სხვისი ნივთის დაზიანება, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიჩ-
ვია) გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის, რაც ბრალ-
დების შესახებ დადგენილების თანახმად, გამოიხატა შემდეგში:

ზ. ბ-მ, რომელიც 2015 წელს ანარმობდა ქ. ფ-ი მდებარე მშეს „...
კომპანიის“ წყლის რეზერვუარების მიწით დაფარვის სამუშაოებს,
გადაწყვიტა, რომ ზემოხსენებული წყლის რეზერვუარები შეეფუ-
თა ქ. ფ-ში მდებარე, გ. შ-ას კუთვნილი არასასოფლო-სამეურნეო
დანიშნულების მიწის ნაკვეთიდან (საკადასტრო კოდი: ...) ამოთ-
ხრილი მიწით. 2015 წლის შემოდგომის პერიოდში (ზუსტი დრო და-
უდგენელია) მან დაიქირავა სპეციალური ტექნიკური საშუალებე-
ბი მძლოლებთან ერთად რომელთა მეშვეობითაც გ. შ-ას კუთვნილი
მიწის ნაკვეთიდან, წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფურად, მართლსა-

წინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, ამოთხარა და ფარულად და-ეუფლა 19518,34 (ცხრამეტი ათას ხუთას თვერამეტი) ლარად ლირებულ, 2604,45 მ³ მიწას, რამაც დიდი ოდენობით ქონებრივი ზიანი გამოიწვია.

ზ. ბ-მ, რომელიც 2015 წელს ანარმოებდა ქ. ფ-ი მდებარე შპს „....ის კომპანიის“ წყლის რეზერვუარების მიწით დაფარვის სამუშაოებს, გადაწყვიტა, რომ ზემოხსენებული წყლის რეზერვუარები შეეფუთა ქ. ფ-ში მდებარე, გ. შ-ას კუთვნილი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთიდან (საკადასტრო კოდი: ...) ამოთხრილი მიწით. 2015 წლის შემოდგომის პერიოდში (ზუსტი დრო დაუდგენელია) მან დაიქირავა სპეციალური ტექნიკური საშუალებები მძლოლებთან ერთად, რომელთა მეშვეობითაც გ. შ-ას კუთვნილი მიწის ნაკვეთის განზრახ დაზიანებით უკანონოდ ამოთხარა 2604,45 მ³ მიწა, რამაც 65465,88 ლარის ზიანი გამოიწვა.

2. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება:

2.1. ფოთის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 21 დეკემბრის განაჩენით ზ. ბ. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და მე-4 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში ცნობილი იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა.

ზ. ბ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 187-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად დაეკისრა ჯარიმა 3000 ლარი.

2.2. სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები: ზ. ბ-მ, რომელიც 2015 წელს ანარმოებდა ქ. ფ-ი მდებარე შპს „.... კომპანიის“ წყლის რეზერვუარების მიწით დაფარვის სამუშაოებს, გადაწყვიტა, რომ ზემოხსენებული წყლის რეზერვუარები შეეფუთა ქ. ფ-ში მდებარე, გ. შ-ას კუთვნილი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთიდან (საკადასტრო კოდი: ...) ამოთხრილი მიწით. 2015 წლის შემოდგომის პერიოდში (ზუსტი დრო დაუდგენელია) მან დაიქირავა სპეციალური ტექნიკური საშუალებები მძლოლებთან ერთად, რომელთა მეშვეობითაც გ. შ-ას კუთვნილი მიწის ნაკვეთის განზრახ დაზიანებით უკანონოდ ამოთხარა 2604,45 მ³ მიწა, რამაც 65465,88 ლარის ზიანი გამოიწვია.

2.3. ფოთის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 21 დეკემბრის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ფოთის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ალექსანდრე კოდაუამ, რომელმაც მოითხოვა ზ. ბ-ს დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მესამე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და მეოთხე ნაწილის „ბ“ ქვე-

პუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და შე-საბამისი სასჯელის განსაზღვრა.

3. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება:

3.1. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 19 მაისის განაჩენით ფოთის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ალექსანდრე კოდუას სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 21 დეკემბრის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

3.2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის განაჩენი 2022 წლის 13 ივნისს საკასაციო წესით გაასაჩივრა პროკურორმა ალექსანდრე კოდუამ, რომელმაც მოითხოვა განაჩენში ცვლილების შეტანა და ზ. ბ-ს დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და მე-4 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის.

3.3. მსჯავრდებულმა ზ. ბ-მ ნარმოადგინა შესაგებელი პროკურორის საკასაციო საჩივარზე, რომლითაც მოითხოვა განაჩენის ძალაში დატოვება და საკასაციო საჩივრის დაუშვებლად ცნობა.

4. საკასაციო საჩივრის დასაბუთება:

4.1. პროკურორის პოზიციით, ბრალდების მხარის მიერ წარდგენილი მტკიცებულებებით დადგინდა, რომ ზ. ბ-მ 2015 წლის შემოდგომის პერიოდში, ქ. ფ-ი მდებარე ... კომანიის წყლის რეზერვუარების მიწით დაფარვის სამუშაოებისთვის დაიქირავა სპეციალური ტექნიკური საშუალებები მძღოლებთან ერთად, რომელთა მეშვეობითაც გ. შ-ას კუთვნილი მიწის ნაკვეთიდან ამოთხარა მიწა და გადაიტანა ქ. ფ-ში. აღსანიშნავია, რომ სააპელაციო პალატამ სრულად გაიზიარა ბრალდების დადგენილებაში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები, თუმცა, საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებისას არასწორად შეაფასა აღნიშნული გარემოებები, ვინაიდან მიიჩნია, რომ მიწა წარმოადგენს არა მოძრავ, არამედ – უძრავ ნივთს. ამასთან, სისხლის სამართლის კოდექსით დასჯადი დანაშაულია სხვისი მოძრავი და არა უძრავი ნივთის დაუფლება. შესაბამისად, სასამართლომ განმარტა, რომ მიწის ნაკვეთიდან მიწის ამოთხრა და გატანა განხილული უნდა იქნეს, როგორც უძრავი ნივთისგან მისი ისეთი შემადგენელი ნაწილის გამოკალევება, რაც ამ ნივთის არსებას განსაზღვრავს და რაც მასთან კალკე სამართლებრივად დაკავშირებული უფლების ობიექტს არ წარმოადგენს, რითაც დაზიანდა მიწის, როგორც უძრავი ნივთის მთლიანობა. კასატორის პოზიციით, ნივთი – კერძო სამართლის ობიექტია, რაც იმას ნიშნავს, რომ შესაძლებელია მისი კანონის ფარგლებში თავისუფლად ფლო-

ბა, სარგებლობა და განკარგვა. სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით ნივთი შეიძლება იყოს როგორც უძრავი, ისე მოძრავი, თუმცა სამოქალაქო კოდექსი მხოლოდ უძრავი ნივთის მნიშვნელობას განმარტავს, რაც იმას ნიშნავს, რომ ყველა სხვა ნივთი წარმოადგენს მოძრავს. უძრავ ნივთებს მიეკუთვნება მიწის ნაკვეთი მასში არსებული წიაღისეულით, მიწაზე აღმოცენებული მცენარეები, ასევე შენობა-ნაგებობანი, რომლებიც მყარად დგას მიწაზე. აღნიშნული ობიექტები წარმოადგენენ მიწის არსებით შემადგენელ ნაწილს, ანუ მიწასთან ერთად ქმნიან ერთიან უძრავ ნივთს. როგორც მიწა, ისე მისი შემადგენელი ნაწილები შეიძლება იქცნენ მოძრავ ნივთად თუ მოხდება მათი სივრცობრივად ნატურით გამიჯვნა, მაგალითად: მიწაზე დარგული ხე, ასევე, შენობა-ნაგებობა უძრავი ნივთის შემადგენელია, თუმცა როცა ხდება მისი მიწიდან გამოცალევება, იგი მოძრავი ნივთი ხდება. უძრავ და მოძრავ ნივთებთან დაკავშირებით, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარებში (წიგნი მეორე, გვერდი 23, 1999 წლის გამოცემა, მთავარი რედაქტორი ლადო ჭანტურია) მითითებულია: „უძრავი ნივთების ხერხემალს მიწის ნაკვეთი შეადგენს. ყველა სხვა უძრავი ნივთი არსებითად მასთან დაკავშირებული ნივთია. აქ მოქმედებს ცნობილი პრინციპი: მიწის ნაკვეთს მიეკუთვნება ის, რაც მიწაზეა და ის, რაც მიწის ქვეშაა. პირველ რიგში აქ იგულისხმება მიწაში არსებული წიაღისეული. როგორც მიწა, ისე წიაღისეული შეიძლება იქცეს მოძრავ ნივთებად, თუ მოხდება სივრცობრივად მათი ნატურით გამიჯვნა. წიაღისეული სწორედ რომ მოძრავ ნივთად ქცევის საფუძველზე ასრულებს თავის სამომხმარებლო ფუნქციას“. ყოველივე ზემოაღნიშნულისა და სასამართლოში წარდგენილი მტკიცებულებების გათვალისწინებით, პროკურორი მიიჩნევს, რომ ზ. ბ-ს მიერ ჩადენილია სხვისი მოძრავი ნივთის ფარული დაუფლება მართლაპინძაა აღმდეგ მისაკუთრების მიზნით, წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფურად და დიდი ოდენობით. ასევე, პროკურორის პოზიციით, უსამართლო სასამართლოს მიერ ზ. ბ-ს-თვის შეფარდებული სასჯელის სახე და ზომა, რადგან პალატას უნდა გაეთვალისწინებინა ის გარემოება, რომ ზ. ბ-ს დანაშაული ჩადენილი აქვს საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილში მითითებულ დამამდიმებელ გარემოებებში. გარდა ამისა, საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მესამე ნაწილის მიხედვით, სასამართლო სასჯელის დანიშვნისას ითვალისწინებს მსჯავრდებულის ყოფაქცევას ქმედების შემდეგ, განსაკუთრებით – მის მისწრაფებას, აანაზღაუროს ზიანი, შეურიგდეს დაზარალებულს, რაც ზ. ბ-ს შემთხვევაში არ არის შესრულებული.

5. საკასაციო სასამართლოს შეფასებები:

5.1. საკასაციო პალატამ ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამონება საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩინა, რომ ფოთის რაიონული პროკურატურის პროკურორ აღექსანდრე კოდუას საკასაციო საჩივარი უნდა დაკამაყოფილდეს ნაწილობრივ და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 19 მაისის განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

5.2. სადაც სამართლებრივი საკითხიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო მნიშვნელოვნად მიიჩნევს გამოკვეთოს ზ. ბ-ს მიმართ წარდგენილი ბრალდების – საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და მე-4 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის შემადგენლობის მაკვალიფიცირებელი ელემენტები, კერძოდ: საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლით დასჯადია ქურდობა ე.ი. სხვისი მოძრავი ნივთის ფარული დაუფლება, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით. განსახილვები დანაშაულის ობიექტური შემადგენლობა მოიცავს ქმედებას, დანაშაულის ჩადენის სპეციალურ ხერხსა და მიზანს. აღსანიშნავია, რომ სისხლის სამართლის კოდექსი შეიცავს დანაშაულის ბლანკეტურ შემადგენლობებს, ამასთან შესაძლებელია, დასჯადი ქმედების დისპოზიცია შეიცავდეს კვალიფიკაციისათვის საკალდებულო ისეთ ელემენტს, რომელსაც არ გააჩინა სისხლის სამართლის კოდექსის მიზნებისათვის ავტონომიური სამართლებრივი მნიშვნელობა და მისი ტერმინოლოგიური გაგებისათვის აუცილებელია ნორმის ბლანკეტური მოხმობა. საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულისაგან სისხლისსამართლებრივი დაცვის ობიექტია სხვისი საკუთრება. ქონების ლეგალურ დეფინიციას სამოქალაქო კოდექსი განსაზღვრავს, ასევე ადგენს ნივთის სახეებს. სამოქალაქო სამართალში ქონების ცნება მოიცავს ნივთებს, ასევე მასთან დაკავშირებულ უფლება-მოვალეობათა შეძენას, ფლობას, სარგებლობასა და განკარგვას, რაც მფლობელს ანიჭებს გარკვეულ მატერიალურ სარგებელს. სწორედ ქონებით სარგებლობის ე.ი. საკუთრების უფლების ხელყოფისაგან დაცვის სპეციალურ საკანონმდებლო გარანტიებს ქმნის სისხლის სამართლის კოდექსის საკუთრების ნინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულთა თავში მოცემული დანაშაულები, მათ შორის საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული – ქურდობა. ამასთან, განსახილვები დანაშაული ავინწროვებს სისხლის სამართლებრივი დაცვის ობიექტის სახეს და ახდენს მხოლოდ „მოძრავი ნივთის“ საკუთრების ხელყოფის კრიმინალიზაციას. თავის მხრივ, „მოძრავი ნივთი“ არ განეკუთვნება სისხლის სამართლის კო-

დექსის მიზნებისათვის ავტონომიურად განსამარტ ტერმინთა კატეგორიას და ამისათვის აუცილებელია სამოქალაქო სამართლის ნორმათა გამოყენება. უძრავ და მოძრავ ნივთებს შორის განსხვავებას, რაც განსახილვები საქმის ფარგლებში არსებით და გადამწყვეტ სადაც გარემოებას წარმოადგენს, დიდი პრაქტიკული მინიშვნელობა აქვს სისხლის სამართალშიც, საკუთრების წინააღმდეგ მიმართული ისეთ დანაშაულის კვალიფიციკაციისათვის, როგორიც არის ქურდობა ე.ო. სხვის „მოძრავი ნივთის“ დაუფლება.

5.3. სააპელაციო სასამართლომ, ისევე როგორც კასატორმა, მართებულად მიუთითა სამოქალაქო კოდექსის 149-ე მუხლზე, რომელიც იძლევა უძრავი ნივთის დეფინიციას, კერძოდ: უძრავ ნივთებს მიეკუთვნება: მიწის ნაკვეთი მასში არსებული წიაღისეულით, მიწაზე აღმოცენებული მცენარეები, ასევე შენობა-ნაგებობანი, რომლებიც მყარად დგას მიწაზე. სამოქალაქო კოდექსი არ იცნობს მოძრავი ნივთის დამოუკიდებელ დეფინიციას, თუმცა კასატორმა სწორად აღნიშნა, რომ მოძრავ ნივთად განიხილება ყველა ის ნივთი, რასაც არ მოიცავს უძრავი ნივთის ზემოაღნიშნული განმარტება. განსახილველ შემთხვევაში, საკითხი უკავშირდება მიწის ნაკვეთის, როგორც საჯარო რეესტრში შესაბამისი საკადასტრო კოდით რეგისტრირებული უძრავი ნივთის საკუთრების ხელყოფის ორგვარ ფორმას – დაზიანებას და მისგან გამოცალკევებული პროდუქტის – მიწის დაუფლებას. ამასთან, ზ. ბ-ს მიმართ შერაცხეული მსჯავრდება საქართველოს სსკ-ის 187-ე მუხლის პირველი ნაწილით (სხვის ნივთის დაზიანება) მოცემული საჩივრის ფარგლებში არ წარმოადგენს განხილვის საგანს. რაც შეეხება საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლით წარდგენილ ბრალდებას, აუცილებელია შემოწმდეს „მიწის ნაკვეთის“, როგორც ნივთის ბუნება სამოქალაქო სამართლებრივი თვალსაზრისით. როგორც უკვე აღინიშნა, სამოქალაქო კოდექსის მიერ შემოთავაზებული უძრავი ნივთის დეფინიცია მოიცავს მიწის ნაკვეთს მასში არსებული წიაღისეულისა და მასზე აღმოცენებული მცენარეების ერთიანობას და მიწის ნაკვეთის არსებით შემადგენელ ნაწილებს – შენობა-ნაგებობებს, რომლებიც მყარად დგას მიწაზე. ამდენად, სამოქალაქო კოდექსი მიწაში არსებულ წიაღისეულს განიხილავს უძრავ ნივთად, ამასთან მიწის შემადგენელი ნაწილები, როგორებიცაა: ქვები, ქვიშა, ტორფი და სხვა, წარმოადგენენ არა მიწის არსებით შემადგენელ ნაწილს, არამედ – მიწასთან ერთად ქმნიან ერთიან ნივთს. ზოგადად, ნივთები: უძრავი და მოძრავი ნივთები ბრუნვაუნარიანი საგნებია. აღსანიშნავია, რომ მიწის ნაკვეთის, მასში არსებული წიაღისეულისა და მასთან არსებითად დაკავშირებული ნივთების უძრავ ნივთებად აღიარებას საფუძვლად უდევს სამოქალაქო ბრუნვის ტრადიციები, რო-

მელთა მიხედვითაც მიწის ნაკვეთში არსებული ან/და მასთან არ-სებითად დაკავშირებული ნივთები არ განიხილებიან ცალკე უფ-ლების წარმოშობის ობიექტად, მაგალითად: მიწის ნაკვეთზე სა-კუთრების უფლება ვრცელდება მიწის ნაკვეთის შემადგენელ წია-ლისეულზე და მის არსებით შემადგენელ ნაწილებზეც. ამასთან გა-სათვალისწინებელია, რომ მოძრავ და უძრავ ნივთებად დაყოფას განაპირობებს თავად ნივთის თვისება, რაც უკავშირდება მის გა-დაადგილებაუნარიანობას. აღსანიშნავია, რომ მიწის ნაკვეთის შე-მადგენლობაში არსებული წიალისეული მიწის ნაკვეთად მიიჩნევა და შესაბამისად, ცალკე უფლების სუბიექტად არ განიხილება ბა-ნამ, სანამ კონკრეტულ კონდიციაში იმყოფება – როდესაც მიწაშია და განუყოფელია მისგან, კერძოდ: სამოქალაქო კოდექსის 149-ე მუხლის თანახმად: „უძრავ ნივთებს მიეკუთვნება მიწის ნაკვეთი მასში არსებული წიალისეულით...“. ამდენად, სამოქალაქო კოდექ-სის 149-ე მუხლში მითითებული კონდიციის მოშლისას, როდესაც მოხდება მიწის განცალკევება მიწის ნაკვეთისგან, ის შესაძლებე-ლია ლოკაციურად დაშორდეს მიწის ნაკვეთს და მისგან დამოუკი-დებლადაც მიექცეს სამოქალაქო ბრუნვაში, რითაც ის შეიძენს მოძ-რავი ნივთის ეკონომიკურ-სამართლებრივ თვისებას. შესაბამისად, მიწის ნაკვეთისგან განცალკევების შემთხვევაში მიწის, როგორც პროდუქტის ფლობა და განკარგვა, შესაძლებელია მიწის ხაკვე-თის ფლობისა და განკარგვისაგან დამოუკიდებლად. ამდენად, სა-სამართლოს კვლევის საგანია განსახილველი დანაშაულის ფაქტობ-რივი გარემოებები მიუთითებენ საკუთრივ მიწის ნაკვეთის, რო-გორც ერთი მთლიანობის, საკუთრების ხელყოფაზე, თუ მიწის ნაკ-ვეთისაგან გამოცალკევებული სამოქალაქო ბრუნვის დამოუკიდე-ბელი ობიექტის – მიწის დაუფლებაზე.

5.4. 2018 წლის 12 იანვრის ამონანერით საჯარო რეესტრიდან ირკვევა, რომ ქ-სი მდებარე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნუ-ლების ნაკვეთის ფართობით 116300 კვმ, ს/კ, მესაკუთრეა გ. შ-ა, პ/6 2018 წლის 04 აპრილის გ. შ-ას განცხადებით ირკვევა, რომ მან განცხადებით მიმართა სამეგრელო ზემო-სვანეთის საოლქო პროკურორს და აღნიშნა, რომ ქ. ფ-ში, საკუთრებაში გააჩნია არა-სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების 116,600 კვ. მეტრი ნაკვეთი, რომელიც არ არის განაშენიანებული. 2015 წლის სექტემბერ-ოქ-ტომბრის თვეში, მის საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე თვით-ნებურად შეიჭრა მ-ში მცხოვრები ზ. ბ., დაბადებული 1... წელს, პ/6, რომელმაც ამოთხარა სიგრძეზე ორმო მასთან შეთანხმების გა-რეჩე და მითვისა 1500 კვ.მ. მიწის ნაკვეთი, რომლის ღირებულება საბაზრო ფასებით დღეის მდგომარეობით შეადგენს 150000 აშშ დოლარს, რითაც მიაყენა მნიშვნელოვანი ზიანი. სასამართლო

სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხვისას დაზარალებულმა გ. შ-ამ განმარტა, რომ ქ. ფ-ში აქვს 12,6 ჰექტარი მიწის ნაკვეთი, რომელიც არის ღია ტერიტორია, ნინიდან აქვს ღობე. ნაკვეთზე მიწა ამოთხრილი არსად არ იყო, ასევე არ იყო წყალი და ჭაობი. შემდეგში კ. ს-ამ შეატყობინა ფ-ან, რომ მიწა გაჰქონდათ. კ. ს-ა მივიდა და იქ იყო ზ. ბ. და მისი შეიღი. მამის მითითებით ამოჟქონდათ მიწა და მიჰქონდათ შვილთან. ზ. ბ. ანარმოებდა ავზების მიწით შეფუთვას და მიჰქონდათ მისი ნაკვეთიდან მიწა. შემდეგში პირდებოდა, რომ გაუკეთებდა, მაგრამ არ გაუკეთებია.

5.5. სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხვისას კ. ს-ამ განმარტა, რომ იგი ყურადღებას აქცევდა ქ. ფ-ი მდებარე გ. შ-ას ტერიტორიას. 2015 წლის ზაფხულის ბოლოს ბოლო 4-5 დღე არ იყო ნამყოფი იმ ტერიტორიაზე და როდესაც მივიდა ნახა, რომ ტერიტორიაზე მოძრაობდნენ მანქანები, ხოლო შეგნით მუშაობდა ტრაქტორი და იღებდნენ მინას, რის გამოც მოთხოვა მათ შეეჩერებინათ მუშაობა. მისი შეხედულებით ოთხი დღის ნამუშევარი იყო. იმ ადგილას, საიდანაც ამოღებული იყო მიწა დახვდა ტბა. შემდეგ იქ მივიდა მამა ზ. ბ., რომელიც ხელმძღვანელობდა მიწის ამოღებას და მან დაანახა ახალგაზრდა ბიჭი, რომ ის იყო მისი შვილი ზ. ბ., რომელიც იწერდა მანქანების ნომრებს. შემდეგ დაურეკა გ. შ-ას, რომელსაც იქ მყოფმა ზ. ბ-მ მოუხადა ბოდიში და შეპირდა რომ ამოავსებდნენ მიწით, თუმცა არ შეასრულეს. იქ ამოთხარეს ორი ორმა მარცხენა და მარჯვენა მხარეს, რაც მანამდე არ იყო. იქ იყო ერთი პატარა ტბა, რომელიც ასევე გადიდებულია, რადგან იქაც მოჭრილია და ამოღებულია მიწა.

5.6. სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხნენ დ. გ-ე, მ. ფ-ია, შ. ბ-ია, ა-ო კ-ვა, გ. კ-ვა და ტ. ბ., რომელთა ჩვენებებით დასტურდება 2015 წელს, ქ. ფ-ე ზ. ბ-ს დაგალებით მიწის გათხრითი სამუშაოების წარმოება, ასევე ის ფაქტი, რომ სამუშაოების შედეგად ამოღებული მიწა ბ-ს მითითებით მიჰქონდათ ფ-ი წყლის ორი რეზერვუარის მიწის საფარით შეფუთვის ფარგლებში ჩასატარებელი სამუშაოების შესასრულებლად.

5.7. 2018 წლის 15 ოქტომბრის საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმით დადგენილია, რომ მოწმე დ. გ-ემ მიუთითა ქ. ფ., ბენზინგასა-მართ სადგურ „ვ-ს“ მიმდებარე ტერიტორია, სადაც გაეცნო შპს „ჯ-ის“ დირექტორის, ზ. ბ-ს მამა 2015 წელს და მოელაპარაკა მისი კუთვნილი „კამაზის“ მარკის ავტომანქანით ქ. ფ-დან ქ. ფ-ში სილის და მიწის გადატანაზე გარკვეული ანაზღაურების სანაცვლიოდ. აღნიშნულის შემდეგ მოწმის მითითებით მივიდნენ ქ. ფ-ში, სადაც დ. გ-ემ განმარტა, რომ აღნიშნული ტერიტორია 2015 წელს იყო სწორი, არ არსებობდა თხრილები, იქ მიყვანილი დახვდათ ერთი ექსკა-

ვატორი, იქვე იყო შპს „ჯ-ის“ დირექტორის ზ. ბ-ს მამა ზ. ბ. აღნიშნულის შემდეგ მონმებ ხელით მიუთითა ის ადგილი, სადაც ფ-ს ქუჩის მხრიდან ხ-ში შეპქონდა მინ. მანძილი ფ- 16-დან ხ-მდე არის ერთი კილომეტრი და 206 მეტრი. ანალოგიური გარემოებები დადგინდა 2018 წლის 15 ოქტომბრის ა-ო კ-ვას და მ. ფ-ის მონაწილეობით ჩატარებული საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმებით.

5.8. 2018 წლის 16 აპრილს დათვალიერდა შემთხვევის ადგილი, რითაც დადგენილია, რომ ფოთის საქალაქო სამმართველოს დეტექტივის თანაშემწე-გამომძიებულმა ხ. შ-მ ექსპერტ ლ. მ-სა და გ-შ-ას მონაწილეობით დაათვალიერა ქ., ფ. №-ში მდებარე გ. შ-ას კუთვნილი ტერიტორია, რომელიც არ იყო შემოკავებული არცერთი მხრიდან. ოქმის თანახმად, აღნიშნულ ტერიტორიაზე გაჭრილია ორი საშუალო და ერთი პატარა ზომის ხელოვნური არხი და სამივე მათგანიდან ამოღებულია მინის მასა, ხოლო არხები შევსებულია წყლით. ტერიტორიის მთელ ფართობზე არის ორმოები და თხრილები, რომლებიც ავსებულია წყლით. ტერიტორიაზე მიმოფანტულად ყრია ნაგვის ნარჩენები. შემთხვევის ადგილის დათვალიერებისას აღნიშნული სამი თხრილი პირობითად დაინიშრა №.., №.. და №.. თხრილად, საიდანაც ამოღებულ იქნა ნიადაგის ნიმუში, რაც დაილუქა ერთ პაკეტად. სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხვისას ხ. შ-მ განმარტა, რომ 2018 წლის 16 აპრილს გ. შ-ას განცხადების საფუძველზე დაიწყო გამოძიება და იმავე დღეს დაათვალიერა შემთხვევის ადგილი ფ. ქ. №-ში, სადაც აღმოჩნდა ორი საშუალო ზომის თხრილი და ერთი მცირე თხრილი, რომელზეც უთითებდა გ. შ-ა რომ ამოღებული იყო მინა. აღებული იქნა ნიადაგის ნიმუშები. ასევე, მონმე ლ. მ-მ განმარტა, რომ 2018 წლის 16 აპრილს მონაწილეობა მიიღო ქ. ფ-ში მდებარე გ. შ-ას ტერიტორიაზე შემთხვევის ადგილის დათვალიერებაში, სადაც იყო ორი საშუალო და ერთი პატარა არხი, საიდანაც ამოღებული იყო მინა და ორმოები იყო წყლით ამოვსებული. თხრილებიდან აღებული იქნა ნიადაგის ნიმუშები და გადალებული იქნა ფოტოები.

5.9. ზემოაღნიშნული მტკიცებულებებით სააპელაციო სასამართლომ დაადგინდა შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები: ზ. ბ-მ, რომელიც 2015 წელს ანარმოებდა ქ. ფ-ში მდებარე შპს ... კომპანიის წყლის რეზერვუარების მიწით დაფარვის სამუშაოებს, გადაწყვიტა, რომ ზემოხსენებული წყლის რეზერვუარები შეეფუთა ქ. ფ-ი ქუჩა №-ში მდებარე გ. შ-ას კუთვნილი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მინის ნაკვეთიდან (საკადასტრო კოდი: 04. 01. 20. 019.) ამოთხრილი მინით, აღნიშნულის განსახორციელებლად, 2015 წლის შემოდგომის პერიოდში (ზუსტი დრო დაუდგენელია), მან დაიქირავა სპეციალური ტექნიკური საშუალებები მძლოლებთან ერ-

თად, რომელთა მეშვეობითაც გ. შ-ას კუთვნილი მიწის ნაკვეთის განზრახ დაზიანებით უკანონოდ ამოთხარა 2604,45 მ³ მიწა, რამაც 65465,88 ლარის ზიანი გამოიწვია. თუმცა, ბრალდების მხარე სადა-ვოდ მიიჩნევს სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარე-მოებების სამართლებრივ შეფასებას და ზ. ბ-ს ზემოაღნიშნული ქმედების კვალიფიკაციას მხოლოდ საქართველოს სსკ-ის 187-ე მუხლით.

5.10. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სამოქალაქო ბრუნვის ტრადიციები მნიშვნელოვნად განაპირობებს ნივთის არსს და შასთან დაკავშირებული სამართლებრივი უფლება-მოვალეობების წარმოშობის თავისებურებებს. დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებაა, რომ ზ. ბ-მ დაზარალებულის კუთვნილი მიწის ნაკვეთი-დან ამოილო მიწის გარკვეული მასა, რაც სამოქალაქო ბრუნვაში მართლსაწინააღმდეგოდ, მესაკუთრის ნების გარეშე მიაქცია. საქ-მის ფაქტობრივი გარემოებები (ცხადყოფენ, რომ ზ. ბ-ს ქმედებაში იკვეთება საკუთრების ხელყოფის ორგვარი ფორმა: 1) მიწის ნაკვეთის მთლიანობის დაზიანება – მიწის ამოთხრის შედეგად და 2) ამოღებული მიწის დაუფლება და განკარგვა. საქართველოს სსკ-ის მე-16 მუხლის პირველი ნაწილის მეორე ნინადადების თანახმად: „დანაშაულთა ერთობლიობად ითვლება აგრეთვე ისეთი ქმედების ჩადენა, რომელიც შეიცავს ამ კოდექსის ორი ან მეტი მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულთა ნიშნებს“. ზ. ბ-ს მიერ ჩადენილი ქმედება – მიწის ნაკვეთის დაზიანება და ამოღებული მიწის დაუფლება შეესაბამება როგორც საქართველოს სსკ-ის 187-ე მუხლის, ისე საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ნიშნებს. ამასთან, საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობას მოცემულ შემთხვევაში „ne bis in idem“ (განმეორებით მსჯავრდების აკრძალვა) კონსტიტუციური პრინციპის დარღვევის შესახებ, რამეთუ განსახილველ დანაშაულთა ერთობლიობა არ წარმოშობს ერთი ქმედებისათვის ორმაგი დასჯის პრინციპთან დაკავშირებულ საკითხებს და შეეხება პირის პასუხისმგებლობას ისეთი ქმედების ჩადენისათვის, რომელიც სისხლის სამართლის კოდექსის სხვადასხვა მუხლის მოწესრიგების სფეროში ექცევა. საქმეში წარმოდგენილი ზემოაღნიშნული მტკიცებულებებით დადასტურდა, რომ ზ. ბ-მ არა მხოლოდ დაზიანა მიწის ნაკვეთი, არამედ – მისი ქმედება გასცდა საქართველოს სსკ-ის 187-ე მუხლით დასჯადი დანაშაულის ფარგლებს და შეიძინა ქურდობის მაკვალიფიცირებელი ისეთი საგალდებული ნიშნები, როგორიცაა: მოძრავი ნივთის დაუფლება – მიწის ნაკვეთიდან მიწის გარკვეული მასის ამოღება/გადატანა და მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრება – განკარგვა. ამდე-

ნად, ცხადია, რომ სხვისი კუთვნილი მიწის ნაკვეთიდან მიწის ამო-ლებით ზ. ბ-მ მიწაზე, როგორც პროდუქტზე მოიპოვა ფაქტობრივი ბატონობა. მიწამ განცალკევების შედეგად, შეიძინა დამოუკიდე-ბელი ეკონომიკური ღირებულება, რომლის მესაკუთრის ნების სა-წინააღმდეგოდ ფლობისა და განკარგვის უფლებაც ზ. ბ-ს არ გააჩ-ნდა. შესაბამისად, ამოდებული მიწა, როგორც ცალკე საკუთრების ობიექტი – იმსახურებს სისხლისამართლებრივი ხელყოფისაგან დაცვის სათანადო გარანტიას, რასაც არ მოიცავს საქართველოს სსკ-ის 187-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის შემადგენ-ლობა.

5.11. რაც შეეხება საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-3 ნა-წილით გათვალისწინებულ დანაშაულის დამამდიმებელ გარემოე-ბას – ქურდობას წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ, საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ბრალდების მხარეს არ წარმოუდგე-ნია ფაქტობრივი და მტკიცებულებითი დასაბუთება, თუ ვისთან წინასწარი შეთანხმებით ჩაიდინა ქურდობა ზ. ბ-მ. აღსანიშნავია, რომ წინასწარი შეთანხმებით დანაშაულის ჩადენა გულისხმობს დანაშაულის ორი ან მეტი ამსრულებლის არსებობას, რომელთაგან თითოეულს ამოძრავებს დანაშაულის ერთიანი მიზანი და განზრახ-ვა. მოკემულ შემთხვევაში ბრალდების ფორმულირება მოკლებუ-ლია სათანადო სიცავადესა და განსაზღვრულობას, წარმოდგენილი მტკიცებულებებით კი არ იკვეთება ზ. ბ-ს მიერ სხვა პირ(ებ)თან წინასწარი შეთანხმებით მიწის დაუფლება და მართლსანინააღმდე-გო მისაკუთრება.

5.12. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაპყრობს ბრალად წარდგენილი ქმედების კიდევ ერთ დამამდიმებელ ნიშანს – დიდი ოდენობით ქურდობას. საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის შენიშ-ვნის პირველი ნაწილის თანახმად: „კოდექსის ამ თავში დიდ ოდე-ნობად ითვლება ნივთის (ნივთების) ღირებულება 10000 ლარს ზე-ვით“. შესაბამისად, სახელმწიფო ბრალდებას უნდა წარმოედგინა უტყუარი და გონივრული ეჭვის გამომრიცხავი მტკიცებულება, რაც დაადასტურებდა ზ. ბ-ს მიერ დაუფლებული ნივთის ღირებულე-ბას – დიდ ოდენობას. ირკვევა, რომ ბრალდების მხარემ გ. შ-ას მიწის ნაკვეთიდან ამოდებული მიწის ღირებულების გამოსაკვლე-ვად ჩაატარა რამდენიმე საგამძიებო და საპროცესო მოქმედება, მათ შორის დაათვალიერა შემთხვევის ადგილი, გამოკითხა მოწმე-ები და დანიშნა საინჟინრო, საინჟინრო-ტექნიკური და სასაქონლო ექსპერტიზები. აღსანიშნავია, რომ ბრალდების მხარის მოწმეთა შორის უმრავლესობას წარმოადგენენ მიწის ნაკვეთზე სამუშაოე-ბის ჩამტარებელი პირები, რომლებიც ადასტურებენ 2015 წლის ზაფხულის პერიოდში ფ-, ფ-ს ქუჩაზე მიწის სამუშაოების შესრუ-

ლებას, მიუთითებენ გამოყენებული ტექნიკის სახეობას, რაოდენობას და ზოგადად, თუ რა მოცულობის ტვირთის გატანაა შესაძლებელი გამოყენებული ტექნიკის მეშვეობით, კერძოდ: მოწმე დ. გ-ის განმარტებით – მან ორი დღე იმუშავა და სულ 20-25 რეისი შეასრულა, ასევე მის მანქანაზე ეტევა 8 მ³ მიწა. მოწმე მ. ფ-ისა განმარტებით, მან შეასრულა 15 რეისი, მისი მანქანა თვითმცლელია და ეტევა 8 მ³ მიწა. მოწმე შ. ბ-ისა განმარტებით, იმუშავა 3-4 დღე, დღეში შეასრულებია 5-8 რეისამდე, მის მანქანაზე კი ეტევა 7-8 მ³ მიწა. მოწმე ა-ო კ-ვას განმარტებით, მან 3-4 რეისი შეასრულა, ხოლო მის მანქანაზე ეტევა 10 მ³ მიწა. სასამართლო აღნიშნავს, რომ მოწმეთა ზემოაღნიშნული განმარტებები ზ. ბ-ს დავალებით 2015 წლის ზაფხულში ფაქტობრივად გატანილი მიწის მოცულობის დასადგენად არასაკმარის და არაზუსტ ინფორმაციას იძლევა. ამდენად, ზემოაღნიშნულ მოწმეთა ჩვენებებზე დაყრდნობით, ზოგადი გამოთვლებითა და ტექნიკური შესაძლებლობების განსაზღვრით, შეასრულებული სამუშაოების შესახებ წარმოდგენილი ზედნადებების შესწავლით, უტყუარად ვერ დგინდება თუ რა მოცულობის მიწა ამოიღეს და გადაიტანეს ზ. ბ-ს დავალებით 2015 წლის ზაფხულში დაზარალებულ გ. შ-ას კუთვნილი მიწის ნაკვეთიდან.

5.13. ამოღებული მიწის მოცულობის შესახებ ეჭვს აღრმავებს ის გარემოებები, რომ მოწმეთა განმარტებები შემთხვევის ადგილზე არსებული ორმოების რაოდენობისა და მათი წარმოშობის შესახებ არ არის ერთგვარი, კერძოდ: მოწმე კ. ს-ა 2015 წლის ზაფხულში გ. შ-ას მიწის ნაკვეთის მდგომარეობის შესახებ აღნიშნავს, რომ ზ. ბ-მ ამოთხარა ორი ორმო, რაც მანამდე იქ არ ყოფილა. კ. ს-ა ასევე საუბრობს პატარა ტბის შესახებ, რომელიც მისი განმარტებით გადიდებულია, რადგან იქაც ამოჭრილი და ამოღებულია მიწა. მოწმე დ. გ-ემ სასამართლოში განმარტა, რომ მუშაობის პროცესში იმ ტერიტორიაზე იყო თუ არა მეორე ორმო არ დაკვირვებია, ხოლო შემდეგ ნახა, რომ იმ ორმოს უკან კიდევ იყო მეორე ორმო, საიდანაც ამოღებული მიწით მისი მანქანა არ დატვირთულა. პირველი მონაკვეთი, რომ ამოიღეს მერე გამოჩნდა იქ ორმო. მათ არ უმუშავიათ იქ და სხვამ თუ იმუშავა არ იცის; მოწმე მ. ფ-ამ დაადასტურა, რომ მან გამომძიებელს მიუთითა ის ადგილი, სადაც იტვირთებოდა და სად ჰყოდა მიწას, იმ ადგილიდან ამოპქონდათ ქვიშა, იმ ადგილას მიმდებარედ არხი გადიოდა, ასევე იყო ძველი ამოღებული ორმო, თუმცა თვითონ სადაც მივიდნენ, იქ იყო სწორი ადგილი; მოწმე შ. ბ-ას განმარტებით მუშაობდა ექსკავატორი და ილებდა ქვიშას ერთი ორმოდან, იქვე იყო მეორე ორმო, მაგრამ იმ ორმოდან ექსკავატორს ქვიშა არ ამოუღია და იქიდან ამოღებულით მისი მანქანა

არ დატვირთულა, თუ ვინ ამოთხარა ის ორმო არ იცის. იქ სამუშაოების შემდეგ დარჩა ორი ორმო, ერთი ძველი და მეორე მათი მუშაობის დროს ამოლებული; მონმე ა-ო კ-ამ დაადასტურა გამოკითხვის ოქმში მითითებული ინფორმაცია, რომ ქ. ფ-ე მდებარე ღია ტერიტორიაზე იმ ადგილის გარდა, სადაც მუშაობდა ექსკავატორი და იღებდა ქვიშას ასევე იყო ორმო, რომელსაც ეტყობოდა, რომ იყო ძველი ამოლებული. ორმოს ირგვლივ იყო ეკალბარდები, ნაგავი და წყლით იყო ამოვსებული. ტერიტორია, სადაც მუშაობდა ექსკავატორი და მის მანქანას ტვირთავდა არ იყო წყლით ამოვსებული. ზ. ბ-ს მიერ დაქირავებულმა ექსკავატორმა ამოილო მხოლოდ ერთი ორმო. მონმე მ. რ-ას ჩვენების თანახმად, ფ-ს ქუჩაზე ჰქონდა ბოსტანი, სადაც დაახლოებით ათი წლის წინ მისულები იყვნენ მისთვის უცნობი პირები, რომლებმაც უთხრეს, რომ იყვნენ გურულები, თხრიდნენ მინას და ზიდავდნენ მანქანებით, იმუშავეს სამი დღე. იქ არის ერთი დიდი ორმო, ხოლო მის გვერდით პატარა, რომლის ამოთხრა მოხდა დიდი ორმოს ამოთხრის მერე მალევე. დიდი ორმოს ამოთხრა არ მომხდარა ზ. ბ-ს მიერ. ზ. ბ-ს მიერ ორმოს ამოთხრა არ უნახავს. პატარა ორმო ვინ ამოთხრა არ იცის.

5.14. ალსანიშნავია, რომ ზემოაღნიშნული მტკიცებულებებით ცალსახად მხოლოდ ის ფაქტი დგინდება, რომ გ. შ-ას კუთვნილი მიწის ნაკვეთი შემოსაზღვრული არ ყოფილა და როგორც 2015 წლის ფაქტამდე, ისე მის შემდგომ – წარმოადგენდა ღია ტერიტორიას. მონმეებმა დაადასტურეს, რომ მითითებულ ნაკვეთში შემთხვევის პერიოდში ნამდვილად მუშაობდა ზ. ბ-ს მიერ დაქირავებული სამუშაო ჯგუფი და ახდენდა ტერიტორიიდან მიწის ამოლებასა და გატანას, თუმცა მონმეები ცალსახად ვერ მიუთითებენ, თუ რა მდგომარეობაში იყო მიწის ნაკვეთი სამუშაოების წარმოებამდე და მათ მიერ ხილული ორმოებიდან, რომელი მათგანია უშუალოდ ზ. ბ-ს ქმედების შედეგი. ასევე საგულისხმოა, რომ საქმეში არ მოიპოვება ინფორმაცია, რაც ასახავდა 2015 წლიდან 2018 წლამდე პერიოდში მოცემულ მიწის ნაკვეთზე არსებულ მდგომარეობას და სასამართლოს მისცემდა შესაძლებლობას გაერკვია, რამდენად შეესაბამება მონმეთა მიერ აღნერილი გარემოებები 2015 წელს არსებული ორმოების შესახებ იმავე ტერიტორიაზე დაახლოებით სამი წლის შემდეგ არსებულ ვითარებას.

5.15. 2018 წლის 20 აგვისტოს შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმის თანახმად, ფოთის საქალაქო სამმართველოს დეტექტივის თანაშემწე-გამომძიებელმა ს. შ-მ გარემოსდაცვითი ინსპექტორების სპეციალისტების მ. ჯ-ას და თ-სა ვ-ას მონაწილეობით დაათვალიერა ქ. ფ. №-ში მდებარე მიწა, საკადასტრო კოდით №... დათვალიერების ოქმში აღნიშნა არსებულ ტერიტორიაზე გამონამუშე-

ვარი სივრცეების არსებობა, რომელთა დაზუსტების მიზნით, კერძოდ, გამონამუშევარი სივრცის ფართობის დასადგენად GPS-კოორდინატები და მიუთითეს, რომ პირველი უბნის სიღრმე შეადგენს ერთ მეტრსა და სამოცდაათ სანტიმეტრს, ხოლო მეორე უბნის სიღრმე შეადგენს ერთ მეტრსა და ორმოცდაათ სანტიმეტრს. სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხვისას გამომძიებელმა ხ. შ-მ დაადასტურა შემთხვევის ადგილის დამატებით დათვალიერების ოქმში მითითებული გარემოებები და აღნიშნა, რომ გამონამუშევარი სივრცის მოცულობა შეადგენდა 1796 მ²-ს. სასამართლო სხდომაზე მოწმის სახით დაკითხვისას გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის სპეციალისტმა მ. ჯ-ამ განმარტა, რომ 2018 წლის 20 აგვისტოს გამომძიებელთან ერთად დაათვალიერა გ. შ-ას ტერიტორია, სადაც იყო ამოლებული ნიადაგი და გამონამუშევარი სივრცე ორ უბნად, რომელიც წყლით იყო სავსე. აიდეს ჯიპიეს კოორდინატები და ჯოხით გაზომეს სიღრმე, მონაცემები გადააგზავნეს დეპარტამენტში და დადგინდა ფართობი.

5.16. 2018 წლის 13 სექტემბრის გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის სამეცრელო-ზემო სვანეთის რეგიონული სამმართველოს წერილით ირკვევა, რომ ზემოაღნიშნულ დათვალიერების იქმში აღნიშნული GPS კოორდინატებით დაკონტურებული ფართობი პირველ უბანზე შეადგენს – 446 მ²-ს, მეორე უბანზე 1350მ²-ს, ჯამურად კი – 1796 მ²-ს.

5.17. 2018 წლის 16 ოქტომბრის საინჟინრო-ტექნიკური ექსპერტიზის დასკვნით ექსპერტიზისთვის წარდგენილი ქ-ში მდებარე ს/კ ... მიწის ნაკვეთის საზღვრებში მოქცეული ორი წლით შევსებული ტერიტორიის ფართობი (საიდანაც ამოლებულია მიწა) შეადგენს 561,96 კვ.მ-ს და 962,91 კვ.მ-ს, რაც სულ შეადგენს 1524,87 კვ.მ-ს. ვინაიდან წარმოდგენილი მიწის ნაკვეთები შეესებულია წყლით, ტექნიკურად შეუძლებელია მათი ზუსტი სიღრმის განსაზღვრა. ასევე, ტექნიკურად შეუძლებელია განისაზღვროს წარმოდგენილი მიწის ნაკვეთების პირვანდელი მდგომარეობა. აღნიშნულის გამო, წარმოდგენილი ტერიტორიიდან ამოლებული მიწის მოცულობის განსაზღვრა ტექნიკურად შეუძლებელია.

5.18. 2018 წლის 06 დეკემბრის საინჟინრო ექსპერტიზის დასკვნით, ქ. ფ- ქ. №-ში მდებარე გ. შ-ას კუთვნილი არასასოფლო სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე ამოლებული მიწის მოცულობა შეადგენს 2604,45 მ³-ს. ამოლებული მიწის ანალოგიური მიწის გაყიდვების შესახებ ინფორმაცია სამომხმარებლო ბაზარზე ვერ მოიძებნა და ამ ეტაპზე შესადარებელი ანალოგების არ არსებობის გამო მიწის საბაზრო ღირებულება ვერ დადგინდა. ქ, ფ- ქ. №... ში მდებარე გ. შ-ას კუთვნილი არასასოფლო სამეურნეო დანიშნუ-

ლების მიწის ნაკვეთზე არსებული ორივე გამონამუშევარი სიცრცის პირვანდელ მდგომარეობაში მოყვანის სამუშაოების ღირებულება 2015 წლის სექტემბრის თვის მდგომარეობთ შეადგენს 26823,13 ლარს.

5.19. აღსანიშნავია ისიც, რომ მიწის ნაკვეთზე 2018 წელს აღწერილი გამონამუშევარი უბნებიდან ამოღებული მიწის მოცულობის შესახებ განსხვავებულ გაანგარიშებას შეიცავენ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის სამეცნიერო-ზემო სვანეთის რეგიონული სამმართველოს წერილი, 2018 წლის 16 ოქტომბრისა და 2018 წლის 6 დეკემბრის საინჟინრო ექსპერტიზის დასკვნები. ირკვევა, რომ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტმა იხელმძღვანელა 2018 წლის 20 აგვისტოს შემთხვევის ადგილის დათვალიერების შედეგად მიღებული მონაცემებით და გამოთვალია დაკონტურებული უბნების ფართობი. ზემოაღნიშნული დათვალიერების ოქმის იმავე მონაცემებზე დაყრდნობით, 2018 წლის 16 ოქტომბრის საინჟინრო ექსპერტიზამ კატეგორიულად დასკვნა, რომ წარმოდგენილი ტერიტორიიდან ამოღებული მიწის მოცულობის განსაზღვრა ტექნიკურად შეუძლებელია. ექსპერტმა გ. რ-ემ მის მიერ გაცემულ დასკვნაში ასევე მიუთითა, რომ „ვინაიდან წარმოდგენილი მიწის ნაკვეთები შევსებულია წყლით, ტექნიკურად შეუძლებელია მათი ზუსტი სიღრმის განსაზღვრა. ასევე, ტექნიკურად შეუძლებელია განისაზღვროს წარმოდგენილი მიწის ნაკვეთების პირვანდელი მდგომარეობა“. 2018 წლის 16 ოქტომბრის დასკვნისაგან განსხვავებით, 2018 წლის 6 დეკემბრის ექსპერტიზის დასკვნით დადგენილია ამოღებული მიწის მოცულობა, კერძოდ: „ქ., ფ. ქ.№...ში მდებარე გ. შ-ას კუთვნილი არასასოფლო სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე ამოღებული მიწის მოცულობა შეადგენს 2604,45 მ²-ს“. ირკვევა, რომ 2018 წლის 6 დეკემბრის ექსპერტიზის დასკვნა დაეყრდნო საქმის მასალებსა და გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ აღებულ მონაცემებს გამონამუშევარი უბნების შესახებ. ამასთან, აღმოჩნდა, რომ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ აღწერილი გამონამუშევარი უბნებიდან, მეორე გამონამუშევარი უბანი სრულად არ მდებარეობს გ. შ-ას კუთვნილ მიწის ნაკვეთზე ს/კ აღსანიშნავია ისიც, რომ მოცემული ექსპერტიზის წინაშე დასმულ კითხვას: „რა მოცულობის მიწა არის აღებული ქ-ში მდებარე გ. შ-ას კუთვნილი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (საკადასტრო კოდი: ...), ექსპერტიზამ პასუხი ვერ გასცა. ამდენად ირკვევა, რომ საინჟინრო ექსპერტიზები დაეყრდნო გამოსაკვლევი ობიექტის მდგომარეობას 2018 წლის მონაცემებით და ექსპერტებმა იხელმძღვანელეს 2018 წელს

ჩატარებული შემთხვევის ადგილის დათვალიერებისა და შესაბამისი უწყების გაანგარიშებით. საქმის მასალები და მოწმეთა ჩვენების არ შეიცავდა მონაცემს 2015 წლის მდგომარეობით მიწის ნაკვეთზე არსებული გამონამუშევარი უბნების კოორდინატების შესახებ, რის გამოც შეუძლებელი იყო რომელიმე ექსპერტიზას წარდგენილ საქმის მასალებზე დაყრდნობით შეეფასებინა ამოღებული მიწის მოცულობა 2015 წლის მდგომარეობით. ამასთან, ხაზი უნდა გაესვას 2018 წლის 16 ოქტომბრისა და 2018 წლის 6 დეკემბრის საინჟინრო ექსპერტიზის დასკვნების წინააღმდეგობრივ შინაარს ამოღებული მიწის მოცულობის გამოთვლის შესაძლებლობის შესახებ, თუნდაც 2018 წლის მდგომარეობით.

5.20. ბრალდების მხარემ წარმოადგინა 2019 წლის 22 მარტის სასაქონლო ექსპერტიზისა და 2019 წლის 17 ივნისის საინჟინრო ექსპერტიზის დასკვნები, რომლებიც ადგენენ 2018 წლის მდგომარეობით აღნერილი და დადგენილი ამოღებული მიწის მოცულობის საბაზო ღირებულებასა და მიწის ნაკვეთის პირვანდელ მდგომარებაში მოყვანისათვის აუცილებელი სამუშაოების ღირებულებას. ამასთან, სასამართლო ვერ გაიზიარებს 2019 წლის 22 მარტის სასაქონლო ექსპერტიზის დასკვნაში მითითებულ გარემოებას, რომ: „ქ. ფ-ში არსებული, ექსპერტიზაზე წარდგენილი უძრავი ქონები-დან (ს/კ ...) 2604,45 მ³ მიწის ამოთხრისა და გატანის შედეგად მიღებული ზიანის ოდენობა 2015 წლის სექტემბრის თვის მდგომარეობით, საორიენტაციოდ შეადგენს 25000 ლარს“. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ექსპერტიზის აღნიშნული დასკვნა სრულად ეფუძნება ექსპერტიზის დანიშვნის შესახებ დადგენილებაში ჩამოყალიბებულ კითხვის ფორმულირებას და საქმის მასალების სუბიექტურ ინტერპრეტაციას, რამდენადაც უშუალოდ ექსპერტებს ხსენებული დასკვნის გაცემისას არ წარდგენიათ და არ შეუფასებიათ ისეთი მონაცემი, რითაც უტყუარად იქნებოდა დადგენილი 2015 წლის სექტემბრის თვის მდგომარეობით ამოთხრილი მიწის მოცულობა. შესაბამისად, 2019 წლის 22 მარტის სასაქონლო ექსპერტიზის დასკვნაში მითითებული გარემოება 2015 წლის მდგომარეობით მიღებული ზიანის ოდენობის შესახებ, სასამართლოსათვის ვერ იქნება გასაზიარებელი და უტყუარი ინფორმაცია, რამეთუ არ შეესაბამება საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობას. ამდენად, ვინაიდან არ არის გამორიცხული ეჭვი უშუალოდ ზ. ბ-ს მიერ 2015 წელს დაუფლებული მიწის მოცულობის მიმართ და შესაბამისად, უტყუარად ვერ დადგინდა მიყენებული ზიანის ოდენობაც, ზ. ბ-ს ვერ შეერაცხება დაუფლებული ნივთის ღირებულებასთან დაკავშირებული დამამძიმებელი გარემოება.“

5.21. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექ-

სის მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად: „გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას“. ხოლო, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად: „მტკიცებულება უნდა შეფასდეს სისხლის სამართლის საქმესთან მისი რელევანტურობის, დასაშვებობის და უტყუარობის თვალსაზრისით“. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად: „მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა“. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად კი, „გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა“.

5.22. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სამართლიანი სასამართლოს უფლება დაცულია მხოლოდ მაშინ, როდესაც პირის მსჯავრდებას საფუძვლად უდევს უტყუარ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობა. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო არ ერევა ეროვნული სასამართლოების მიერ მტკიცებულებათა დასაშვებობასა და შეფასებაში და ადგენს ზოგადსახელმძღვანელო სტანდარტს: განაჩენი უნდა ემყარებოდეს საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა თავისუფალ შეფასებას, დასკვნებს, რომლებიც გამომდინარეობს ფაქტობრივი გარემოებიდან და მხარეების მიერ წარდგენილი მოსაზრებებიდან. მტკიცება შეიძლება გამომდინარეობდეს საკმარისად ნათელი და დასაბუთებული დასკვნების ან ფაქტის თაობაზე გაუქარწყლებელი ვარაუდების ერთობლიობიდან (იხ: ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებები საქმეებზე: „ელ მასრი მაკედონიის წინააღმდეგ“ (El-Masri v the Former Yugoslav Republic of Macedonia, (GC), 13.12.2012) და „ჰასანი გაერთიანებული სამეფოს წინააღმდეგ“ (Hassan v the UK, ECtHR, (GC), 16.09.2014). ამასთან, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებების ერთობლიობით შესაძლებელი უნდა იყოს არა მხოლოდ ფაქტების უტყუარი დადასტურება, არამედ მტკიცება უნდა მიერთებოდეს მატერიალური სამართლის ნორმის თითოეულ ელემენტს და უნდა ქმნიდეს დანაშაულის სრულყოფილ შემადგენლობას.

5.23. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ კანონის მოთხოვნათა სრული დაცვით, სრულყოფილად და ობიექტურად გამოკვლეული, ურთიერთშეჯერებული, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობით, გონივრულ ეჭვს მიღმა დასტურდება ზ. ბ-ს მიერ საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული

დანაშაულის ჩადენა, რისთვისაც იგი ცნობილ უნდა იქნეს დამნაშავედ. ამასთან, ვინაიდან საკასაციო საჩივარი განიხილება საჩივრისა და შესაგებლის ფარგლებში, საკასაციო სასამართლო არ მსჯელობს ზ. ბ-ს მსჯავრდების სხვა ნაწილთან – საქართველოს სსკ-ის 187-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ დანაშაულთან მიმართებით და აფასებს მხოლოდ იმ გარემოებებს, რაც მხარეებმა საჩივარსა და შესაგებელში მიიჩნიეს დაცვის ღირს ინტერესად.

6. სასჯელის დასაბუთება:

6.1. საკასაციო სასამართლო მოიხმობს სასჯელის დანიშვნისას სასამართლოს მიერ სახელმძღვანელო სამართლებრივ დებულებებსა და პრინციპებს, კერძოდ: საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლის თანახმად, სასჯელის მიზნებია სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავის რესოციალიზაცია, ამასთან, სასჯელის მიზანი არ არის ადამიანის ფიზიკური ტანჯვა ან მისი ღირსების დამცირება. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილით აღიარებულია სასჯელის გენერალური და კერძო პრევენციის ფუნქცია, რომლის თანახმადაც: „სასჯელის მიზანი ხორციელდება მსჯავრდებულსა და სხვა პირზე ზემოქმედებით, რათა ისინი განიმსჭვალონ მართლწესრიგის დაცვისა და კანონის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობით“. აღსანიშნავია, რომ სასჯელის სამართლიანობა გულისხმობს შერჩეული სასჯელის სახისა და ზომის გამოსადეგობასა და პროპიორციულობას ზემოაღნიშნულ სასჯელის მიზნებთან მიმართებით. საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილი განამტკიცებს სწორედ სასჯელის თანაზომიერების პრინციპს და ადგენს: „სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას“. სასჯელის პროპორციულობა, თავის მხრივ, ნიშნავს მის გამოყენებას მნიშვნელოვნად ინდივიდუალიზებული სახით, რა დროსაც მხედველობაში მიიღება დანაშაულის სიმძიმე, დამნაშავის ბრალი და დანაშაულის შედეგად გამოწვეული ზიანი. საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, გათვალისწინებულ უნდა იქნეს ბრალდებულის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამდიმებელი გარემოებები, კერძოდ, დანაშაულის ჩადენის მოტივი და მიზანი, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედების განხორციელების სახე, ხერხი და მართლსაწინააღმდეგო შედეგი, დამნაშავის წარსული ცხოვრება, პირადი და ეკონომიკური პირობები, ყოფაქცევა ქმედების შემდეგ.

6.2. საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად: „სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს

ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით. ზ. ბ. დამზაშავედ არის ცნობილი საქართველოს სსკ-ის 187-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2015 წელს მოქმედი რედაქცია) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის, რაც ისჯება ჯარიმით ან საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით გადით ასიდან ას ოთხმოც საათამდე ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთიდან სამ წლამდე. მსჯავრდებულს სააპელაციო სასამართლომ სასჯელის სახედ და ზომად განუსაზღვრა ჯარიმა 3000 ლარი, ამდენად, სასჯელი და ნიშნულია შესაბამისი მუხლის სანქციის ფარგლებში. კასატორო უსამართლოდ მიმიჩევს ზ. ბ-ს მიმართ სასჯელის სახით ჯარიმის გამოყენებას და აღნიშნავს, რომ სასამართლომ არ გაითვალისწინა საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული გარემოებები: მსჯავრდებულის ყოფაქცევა ქმედების შემდეგ, განსაკუთრებით – მისი მისწრაფება აანაზღაუროს ზიანი, შეურიგდეს დაზარალებულს, რაც ზ. ბ-ს შემთხვევაში არ არის შესრულებული.

6.3. კასატორს ანევს ტეგირთი დაასაბუთოს, რომ გამოყენებული სასჯელის სახე და ზომა აშკარად არ პასუხობს სასჯელის სამართლიანობის მოთხოვნას, რის დასასაბუთებლად მან უნდა წარმოადგინოს სასჯელის დამტიმების რელევანტური არგუმენტაცია და გამოკვეთოს სააპელაციო სასამართლოს განაჩენის სასჯელის ნაწილში შეცვლის წინაპირობები. ირკვევა, რომ სასამართლომ სასჯელის დანიშვნისას მხედველობაში მიიღო შემდეგი გარემოებები: პირდაპირი განზრახვით ჩადენილი ნაკლებად მძიმე კატეგორიის, საკუთრების წინააღმდეგ მიმართული დანაშაული, ბრალდებული წარსულში არ არის ნასამართლევი, დანაშაულის ჩადენის შემდეგ არ მიმაღლა, თავი არ აურიდებია გამოცხადებისთვის და მიუხედავად იმისა, რომ დანაშაულის ჩადენის შემდეგ გავიდა ექვსი წელი რაიმე დარღვევა არ ჩაუდენია. შესაბამისად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ბრალდებულის იზოლაცია არ იყო აუცილებელი და სასჯელის მიზნების ეფექტური მიღწევა შესაბლებელი იქნებოდა ჯარიმის გამოყენების შემთხვევაშიც. საკასაციო სასამართლო ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას ზ. ბ-ს მიმართ საქართველოს სსკ-ის 187-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის სასჯელის სახედ ჯარიმის გამოყენების თაობაზე. ამასთან, აღნიშნავს, რომ პროკურორობის მიერ მითითებული არგუმენტაცია, რომ მსჯავრდებული არ შეურიგდა დაზარალებულს და არ აანაზღაურა ზიანი, არ წარმოადგენს მძიმე სასჯელის დანიშვნის წინაპირობას, რამეთუ დაზარალებულის რესტიტუცია წარმოადგენს პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ

გარემოებას და არა პირიქით. ამასთან, სასჯელის დამძიმებისა და მსუბუქი სასჯელის არაეფექტურიანობის დასასაბუთებლად კასატორი ვერ მიუთითებს სხვა რელევანტურ გარემოებას. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო სრულად ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს და მიიჩნევს, რომ არ არსებობს უფრო მეტაციო სასჯელის გამოყენების აუცილებლობა.

6.4. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ წარმოდგენილი უტყუარი და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობით დასტურდება ზ. ბ-ს მიერ საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2015 წელს მოქმედი რედაქტუაცია) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენა, რაც ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების შეზღუდვით ვადით ერთიდან სამ წალმდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით. აღსანიშნავია, რომ ზ. ბ-ს მიერ მითითებული დანაშაული ჩადენილია 2015 წელს, მას შემდეგ გასული ხანგრძლივი პერიოდის მანძილზე არ გამოკვეთილა მსჯავრდებულის კანონსაწინააღმდეგო ქცევა, მითუფრო, რომ დანაშაულის ჩადენიდან დღემდე მის მიმართ არ ყოფილა გამოყენებული რამე იძულებითი ზომა ახალი დანაშაულის პრევენციისა და რესოციალიზაციისათვის. ამდენად, სასჯელის ადეკვატური ღონისძიების გამოყენების პირობებში კიდევ უფრო მტკიცდება მსჯავრდებულის სამომავლო კანონშესაბამისი ქცევისა და რესოციალიზაციის ეფექტური მიღწევის მოლოდინი. მოცემულ შემთხვევაში ჩადენილი დანაშაულის ხასიათი, მართლსაწინააღმდეგო ნება და მასზე სახელმწიფოს თანაზომიერი რეაგირება უნდა გამოიხატოს პროპორციულ – ნაკლებად მძიმე სასჯელში, რამეთუ არ არსებობს სასჯელის დამამძიმებელი ისეთი გარემოება, რაც დაძლევს მსუბუქი სასჯელის პრიორიტეტულობის კანონისმიერ მოთხოვნას. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის პირველი ნაწილით მსჯავრდებულს სასჯელის სახედ და ზომად უნდა განესაზღვროს ჯარიმა – 3000 ლარი, რაც თანაბარი ეფექტურიანობით მოემსახურება როგორც ახალი დანაშაულის კერძო და გენერალური პრევენციის, ასევე – მსჯავრდებულის რესოციალიზაციის მიზნების მიღწევას.

6.5. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-2 მუხლის თანახმად, სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან გათვალისუფლდება პირი, რომელმაც ჩაიდინა საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული. ასევე, „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-3 მუხლის პირველი ნაწილი ადგენს: „გათავისუფლდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან ნასამართლობის არმქონე პირი, რო-

მელმაც ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის პირველი ნაწილით, 182-ე მუხლის პირველი ნაწილით, 185-ე მუხლის პირველი ნაწილით ან 187-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული, თუ თითოეული დაზარალებული ამ კანონის აღსრულებისას გამოძიების ორგანოს ან სასამართლოს წინაშე თანხმობას განაცხადებს, რომ აღნიშნულ პირზე გავრცელდეს ამ პუნქტით გათვალისწინებული ამნისტია“. ამავე კანონის მე-11 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად კი ამ კანონით გათვალისწინებული სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან გათავისუფლება ვრცელდება თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნულ რეალურ სასჯელზე, პირობით მსჯავრსა და გამოსაცდელ ვადაზე, აგრეთვე სხვა სასჯელზე, გარდა ჯარიმისა და ქონების ჩამორთმევისა. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის მსჯავრდებული პირი ჯარიმისგან სრულად თავისუფლდება იმ შემთხვევაში, თუ ჯარიმის შეფარდების შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილება მიღებულია 2012 წლის 1 ოქტომბრამდე და ჯარიმის დაკისრების შესახებ გადაწყვეტილება აღსრულებული არ არის. ზემოაღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ არ არსებობს მსჯავრდებულ ზ. ბ-ს მიმართ 2021 წლის 11 იანვრის „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სასჯელისაგან გათავისუფლების საფუძველი.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 303-ე მუხლის მე-6 ნაწილით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქებუნებით, 308-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. ფოთის რაიონული პროკურატურის პროკურორ აღექსანდრე კოდუას საკასაციო საჩივარი დაქმაყოფილდეს ნაწილობრივ;
2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 19 მაისის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:
3. ზ. ბ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2015 წელს მოქმედი რედაქცია) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს ჯარიმა 3000 (სამი ათა-

სი) ლარი.

4. ზ. ბ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 187-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2015 წელს მოქმედი რედაქცია) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს ჯარიმა 3000 (სამი ათასი) ლარი.

5. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე, თანაბარი სასჯელებიდან ერთმა – საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის პირველი ნაწილით დანიშნულმა სასჯელმა შთანთქოს მეორე – საქართველოს სსკ-ის 187-ე მუხლის პირველი ნაწილით დანიშნული სასჯელი და საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით ზ. ბ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს ჯარიმა 3000 (სამი ათასი) ლარი;

6. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლად;

7. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

ქართვა, ჩადენილი ნინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ

განაჩენი საქართველოს სახელი

№687აპ-22

3 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

6. სანდოძე (თავმჯდომარე),

მ. გაბინაშვილი,

შ. თადუმაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა, ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ აკაცი მოქერიას და მსჯავრდებულ გ. ს-ის ადვოკატ 6. მ-ის საკასაციო საჩივრები ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 11 მაისის განაჩენზე

აღნერილობით – სამოტივაციო ნაწილი:

1. ნარდგენილი ბრალდების არსი:

1.1. გ. გ-ას (3/6) ნარედგინა ბრალდება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვე-

პუნქტით, მე-3 ნაწილის „ა“ და „დ“ ქვეპუნქტებითა და მე-4 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის: ძარცვა, ე.ი. სხვისი მოძრავი ნივთის აშკარა დაუფლება მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია, ჩადენილი ძალადობით, რომელიც საშიში არ არის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის, წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ და იმის მიერ, ვინც ორჯერ იყო ნასამართლევი სხვისი ნივთის მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრებისათვის.

1.2. გ. ს-ეს (პ/6) წარედგინა ბრალდება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის: ძარცვა, ე.ი. სხვისი მოძრავი ნივთის აშკარა დაუფლება მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია, ჩადენილი წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ.

1.3. ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, გ. ს-ის ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

2021 წლის 29 მარტს, დაახლოებით 20:45 საათზე, ქ-ის კვეთაზე მდებარე ტექნიკის მაღაზია „ა-ს“ მიმდებარე ტერიტორიაზე, გ. ს-ე წინასწარი შეთანხმებით, ჯგუფურად გ. გ-ასთან ერთად, აშკარად, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაეუფლა ზ. ნ-ის კუთვნილ „სამსუნგის“ ფირმის მობილურ ტელეფონსა და თუთუნს.

1.4. ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, გ. გ-ას ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2014 წლის 19 სექტემბრის განაჩენით, საქართველოს სსკ-ის 186-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 11 სექტემბრის განაჩენით, საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, სხვისი ნივთის მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრებისათვის ორჯერ ნასამართლევი გ. გ-ა, ნასამართლობის გაქარწყლებამდე, 2021 წლის 29 მარტს, დაახლოებით 20:45 საათზე, ქ-ის კვეთაზე მდებარე ტექნიკის მაღაზია „ა-ს“ მიმდებარე ტერიტორიაზე, ძალადობით, რომელიც საშიში არ არის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის, კერძოდ, სახეში ხელის რამდენჯერმე დარტყმით, წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფურად გ. ს-ესთან ერთად, აშკარად მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაეუფლა ზ. ნ-ის კუთვნილ „სამსუნგის“ ფირმის მობილურ ტელეფონს და თუთუნს.

2. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება:

2.1. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 23 დეკემბრის განაჩენით:

ბრალდებულ გ. გ-ას მიმართ საქართველოს სსკ-ის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილის „ა“ და „დ“ ქვეპუნქტებითა და მე-4 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით წარდგენილი ბრალდება გადაკვალიფიცირდა საქართველოს სსკ-ის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტზე, მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტსა და მე-4 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტზე;

ბრალდებული გ. გ-ა ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტითა და მე-4 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 7 (შვიდი) წლით;

საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, გაუქმდა ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 11 სექტემბრის განაჩენით გ. გ-ას მიმართ დანიშნული პირობითი მსჯავრი და დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილი – 4 (ოთხი) წლით თავისუფლების აღკვეთა და ჯარიმა – 500 ლარი, საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სრულად შთანთქა ახალი განაჩენით დანიშნულმა სასჯელმა; საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით გ. გ-ას სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 7 (შვიდი) წლით.

ბრალდებულ გ. ს-ის მიმართ საქართველოს სსკ-ის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით წარდგენილი ბრალდება გადაკვალიფიცირდა საქართველოს სსკ-ის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტზე;

ბრალდებული გ. ს-ე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 4 (ოთხი) წლით.

2.2. სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები: 2021 წლის 29 მარტს, დაახლოებით 20:45 საათზე, ქ-ის კვეთაზე მდებარე ტექნიკის მაღაზია „ა-ს“ მიმდებარე ტერიტორიაზე, სხვისი ნივთის მართლასაწინააღმდეგო მისაკუთრებისათვის ორჯერ ნასამართლევი გ. გ-ა ძალადობით, რომელიც საშიში არ არის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის, კერძოდ: სახე-ში ხელის რამდენჯერმე დარტყმით, ჯგუფურად გ. ს-ესთან ერთად, აშეარად მართლასაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით და-ეუფლა ზ.... ნ-ის კუთვნილ „სამსუნგის“ ფირმის მობილურ ტელეფონსა და თუთუნს.

2.3. განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრეს მსჯავრდებულ გ. ს-ის ადვოკატმა ნ. მ-ემ და ბათუმის რაიონული პროცეურატურის პროკურორმა აკაკი მოქერიამ. გ. ს-ის ადვოკატმა ნ. მ-ემ მოითხო-

ვა გამამტყუნებელი განაჩენის გაუქმება და მის ნაცვლად გამა-
მართლებელი განაჩენის დადგენა. პროკურორმა მოითხოვა განა-
ჩენში ცვლილების შეტანა და წარდგენილი ბრალდების შესაბამი-
სად, წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფურად ძარცვის ჩადენისათვის
მსჯავრდებულების დამნაშავედ ცნობა და უფრო მკაცრი სასჯე-
ლის განსაზღვრა.

3. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება:

3.1. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატის 2022 წლის 11 მაისის განაჩენით მსჯავრდებულ
გ. ს-ის ადვოკატ ნ. მ-ისა და ბათუმის რაიონული პროკურატურის
პროკურორ აკაკი მოქერიას სააპელაციო საჩივრები არ დაკმაყო-
ფილდა და ბათუმის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა კოლეგის 2021 წლის 23 დეკემბრის განაჩენი დარჩა უც-
ვლელად.

3.2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი 2022 წლის 2
ივნისს საკასაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულ გ. ს-ის ადვო-
კატმა ნ. მ-ემ, რომელმაც მოითხოვა განაჩენის გაუქმება და გ. ს-ის
მიმართ გამამართლებელი განაჩენის დადგენა.

3.3. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი 2022 წლის 3
ივნისს საკასაციო წესით გაასაჩივრა ბათუმის რაიონული პროკუ-
რატურის პროკურორმა აკაკი მოქერიამ, რომელმაც მოითხოვა გა-
ნაჩენში ცვლილების შეტანა და წარდგენილი ბრალდების შესაბა-
მისად, წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფურად ძარცვის ჩადენისათ-
ვის მსჯავრდებულების დამნაშავედ ცნობა.

4. კასატიონების პოზიცია:

4.1. მსჯავრდებულ გ. ს-ის ადვოკატ ნ. მ-ის პოზიციით, გასაჩივ-
რებული განაჩენი არის უკანონო, წარმოდგენილი მტკიცებულებე-
ბი არ აკმაყოფილებს გონიერულ ეჭვს მიღმა მტკიცებულებით სტან-
დარტს. ბრალდების მხარის მიერ მოპოვებული და გამოკვლეული
მტკიცებულებების საფუძველზე სასამართლოში ცალსახად და-
დასტურდა ის გარემოება, რომ გ. ს-ეს არ ჩაუდენია ინკრიმინირე-
ბული დანაშაულებრივი ქმედება. გ. ს-ის მიერ ძარცვის ჩადენის
დამადასტურებლად გამოყენებულია მხოლოდ ერთადერთი პირ-
დაპირი მტკიცებულება – დაზარალებულის ჩვენება. თუმცა, სასა-
მართლო გამოძიების დროს უტყუარად დადგინდა, რომ დაზარა-
ლებული მის მიმართ დანაშაულის ჩადენის დროს არ იყო ფხიზელი
და ამდენად, მის მიერ სასამართლოსათვის მიწოდებული ინფორ-
მაცია არ არის სარწმუნო. როგორც გამოძიების, ისე სასამართლო
განხილვის დროს არ დადგენილა დაზარალებულის ალკოჰოლური
სიმთვრალის ხარისხი, შეეძლო თუ არა მას ადეკვატურად შეეფა-
სებინა მის მიმართ ჩადენილი ქმედება და სწორად გადმოეცა ინ-

ფორმაცია. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე აშკარაა, რომ გასაჩივრებული განაჩენი გ. ს-ის დამნაშავედ ცნობის ნაწილში არ ეყრდნობა სასამართლო განხილვის დროს გამოკვლეულ, გონივრული ეჭვის გამომრიცხავ მტკიცებულებათა ერთობლიობას. გარდა ამისა, მნიშვნელოვანია, რომ მიუხედავად საქართველოს სსსკ-ის 273-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი ვალდებულებისა, სასამართლომ განაჩენში არ განმარტა მოტივი, რომლის მიხედვითაც, მიიღო ერთი მტკიცებულება და უარყო მეორე, რაც ცხადყოფს, რომ გასაჩივრებულ ნაწილში განაჩენი არის აშკარად დაუსაბუთებელი. ამდენად, გასაჩივრებული განაჩენის გამომტანშა სასამართლომ დაარღვია საქართველოს კონსტიტუციის, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა ევროპული კონვენციის, სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ საერთაშორისო პაქტის, საქართველოს სისხლის სასამართლის კოდექსისა და საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მოთხოვნები.

4.2. პროკურორი არ ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობას მსჯავრდებულთა ქმედებიდან წინასწარი შეთანხმების ამორიცხვის შესახებ და მოიხმობს უზენაესი სასამართლოს 2011 წლის 1 თებერვლის №868აპ-10 გადაწყვეტილებას, სადაც სასამართლო განმარტავს: „ჯგუფის მიერ წინასწარი შეთანხმებით დანაშაული მაშინ ჩაითვლება ჩადენილად, როდესაც ასეთი შეთანხმება დანაშაულში მონაწილე პირებს შორის მიღწეულია და არსებობს სისხლის სამართლის კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამის მუხლში მითითებული ქმედების შემადგენლობის განხორციელების დაწყებამდე, ამასთან, ცხადია, მნიშვნელობა არ აქვს, რამდენი ხნით ადრე შედგა ასეთი შეთანხმება დამნაშავეთა შორის და რა ფორმით ან რა სამუალებით იქნა გამოხატული ეს შეთანხმება“. აგრეთვე, უზენაესი სასამართლო №445აპ-18 გადაწყვეტილებაში „ჩადენილი წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ“ განმარტავს, რომ: „წინასწარ შეკავშირებაში არ იგულისხმება დანაშაულებრივ ქმედებამდე დროის ხანგრძლივი მონაცემთის არსებობა, მთავარია, რომ შეთანხმება მოხდეს დანაშაულის ობიექტური შემადგენლობის განხორციელების დაწყების მომენტამდე. ამასთან, აუცილებელია, საქმეში არსებობდეს შესაბამისი მტკიცებულებები, რომლებიც მიუთითებს ასეთი შეთანხმების არსებობაზე, რასაც შესაძლებელია, ჯგუფის წევრებს შორის როგორც სიტყვიერ-წერილობით, ისე არავერბალურ კომუნიკაციაში-ჟესტებსა და მიმიკებში გამოიხატოს“. პროკურორის პოზიციით, მოცემულ შემთხვევაში დაზარალებულ ზ. ნ-ის მიერ მოწოდებული ინფორმაციისა და ვიდეოკამერის ჩანაწერის ურთიერთშეჯერების შედეგად ნათლად დასტურდება, რომ ქმედე-

ბის შემადგენლობის განხორციელების დაწყებამდე ორივე მსჯავრდებული მოქმედებდა წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფურად, კერძოდ: ვიდეოკამერის ჩანაწერის დათვალიერების ოქმით დგინდება, რომ კადრში ტექნიკის სახლ „ა-ს“ წინ გამოჩნდა სამი მამაკაცი, რომელიც საუბრობდნენ, რამდენიმე წუთში დაზარალებულმა ჯიბიდან ამოიღო კუთვნილი მობილური ტელეფონი, რასაც ხედავდა მასთან მყოფი ორივე პირი. სწორედ აღნიშნული ფაქტის შემდგომ მსჯავრდებულები გადავიდნენ აქტიურ მოქმედებაზე, რაც გამოიხატება მათი მხრიდან აგრესიულ საუბარში და როგორც დაზარალებულმა განმარტა, ორივე მათგანი აგრესიულად უყვიროდა, რომ იყვნენ ე.წ. „ქუჩის ბიჭები“, „კაი ბიჭები“, „ძველი ბიჭები“ და მათთვის უნდა გადაეცა მობილური ტელეფონი. რამდენიმე წუთიანი აგრესიული საუბრის, აგრესიული ჟესტიკულაციისა და მოწოდების შემდეგ, მსჯავრდებულმა გ. გ-ამ დაზარალებულის ქურთუების შიდა ჯიბიდან ძალის გამოყენებით ამოიღო მობილური ტელეფონი და ზ. ნ-ეს ორჯერ ძლიერად დაარტყა ხელი სახეში, რის შემდეგაც ორივე მსჯავრდებული მიმმალა შემთხვევის ადგილიდან. პროექტორი მიიჩნევს, რომ ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 11 მაისის განაჩენი გ. გ-ასა და გ. ს-ის მიმართ არის დაუსაბუთებელი და უკანონო, ხოლო დადგენილი სასჯელი არის არასამართლამ და აშკარად მსუბუქი.

5. საკასაციო სასამართლოს შეფასებები:

5.1. საკასაციო პალატამ ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა საკასაციო საჩივრები, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიიჩნია, რომ მსჯავრდებულ გ. ს-ის ადვოკატ ნ. მ-ის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ აკაკი მოქერიას საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 11 მაისის განაჩენში შევიდეს ცვლილება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

5.2. საქართველოს სსკ-ის 178-ე მუხლით დასჯადია ძარცვა ე.ი. სხვისი მოძრავი ნივთის აშკარა დაუფლება, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით. სისხლის სამართლის კოდექსი სისხლის-სამართლებრივი დაცვის ობიექტის – საკუთრების ხელყოფის ფორმის მიხედვით განსახვავებს საკუთრების წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულთა სხვადასხვა სახეს. ძარცვის შემადგენლობისათვის მაკვალიფიცირებელ ელემენტებს შეადგენენ: მოძრავი ნივთის დაუფლების ხერხი – აშკარა ხსასიათი და სპეციალური მიზანი – დაუფლებული ქონების მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრება. ამასთან, ნივთის დაუფლების აშკარა ფორმის მიმართ თავად დამნაშა-

ვეს უნდა გააჩნდეს ცოდნისა და ნებელობის ფაქტორი. სხვისი ნივთის დაუფლება გულისხმობს, არა მხოლოდ საკუთრების დამნაშავის ხელში ფორმალურ გადასვლას, არამედ დამნაშავის ფაქტობრივ შესაძლებლობას თავისი სურვილისამებრ განკარგოს სხვისი საკუთრება. ამასთან, დაუფლების ფაქტი თავისთავად არ ნიშნავს მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნის არსებობას. აუცილებელია ქმედება ე.ი. დაუფლება დეტერმინირებული იყოს სხვისი ქონების მისაკუთრების მიზნით, რა დროსაც დამნაშავეს სხვისი საკუთრების განკარგვის შესაძლებლობასთან ერთად, მისაკუთრების სპეციალური სურვილი და მიზანი უნდა გააჩნდეს.

5.3. დაცვის მხარე სადაცოდ მიიჩნევს გ. ს-ის მიერ გ. გ-ასთან ერთად, ჯგუფურად ძარცვის ჩადენას, რის არგუმენტადაც მიუთითებს საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა არასაკმარისობას გამამტყუნებელი განაჩენის დასადგენად. ადვოკატის პოზიციით, საქმეში არსებობს მხოლოდ ერთადერთი პირდაპირი მტკიცებულება – დაზარალებულის ჩვენების სახით, რაც მიუთითებს გ. ს-ის მიერ ძარცვის ჩადენას და აღნიშნული მტკიცებულება არ არის სარწმუნო. სისხლის სამართლის საქმის მასალებისა და სააპელაციო სასამართლოს განაჩენის გაცნობის შედეგად, საკასაციო სასამართლოს არ გააჩნია გონივრული საფუძველი საეჭვოდ მიიჩნიოს გ. ს-ის ბრალეულობა საქართველოს სსკ-ის 178-ე შუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში.

5.4. სააპელაციო სასამართლომ სრულად შეაფასა დაზარალებულ ზ. ნ-ის ჩვენება სხვა მტკიცებულებებთან ერთობლიობაში და მიიჩნია, რომ ის არ შეიცავს წინააღმდეგობებს, არის საკმარისად ცხადი და თანმიმდევრული, ასევე არ ენინააღმდეგება საქმეში არსებულ სხვა მტკიცებულებებს. ირკვევა, რომ დაზარალებულმა დეტალურად აღნერა მის მიმართ მსჯავრდებულთა მხრიდან ჩადენილი ქმედებები, თავდაპირველად თუ როგორ გაეცნენ მას გ. გ-ა და გ. ს-ე, ხოლო შემდგომში ფიზიკური და ფსიქოლოგიური ძალადობის გამოყენებით დაუფლენენ მის კუთვნილ მობილურ ტელეფონს. დაზარალებულმა ამოიცნო მსჯავრდებულები, რა დროსაც მიუთითა მსჯავრდებულთა ფიზიკური მახასიათებლები. შესაბამისად, დაუსაბუთებელი და უსაფუძვლოა დაცვის მხარის მითითება დაზარალებულის მიერ ფაქტების არასწორ ან არაადეკვატურ აღქმასა და გადმოცემაზე. საქმის გარემოებებსა და წარმოდგენილ მტკიცებულებებს არ შეესაბამება ადვოკატის მტკიცება, რომ თითქოს – დაზარალებული იყო ნასვამი და ვერ აცნობიერებდა მის თავს გადამხდარ მოვლენებს. თუმცა, შემთხვევის დროს დაზარალებულის ნასვამობის ვარაუდის დაშვების შემთხვევაშიც კი, ადვოკატის არგუმენტი, რომ დაზარალებული სწორად ვერ აღიქვამდა მი-

სი საკუთრების ხელყოფის ფაქტს და განვითარებულ მოვლენებს, ენინაალმდეგება საქმეზე მოპოვებულ აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებებს: დაზარალებულის თანმიმდევრულ და დეტა-ლურ ჩვენებას, მოწმე ე. ჯ-ის ჩვენებას, პირის ამოცნობის ოქმებს, ლომბარდიდან მობილური ტელეფონის ამოღების ოქმს, ტექნიკის მაღაზია „ა.“ „-ს ვიდეოკამერის ჩანაწერსა და საგამოძიებო ექსპე-რიმენტის ოქმებს. ამდენად, არ არსებობს დაზარალებულის ჩვე-ნების უტყუარობასა და დამაჯერებელობაში ეჭვის შეტანის გო-ნივრული საფუძველი.

5.5. დაზარალებულ ზ. ნ-ის ჩვენებას თანახმად, მეორე პირი – გ. ფიზიკურად არ შეხებია, მაგრამ გ-ს პარალელურად მუქარის შემ-ცველი აგრესით ისიც ითხოვდა მობილურის გადაცემას; ემუქრე-ბოდა, რომ სანამ ტელეფონს „შეველ ბიჭებს“ არ მისცემდა, ვერსად წავიდოდა, ხოლო თუ არ დაემორჩილებოდა მოთხოვნას, ინანებ-და. ამ დროს კიდევ ერთხელ დარეკა მობილურმა, გ. წვდა ქურთუკ-ზე და ტელეფონი ძალით ამოაცალა ქურთუკის შიდა ჯიბიდან, თან მარცხნიან მხარეს დაარტყა საქმაოდ ძლიერად; გ. კი ემუქრებოდა – „პრობლემები შეგვექმნება, ჩვენ ძველი ბიჭები ვართ, არსად არ თქვა რაც მოხდა, თუ იტყვი, ამაზე მეტი მოგიწევსო“. დანაშაულის ჩადენაში გ. ს-ის მონანილეობის დამადასტურებლად განსაკუთ-რებით საყურადღებო ინფორმაციებს შეიცავს შემთხვევის ადგი-ლას – ქ. ბ-ში,ის ქუჩა №..-ში მდებარე ტექნიკის მაღაზია „ა-ს“ გარე პერიმეტრზე არსებული ვიდეოკამერების ჩანაწერები. აღნიშ-ნულ ჩანაწერებში ნათლად ჩანან მსჯავრდებულები და დაზარა-ლებული, ხოლო მოვლენები ვითარდება ზუსტად იმ სახითა და თან-მიმდევრობით, როგორც ამას დაზარალებული ჩვენებაში განმარ-ტავს. კადრში გარკვევით ჩანს მოქმედი პირების გაცნობის მომენ-ტი, კერძოდ ის ფაქტი, რომ გ. გ-ა და გ. ს-ე ერთდროულად უახლოვ-დებიან დაზარალებულს და ესაუბრებიან. გაცნობიდან მცირე ზნის შემდგომ, უეცრად იცვლება გ. გ-ასა და გ. ს-ის ქცევა დაზარალე-ბულის მიმართ და იკვეთება აგრესის, მოთხოვნის მიმანიშნებელი ჟესტიკულაცია და ემედებები ორივე მსჯავრდებულის მხრიდან. როგორც დაზარალებული თავის ჩვენებაში აღწერს, მსჯავრდე-ბულთა დამოკიდებულება იცვლება სწორედ მას შემდეგ, რაც ზ. ნ-ე ჯიბიდან იღებს მობილურ ტელეფონს და ისევ აბრუნებს უკან; კადრში გარკვევით ჩანს გ. გ-ა, რომელიც ხელებისა და სხეულის მოძრაობით დამაშინებლად ესაუბრება დაზარალებულს, რა დრო-საც გ. ს-ე ხან ფეხზე დგას, ხან ჩაცუცქულია და იმავე ჟესტიკულა-ციით, გ. გ-ასთან ერთად ესაუბრება დაზარალებულს. როდესაც ზ. ნ-ე დგება, გ. გ-ა არ აძლევს წასვლის სამუალებას, ხელს ჰკიდებს ქურთუკზე და ძალით სვამს იმავე ადგილას, ზ. ნ-ე ისევ დგება,

მაგრამ გ. გ-ა იმავე მოქმედებით აბრუნებს ადგილზე; შემდეგ კი გ. გ-ა და გ. ს-ე ჩამჯდარ მდგომარეობაში ესაუბრებიან დაზარალებულს, რა დროსაც გ. გ-ა ხელით უწევს ქურთუკის მარჯვენა მხარეს და იღებს რაღაც ნივთს, რომელსაც შარვლის უკანა, მარჯვენა ჯიბეში იღებს, აგრძელებს აგრესიულ საუბარს და ხელს ორჯერ ურთყამს სახეში ზ. ნ-ეს; დაზარალებულის წაქცევის შემდეგ ორივე მსჯავრდებული ერთდროულად ტოვებს შემთხვევის ადგილს.

5.6. აღსანიშნავია, რომ დანაშაულში თანამსრულებლობის ბუნებიდან გამომდინარე, აუცილებელია, დანაშაულის ამსრულებლები ერთობლივად და უშუალოდ მონაწილეობდნენ დანაშაულის ობიექტური შემადგენლობის განხორციელებაში. ამასთან, შესაძლებელია განსხვავებული იყოს ამსრულებელთა როლი და მონაწილეობის ხარისხი დანაშაულის ობიექტური შემადგენლობის რომელიმე ელემენტის რეალიზებისას, თუმცა გადამწყვეტია, რომ თითოეული სუბიექტის მიერ შესრულებული ქმედება (მოქმედება თუ უმოქმედობა) განაპირობებდეს დამზადვეთა ერთიანი განზრახვის სისრულეში მოყვანას. საკასაციო სასამართლო ხაზს უსგამს იმ გარემოებას, რომ ძარცვის ობიექტური შემადგენლობა მოიცავს სხვისი საკუთრების დაუფლების აშკარა ხერხს, რაც შესაძლებელია გამოიხატოს, როგორც ძალადობაში, რომელიც არ არის საშიში სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის, ისე დაზარალებულის ნებაზე ზემოქმედების ისეთ აშკარა ფორმებში, როგორიცაა სიტყვი-ერი დაშინება, მუქარა და სხვა. მოცემულ შემთხვევაში, წარმოდგენილ მტკიცებულებათა ურთიერთშეჯერებისა და ანალიზის შედეგად ობიექტური დამკვირვებლისათვის აშკარა და ნათელია ის გარემოებები, რომ გ. გ-ამ და გ. ს-ემ ერთდროულად და უშუალოდ დაიწყეს ძარცვის ობიექტური შემადგენლობის განხორციელება, რა დროსაც გ. გ-ა აშკარად იყენებდა ძარცვისათვის დამახასიათებელ ფიზიკურ და ფსიქიკური ძალადობის ხერხს, ხოლო გ. ს-ე, როგორც ამსრულებელი ასევე აქტიურად მოქმედებდა – დაზარალებულის წინააღმდეგობისა და ნების იმზუთიერი დათრგუნვის მიზნით მობილურის გადაცემის დაუინებული მოთხოვნითა და მუქარით. გარდა დაზარალებულის ჩვენებისა, ვიდეოკამერის ჩანაწერებით ერთმნიშვნელოვნად იკვეთება, რომ დანაშაულის ჩადენისას მარტო გ. გ-ა არ მოქმედებდა და გ. ს-ე, თავის მხრივ, ფსიქოლოგიური ზეწოლის გამოყენებით აქტიურად ცდილობდა, თანამსრულებელთან ერთად აშკარად დაუფლებოდა დაზარალებულ ზ. ნ-ის ქონებას. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ დაცვის მხარემ ვერ წარმოაჩინა გ. ს-ის ბრალეულობის შესახებ სააპელაციო სასამართლოს განაჩენის უკანონობის ნათელი და მკაფიო დასაბუთება.

5.7. რაც შეეხება პროკურორის საკასაციო საჩივარს, მსჯავრდებულთა ქმედებაში ძარცვის ჩასადენად წინასწარი შეთანხმების არსებობის შესახებ, საკასაციო სასამართლო მიზანშენონილად მიიჩნევს მოიხმოს დამკვიდრებული სასამართლო პრაქტიკა, რითაც დადგენილია დამაშავეთა შორის წინასწარი შეთანხმების განმაზღვრელი კრიტერიუმები და შესაძლებელია მისი გამიჯვნა წინასწარ შეუთანხმებლად ჯგუფის მიერ ჩადენილი დანაშაულისაგან. უზენაესი სასამართლოს რელევანტური პრაქტიკა მოყვანილია საპელაციო სასამართლოს დასაბუთებულ განაჩენსა და პროკურორის საკასაციო საჩივარშიც, კერძოდ: საკასაციო პალატის მიერ განმარტებულია, რომ: „წინასწარ შეკავშირებაში არ იგულისხმება დანაშაულებრივ ქმედებამდე დროის ხანგრძლივი მონაკვეთის არსებობა; მთავარია, რომ შეთანხმება მოხდეს დანაშაულის ობიექტური შემადგენლობის განხორციელების დაწყების მომენტამდე. ამასთან, აუცილებელია საქმეში არსებობდეს შესაბამისი მტკიცებულებები, რომელიც მიუთითებს ასეთი შეთანხმების არსებობაზე, რაც შესაძლებელია, ჯგუფის ნეკრებს შორის როგორც სიტყვიერწერილობით, ისე არავერბალურ კომუნიკაციაშიც – უსტებსა და მიმიკებში – გამოიხატოს“ (იხ: საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებები №6 18აპ-15 და №445აპ-18 საქმეებზე). განსახილველ შემთხვევაში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით ირკვევა, რომ გ. გ-ა და გ. ს-ე ერთად გადაადგილდებოდნენ დაზარალებულთან შეხვედრამდე, ერთდროულად გაეცნენ დაზარალებულს და ასევე, თანადროულად დაინტერეს დანაშაულის დამფუძნებელი ობიექტური შემადგენლობის განხორციელება. შემთხვევის ამსახველი ვიდეოჩანანერის დაკვირვებით აშკარად ჩანს, რომ გ. გ-ამ და გ. ს-ემ შეამჩნიეს მარტო მყოფი ზ. ნ-ე და შეთანხმებული მოქმედებებით ჯერ შევიდნენ დაზარალებულთან კომუნიკაციაში, შემდეგ კი ერთმანეთის მსგავსად დაინტერეს მობილური ტელეფონის გადაცემის მოთხოვნა, ანალოგიური შინაარსის მუქარის შემცველი სიტყვების გამოყენებით, რომ იყვნენ „კაი ბიჭები“ და „ქუჩის ბიჭები“. პროკურორის დამაზუსტებელ კითხვაზე დაზარალებულმა განმარტა, რომ პირველად გ. გ-ამ უთხრა „ქუჩის ბიჭი ვარ“ და ტელეფონი მომეციო, შემდეგ კი გ. ს-ე ემუქრებოდა მიეცი ტელეფონი, „კაი ბიჭები ვართ“, „დაგბრიდავთო“. სასამართლოსთვის განსაკუთრებით საგულისხმოა ის გარემოებები, რომ დანაშაულის ობიექტური შემადგენლობის განხორციელებისას იდენტურია მსჯავრდებულთა უესტიკულაცია და დაზარალებულზე ზეზოლის სიტყვიერზიშნობრივი ფორმაც. საგულისხმოა ისიც, რომ გ. ს-ე ზ. ნ-ისგან პირდაპირ მოითხოვდა არა მხოლოდ მისთვის, არამედ გ. გ-სთვის მობილური ტელეფონის გადაცემას, შესაბამისად ნათელია,

რომ მსჯავრდებულთათვის არ ჰქონდა გადამწყვეტი მნიშვნელობა თუ რომელი მათგანისთვის მოხდებოდა ტელეფონის გადაცემა, რადგან ისინი ერთიანი მიზნითა და საერთო განზრახვით იყვნენ შეკავშირებულნი და მოქმედებდნენ ერთობლივი დანაშაულებრივი გეგმის შესაბამისად. ამავე გარემოებას ადასტურებს ის ფაქტიც, რომ მსჯავრდებულებმა შეთანხმებული ქმედებები შეწყვიტეს ზ. 6-ის კუთვნილი მობილური ტელეფონის დაუფლების შემდეგ და ერთდროულად დატოვეს შემთხვევის ადგილი. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, სასამართლოსათვის ცხადია, რომ მსჯავრდებულთა ქმედებები მიმართული იყო ერთობლივი – შეთანხმებული მიზნის მისაღწევად, რადგან დანაშაულის ჩასადენად გამოყენებული აშკარა ხერხის შინაარსობრივი თანხვედრის ხარისხი და ამსრულებელთა შორის როლების ურთიერთგანანილება მიანიშნებს არა შეუთანხმებელ, უეცრად და ერთმანეთისგან დამოუკიდებლად აღმოცენებულ დანაშაულებრივ განზრახვათა დამთხვევას, არამედ წინასწარ შეთანხმებული ერთიანი მიზნის და განზრახვის არსებობას.

5.8. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად: „გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას“. ხოლო, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად: „მტკიცებულება უნდა შეფასდეს სისხლის სამართლის საქმესთან მისი რელევანტურობის, დასაშვებობის და უტყუარობის თვალსაზრისით“. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად: „მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა“. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად: „გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამაშვევებული ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა“. საკასაციო სასამართლო განმარტავს, რომ სამართლიანი სასამართლოს უფლება დაცულია მხოლოდ მაშინ, როდესაც პირის მსჯავრდებას საფუძვლად უდევს უტყუარ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობა. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო არ ერევა ეროვნული სასამართლოების მიერ მტკიცებულებათა დასაშვებობასა და შეფასებაში და ადგენს ზოგადსახელმძღვანელო სტანდარტს: განაჩენი უნდა ემყარებოდეს საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა თავისუფალ შეფასებას, დასკვნებს, რომლებიც გამომდინარეობს ფაქტობრივი გარემოებებიდან და მხარეების მიერ წარდგენილი მოსაზრებებიდან. მტკიცება შეიძლება გამომდინარეობდეს საკმარისად ნათელი და

დასაბუთებული დასკვნების ან ფაქტის თაობაზე გაუქარწყოლებელი ვარაუდების ერთობლიობიდან (იხ: ადამიანის უფლებათა ეკრობული სასამართლოს გადაწყვეტილების საქმეებზე: „ელ მასრი მაკედონიის წინააღმდეგ“ (El-Masri v the Former Yugoslav Republic of Macedonia, (GC), 13.12.2012) და „ჰასანი გაერთიანებული სამეფოს წინააღმდეგ“ (Hassan v the UK, ECtHR, (GC), 16.09.2014). ამასთან, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებების ერთობლიობით შესაძლებელი უნდა იყოს არა მხოლოდ ფაქტების უტყუარი დადასტურება, არამედ მტკიცება უნდა მიემართებოდეს მატერიალური სამართლის ნორმის თითოეულ ელემენტს და უნდა ქმნიდეს დანაშაულის სრულყოფილ შემადგენლობას. ზემოაღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ კანონის მოთხოვნათა სრული დაცვით, სრულყოფილად და ოპიექტურად გამოკვლეული, ურთიერთშეჯერებული, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობით, გონივრულ ეჭვს მიღმა დასტურდება მსჯავრდებულების გ. გ-ასა და გ. ს-ის მიერ დამამდიმებელ გარემოებაში – „წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის“ მიერ დანაშაულის ჩადენა, რის გამოც პროკურორის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს და სააპელაციო სასამართლოს განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება.

6. სასჯელის დასაბუთება:

6.1. სასამართლოს მიაჩნია, რომ გ. გ-ა ცნობილ უნდა იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „დ“ ქვეპუნქტებითა და მე-4 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის, რაც ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით შევიდიდან თერთმეტ წლამდე. ხოლო გ. ს-ე ცნობილ უნდა იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის, რაც ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან რვა წლამდე.

6.2. სისხლის სამართალწარმოების სამართლიანობა ვლინდება სამართლიანი სასჯელის დაეკისრებაში, რა დროსაც სასამართლო შებოჭილია იმის ვალდებულებით, რომ მის მიერ დანიშნული სასჯელი არის ეფექტიანი და პროპორციული. სასჯელის პროპორციულობა გულისხმობს მის გამოყენებას მნიშვნელოვნად ინდივიდუალიზებული სახით, რა დროსაც მხედველობაში მიიღება დანაშაულის სიმძიმე, დამნაშავის ბრალი და დანაშაულის შედეგად გამოწვეული ზიანი (კონკრეტული დაზარალებულისთვის თუ საზოგადოებისთვის).

6.3. სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსსკ-ის 259-ე

მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი უნდა იყოს სამართლიანი. ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, „სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს“. სასჯელის სამართლიანობის პრინციპს განამტკიცებს ასევე სსკ-ის 53-ე მუხლის 1-ლი ნაწილიც, რომელიც სასამართლოს ავალდებულებს დამნაშავეს დაუნიშნოს სამართლიანი სასჯელი და პრიორიტეტს ანიჭებს ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელის გამოყენებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც იგი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს.

6.4. სასამართლოს მიერ სასჯელის დანიშვნისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით დადგენილი სასჯელის მიზანი: სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავის რესოციალიზაცია. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანი ხორციელდება მსჯავრდებულსა და სხვა პირზე ზემოქმედებით, რათა ისინი განიმსჭვალონ მართლწესრიგის დაცვისა და კანონის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობით. ხოლო მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანი არ არის ადამიანის ფიზიკური ტანჯვა ან მისი ღირსების დამცირება.

6.5. ამასთან, სასჯელის დანიშვნის დროს საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, გათვალისწინებულ უნდა იქნეს ბრალდებულის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამდიმებელი გარემოებები, კერძოდ, დანაშაულის ჩადენის მოტივი და მიზანი, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედების განხორციელების სახე, ხერხი და მართლსაწინააღმდეგო შედეგი, დამნაშავის წარსული ცხოვრება, პირადი და ეკონომიკური პირობები, ყოფაქცევა ქმედების შემდეგ, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მსჯავრდებულთა მიმართ ბრალად შერაცხული დანაშაულების სანქციით გათვალისწინებული სასჯელის – თავისუფლების აღკვეთის მინიმალურ ზომის გამოყენება წარმოადგენს პროპორციულ ღონისძიებას, მათ მიერ ჩადენილი დანაშაულის ხასიათის, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნების, მსჯავრდებულთა პიროვნებისა და სასჯელის ლეგიტიმური მიზნების გათვალისწინებით. ამასთან, ვინაიდან გ. გ-ას ნასამართლობა განზრახი დანაშაულისათვის წარმოადგენს განსახილველი ბრალდების მაკვალიფიცირებელ ნიშანს, არ არსებობს სასჯელის დანიშვნისას საქართველოს სსკ-ის 58-ე მუხლის პირველი ნაწილით რეციდივის დამატებით გათვალისწინების საფუძველი. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ორივე მსჯავრდებულის მიმართ შერჩეული

სასჯელის ზომა თანაზომიერი და პროპორციულია მსჯავრდებულ-თა ქმედებების ხასიათსა და საშიშროებასთან, ასევე უზრუნველ-ყოფს მომავალში საზოგადოებაში მათი უსაფრთხო რესოციალი-ზაციისა და ახალი დანაშაულის თავიდან აცილების მიზნების მიღ-წევას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სის-ხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 303-ე მუხ-ლის მე-6 ნაწილით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნ-ქტით, 308-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. მსჯავრდებულ გ. ს-ის ადვოკატ ნ. მ-ის საკასაციო საჩივარი არ დაკავშირდება;

2. ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ აკაკი მოქე-რიას საკასაციო საჩივარი დაკავშირდება ნაწილობრივ და ქუთა-ისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პა-ლატის 2022 წლის 11 მაისის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. გ. გ-ა ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სა-მართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნ-ქტით, ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „დ“ ქვეპუნქტებითა და მე-4 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 7 (შვიდი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

4. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად გაუქმდეს ბათუმის საქალაქო სასამარ-თლოს 2019 წლის 11 სექტემბრის განაჩენით გ. გ-ას მიმართ დანიშ-ნული პირობითი მსჯავრი. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე, ბოლო განაჩენით დანიშნულმა სასჯელმა სრულად შთანთქოს ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 11 სექტემბრის განაჩენით დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნა-წილი – 4 (ოთხი) წლით თავისუფლების აღკვეთა და ჯარიმა 500 ლარი და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით გ. გ-ას სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 7 (შვიდი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

5. გ. გ-ას სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყოს დაკავების დღიდან – 2021 წლის 4 აპრილიდან.

6. გ. ს-ე ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სა-მართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა

და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 5 (ხუთი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

7. გ. ს-ეს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყოს დაკავების დღიდან – 2021 წლის 15 აპრილიდან;
8. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;
9. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

სისხლის სამართლის პროცესი

1. კასაცია

საკასაციო განაჩენი

გამამტყუდებელი განაჩენის გაუქმება და მის ნაცვლად
გამამართლებელი განაჩენის დადგენა

განაჩენი

საქართველოს სახელის

№741აპ-22

28 დეკემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

- მ. გაბინაშვილი (თავმჯდომარე),
- შ. თაფუმაძე,
- ნ. სანდოძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა გორის რაიონული პროკუ-
რატურის პროკურორ ნიკა მახარაძისა და მსჯავრდებულ ვ. რ-ის
ადვოკატ ნ. ც-ის საკასაციო საჩივრები თბილისის საპელაციო სა-
სამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 10
ივნისის განაჩენზე.

აღნერილობითი ნაწილი:

1. ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, ვ. რ-ს ბრა- ლი დაედო:

ოჯახში ძალადობაში, ე.ი. ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის
სხვა წევრის მიმართ ძალადობაში, რამაც დაზარალებულის ფიზი-
კური ტკივილი გამოიწვია და რასაც არ მოჰყოლია საქართველოს
სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლებით
გათვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი წინასწარი შეცნობით არას-
რულწლოვნის თანდასწრებით მისივე ოჯახის წევრის მიმართ, ორი
პირის მიმართ;

ოჯახის წევრის მიმართ სიცოცხლის მოსპობის მუქარაში, რო-
დესაც იმას, ვისაც ემუქრებიან, გაუჩნდა მუქარის განხორციელე-
ბის საფუძვლიანი შიში (ორი ეპიზოდი).

2. აღნიშნული ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

2021 წლის 23 მაისს, დაახლოებით 23:00 საათზე, გ-ს მუნიციპა-
ლიტეტის სოფელ ტ-ში მდებარე თავის სახლში, ვ. რ-მა საყოფაც-
ხოვრებო საკითხზე განაწყენების გამო, არასრულწლოვანი შვილე-

ბის - -ს დაბადებულ გ. რ-ისა და -ს დაბადებულ რ. რ-ის თანდასწრებით, ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენა თავის მეულლეს - მ. მ-ს, კერძოდ: სახეში ოჯერ ძლიერად დაარტყა ხელი და მუშტი ჩაარტყა მარჯვენა მხრის მიღმოში, რის შედეგადაც დაზარალებულმა განიცადა ფიზიკური ტკივილი. ძალადობის გამო, ვ. რ-ს თავისმა დედამ - დ. რ-მა შენიშვნა მისცა, რაზეც განაწყენდა და დედასაც მიაყენა ფიზიკური შეურაცხყოფა, კერძოდ: სახისა და სხეულის სხვადასხვა არეში რამდენჯერმე დაარტყა გაშლილი ხელი, რის შემდეგაც გამოიყიდა და ეზოში ერთხელ ძლიერად ჩაარტყა ხელი თავში. ამ ქმედებების შედეგად დ. რ-მა განიცადა ფიზიკური ტკივილი;

2021 წლის 23 მაისს, დაახლოებით 23:00 საათზე, გ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ ტ-ში მდებარე თავის სახლში, საყოფაცხოვრებო საკითხზე განაწყენების გამო, ვ. რ-ი მეულლეს - მ. მ-ს დაემუქრა სიცოცხლის მოსპობით, კერძოდ, უთხრა, რომ მოკლავდა და არ აცოცხლებდა, რის შედეგადაც დაზარალებულს გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში;

2021 წლის 23 მაისს, დაახლოებით 23:00 საათზე, გ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ ტ-ში მდებარე თავის სახლში, საყოფაცხოვრებო საკითხზე განაწყენების გამო, ვ. რ-ი დედას - დ. რ-ს დაემუქრა სიცოცხლის მოსპობით, კერძოდ, უთხრა, რომ მოკლავდა, რის შედეგადაც დაზარალებულს გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

3. გორის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 8 ოქტომბრის განაჩენით ვ. რ-ი ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“, „გ“ ქვეპუნქტებითა და 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (ორ ეპიზოდში) წარდგენილ ბრალდებებში. მასვე განემარტა მიყენებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლება.

4. აღნიშნული განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ნიკა მახარაძემ, რომელმაც მოითხოვა: გასაჩივრებული განაჩენის გაუქმება; ვ. რ-ის დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“, „გ“ ქვეპუნქტებითა და 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (ორი ეპიზოდი) და მკაცრი სასჯელის განსაზღვრა.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 10 ივნისის განაჩენით:

პროკურორის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა;

გორის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის 8 ოქტომბრის განაჩენი გაუქმდა;

ვ. რ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტით და განესაზღვრა 400 საათით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა;

ვ. რ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (მ. მ-ის ეპიზოდში) და განესაზღვრა 200 საათით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა;

ვ. რ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (დ. რ-ის ეპიზოდში) და განესაზღვრა 200 საათით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, ვ. რ-ს განესაზღვრა 400 საათით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა, რაც ამავე კოდექსის 62-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, მისი პატიმრობაში ყოფნის დროის (2021 წლის 25 მაისიდან იმავე წლის 8 ოქტომბრის ჩათვლით) გათვალისწინებით, ჩაეთვალა სრულად მოხდილად.

6. თბილისის სააკელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 10 ივნისის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრეს:

– გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ნიკა მახარაძემ, რომელიც ითხოვს გასაჩივრებული განაჩენის შეცვლასა და მსჯავრდებულ ვ. რ-ისათვის განაჩენთა ერთობლიობით (ვრააიდან ვ. რ-მა დანაშაული ჩაიდინა პირობითი მსჯავრის დროს) თავისუფლების აღკვეთასთან დაკავშირებული მკაცრი სასჯელის განსაზღვრას;

– მსჯავრდებულ ვ. რ-ის ადვოკატმა ნ. ც-ემ, რომელიც ითხოვს გასაჩივრებული განაჩენის გაუქმებასა და ვ. რ-ის გამართლებას.

7. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 26 დეკემბრის განჩინებით გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ნიკა მახარაძისა და მსჯავრდებულ ვ. რ-ის ადვოკატ ნ. ც-ის საკასაციო საჩივრები დაშვებულ იქნა განსახილველად და საქმის ზეპირი მოსმენის გარეშე განხილვა დაინიშნა 2022 წლის 28 დეკემბერს.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ განიხილა წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრე-

ბი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამონება საჩივრების საფუძვლი-ანობა და მიიჩნია, რომ პროკურორის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო მსჯავრდებულის ადვოკატის მოთხოვნა უნდა დაკ-მაყოფილდეს და გასაჩივრებული განაჩენი გაუქმდეს, შემდეგ გა-რემოვბათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლომ არაერთ გადაწყვეტილებაში მიუ-თითა, რომ ოჯახური დანამაული, მისი ბუნებიდან გამომდინარე, არ გამოირჩევა მოწმეთა სიმრავლით. დანამაულის მსხვერპლი, შე-საძლოა, ცდილობდეს ოჯახის წევრისათვის სისხლისამართლებ-რივი პასუხისმგებლობის თავიდან არიდებას. ამიტომ, ოჯახური და-ნამაულის ხასიათის სპეციფიკის გათვალისწინებით, დაზარალებუ-ლის ჩვენების არარსებობისას ბრალდებულის პასუხისმგებლობის საკითხი უნდა გადაწყვდეს საქმეში არსებული სხვა მტკიცებულე-ბების საფუძველზე.

3. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 82-ე მუხლის შესაბამისად, მტკიცებულება უნდა შეფასდეს სის-ხლის სამართლის საქმესთან მისი რელევანტურობის, დასამეცბო-ბისა და უტყუარობის თვალსაზრისით. გამამტყუნებელი განაჩე-ნით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, ხოლო ამავე კოდექსის მე-3 მუხლის მე-13 ნაწილის თანახმად, მტკი-ცებულებითი სტანდარტი – „გონივრულ ეჭვს მიღმა“ განიმარტე-ბა, როგორც სასამართლოს მიერ გამამტყუნებელი განაჩენის გა-მოტანისათვის საჭირო მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომელიც ობიექტურ პირს დაარწმუნებდა პირის ბრალეულობაში.

4. საკასაციო პალატა, საქმეში არსებული ფაქტობრივი გარე-მოებების გათვალისწინებით, არ იზიარებს სააპელაციო სასამარ-თლოს შეფასებას ვ. რ-ის მსჯავრდებასთან მიმართებით და ეთან-ხმება პირველი ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობას, რომ მო-ცემულ სისხლის სამართლის საქმეზე სასამართლოში გამოკვლეუ-ლი მტკიცებულებები გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით ვერ ადასტურებს ვ. რ-ის ბრალეულობას მისთვის ინკრიმინირებული ქმედებების ჩადენაში, კერძოდ:

დაზარალებულებმა – ვ. რ-ის მეულლემ, მ. მ-მა, დედამ, დ. რ-მა და შვილებმა, მოწმეებმა – რ. და გ. რ-ებმა, საქმის სასამართლოში არსებითი განხილვისას, საქართველოს სისხლის სამართლის საპ-როცესო კოდექსის 49-ე მუხლის საფუძველზე უარი განაცხადეს ჩვენების მიცემაზე ახლო ნათესავის მიმართ, ხოლო თავად ვ. რ-მა გამოიყენა დუმილის უფლება.

სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნებითა და სასამართლოში მოწ-მის სახით დაკითხული ექსპერტის ჩვენებით დასტურდება, რომ

დაზარალებულებმა მიიღეს მსუბუქი ხარისხის დაზიანებები, ჯანმრთელობის მოუშლელად, მაგრამ არ დგინდება ვ. რ-ის ქმედებების გამო ამ დაზიანებების მიღების ფაქტი. საქმის მასალებით ასევე არ დგინდება, რომ დაზარალებულებმა დაზიანებების მიღების შედეგად განიცადეს ფიზიკური ტკივილი, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლით ქმედების კვალიფიკაციისათვის აუცილებელ პირობას წარმოადგენს.

საქმეში არსებულ დანარჩენ მოწმეთა ჩვენებების შესახებ საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მათი ჩვენებები არის ირიბი, ვინაიდან ისინი ვ. რ-ის მიერ დაზარალებულთა მიმართ სავარაუდო ძალადობისა და სიცოცხლის მოსპობის მუქარის ფაქტის თვითმხილველი არ არიან, ხოლო საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 22 იანვრის გადაწყვეტილების თანახმად, ირიბი ჩვენების საფუძველზე პირის ბრალდებულად ცნობა და მის მიმართ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანა არაკონსტიტუციურია.

რაც შეეხება შემაკავებელ ორდერებს, შემაკავებელი ორდერებისა და საგამოძიებო ექსპერიმენტების ოქმებს, ასევე, საქმეში არსებულ სხვა მტკიცებულებებს, საკასაციო პალატის აზრით, მოცემულ შემთხვევაში ისინი ვერ მიიჩნევა ვ. რ-ის ბრალეულობის დამადასტურებელ ერთმანეთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებებად.

5. ამავე დროს, საკასაციო პალატა მიუთითებს საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლზე, რომლის მიხედვით, გამამტყუნებელი განაჩენი მხოლოდ უტყუარ მტკიცებულებებს უნდა ემყარებოდეს, ხოლო ყოველგვარი ეჭვი, რომელიც კანონის შესაბამისად ვერ დადასტურდება, ბრალდებულის (მსჯავრდებულის) სასარგებლოდ უნდა გადაწყდეს. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლომ განმარტა, რომ აღნიშნული კონსტიტუციური დებულება წარმოადგენს სამართლებრივი სახელმწიფოს ერთ-ერთ საფუძველს, განამტკიცებს უდანაშაულ პირის მსჯავრდების თავიდან აცილების მნიშვნელოვან, საყოველთაოდ აღიარებულ პრინციპს – „in dubio pro reo“, რომლის თანახმად, დაუშვებელია პირის მსჯავრდება საეჭვო ხასიათის ბრალდებების საფუძველზე და, ამდენად, სისხლისამართლებრივი დევნის პროცესში ადამიანის უფლებების დაცვის მნიშვნელოვან გარანტიას ქმნის. მტკიცებულებითი სტანდარტი სასამართლოს ვალდებულებას აკისრებს, რომ სათანადო შეაფასოს მტკიცებულებები, სამართლიანად გადაჭრას სამხილებს შორის არსებული წინააღმდეგობები და ამ პროცესში წარმოშობილი ყოველგვარი გონიერული ეჭვი გადაწყვეტოს ბრალდებულის (მსჯავრდებულის) უდანაშაულობის, მისი თავისუფლების სასარგებლოდ. მოცემული საკანონმდებლო დანაწესის მიზანს წარმო-

ადგენს პირის მსჯავრდების გამორიცხვა ფაქტოპრივი გარემოებების მტკიცებულებებით გაუმყარებლობის შემთხვევაში.

6. გარდა ამისა, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის მიხედვით, არავინ არის ვალდებული, ამტკიცოს თავისი უდანაშაულობა. ბრალდების მტკიცების ტვირთი აკისრია ბრალდებელს, ხოლო მტკიცებულების შეფასებისას წარმოშობილი ეჭვი, რომელიც არ დასტურდება კანონით დადგენილი წესით, უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის (მსჯავრდებულის) სასარგებლოდ. ამასთან, ამავე კოდექსის 269-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, არ შეიძლება გამამტკუნძებელ განაჩენს საფუძვლად დაედოს ვარაუდი.

7. ამდენად, ზემოაღნიშნული მტკიცებულებების შეფასების შედეგად საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ ბრალდების მხარეს არ წარმოუდგენია ერთმანეთთან შეთანხმებული, აშეარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებები, რომლებიც გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დაადასტურებდა ვ. რ-ის მიერ მ. მ-ისა და დ. რ-ის მიმართ ძალადობისა და სიცოცხლის მოსპობის მუქარის ფაქტებს, რის გამოც ვ. რ-ი უნდა გამართლდეს ყველა ბრალდებაში.

8. რაც შეეხება პროკურორის საკასაციო საჩივარს ვ. რ-ისათვის უფრო მყარი სასჯელის განსაზღვრის შესახებ, პალატა აღნიშნავს, რომ ამ მოცემულობით აღარ არსებობს სასჯელის დამძიმების შესახებ ბრალდების მხარის მოთხოვნაზე მსჯელობისა და დაკამაყოფილების საფუძველი.

9. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო პალატას მიაჩნია, რომ გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ნიკა მახარაძის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო მსჯავრდებულ ვ. რ-ის ადვოკატ ნ. ც-ის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს და გასაჩივრებული განაჩენი გაუქმდეს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე, 307-ე მუხლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. გორის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ნიკა მახარაძის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2. მსჯავრდებულ ვ. რ-ის ადვოკატ ნ. ც-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;

3. თბილისის საპეტარი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 10 ივნისის განაჩენი გაუქმდეს;

4. ვ. რ. ცნობილ იქნეს უდანაშაულოდ და გამართლდეს საქარ-

თველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“, „გ“ ქვეპუნქტებითა და 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით (ორივე ეპიზოდში) წარდგენილ ბრალდებებში;

5. გამართლებულ ვ. რ-ს განემარტოს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 92-ე მუხლით გათვალისწინებული ზიანის აზღაურების მოთხოვნის უფლება;

6. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**განაჩენი ცვლილების შეტანა და ქმნაზე
გადაკვალიციის საქართველოს სისხლის
სამართლის კოდექსის 11¹, 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ვ“
ქვეპუნქტიდან იმავე კოდექსის 11¹, 117-ე მუხლის მე-4
ნაწილი**

**განაჩენი
საქართველოს სახელით**

№723აპ-22

10 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

6. სანდოძე (თავმჯდომარე),
- მ. გაბინაშვილი,
- შ. თადუმაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა თბილისის პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორ გია შაიშმელაშვილის, მსჯავრდებულ გ. ა-ისა და მისი ინტერესების დამცველი ადვოკატის 6. ჩ-ის საკასაციო საჩივრები თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 25 მაისის განაჩენზე;

აღწერილობით-სამოტივაციო ნაწილი:

1. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება:

1.1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 4 ოქტომბრის განაჩენით გ. ა-ი (პირადი ნომერი ...) ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს საკ-ის 11¹, 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 13 (ცამეტი) წლით.

1.2. სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ გ. ა-მა ჩაიდინა განზრახ მკვლელობა, ოჯახის წევრის მიმართ, რაც გამოიხატა შემ-დეგში:

2021 წლის 5 იანვრის საღამოს საათებში გ. ა-ი და მისი ძმა მ. ა-ი იმყოფებოდნენ თ-სი მდებარე თავიანთ საცხოვრებელ ბ-ში. 2021 წლის 6 იანვარს, დაახლოებით პირველ საათზე, ტელევიზორის ხმა-მალლა მოსმენასთან დაკავშირებით გ. ა-სა და მის ძმას – მ. ა-ს შორის წარმოშობილი კონფლიქტის დროს, გ. ა-მა შურისძიების ნი-ადაგზე, განზრახ მოკვლის მიზნით, ხელთ არსებული დანით, თა-ვის იჯახის წევრს – ძმას, მ. ა-ს გულმკერდის არეში შიაყენა სი-ცოცხლისთვის სახიფათო მძიმე ხარისხის დაზიანება. მიყენებული დაზიანებების შედეგად მ. ა-ი საავადმყოფოში მიყვანის შემდეგ გარდაიცვალა.

1.3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 4 ოქტომბრის განაჩენით თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში გაასაჩივრეს მსჯავრდებულმა გ. ა-მა და ადვოკატმა ნ. ჩ-ემ, რომ-ლებმაც მოითხოვეს განაჩენში ცვლილების შეტანა და მსჯავრდე-ბულის მიერ ჩადენილი ქმედების გადაკვალიფიცირება საქართვე-ლოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე მუხლის მე-2 ნაწილზე.

2. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება:

2.1. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 25 მაისის განაჩენით მსჯავრდებულ გ. ა-ისა და მისი ინტერესების დამცველი ადვოკატის – ნ. ჩ-ის საა-პელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა და თბილისის საქალაქო სასა-მართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 4 ოქტომბრის განაჩენში შევიდა ცვლილება:

გ. ა-ის მიმართ წარდგენილი ბრალდება საქართველოს სასკ-ის 11¹, 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტიდან გადაკვალიფი-ცირდა საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-4 ნაწილზე;

გ. ა-ი ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამარ-თლის კოდექსის 117-ე მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და ძირითადი სასჯელის სახედ და ზო-მად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 6 (ექვსი) წლით.

2.2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის განაჩენი 2022 წლის 17 ივნისს საკასაციო წესით გაასაჩივრა თბილისის პროკურატურის საპროკურორო სამმართვე-ლოს პროკურორმა გია შაიმელაშვილმა, რომელმაც მოითხოვა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმე-თა პალატის განაჩენში ცვლილების შეტანა და გ. ა-ის დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 11¹, 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ვ“

ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში.

2.3. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის განაჩენი 2022 წლის 21 ივნისს საკასაციო ნესით გაასაჩივრეს მსჯავრდებულმა გ. ა-მა და მისი ინტერესების დამცველმა ადგონატმა 6. ჩ-ემ, რომლებმაც მიუთითეს, რომ სრულად ეთანხმებიან სააპელაციო სასამართლოს განაჩენს და გასაჩივრება ემსახურება საპროცესო შეთანხმების გაფორმების მიზანს.

2.4. დაცვის მხარემ წარმოდგენილი შესაგებელით მოითხოვა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 25 მაისის განაჩენის ძალაში დატოვება.

3. კასატორთა არგუმენტები:

3.1. პროკურორის პოზიციით, თბილისის სააპელაციო სასამართლომ, მართალია, დადასტურებულად მიიჩნია ის ფაქტი, რომ გ. ა-ის სიკვდილი გამოიწვია გ. ა-ის განზრახმა ქმედებამ, მაგრამ ჩათვალა, რომ ამ უკანასკნელს ძმის მკვლელობის მიზანი არ ჰქონია. სააპელაციო სასამართლოს განაჩენში აღნიშნულია, რომ ერთი მხრივ, პირის მოქმედებას, და მეორე მხრივ, დამდგარ შედეგს – სიკვდილს შერის უნდა არსებობდეს მიზეზობრივი კავშირი. დამნაშავის ქმედება წინ უნდა უსწრებდეს სიკვდილს და იყოს მისი აუცილებელი პირობა. სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს დაცვის მხარის მიერ განვითარებულ ვერსიაზე, რომ გ. ა-ი მ. ა-ის მკვლელობის განზრახვის არსებობის შემთხვევაში თავისუფლად შეძლებდა დანის კიდევ რამდენჯერმე გამოყენებას და განზრახვის სისრულეში მოყვანას. სააპელაციო პალატის განმარტებით, მხოლოდ დაზარალებულისათვის მიყენებული დაზიანება უპირობოდ ვერ ადასტურებს გ. ა-ის ქმედებაში განზრახ მკვლელობის მიზნის არსებობას, ვინაიდან მნიშვნელოვანია, ერთობლივად შეფასდეს მსჯავრდებულისა და დაზარალებულის ქცევა, როგორც უძუალოდ ქმედების ჩადენის მომენტში, ისე დანაშაულის დამთავრების შემდეგ, ასევე – ქმედების ჩადენის მოტივი, მიყენებული დაზიანების ხარისხი და მათი ლოკალიზაცია. კასატორის პოზიციით, ზემოაღნიშნულ ჩამონათვალში მოცემული გარემოები სააპელაციო სასამართლომ არასაკმარისად შეაფასა, მეტი მნიშვნელობა მიანიჭა მსჯავრდებულის ქმედებას, განსაკუთრებით – დანაშაულის დასრულების შემდეგ და შესაბამისად, ნაკლები ყურადღება მიაქცია დაზიანების ხარისხსა და ლოკალიზაციას. სააპელაციო სასამართლო არ დაეთანხმა პრალდების მხარის ვერსიას და აღნიშნა, რომ ადამიანისათვის დანის გამოყენებით ზიანის მიყენების ფაქტი უპირობოდ არ გულისხმობს მკვლელობის განზრახვას და ეს გარემოება უნდა შეფასდეს ინდივიდუალურად. სააპელაციო სასამართლომ, მართალია, ყურადღება გაამახვილა ერთი ჭრილობის არსებობაზე,

მაგრამ არასაკმარისად შეაფასა თავად ამ ჭრილობის ლოკალიზაცია და ხარისხი, რაც, ცალკე აღებული, უკვე საკმარისი იყო მ. ა-ის მოსაკლავად. შესაბამისად, თუ სასამართლომ მიიჩნია, რომ გ. ა-მა მ. ა-ს გულმკერდის არეში ჭრილობა მიაყენა განზრას (და არა – შემთხვევით), ასევე უნდა ჩაეთვალა, რომ მსჯავრდებულს ჭრილობის მიყენების მომენტში გაცნობიერებული პქნონდა თავისი განზრასი ქმედების მოსალოდნელი შედეგიც. დადგენილია, რომ გარდაცვლილის გვამს აღენიშნება ერთი შემავალი ჭრილობა გულმკერდის არეში, ჭრილობის სიღრმეა დაახლოებით 8 სანტიმეტრი, დაზიანებულია ნეკნის ხრტილოვანი ნაწილი და გულზე მიყენებულია გამჭოლი ჭრილობა. აღნიშნული გარემოებები ადასტურებენ, რომ დანის დარტყმა იმდენად ძლიერი იყო, რომ გატეხა ნეკნი და გამჭოლად გაიარა გულში. სამედიცინო დასკვნაში ასევე მითითებულია, რომ გვამს დაზიანება აღენიშნება ტერციიდან 124 სმ-ის სიმაღლეზე. ამავე დროს ჭრილობის არხის მიმართულებაა ნინიდან უკან, ქვემოდან ზემოთ, ოდნავ მარცხნიდან მარჯვნივ. ამდენად, გ. ა-ს დანის დარტყმის მომენტში მარჯვენა ხელი მაღლა პქნონდა აწეული და დანა სწორხაზოვნად მოიქნია მ. ა-ის მიმართულებით, რაც თავისთავად, გამორიცხავს შემთხვევითობას. გასათვალისწინებელია მსჯავრდებულის მიერ მოწოდებული არაერთი მცდარი ინფორმაცია მისი ძმის დაზიანების ფაქტთან დაკავშირებით, მათ შორის: გ. ა-ის ზარი 112-ში, სადაც ის აცხადებს, რომ თითქოსდა, მის ძმას ძალმა უკავინა და ამიტომ სჭირდებოდა დახმარება; განცხადება ექიმებთან, თითქოსდა, მ. ა-ი ეთამაშებოდა ძალს და შემთხვევით დაეცა დანაზე; გამომძიებლისთვის მიწოდებული პირველადი ინფორმაცია, რომ მ. ა-ი დანით თლიდა ვაშლს, რა დროსაც მას დაეჯახა ძალი, წააქცია და ეს უკანასკნელი დაეცა თავისივე დანაზე; პირველი ინსტანციით საქმის განხილვის ბოლოს სასამართლოს-თვის შეთავაზებული მორიგი ტყუილი, რომ მ. ა-ი შემთხვევით ნამოეგო დანაზე; სააპელაციო განხილვის ეტაპზე კი – შეცვლილი პოზიცია და საბოლოოდ საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლით ქმედების კვალიფიკაციის მოთხოვნა. დადგენილია, რომ ინციდენტამდე გ. ა-სა და მ. ა-ს ნამდვილად მოუხდათ შეკამათება. დადგენილია ისიც, რომ შეკამათების შემდეგ გ. ა-მა ნამდვილად აიღო სამზარეულოს მაგიდიდან ორი დანა და მ. ა-ის მიმართულებით ორივე დანიანი ხელი მოიქნია. დადგენილია, რომ გ. ა-ის მიერ მოქნეული დანიანი ხელი მოხვდა მ. ა-ს და გულმკერდის არეში მიაყენა ნაკვეთი ჭრილობა. ამასთან, მ. ა-ი გარდაიცვალა გ. ა-ის მიერ მიყენებული ჭრილობის შედეგად. ხსნებულიდან გამომდინარე, პროკურორი მიიჩნევს, რომ გ. ა-ის მიერ ჩადენილია ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის მეორე წევრის განზრას მკვლელობა. სააპელაციო სა-

სამართლომ არასწორად განმარტა, რომ სიცოცხლის მოსპობის განვითარების არსებობის შემთხვევაში, მსჯავრდებულს კიდევ უნდა მიეყენებინა დაზიანებები ძმისათვის. ბრალდების მხარეს კი მიაჩნია, რომ გ. ა-შა მ. ა-ის მიმართ გულში მიყენებული განზრახი, გამჭოლი დაზიანებით უკვე დაასრულა დანაშაულის ჩადენა, რადგან, ქრილობის მიყენების ხსიათისა და ლოკალიზაციიდან გამომდინარე, ითვალისწინებდა მოსალოდნელ შედეგს და დამატებით სხვა ჭრილობების მიყენების საჭიროება აღარ არსებობდა. კასატორის პოზიციით, სააპელაციო სასამართლოს ამ კონკრეტული გადაწყვეტილების ძალაში დატოვების შემთხვევაში არასწორად ჩამოყალიბდება ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკა და ადამიანისთვის გულში განზრახს მიყენებული დაზიანება არ ჩაითვლება მისი სიცოცხლის მოსპობის განვითარებით ჩადენილ ქმედებად.

3.2. დაცვის მხარე საკასაციო საჩივარში აღნიშნავს, რომ გ. ა-ი სრულად აღიარებს და ინანიებს ჩადენილ ქმედებას, უსაზღვროდ წუხს და გამოთქამს სინაზულს ძმის გარდაცვალების გამო. კასატორები სრულად ეთანხმებიან სააპელაციო სასამართლოს განაჩენს, ხოლო გასაჩივრება გამოწვეულია საპროცესო შეთანხმების მიღწევის მიზნით, რისთვისაც დაცვის მხარეს მიმართული აქვს საქართველოს მთავარი პროკურორისათვის.

4. საკასაციო სასამართლოს შეფასება:

4.1. საკასაციო პალატამ ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა საკასაციო საჩივრები, შეამონება მათი საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულ გ. ა-ისა და მისი ინტერესების დამცველი ადვოკატის 6. ჩ-ის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო თბილისის პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორ გია შაიშმელაშვილის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაზილობრივ და თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 25 მაისის განაჩენი უნდა შევიდეს ცვლილება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

4.2. უპირველეს ყოვლისა, საკასაციო სასამართლო დაცვის მხარის პოზიციასთან მიმართებით აღნიშნავს, რომ საპროცესო შეთანხმების შესახებ მოლაპარაკების წარმოება მხარეთა კომპეტენციის განეკუთვნება, რაშიც საკასაციო სასამართლო რაიმე ფორმით არ ერევა. ამასთან, საკასაციო განხილვის მოცემულ ეტაპამდე მხარებს შორის საპროცესო შეთანხმება მიღწეული არ ყოფილა და პროკურორს სასამართლოსათვის შესაბამისი შუამდგომლობით არ მოუმართავს. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მოკლებულია შესაძლებლობას იმსჯელოს სააპელაციო სასამართლოს განაჩენში ცვლილების შეტანის საკითხზე დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარში მითითებული გარემოების საფუძველზე.

4.3. რაც შეეხება უშუალოდ მსჯავრდებულ გ. ა-ის მიერ ჩადენილი დანაშაულის კვალიფიკაციასა და დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებს, აღსანიშნავია, რომ განსახილველ შემთხვევაში სადაც არ არის მ. ა-ისათვის დაზიანების მიმყენებელი პირის ვინაობა და მიზეზობრივი კავშირი მსჯავრდებულის ქმედებასა და დაზარალებულის სიკვდილს შორის. მხარეები განსხვავებულად აფასებენ მსჯავრდებულ გ. ა-ის ქმედების – ძმის, მ. ა-ის მიმართ დანის გამოყენებით ჭრილობის მიყენების სუბიექტურ მხარეს, კერძოდ: დაცვის მხარე მიიჩნევს, რომ გ. ა-ს ძმის სიკვდილის განზრახვა არ ამოძრავებდა, ხოლო ბრალდების მხარე მიუთითებს, რომ გ. ა-ის მიერ მ. ა-ისათვის მიყენებული დაზიანების ხარისხისა და ხასიათის გათვალისწინებით, ჩადენილია განზრახ მკვლელობა დამამძიმებელ გარემოებაში. საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლომ სწორად მიუთითა უზენაესი სასამართლოს დადგენილი პრაქტიკა, რომელიც ერთგვარი გზამკვლევია მსჯავრდებულის ქმედების სუბიექტური მხარის შეფასებისათვის, როდესაც საქმეზე შეკრებილი მტკაცებულებები პირდაპირ არ იძლევა განზრახვის ფორმის იდენტიფიცირების სამუალებას, კერძოდ: საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ არაერთ გადაწყვეტილებაში აღნიშნა, რომ: „ორი სამართლებრივი მოცემულობის გამიჯვნის დროს, ქმედების კვალიფიკაციისას შეცდომის გამოსარიცხად სასამართლოებმა ზედმინევნით დეტალურად უნდა შეისწავლონ და გააანალიზონ საქმეში არსებული ყველა გარემოება, რადგან გამოსაკვეთია დანაშაულის სუბიექტური შემადგენლობა – განზრახვის ელემენტი, რომლის (ანუ განზრახვის) მიმართულებაც განასხვავებს განზრახ მკვლელობის მცდელობას ჯანმრთელობის დაზიანებისგან. განზრახვის დასადგენად კი შესწავლილ უნდა იქნეს: დანაშაულის ჩადენის ხერხი და სამუალება, დაზიანებათა რაოდენობა, ხასიათი და მათი ლოკალიზაცია, როგორ ვითარებაში იქნაისინი მიყენებული, დამაბავისა და მსხვერპლის ურთიერთდამოკიდებულება საერთოდ და დაზიანების მიყენების მომენტში, დანაშაულებრივი ქმედების შეწყვეტის მიზეზები და დამნაშავის ქცევა მოქმედების ჩადენის შემდეგ“ (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2016 წლის 29 სექტემბრის №227აპ-16 და 2018 წლის 17 მაისის №680აპ-17 გადაწყვეტილებები). საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ დანაშაულის სუბიექტური მხარის ისეთი ელემენტის განსაზღვრისას, როგორიც არის მართლწინააღმდეგობის შეგნება და მართლსაწინააღმდეგო შედეგის დადგომის სურვილი, ობიექტურმა დამკვირვებელმა ერთობლივად უნდა შეაფასოს განზრახვის ფორმირების განმსაზღვრელი ფაქტორები და ის წინაპირობები, რაც დამაბა

ვის კონკრეტულ მისწრაფებაზე ახდენს გავლენას.

4.4. მოცემულ შემთხვევაში, გამოკვეთილია ძმებს შორის ყოფით საკითხზე სიტყვიერი უთანხმოების დროს აღმოცენებული განზრახვა და არ ვლინდება რაიმე სერიოზული საბაბი ვარაუდი-სათვის, რომ მსჯავრდებულს დაზარალებულის სიცოცხლის მოსპობის კონკრეტული განზრახვა გააჩნდა. ამასთან, ყურადღება უნდა მიექცეს დაზიანების მორფოლოგიას, რაოდენობას, ქმედების ჩადენისას და მის შემდგომ დამნაშავის ქცევას. განსახილველ შემთხვევაში, ბუნებრივია, სააპელაციო სასამართლოს მხედველობაში უნდა მიეღო მ. ა-ისათვის მიყენებული დაზიანების ლოკალიზაცია და მორფოლოგიური სურათი (სიღრმე და შინაგან ორგანოთა დაზიანების ხარისხი), თუმცა ამავდროულად, უნდა გაეთვალისწინებინა დაზიანების მიყენების ვითარება და რაოდენობა. გასაზიარებელია ბრალდების მხარის პოზიცია, რომ გ. ა-მა განზრახ აიღო დანები სამზარეულოდან, თუმცა ნიშანდობლივია, რომ დანაშაულის იარაღის მომარჯვება ადასატურებს, ზოგადად, დაზარალებულისათვის დაზიანების მიყენების განზრახვის არსებობას და არ იძლევა სიცოცხლის მოსპობის სახით კონკრეტული მართლსაწინააღმდეგო შედეგის დადგომის სურვილის უტყუარად დადგენის შესაძლებლობას. ის გარემოება, რომ გ. ა-ს უშუალოდ დანაშაულის ჩადენამდე ხელთ ჰქონდა ორი დანა, თუმცა მხოლოდ ერთი ჭრილობა მიაყენა დაზარალებულს, მეტყველებს მისი განზრახვის ვოლუნტატურ ელემენტზე – მსხვერპლისათვის მიეყენებინა ჯანმრთელობის დაზიანება. სიცოცხლის მოსპობის თუნდაც უეცრად აღმოცენებული, არაპირდაპირი განზრახვის არსებობას გამორიცხავს ის გარემოებები, რომ განაწყენებული მსჯავრდებულის პირისპირ სრულიად შეუიარალებელი მსხვერპლი იყო, თუმცა მსჯავრდებულმა მხოლოდ ერთხელ მოუქნია მას დანა და არ განაგრძო ძმის წინააღმდეგ იარაღის გამოყენება, როდესაც გააჩნდა მოკვლის განზრახვის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) სისრულეში მოყვანის შესაძლებლობა. გამომდინარე იქიდან, რომ უშუალოდ დანაშაულის ფაქტის თვითმხილველი პირდაპირი მოწმე არ არსებობს, გარდა მსჯავრდებულისა, არცერთი მტკიცებულება არ მიუთითებს, რომ მსჯავრდებულმა დაზარალებულს დანა განზრახ მოუქნია სხეულის ისეთ არეში, რაც მის სიკვდილს გამოიწვევდა. სასამართლოს კი არ გააჩნია იმ ეჭვის გამორიცხვის საფუძველი, რომ გ. ა-მა მ. ა-ს დანა ერთჯერადად ისე მოუქნია, რომ არ აცნობიერებდა და არ უშვებდა მისი სიკვდილის დადგომის შესაძლებლობას. სააპელაციო სასამართლომ ასევე სწორად გაამახვილა ყურადღება მსჯავრდებულის ქცევაზე ძმისათვის დაზიანების მიყენების შემდგომ: მოწმეების – მ. ა-ის, თავად მსჯავრდებულ გ. ა-ის, ი. ა-ის, ქ. ი-ის, თ. ბ-

ის ჩვენებებითა და ფარული საგამოძიებო მოქმედების შედეგად მოპოვებული ჩანაწერების მიხედვით, მას შემდეგ, რაც გ. ა-მა დანა დაარტყა მ. ა-ს, ეს უკანასკნელი თავისი ფეხით, დამოუკიდებლად გადაადგილდებოდა, გაემართა მამის – მ. ა-ის საძინებელი ოთახისევნ, გააღვიძა მძინარე მამა და შველა სთხოვა, ასევე უთხრა, რომ მისმა ძმამ შემთხვევით დაჭრა ძალისა გამო, როს შემდეგაც მალევე დაკარგა გონება და ძირს დაეცა. გ. ა-მა ძმას გონზე მოსაყვანად წყალი შეასხა და მისთვის სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის მიზნით 112-ში დარეკა. დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებაა, რომ შემთხვევის დროს გ. ა-ს ხელში ორი დანა ეჭირა, ხოლო გ. ა-ს ძმის მოკვლის განზრახვის სურვილის არსებობის შემთხვევაში, გააჩნდა შესაძლებლობა დანის ერთი დარტყმის შემდეგ, კვლავ მოექნია დანა ძმის ნინააღმდეგ, მითუფრო, რომ მას ასეთი განზრახვის სისრულეში მოსაყვანად ხელს არაფერი უშლიდა. ამდენად, პროკურორი მხოლოდ ფრაგმენტულად აფასებს მოვლენებს, როდესაც უგულებელყოფს დაზიანებათა რაოდენობას და მსჯავრდებულის შესაძლებლობას – არსებული დაზიანების მიყენების შემდეგ, კვლავ მიყენებინა დაზარალებულისათვის მრავლობითი ან სიცოცხლისათვის აშკარად სახიფათო დაზიანები. ამდენად, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ შეფასებული მტკიცებულებები საკმარისად ნათელი და დამაჯერებელია, რათა დადგინდეს გ. ა-ის ქმედებაში დაზარალებულის ჯანმრთელობის დაზიანების განზრახვის არსებობა.

4.5. საკასაციო პალატა ასევე ყურადღებას მიაპყრობს სააპელაციო სასამართლოს მიერ გ. ა-ის ქმედების კვალიფიკაციას საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-4 ნაწილით, რაც გულისხმობს ოჯახის წევრის მიმართ ჩადენილ ჯანმრთელობის განზრახ ძმიმე დაზიანებას, რამაც სიცოცხლის მოსპობა გამოიწვია. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ქმედების კვალიფიკაციასთან ერთად არსებობს დამატებით სისხლის სამართლის ზოგადი ნაწილის მე-11¹ მუხლზე მითითების საფუძველი, კერძოდ: საქართველოს სსკ-ის მე-11¹ მუხლის თანახმად, „ოჯახური დანაშაული ნიშნავს ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ამ კოდექსის 109-ე, 115-ე, 117-ე, 118-ე, 120-ე, 126-ე, 133¹, 133², 137-ე-141-ე, 143-ე, 144-ე-144³, 149-ე-151¹, 160-ე, 171-ე, 187-ე, 253-ე-255¹, 381¹ და 381² მუხლებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენას. ოჯახური დანაშაულისათვის სისხლისამართლებრივი პასუხისმგებლობა განისაზღვრება ამ მუხლში აღნიშნული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისი მუხლით, ამ მუხლზე მითითებით“. მართალია, ოჯახის წევრის მიმართ დანაშაულის ჩადენა ნარმოადგენს საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლის მე-3 ნაწი-

ლით გათვალისწინებულ დამამდიმებელ გარემოებას, თუმცა, თუ რა შემთხვევაში მიიჩნევა უშუალოდ სსკ-ის 117-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული დამამდიმებელ გარემოებაში – ოჯახის წევრის მიმართ ჩადენილად, განისაზღვრება სწორედ საქართველოს სსკ-ის მე-11¹ მუხლით. ამდენად, სისხლის სამართლის კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლი ამავე კოდექსის მე-11¹ მუხლის ექსპლიციტური და შინაარსობრივი განმარტების შესაბამისად, საჭიროებს ამ მუხლზე მითითებას. საქართველოს სსკ-ის მე-11¹ მუხლში მოცემულია იმ დანაშაულთა ჩამონათვალი, რომლებიც მიიჩნევა ოჯახურ დანაშაულად, ხოლო ამავე მუხლის შენიშვნით კი განისაზღვრება პირთა წრე, რომლებიც სისხლის სამართლის კოდექსის მიზნებისათვის ითვლება ოჯახის წევრად. განსახილველ საქმეზე დაფგენილი ფაქტობრივი გარემოებაა, რომ გ. ა-მა ჩაიდინა ძმის ჯანმრთელობის განზრას მძიმე დაზიანება, რამაც თანამდევი შედეგის სახით – მისი სიცოცხლის მოსპობა გამოიწვია. ასევე, პროკურორის საკასაციო საჩივრით მოთხოვნილია გ. ა-ის დამნაშავედ ცნობა ოჯახური დანაშაულის ჩადენისათვის – საქართველოს სსკ-ის მე-11¹ მუხლზე მითითებით. საქართველოს სსკ-ის მე-11¹ მუხლის მიხედვით, ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ საქართველოს სსკ-ის 117-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენა, ნარმოადგენს ოჯახურ დანაშაულს. ამავე მუხლის შენიშვნის პირველი ნაწილის თანახმად კი ოჯახის წევრად მიიჩნევა „ძმა“. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ გ. ა-ის ქმედება უნდა დაკვალიფიცირდეს საქართველოს სსკ-ის 11¹, 117-ე მუხლის მე-4 ნაწილით, რისი გათვალისწინებითაც სააპელაციო სასამართლოს განაჩენში უნდა შევიდეს შესაბამისი ცვლილება.

4.6. ყოველივე ზემოაღნიშნულის მხედველობაში მიღებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ გ. ა-ის მიერ ჩადენილია საქართველოს სსკ-ის 11¹, 117-ე მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული, ხოლო საქმეზე ნარმოდგენილი მტკიცებულებები საკმარისია მითითებული დანაშაულის ჩადენაში პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭირო საკანონმდებლო სტანდარტის მისაღწევად. ამასთან, სასამართლო ითვალისწინებს ზედა ინსტაციის სასამართლოების უფლებას, დაეთანხმონ ქვედა ინსტაციის სასამართლოს დასაბუთებას საფუძვლების გამეორების გარეშე (Hirvisaari v. Finland, no. 49684/99, §30, ECtHR, 25/12/2001). ქვედა ინსტაციის სასამართლოს მსჯელობის გაზიარება არ არღვევს დასაბუთებული გადაწყვეტილების უფლებას (Gorou v. Greece (No. 2) no. 12686/03, §37, §41, ECtHR, 20/03/2009).

5. სასჯელის დასაბუთება:

5.1. სისხლის სამართალწარმოების სამართლიანობა ვლინდება სამართლიანი სასჯელის დაკისრებაში, სასამართლო კი შებოჭილია ვალდებულებით: მის მიერ დანიშნული სასჯელი იყოს ეფექტური და პროპორციული. სასჯელის პროპორციულობა გულისხმობს მის გამოყენებას მნიშვნელოვნად ინდივიდუალიზებული სახით, რა დროსაც მხედველობაში მიიღება დანაშაულის სიმძიმე, დამნაშავის ბრალი და დანაშაულის შედეგად გამოწვეული ზიანი.

5.2. სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსკ-ის 259-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი უნდა იყოს სამართლიანი. ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, „სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს“. სასჯელის სამართლიანობის პრინციპს განამტკიცებს ასევე სსკ-ის 53-ე მუხლის 1-ლი ნაწილიც, რომელიც სასამართლოს ავალდებულებს, დამნაშავეს დაუნიშნოს სამართლიანი სასჯელი და პრიორიტეტს ანიჭებს ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელის გამოყენებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც იგი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს.

5.3. სასამართლომ სასჯელის დანიშნისას უნდა გაითვალისწინოს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით დადგენილი სასჯელის მიზანი: სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავის რესოციალიზაცია. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანი ხორციელდება მსჯავრდებულსა და სხვა პირზე ზემოქმედებით, რათა ისინი განიმსჭვალონ მართლწესრიგის დაცვისა და კანონის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობით, ხოლო მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანი არ არის ადამიანის ფიზიკური ტანჯვა ან მისი ღირსების დამცირება.

5.4. ამასთან, საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის დანიშნისას სასამართლომ მხედველობაში უნდა მიიღოს ბრალდებულის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები, კერძოდ, დანაშაულის ჩადენის მოტივი და მიზანი, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედების განხორციელების სახე, ხერხი და მართლსაწინააღმდეგო შედეგი, დამნაშავის ნარსული ცხოვრება, პირადი და ეკონომიკური პირობები, ყოფაქცევა ქმედების შემდეგ.

5.5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული სასჯელის სახით ითვალისწინებს თავისუფლების აღკვეთას ვადით ექვსიდან ცხრა წლამდე, იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდ-

ვით ან უამისოდ. განსახილველ შემთხვევაში სააპელაციო სასამართლომ გაითვალისწინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მოთხოვნები, მათ შორის – მსჯავრდებულის მიერ ჩადენილი ქმედებების ხასიათი, მასში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, დანაშაულის მოტივი, ქმედების განხორციელების სახე, ხერხი, დამდგარი მართლსაწინააღმდეგო შედეგი, მსჯავრდებულ გ. ა-ის პიროვნება, ასევე, ის ფაქტი, რომ პასუხისმგებლობის დამამდიმებელი გარემოებები არ არსებობს და მიზანშენონილად მიიჩნია გ. ა-ისათვის სასჯელის სახედ და ზომად 6 წლით თავისუფლების აღკვეთის განსაზღვრა, რასაც საკასაციო სასამართლოც ეთანხმება.

5.6. სასჯელის თანაზომიერება მიზნად ისახავს მიღწეული იქნეს ბალანსი პირის დასჯის ხარისხსა და ახალი დანაშაულის თავიდან აცილების ლეგიტიმურ ინტერესებს შორის, რაც განსახილველ შემთხვევაში მიღწევადია მინიმალური ვადით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების პირობებში. დანაშაულის ხასიათი და ქმედებაში გამოხატული მართლსაწინააღმდეგო ნება ასახულია შესაბამისი მუხლის სანქციის ფარგლებში და არ არსებობს სასჯელის დამამდიმებელი გარემოებები, რის გამოც საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ შერჩეული სასჯელის ზომა შეესაბამება სასჯელის გენერალური და კერძო პრეცენციის მიზნებს. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ოჯახის წევრის მიმართ დანაშაულის ჩადენა წარმოადგენს მოცემული დანაშაულის მაკვალიფიცირებელ გარემოებას, რის გამოც არ არსებობს საქართველოს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილი სასჯელის დამდიმების ნინაპირობა. ამდენად, ზემოაღნიშნული გარემოებების გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ გ. ა-ის მიმართ განსაზღვრული სასჯელი სამართლიანია და უზრუნველყოფს სასჯელის ლეგიტიმური მიზნების მიღწევას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 303-ე მუხლის მე-6 ნაწილით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ გ. ა-ისა და მისი ინტერესების დამცველი ადვოკატის 6. ჩ-ის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. თბილისის პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს

პროექტორ გია შაიშმელაშვილის საკასაციო საჩივარი და კმაყოფილ-დეს ნაწილობრივ და თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 25 მაისის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. გ. ა-ის მიმართ წარდგენილი ბრალდება საქართველოს სსკ-ის 11¹,109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტიდან გადაკვალიფიცირდეს საქართველოს სსკ-ის 11¹,117-ე მუხლის მე-4 ნაწილზე;

4. გ. ა-ი ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,117-ე მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და საჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 6 (ექვსი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

5. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

6. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**განაჩენი ცვლილების შეტანა და პირის
უდანაშაულობრივი ცნობა საქართველოს სისხლის
სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლით ნარჩენილ
ბრალდებაში**

**განაჩენი
საქართველოს სახელით**

№886აპ-22

27 დეკემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

მ. ვასაძე (თავმჯდომარე),

შ. თადუმაძე,

6. სანდოძე

ლია სასამართლო სხდომაზე განიხილა მსჯავრდებულ მ. ქ-ს საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივლისის განაჩენზე.

აღნერილობითი ნაწილი:

1. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივლისის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულმა მ. ქ-მ, რომელიც ითხოვს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-3 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდე-

ბაში უდანაშაულოდ ცნობას, ვინაიდან მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება ძარცვაში მის მსჯავრდებასთან მიმართებით დაუსაბუთებელი და უკანონოა; სასამართლომ უპირობოდ გაიზიარა დაზარალებულ ჰ. ჟ-ს ჩვენება, რადგან მიიჩნია, რომ იგი დასტურდებოდა ნეიტრალური მოწმის – ვ. შ-ს ჩვენებით, რომლის მონათხრობი, თავისი შინაარსიდან გამომდინარე, არის – ირიბი და ვერ დაედება საფუძვლად გამამტყუნებელ განაჩენს; მსჯავრდებულის მითითებით, მას არ ჰქონია ჰ. ჟ-ს მობილური ტელეფონისა და ველოსიპედის დაუფლების მიზანი, რადგან, ერთი მხრივ, ჰყავს ორი საკუთარი ველოსიპედი, ხოლო, მეორე მხრივ, ასეთი სურვილის არსებობის შემთხვევაში, სამართალდამცავების მისვლამდე, 4 საათის განმავლობაში, თავისუფლად მიითვისებდა მათ; ჰ. ჟ-ს ნივთებისათვის მას ხელი არ უხლია, რასაც ადასტურებს ასევე – ექსპერტ ა. ქ-ს ჩვენება, რომლის მიხედვით, შემთხვევის ადგილზე მისვლისას ჰ. ჟ-ს ველოსიპედი იყო სახლის გარეთ, ხოლო ტელეფონი – სახლში, რისი გათვალისწინებითაც, გაყალბებულია საცხოვრებელი ფართის ჩხრეკის ოქმი, რომლის თანახმად, დაზარალებულის ველოსიპედი მსჯავრდებულის სახლიდან ამონდეს; გამოძიება ჩატარდა ცალმხრივად და მიკერძოებულად, ხოლო მოწმის სახით დაკითხული გამომძიებლების – ს. ყ-სა და ზ. ბ-ს ჩვენებები წინააღმდეგობრივი და არადამჯერებელია; ზ. ბ-მ აღნიშნა, რომ შემთხვევის ადგილზე მყოფ ლ. მ-ს არ გასაუბრებია, რადგან იყო ნასვამი და აქვს ფსიქიკური პრობლემები, მაშინ, როდესაც შეტყობინების ოქმით დასტურდება, რომ ს. ყ-მ მ. ქ-ს დაკავების შესახებ შეატყობინა მისი ოჯახის ქმედუნარიან წევრს – ლ. მ-ს; ზ. ბ-მ არასრულყოფილად შეადგინა შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმი, რადგან ჩვენების მიცემისას აღნიშნა, რომ გარდა დაზარალებულისა, შემთხვევის ადგილზე იყო კიდევ ორი ველოსიპედი, რომელიც საგამოძიებო მოქმედების ოქმში არ ასახა, რადგან იყო მცირე ზომის; გაურკვეველია, რატომ ჩატარა ს. ყ-მ ჩხრეკა და არა – ამოღება, როდესაც მისივე მტკიცებით, შემთხვევის ადგილზე მისვლისათანავე დაინახა მობილური ტელეფონიცა და ველოსიპედიც, რომელთა ძებნა საჭირო არ გამხდარა; ს. ყ-მ ჰ. ჟ. ალკოჰოლურ თრობაზე შეამონმა პირველად საგამოძიებო მოქმედებებში მონაწილეობის შემდეგ, რაც საეჭვოს ხდის მათ სისწორეს; მნიშვნელოვანია, რომ შემთხვევის ადგილზე მსჯავრდებულისა და დაზარალებულის გარდა, იმყოფებოდნენ დაზარალებულის ძმა – ი. ჩ., რომელიც ბრალდების მხარემ სასამართლოში დასაკითხ პირთა სიიდან მოხსნა და მსჯავრდებულის ახლობელი – ლ. მ., რომელიც არც გამოუკითხავს; მას შემდეგ, რაც ბრალდების მხარემ აღარ ისურვა დაზარალებულის ძმის ჩვენების მოსმენა, სასა-

მართლომ არ დააკმაყოფილა დაცვის მხარის შუამდგომლობა ი. ჩ-ს დაკითხვის თაობაზე, მიუხედავად იმისა, რომ გამოძიების ეტაპზე მ. ქ. იყო პატიმარი, არ ჰყავდა ადვოკატი და არ ჰქონდა მტკიცებულებების ბრალდებასთან თანაბარ პირობებში მოპოვებისა და სასამართლოსათვის წარდგენის შესაძლებლობა; სასამართლომ ისე გაიზიარა დაზარალებულის ჩვენება მისთვის მიყენებულ მნიშვნელოვან ზიანთან მიმართებით, რომ მისი ნივთების ღირებულების დასადგენად გამოძიებას არ ჩაუტარებია სასაქონლო ექსპერტიზა.

2. რუსთავის რაიონული პროკურატურის პროკურორი თინათინ სტურუა მიიჩნევს, რომ კასატორ – მსჯავრდებულ მ. ქ-ს საკასაციო საჩივრის მოთხოვნა დაუსაბუთებელი და უსაფუძლოა, საკასაციო შესაგებლით ითხოვს, რომ საკასაციო საჩივრი არ დაკმაყოფილდეს, ხოლო თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივლისის განაჩენი დარჩეს უცვლელად.

3. რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 19 ოქტომბრის განაჩენით მ. ქ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესავა: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით – 5 წლით თავისუფლების აღკვეთა; უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მყაცრი სასჯელი და მ. ქ-ს საბოლოოდ მიესავა – 5 წლით თავისუფლების აღკვეთა.

4. სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ მ. ქ-მ ჩაიდინა: ცემა, რამაც დაზარალებულის ფიზიკური ტკივილი გამოიწვია, მაგრამ არ მოჰყოლია სისხლის სამართლის კოდექსის 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი; ძარცვა, ესე იგი სხვისი მოძრავი ნივთის აშკარა დაუფლება მართლსანინაალმდეგო მისაკუთრების მიზნით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია, ჩადენილი არაერთგზის, ძალადობით, რომელიც საშიში არ არის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისთვის, რაც გამოიხატა შემდეგში:

4.1. 20.. წლის ... თებერვალს, ღამის საათებში, მიმდებარე ტერიტორიაზე, ჰ. ჟ. მივიდა მ. ქ-ს საცხოვრებელ ფართში, თავისი ძმის – ი. ჩ-ს წამოსაყვანად, რომელიც აღკოპოლურ სასმელს სვამდა. მ. ქ. აღნიშნულის გამო გახდა აგრესიული ჰ. ჟ-ს მიმართ, უთხრა, რომ არ იყო ი. ჩ-ს ძმისის ღირსი და მუშტი დაარტყა სახის არეში, რის გამოც დაზარალებული წაიქცა, ხოლო მ. ქ-მ ფეხები ურტყა სახის არეში. ჰ. ჟ. ეზოში გაიქცა, მ. ქ. კი დაეწია და ფეხი ჩაარტყა ფეხების არეში, რის გამოც დაზარალებული ისევ წაიქცა, ხოლო მ. ქ-მ ფეხე-

ბი ურტყა სახის არეში. მსჯავრდებულის ქმედებებით ჰ. ჟ-მ განიცადა ფიზიკური ტკივილი და მიიღო დაზიანებები.

4.2. ზემოაღნიშნულის შემდეგ ჰ. ჟ. დაბრუნდა მ. ქ-ს სახლში და უთხრა, რომ მისი ნივთების, კერძოდ, 600 ლარად ლირებული, „შიმანოს“ ფირმის ველოსიპედისა და 200 ლარად ლირებული, „სამსუნგის“ ფირმის ტელეფონის წალება უნდოდა, მაგრამ მ. ქ-მ უპასუხა, რომ დაზარალებულის ნივთები უკვე მას ეკუთვნოდა და არ მისცემდა. ჰ. ჟ. მიუახლოვდა თავის ველოსიპედს, რა დროსაც მ. ქ-მ ისევ ჩაარტყა წიხლი და უთხრა, რომ ველოსიპედსა და ტელეფონს არ მისცემდა. აღნიშნული ქმედების შედეგად ჰ. ჟ-ს მიადგა 800 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

5. რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 19 ოქტომბრის განაჩენი სააპელაციო ნესით გაასაჩივრეს, ერთი მხრივ, მსჯავრდებულ მ. ქ-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა გ. ბ-მ, რომელიც ითხოვდა განაჩენის შეცვლასა და მ. ქ-ს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში უდანაშაულოდ ცნობას, ხოლო, მეორე მხრივ, რუსთავის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა თინათინ სტურუამ, რომელიც ითხოვდა გადაწყვეტილების შეცვლასა და მ. ქ-სათვის სასჯელის გამკაცრებას.

6. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივლისის განაჩენით ცვლილება შევიდა რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 19 ოქტომბრის განაჩენში; მ. ქ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა; უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელი და მ. ქ-ს საბოლოოდ მიესაჯა – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა.

7. საქმის საკასაციო განხილვისას კასატორმა – მსჯავრდებულმა მ. ქ-მ მხარი დაუჭირა თავის საკასაციო საჩივარს და ითხოვა მისი დაკმაყოფილება, კერძოდ, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში უდანაშაულოდ ცნობა.

8. საქმის საკასაციო განხილვისას ბრალდების მხარემ, პროკურორმა მაღალაზ გენაძემ ითხოვა, არ დაკმაყოფილდეს მსჯავრდებულის საკასაციო საჩივარი და თბილისის სააპელაციო სასამარ-

თლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივნი-სის განაჩენი დარჩეს უცვლელად.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობა, გააანალიზა კასატორის საკვანძო არყუმენტები, მოუსმინა მხარეებს და მიაჩინა, რომ მსჯავრდებულ მ. ქ-ს საკასაციო საჩივრი უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო გასაჩივრებული განაჩენი უნდა შეიცვალოს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლო პირველ რიგში აღნიშნავს: არც მხარეებს გაუხდიათ სადავოდ და სასამართლოსაც უტყუარად დადგენილად მიაჩინა ის გარემოება, რომ მ. ქ-მ ნამდვილად ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით მისთვის მსჯავრად შერაცხული დანაშაული – ცემა, რომელიც დადასტურებულია კანონის მოთხოვნათა სრული დაცვით, სრულყოფილად და ობიექტურად გამოკვლეული, ურთიერთშეჯერებული და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობით – დაზარალებულ ჰ. ჟ-სა და მოწმე ვ. შ-ს ჩვენებებით, შემთხვევის ადგილის დათვალიერებისა და საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმებით, ასევე – თავად მსჯავრდებულ მ. ქ-ს აღიარებითი ჩვენებით, რომლებიც ქმნიან უტყუარ და საკმარის ერთობლიობას მისი ბრალეულობის გონივრულ ეჭვს მიღმა დასადგენად. ამდენად, საკასაციო სასამართლო, რომელიც მიიჩნევს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველ ნაწილში მ. ქ-ს დამნაშავედ ცნობა კანონერი და დასაბუთებულია, გასაჩივრებულ განაჩენს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით მსჯავრდების სადავოდ გამხდარ ნაწილში მიმოიხილავს.

3. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, მტკიცებულება უნდა შეფასდეს სისხლის სამართლის საქმესთან მისი რელევანტურობის, დასაშვებობისა და უტყუარობის თვალსაზრისით. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, გამამტყუნებელი განაჩენით პირის დამნაშავედ ცნობისათვის საჭიროა გონივრულ ეჭვს მიღმა არსებულ, შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა. მტკიცებულებითი სტანდარტი – „გონივრულ ეჭვს მიღმა“, ამავე კოდექსის მე-3 მუხლის მე-13 ნაწილის შესაბამისად, განიმარტება, როგორც სასამართლოს მიერ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოტანისათვის საჭირო მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომელიც ობი-

ექტურ პირს დაარწმუნებდა პირის ბრალეულობაში.

4. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით სარწმუნოდ დადგენილია და არც მხარეები დავობენ იმ ფაქტობრივ გარემოებაზე, რომ დაზარალებულ ჰა- ჟ-ს კუთვნილი ველოსიპედი და მობილური ტელეფონი ამოღებულია მსჯავრდებულ მ. ქ-ს საცხოვრებელი ფართის ჩხრეკის შედეგად, თუმცა დავის საგნად არის ქცეული ის გარემობა, აუკრძალა თუ არა მ. ქ-მ ძალადობის გამოყენებით ჰა- ჟ-ს თავისი ნივთების წალება, რითაც აშკარად, მართლსაწინააღმდეგოდ დაეუფლა მათ – როგორც ამას ბრალდების მხარე ამტკიცებს, თუ მ. ქ-ს ფიზიკური ძალადობის შემდეგ დაზარალებული ისე გაიქცა შემთხვევის ადგილიდან, რომ კუთვნილი ნივთები თან არ წაულია – როგორც ამაზე დაცვის მხარე მიუთითებს.

5. აღსანიშნავია, რომ მ. ქ-ს ძარცვაში მსჯავრდებას საფუძვლად უდევს სასამართლოს მიერ მსჯავრდებულის ქმედებაში ორი ფაქტობრივი გარემოების გამოკვეთა, რომლებიც, თითქოსდა, მიუთითებენ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ნივთების აშკარა დაუფლებაზე, კერძოდ, ერთი მხრივ, მ. ქ-მ თითქოსდა, ჰა- ჟ-ს ფიზიკური ძალადობის გამოყენებით არ მისცა მისი ველოსიპედისა და მობილური ტელეფონის წალების საშუალება, რითაც აშკარად, მართლსაწინააღმდეგოდ დაეუფლა დაზარალებულის ნივთებს, ხოლო, მეორე მხრივ, თითქოსდა, ველოსიპედი, რომელიც მსჯავრდებულის სახლთან იყო გაჩერებული, მ. ქ-მა შეიტანა სახლში, რითაც აღასრულა სხვისი ნივთის მისაკუთრების განზრახვა, რაც გასაჩივრებული განაჩენის მიხედვით, დასტურდება ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი შემდეგი მტკიცებულებებით: დაზარალებულ ჰა- ჟ-ს, მოწმეების – ვ. შ-ს, ზ. ბ-ს, ს. ყ-ს, ა, ქ-სა და ბ, მ-ს ჩერენებებით, სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნით, შემთხვევის ადგილის დათვალიერების, საცხოვრებელი ფართის ჩხრეკის, ბრალდებულის დაკავების, დაზარალებულის მონაწილეობით ჩატარებული საგამოძიებო ექსპერიმენტის, ნივთის ამოცნობის, ნივთიერი მტკიცებულების გახსნისა და დათვალიერების ოქმებით, ამოღებული მობილური ტელეფონითა და ველოსიპედით. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ გულდასმით უნდა შემონმდეს ზემოაღნიშნული მტკიცებულებების შინაარსობრივი მხარე, რომლებიც საფუძვლად დაედო მ, ქ-ს ძარცვაში დამნაშავედ ცნობას, რათა სარწმუნოდ დადგინდეს, თუ რა ფაქტობრივი გარემოებების უტყუარად დადასტურების შესაძლებლობას ქმნის თითოეული სამხილი და აქმყოფილებს თუ არა მათი ერთობლიობა გამამტყუნებელი განაჩენისათვის სავალდებულო გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცებულებით სტანდარტს.

6. დაზარალებულ ჰ, ჟ-ს ჩვენების მიხედვით, შემთხვევის დღეს მ. ქ-ს სახლში ველოსიპედით მიაკითხა თავის ძმას – ი. ჩ-ს, რომელიც მასპინძელთან ერთად სვამდა ალკოჰოლურ სასმელს. ველოსიპედი მიაყუდა სახლიდან დაახლოებით 3 მეტრში არსებულ კედელთან, ხოლო მობილური ტელეფონი დადო სახლში მდგარ მაგიდაზე. თავადაც დალია ალკოჰოლური სასმელი, რის შემდეგაც მ. ქ-სთან მოუხდა შელაპარაკება და მსჯავრდებულმა სცემა მას სახლში, ხოლო ეზოში გასულს ჩაარტყა წიხლი წელში. მან გადაწყვიტა გარიდება. ძმაც თან გაჟყვა. დაახლოებით 10 მეტრის გავლის შემდეგ, გზიდან მიაძახა მსჯავრდებულს, რომ ველოსიპედი და მობილური რჩებოდა, რაზეც მან უპასუხა, რომ ვერც ერთს წაიღებდა და ვერც მეორეს, რის გამოც გზა განაგრძო.

7. გამოძიების დროს, გამოკითხვისას მიცემული ინფორმაციის სასამართლო სხდომაზე გამოქვეყნების შემდეგ, დაზარალებულმა დაადასტურა, რომ უკვე ნაცემი დაბრუნდა მ. ქ-ს სახლში და უთხრა, რომ ტელეფონსა და ველოსიპედს მაინც წაიღებდა, რაზეც მსჯავრდებულმა კატეგორიულად უპასუხა, რომ ეს ნივთები უკვე მას ეკუთვნოდა და არ აპირებდა დაბრუნებას. იგი მიუახლოვდა ველოსიპედს, რა დროსაც მ. ქ-მ ჩაარტყა წიხლი წელში და უთხრა, რომ ველოსიპედსა და ტელეფონს არ მისცემდა.

8. დაზარალებულის მიერ გაცნადებული გარემოებების საპირისპიროდ, მსჯავრდებულმა მ. ქ-მ ჩვენებისას მიუთითა, რომ შემთხვევის დღეს, მის საცხოვრებელ ფართში ის და ი. ჩ. მიირთმევდნენ სასმელს. მათთან ერთად იყო ლ. მ-ც. ი. ჩ-ს მოგვიანებით მიაკითხა ძმამ – ჴ. ჟ-მ, რომელმაც მისი ველოსიპედი სახლთან გააჩერა. ჴ. ჟ. სუფრაზე იგინებოდა, რის გამოც შელაპარაკდნენ, სცემა მას და სახლიდან გააგდო, თან მიაძახა, რომ თავისი წივთები წაედო, რაზეც დაზარალებულმა უპასუხა, რომ საქმის გასარევებად ე.ნ. „ძველ ბიჭებთან“ ერთად დაბრუნდებოდა. ჴ. ჟ-ს ტელეფონისა და ველოსიპედისათვის ხელი არ უხლია, ელოდებოდა, რომ დაზარალებული დაბრუნდებოდა მათ წასაღებად. სხვისი ველოსიპედის მისაკუთრების სურვილი არ ჰქონია, რადგან საკუთარი ორი ველოსიპედი ჰყავს, რომლებიც შემთხვევის დღეს იყო შემთხვევის ადგილზე (ერთი სახლში, მეორე – სახლის გარეთ).

9. ამდენად, ცხადია, მისი გათვალისწინებით, რომ ბრალად შერაცხული დანაშაულის შემადგენლობის არსებობის დასადგენად გადამწყვეტი მნიშვნელობის მქონე საკითხთან მიმართებით – დაეუფლა თუ არა მ. ქაშკარად, ძალადობრივად დაზარალებულის წივთებს – გამოკვეთილია დაზარალებულისა და მსჯავრდებულის ურთიერთსაწინააღმდეგო და ურთიერთგამომრიცხველი განმარტებები, საქმეზე ობიექტური გადაწყვეტილების მისაღებად ყურად-

ლება უნდა მიექცეს სხვა სამხილებს, რომელთა ერთობლიობა, ბრალდების მხარის მტკიცებით, ქმნის მ. ქ-ს მსჯავრდების ობიექტურ და დამაჯერებელ საფუძველს, კერძოდ:

10. სააპელაციო სასამართლომ განსაკუთრებული ყურადღება გაამახვილა მოწმე ვ. შ-ს დაკითხვაზე და მისი მონათხრობი დაზარალებულის ჩვენების დამადასტურებელ უტყუუარ მტკიცებულებად მიიჩნია, თუმცა ზემოაღნიშნული მოწმის ჩვენებით მხოლოდ ის დგინდება, რომ ბენზინგასამართ სადგურზე მორიგეობისას, მას დახმარების თხოვნით მიმართა ჰ. ჟ-მ, რომელსაც სხეულზე ადენიშნებოდა ძალადობის კვალი, ამასთან – აცხადებდა, რომ მას სცემეს და მობილური ტელეფონი წაართვეს. ამდენად, ხაზგასასმელია, რომ მოწმე ვ შ-ს ჩვენება მ. ქ-სათვის ბრალად წარდგენილი კონკრეტული დანაშაულის – ძარცვის ფაქტობრივ გარემოებებთან მიმართებით – არის ირიბი, რადგან ემყარება დაზარალებულის მონათხრობს და შესაბამისად, ვერ დაედება საფუძვლად გამამტყუნებელ განაჩენს. ამასთან, მცდარია სასამართლოს მსჯელობა დაზარალებულისა და მონძის ჩვენებების ზედმინერით თანხვდენასთან დაკავშირებით, რადგან ვ. შ-ს განმარტებით, დაზარალებული მხოლოდ მობილური ტელეფონის გატაცებაში ამხელდა სხვა პირს, მაგრამ არა – ველოსიპედის, როგორც ამას დაზარალებული ამტკიცებდა. ჰ. ჟ-ს სხეულზე არსებულ ძალადობის აქვარა კვალთან მიმართებით, რომელზეც თავის ჩვენებაში ასევე უთითებს ვ. შ., აღსანიშნავია, რომ მ. ქ. სამართალწარმოების ყველა ეტაპზე აღიარებდა დაზარალებულის ცემას, რომლის ჩადენისათვის მას მსჯავრი კანონიერად და სამართლიანად აქვს დადებული.

11. ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი სხვა მტკიცებულებებით, კერძოდ: საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმით ირკვევა, რომ ჰ. ჟ-ს ჩვენების ადგილზე შესამონებლად ჩატარდა საგამოძიებო ექსპერიმენტი, რა დროსაც დაზარალებულმა მიუთითა მ. ქ-ს საცხოვრებელზე, სადაც მსჯავრდებულმა ჯერ ფიზიკური შეურაცხოფა მიაყენა, ხოლო შემდეგ წაართვა მობილური ტელეფონი და ველოსიპედი; ნივთის ამოცნობისა და ნივთიერი მტკიცებულების გახსნისა და დათვალიერების ოქმებით დგინდება, რომ დაზარალებულმა ჰ. ჟ-მ, ერთი მხრივ, მისთვის წარდგენილ საგნებს შორის ამოიცნო თავისი ველოსიპედი, ხოლო, მეორე მხრივ, „სამსუნგის“ ფირმის მობილური ტელეფონის დათვალიერებისას დაადასტურა, რომ დათვალიერებული ნივთი წამდვილად მას ეკუთვნოდა. ამდენად, ერთმნიშვნელოვანია, რომ ზემოჩამოთვლილი მტკიცებულებები – საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმი, რომელიც ჩატარდა დაზარალებულის ჩვენების ადგილზე შესამონებლად, ისევე, როგორც – ნივთის ამოცნობისა და ნივთიერი მტკიცებულების გახ-

სნისა და დათვალიერების ოქმები, რომელთა მიხედვით, ჰ. უ-მ მის-
თვის წარდგენილ საგნებს შორის ამოიცნო თავისი ველოსიპედი და
მობილური ტელეფონი, დაზარალებულის ჩვენებასთან ერთობლი-
ვად ვერ ქმნიან გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცებულებების იმგვარ
ერთობლიობას, რომელიც საკმარისია მ. ქ-ს მიერ სხვისი მოძრავი
ნივთის აშკარა დაუფლების უტყვუარად დასადასტურებლად და
წარდგენილ ბრალდებაში გამამტყუნებელი განაჩენის გამოსატა-
ნად.

12. მოწმე ი. ჩ-ს დაკითხვაზე პირველი ინსტანციის სასამარ-
თლოს უართან მიმართებით საკასაციო სასამართლო მიუთითებს
ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს განმარტებაზე
(იხ.: 2018 წლის 7 ივნისის გადაწყვეტილება საქმეზე: Kartvelishvili v. Georgia, no. 17716/08, გვ60-61), რომლის მიხედვით, მტკიცებულება-
თა დასაშვებობა ძირითადად ეროვნული კანონმდებლობით დასა-
რეგულირებელი საკითხია. კონვენციის შესაბამისად, სასამარ-
თლოს ამოცანა არის არა იმის განსჯა, სათანადოდ დაიკითხენ თუ
არა მოწმები, არამედ – იმის დადგენა, მთლიანობაში იყო თუ არა
სასამართლო პროცესი, მათ შორის, მტკიცებულების მოპოვების
მეთოდები სამართლიანი (იხ.: სხვათა შორის, ადამიანის უფლება-
თა ევროპული სასამართლოს 1997 წლის 23 აპრილის გადაწყვეტი-
ლება საქმეზე: Van Mechelen and Others v. the Netherlands, §50, გან-
ჩინებებისა და გადაწყვეტილებების ანგარიშები 1997-III). კერძოდ,
როგორც წესი, ეროვნული სასამართლოები აფასებენ მათთვის წარ-
დგენილ მტკიცებულებებს, ისევე, როგორც – იმ მტკიცებულებე-
ბის დასაშვებობას, რომელთა წარდგენაც ბრალდებულებს მათ-
თვის სურთ. კონვენციის მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტის (დ) ქვეპუნ-
ქტის თანახმად, სწორედ სასამართლოები წყვეტენ, მიზანშეწონი-
ლია თუ არა მოწმეთა დაკითხვა (იხ.: ადამიანის უფლებათა ევრო-
პული სასამართლოს გადაწყვეტილება საქმეზე: Perna v. Italy [GC],
no. 48898/99, § 29, ECHR 2003-V და 1992 წლის 22 აპრილის გადაწყვე-
ტილება საქმეზე: Vidal v. Belgium, § 33, seria A, no. 235-B). შესაბამი-
სად, საკმარისი არ არის ბრალდებულის პრეტენზია, რომ მას არ
მისცეს კონკრეტული მოწმების დაკითხვის სამუალება. მისი მოთ-
ხოვნა დამატებითი არგუმენტაციით უნდა დასტურდებოდეს, თუ
რატომ არის მნიშვნელოვანი, რომ კონკრეტულმა მოწმეებმა მის-
ცენ ჩვენება და რატომ არის აუცილებელი მათი დაკითხვა ჭეშმა-
რიტების დასადგენად (იხ.: ზემოთ მითითებული Perna; ასევე 2006
წლის 22 ივნისის გადაწყვეტილება საქმეზე: Guilloury v. France, no.
62236/00, §55 და 2006 წლის 21 დეკემბრის გადაწყვეტილება საქმე-
ზე: Borisova v. Bulgaria, no. 56891/00, §46). ამდენად, როდესაც ბრალ-
დებული ითხოვს მოწმეთა დაკითხვას, არ არის გამოკვეთილი მისი

არაკეთილსინდისიერება, მოთხოვნა საკმარისად დასაბუთებულია და უკავშირდება ბრალდების საგანს, რომელმაც შესაძლოა გაამყაროს მოპასუხის პოზიცია ან შედეგად მისი გამართლებაც კი მოჰყვეს, ადგილობრივმა ხელისუფლების ორგანოებმა აუცილებლად უნდა წარმოადგინონ ამ მოთხოვნის დაქმაყოფილებაზე უარის თქმისთვის საკმარისი და შესაბამისი საფუძვლები (იხ.: 2009 წლის 29 იანვრის გადაწყვეტილება საქმეზე: Polyakov v. Russia, no. 77018/01, §§ 34-35 და 2017 წლის 9 მაისის გადაწყვეტილება საქმეზე: Poropat v. Slovenia, no. 21668/12, § 42).

13. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს: იმ ვითარებაში, როდესაც სასამართლოში გამოკვლეული მტკიცებულებებით იკვეთებოდა, რომ შემთხვევის ადგილზე იმყოფებოდნენ: დაზარალებული ჰ. ჟ., მსჯავრდებული მ. ქ., დაზარალებულის ძმა – ი. ძ. მსჯავრდებულის ახლობელი – ლ. მ-ი, ხოლო მათგან საქმისათვის გადამწყვეტი მნიშვნელობის მქონე გარემოებებთან დაკავშირებით სასამართლოს ურთიერთგამომრიცხველი ჩვენებები მისცეს – მ. ქ-მ და ჰ. ჟ-მ, თანაბარი რაოდენობისა და წინის სამხილების არსებობისას, სასამართლოსთვის მეტად საინტერესო უნდა ყოფილიყო შემთხვევის ადგილზე მყოფი მოწმე ლ. მ-ს განმარტებები, რომელიც ბრალდების მხარემ არ გამოკითხა, მიუხედავად იმისა, რომ რაიმე სარწმუნო გარემოება, რის გამოც მას არ შეეძლო სწორად აღექვა, დაემახსოვრებინა და აღედგინა ფაქტები, სასამართლოში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დადგენილა, ისევე – როგორც მოწმე ი. ჩ-ს ჩვენების მოსმენა, რომელიც ბრალდების მხარემ დასაკითხ მოწმეთა სიიდან მოხსნა, ხოლო პირველი ინსტანციის სასამართლომ არ დაკმაყოფილა დაცვის მხარის შუამდგომლობა აღნიშნული მოწმის დაკითხვის თაობაზე. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების მიღებისას მხედველობაში უნდა მიეღო ის გარემოება, რომ მ. ქ-ს გამოძიების ეტაპზე არ ჰყავდა ადვოკატი, რაც მეტად უზრუნველყოფდა ბრალდების მხარესთან დაცვის თანაბარ შესაძლებლობებს, ჰქონდა ლეგიტიმური მოლოდინი, რომ სასამართლოში დაიკითხებოდა ბრალდების მოწმეთა სიაში მყოფი ი. ჩ., ხოლო მტკიცებულებების ყოველმხრივ, სრულად და ობიექტურად მოპოვება და სასამართლოსთვის წარდგენა დიდნილად მისი საპროცესო მონინაალდეგის – ბრალდების მხარის კეთილსინდისიერებაზე იყო მინდობილი.

14. მეტად საყურადღებოა მ. ქ-ს საცხოვრებელი ფართის ჩხრეკის იქმი, რომლის თანახმად, ... მიმდებარე ტერიტორიაზე მდებარე საცხოვრებელი ფართის ჩხრეკისას, ოთახში მდგარი მაგიდიდან ამოიღეს „სამსუნგის“ ფირმის მობილური ტელეფონი, ხოლო

მაგიდის გვერდით არსებული ტახტიდან – „შიმანოს“ ფირმის ველოსიპედი, რაც დაზარალებულის ჩვენების გათვალისწინებით, რომ მ. ქ-სთან სტუმრობისას ველოსიპედი დააყენა სახლიდან დაახლოებით სამ მეტრში და იმის მხედველობაში მიღებით, რომ ველოსიპედი მოგვიანებით ამოიღეს მსჯავრდებულის საცხოვრებელი ფართიდან, თითქოსდა, მიუთითებდა მ. ქ-ს ქმედებაში სხვისი ნივთის მართლასანიაღმდეგო მისაკუთრებაზე, მაგრამ სადაცოდ გამხდარი ამ ფაქტობრივი გარემოების საფუძვლიანად გამოსარკვევად მეტად მნიშვნელოვანია მ. ქ-ს საცხოვრებელი ფართის ჩხრეკაში მონაწილე ექსპერტ-კრიმინალისტის – ა. ქ-ს ჩვენება, რომელმაც თავისუფალი თხრობის დროს, ცალსახად მიუთითა, რომ ჩხრეკისას ამოღებული მობილური ტელეფონი იყო სახლში, ხოლო ველოსიპედი – გარეთ, რაც სადაცოდ გამხდარი საგამოძიებო მოქმედების ოქმის შინაარსთან მიმართებით აჩენს გონივრულ ეჭვს, რომელიც არ გაქარწყლებულა სასამართლოში წარმოდგენილი სხვა, სარწმუნო და დამაჯერებელი მტკიცებულებებით.

15. შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმთან მიმართებით საყურადღებოა, რომ გარდა მსჯავრდებულ მ. ქ-სა, დაზარალებულმა ჰ. უ-მ ჯვარედინი დაკითხვისას ასევე დაადასტურა, რომ მ. ქ-ს ჰყავს ორი, ზრდასრულისათვის განკუთვნილი ველოსიპედი, რომლებითაც იგი სარგებლობს და რომლებიც შემთხვევის დღეს შემთხვევის ადგილზე იყო (ერთი – სახლში, მეორე – გარეთ), ხოლო მოწმის სახით დაკითხულმა ზ. ბ-მ, რომელმაც შეადგინა შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმი, აღნიშნა, რომ შემთხვევის ადგილზე დამატებით ნახა ორი ველოსიპედი, რომლებიც საგამოძიებო მოქმედების ოქმში არ ასახა, რადგან იყო მცირე ზომის და შესაბამისად, საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე საგნებად არ მიიჩნია, რაც მოცემული საქმის ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით, საეჭვოს ხდის შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმის სისწორეს.

16. აღსანიშნავია, რომ მოწმების სახით დაკითხული გამომძიებლების – ზ. ბ-სა და ს. ყ-ს ჩვენებები, რომლებმაც დაადასტურეს მათ მიერ/მათი მონაწილეობით ჩატარებული საგამოძიებო/საპროცესო მოქმედებები; სამედიცინო ექსპერტ ბ. მ-ს ჩვენება და სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნა, რომლის მიხედვით, ჰ. უ-ს სახის არეში აღენიშნებოდა დაუდგენელი ხანდაზმულობის ნახეთქი ჭრილობა და ჰემატომა; ისევე – როგორც შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმი, რომლის თანახმად, შემთხვევის ადგილიდან ამოიღეს სისხლისმაგარი ლაქები და ბრალდებულის დაკავებების ოქმი, რომლის შინაარსით ირკვევა, რომ მსჯავრდებული დაკავებულია 2021 წლის 7 თებერვალს, 04:58 საათზე, მ. ქ-სათვის ბრალად

შერაცხული დანაშაულის – ძარცვის – ობიექტური შემადგენლობის ჩადენის დროს მსჯავრდებულის შესაძლო ქმედებებთან მიმართებით – არაფრის მთქმელია და, შესაბამისად, წარდგენილი ბრალდების დასადასტურებლად ან უარსაყოფად არ გამოდგება.

17. და ბოლოს, საკასაციო პალატა განმარტავს: სასამართლო სისტემის სამართლის საქმეს განიხილავს მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპების დაცვით, რაც გულისხმობს სასამართლოში ჭეშმარიტების დამტკიცების ფუნქციის სათანადო მომზადებულ და დაინტერესებულ მხარეთა ინიციატივისთვის მინდობას, თუმცა აქვე დასძენს, რომ ბრალდების მხარე ასევე ვალდებულია, გამოძიება წარმართოს ყოველმხრივ, სრულად და ობიექტურად, ხოლო სასამართლომ – მხარეებს თავითანთი უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დასაცავად შეუქმნას თანაბარი შესაძლებლობები ისე, რომ არცერთ მათგანს არ მიანიჭოს უპირატესობა, რაც, თავის მხრივ, უზრუნველყოფს სამართლიან პროცესს და ამცირებს უდანაშაულო პირს მსჯავრდების რისკს. იმ ვითარებაში, როდესაც დადგინდია, რომ შემთხვევის ადგილზე, გარდა დაზარალებულისა და მსჯავრდებულისა, რომლებსაც, როგორც წესი, საქმის შედეგთან მიმართებით საპირისპირო ინტერესები გააჩნიათ, ასევე – იყვნენ ლ. მ, რომელიც ბრალდების მხარემ საერთოდ არ გამოკითხა და ი. ჩ, რომელიც სასამართლოში დასაკითხს პირთა სიიდან მოხსნა, ამ მოწმეებთან დაკავშირებით, ერთი მხრივ, ყურადსალებია სასამართლოში დაკითხული გამომძიებლების – ს. ყ-სა და ზ. ბ-ს წინააღმდეგობრივი მოქმედებები, როდესაც ზ. ბ-მ აღნიშნა, რომ შემთხვევის ადგილზე მყოფი ლ. მ, სიმთვრალისა და ფსიქიური პრობლემების გამო, არ გამოკითხეს, მაშინ, როდესაც ს. ყ-მ მ. ქ-ს დაკავების შესახებ შეატყობინა სწორედ ლ. მ-ს, რომლის ქმედუნარიანობასთან მიმართებით კითხვები არ გასჩენია, ხოლო, მეორე მხრივ, მნიშვნელოვანია, რომ ი. ჩ-ს დასაკითხს პირთა სიიდან მოხსნის საფუძვლად ბრალდების მხარემ სასამართლოს მიუთითა ბინაზე გამოცხადებისა და სატელეფონო გასაუბრების ოქმებზე, რომლებიც თითქოსდა, ადასტურებდნენ, რომ მოწმესთან დაკავშირება იყო შეუძლებელი, რის საპირონედ, დაცვის მხარემ სასამართლოს წარუდგინა ი. ჩ-სთან გასაუბრების ოქმი, რომლითაც ირკვევა, რომ მოწმე მზად იყო, ჩვენება მიეცა სასამართლოსთვის, თუმცა მას არავინ დაკავშირებია; აღსანიშნავია, რომ როგორც მსჯავრდებულმა მ. ქ.-მა, ასევე – დაზარალებულმა პ. ჟ-მ და საგამოძიებო მოქმედებაში მონაბილე გამომძიებელმა ზ. ბ-მ დაადასტურეს, რომ შემთხვევის ადგილზე, გარდა დაზარალებულის გელოსიპედისა, ასევე იყო მსჯავრდებულის ორი ველოსიპედი, რომლებიც არც შემთხვევის ადგილის დათვალიერების და არც საცხოვრებელი ფართის ჩხრეკის ოქმებში არ ასახუ-

ლა; ხაზგასასმელია, რომ მ. ქ-ს მხოლოდ დაზარალებულის ჩვენების საფუძველზე წარედგინა ბრალდება დაზარალებულისათვის 150 ლარს ზევით მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენებისათვის, თუმცა ჰ. ჟ-ს ნივთების ღირებულების დასადგენად გამოძიებას სასაქონლო ექ-სპერტიზა არ ჩაუტარება, მით უფრო, როდესაც დანაშაულის ორი-ვე შესაძლო საგანი – მობილური ტელეფონიცა და ველოსიპედიც ამოღებულია და ინახებოდა საგამოძიებო ორგანიზმი; ამოღებულ მო-ბილურ ტელეფონსა და ველოსიპედთან მსჯავრდებულის კავშირის დასადგენად და სხვისი ნივთების მისაკუთრების განზრახვის დასა-დასტურებლად გამოძიებას დაქტილოს კოპიური ან ბიოლოგიური (გენეტიკური, სეროლოგიური) კვლევები არ ჩაუტარებია. ყოველი-ვე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, ცხადია, რომ მ. ქ-ს ბრალ-დების სისხლის სამართლის საქმეზე გამოძიება, ისევე, როგორც სა-სამართლოში მტკიცებულებათა წარდგენა და მათი გამოკვლევა წა-რიმართა არასრულად და ცალმხრივად, ხოლო სამხილებს შეფასე-ბისას გაჩენილი ეჭვები, რომლებიც ვერ დადასტურდა კანონით დად-გენილი წესით, in dubio pro reo – პრონციპის საპირისპიროდ, ბრალ-დებულის/მსჯავრდებულის სანინააღმდეგოდ გადაწყდა.

18. ამდენად, ვინაიდან ბრალდების მხარის მიერ სასამართლო-ში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით ცალსახად და დამაჯერებ-ლად არ დასტურდება მ. ქ-ს ქმედებაში მისთვის ბრალად წარდგე-ნილი დანაშაულის – ძარცვის ობიექტური შემადგენლობისათვის საგალდებულო ნიშნების არსებობა, ერთი მხრივ, სხვისი მოძრავი ნივთების აშკარა, ძალადობრივი დაუფლება, ხოლო, მეორე მხრივ, მათი მისაკუთრების მიზანი, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში იგი ცნო-ბილ უნდა იქნეს უდანაშაულოდ და გამართდეს.

19. ამასთან, იმის მხედველობაში მიღებით, რომ მ. ქ-ს საქარ-თველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული სასჯელი – 1 ნლით თავისუფლების აღ-კვეთა – აეთვალა 2021 წლის 7 თებერვლიდან, რაც დღეის მდგომა-რეობით მოხდილია, იგი დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს სა-სამართლო სხდომის დარბაზიდან.

20. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მსჯავრდე-ბულ მ. ქ-ს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო თბი-ლისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივლისის განაჩენი უნდა შეიცვალოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლო იხელმძღვანელა საქართველოს სის-

ხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, 301-ე მუხლით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ მ. ქ-ს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივლისის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:
3. მ. ქ. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 178-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“, „დ“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში გამართლდეს;
4. მ. ქ-ს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული სასჯელი – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა აეთვალა 2021 წლის 7 თებერვლიდან, რაც დღეის მდგომარეობით მოხდილია და იგი დაუყოვნებლივ გათავისუფლდეს სასამართლო სხდომის დარბაზიდან;
5. მ. ქ-ს განემარტოს, რომ უფლება აქვს, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლით დადგენილი წესით მოითხოვოს ზიანის ანაზღაურება;
6. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 8 ივლისის განაჩენი სხვა, მათ შორის – საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის პირველი ნაწილით მ. ქ-ს მსჯავრდებისა და ნივთმტკიცებების ბედის გადაწყვეტის ნაწილში – დარჩეს უცვლელად;
7. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**პრალდეგულის გარდაცვალების გამო
სისხლისსამართლებრივი დაცნის შესახებ განხილების
გაუქმება და სისხლის სამართლის საქმის იმავე
სასამართლოში დაპრუნება სასამართლო განხილვის
გასაგრძელებლად**

**განხილება
საქართველოს სახელით**

№789აპ-22

14 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:
მ. ვასაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
ლ. ფაფიაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ქუთაისის სააპელაციო სა-
სამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 2
ივნისის განჩინებაზე ბრალდებულ თ. ს-ს ინტერესების დამცვე-
ლის, ადვოკატ რ. პ-ს საკასაციო საჩივარი.

აღნერილობითი ნაწილი:

1. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატის 2022 წლის 2 ივნისის განჩინება საკასაციო წე-
სით გაასაჩივრა ბრალდებულ თ. ს-ს ინტერესების დამცველმა, ად-
ვოკატმა რ. პ-მ, რომელიც საკასაციო საჩივრით ითხოვს თ. ს-ს გარ-
დაცვალების გამო მის მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის
შეწყვეტის შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმებას
და სასამართლო განხილვის გაგრძელებას, ვინაიდან დაცვის მხა-
რის პოზიციის გათვალისწინების გარეშე, რომელიც იმთავითვე ით-
ხოვდა საქმის განხილვის გაგრძელებას, სასამართლო არ იყო უფ-
ლებამოსილი, უპირობოდ შეწყვეტის სისხლისსამართლებრივი დევ-
ნა; კასატორი მიიჩნევს, რომ მარეაბილიტირებელი საფუძვლის გა-
რეშე სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტა უთანაბრდება გა-
მამტყუნებელ განაჩენს, მაშინ, როდესაც თ. ს. არ აღიარებდა ბრა-
ლად წარდგენილი ქმედების ჩადენას და ითხოვდა გამართლებას;
თ. ს-სათვის ძალადობრივ დანაშაულში ბრალდების წარდგენით
ჩრდილი მიადგა მის რეპუტაციას, შეიღახა მისი ღირსება, ასევე –
დაკარგა შემოსავალი, რომელიც ჰქონდა დაკავებამდე და სათანა-
დო დაცვის უზრუნველსაყოფად მოუწია მატერიალური ხარჯების

გადება; დაცვის მხარის ლეგიტიმურ ინტერესს წარმოადგენს საქ-
მის განხილვის გაგრძელება და გამამართლებელი განაჩენის გამო-
ტანა, რათა გარდაცვლილის ოჯახის წევრებს ჰქონდეთ სამარ-
თლებრივი შესაძლებლობა, ანაზღაურობის მორალური და მატე-
რიალური ზიანი, რომელიც მიადგათ თ. ს-ს უკანონო ბრალდების
შედეგად.

2. ბრალდების შესახებ დადგენილების მიხედვით, თ. ს.-ს ბრა-
ლად დაედო ცემა, რამაც დაზარალებულის ფიზიკური ტკივილი გა-
მოიწვია, მაგრამ არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამართლის
კოდექსის 120-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი, ჯგუფურად,
რაც გამოიხატა შემდეგში:

2.1. 20.. წლის 30 ივნისს, დაახლოებით 22:00 საათზე, ... მდებარე
№.. ბინაში, თ. ს. მ. თ-სთან ერთად, ჯგუფურად იძალადა ნ. პ-ზე,
კერძოდ, რამდენჯერმე დაარტყა გაშლილი ხელი და მუშტი თავის
არეში, რა დროსაც დაზარალებულმა განიცადა ფიზიკური ტკივი-
ლი.

3. 20.. წლის 8 ივლისს თ. ს-ს წარედგინა ბრალდება საქართვე-
ლოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის 1¹-ლი ნაწილის
„ბ“ ქვეპუნქტით.

4. ამავე საქმეზე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექ-
სის 126-ე მუხლის 1¹-ლი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით ბრალდებულად
იქნა ცნობილი მ. თ.

5. 2021 წლის 23 აგვისტოს თ. ს-სა და მ. თ-ს ბრალდების სის-
ხლის სამართლის საქმე არსებითად განსახილველად გადაიგზავნა
ბათუმის საქალაქო სასამართლოში.

6. 2021 წლის 31 აგვისტოს გამართულ წინასასამართლო სხდო-
მაზე საქმის არსებითად განსახილველად გადაცემის შესახებ გა-
დაწყვეტილების მიღებისას მოსამართლემ მიიჩნია, რომ ბრალდე-
ბის მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები საქმარისი იყო
ვარაუდის მაღალი ხარისხისათვის, რომ მოცემულ საქმეზე გამო-
ტანილი იქნებოდა გამამტყუნებელი განაჩენი და საქმე არსებითად
განსახილველად გადაეცა სასამართლოს.

7. №.... გარდაცვალების მოწმობით დგინდება, რომ თ. ს., – და-
ბადებული 19... წლის 10 აპრილს, – გარდაიცვალა 20.. წლის 12 დე-
კემბერს.

8. 2022 წლის 16 მარტს ბათუმის საქალაქო სასამართლოს შუამ-
დგომლობით მიმართა ბათუმის რაიონული პროკურატურის პრო-
კურორმა ნიკა მენთეშაშვილმა და ითხოვა თ. ს-ს მიმართ საქარ-
თველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის 1¹-ლი ნაწი-
ლის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულისათვის სის-
ხლის სამართლებრივი დევნის შენეცვეტა.

9. დაცვის მხარე არ დაეთანხმა სისხლისსამართლებრივი დეპნის შეწყვეტის შესახებ პროკურორის შუამდგომლობას და ითხოვა საქმის სასამართლო განხილვის გაგრძელება.

10. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 16 მარტის განჩინებით, თ. ს-ს გარდაცვალების გამო, შეწყდა მის მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნისა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის 1¹-ლი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულისათვის.

10.1. ამავე განჩინებით გაუქმდა თ. ს-ს მიმართ აღკვეთის ღონისძიებს სახით შეფარდებული გირაოს უზრუნველსაყოფად, მ. თ-ს (პ/ნ) საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე – მდებარე ეკვივალენტურ ნილზე დადებული ყადაღა.

11. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 16 მარტის განჩინება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ბრალდებულ თ. ს-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა რ. პ-მ, რომელიც ითხოვდა განჩინების გაუქმებასა და საქმის სასამართლო განხილვის გაგრძელებას.

12. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 2 ივნისის განჩინებით ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 16 მარტის განჩინება დარჩა უცვლელად.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლო პირველ რიგში აღნიშნავს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი ადგენს სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ სასამართლოს განჩინების გასაჩივრების სპეციალურ წესს, რომელიც მიემართება მხოლოდ პროკურორს, კერძოდ: საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 107-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, განჩინება სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ შეიძლება გაასაჩივროს პროკურორმა, ხოლო ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, საჩივართან დაკავშირებით გაძოტანილი განჩინება არ გაასაჩივრდება.

2. ამდენად, საპროცესო კანონმდებლობით პირდაპირ არის დაგენილი სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილების გასაჩივრების ფარგლები, რომელიც მხოლოდ ბრალდების მხარეზე ვრცელდება, მაგრამ კანონით სპეციალურად არ არის მოწესრიგებული დაცვის მხარის მიერ ზემოაღნიშნული საპროცესო აქტის გასაჩივრების წესი, რისი გათვალისწინებითაც, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს: დაცვის მხარის მიერ სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ სასა-

მართლოს გადაწყვეტილების გასაჩივრების ლეგიტიმური ინტერესის მხედველობაში მიღებითა და ბრალდებულის სამართლიანი განხილვის უფლების უზრუნველსაყოფად, კანონმდებლობაში არსებული ზემოაღნიშნული ხარვეზის აღმოსაფხვრელად საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე დასაშვებია კანონის ანალოგით გამოყენება და დაცვის მხარის საკასაციო საჩივრის საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-20 მუხლის მე-5 ნაწილით დადგინდი ზოგადი წესით განხილვა.

3. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, შეამონმა საჩივრის საფუძვლიანობა, გააანალიზა კასატორის საკვანძო არგუმენტები და მიაჩნია, რომ საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

4. სააპელაციო სასამართლომ სისხლისსამართლებრივი დევნის შენყვეტის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას განმარტა: „საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის მე-2 ნაწილი პირდაპირ ითვალისწინებს იმ შემთხვევებს, როცა სისხლისსამართლებრივი დევნა არ უნდა დაიწყოს, ხოლო დაწყებული უნდა შეწყდეს და ერთ-ერთი ასეთი მიზეზი არის ბრალდებულის გარდაცვალება. კანონის დანაწესის შესაბამისად, გამოძიება, თუ ბრალდებული გარდაცვალა, უნდა შეწყდეს, ხოლო სისხლისსამართლებრივი დევნა არ უნდა დაიწყოს ან უნდა შეწყდეს. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 191-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად კი როცა საქმე სასამართლოში არსებით სხდომაზე იხილება, ამ შემთხვევაში სასამართლო მხარის შუამდგომლობის საფუძველზე წყვეტის სისხლისსამართლებრივ დევნას. [...] მოცემულ შემთხვევაში პირველი ინსტანციის სასამართლოს არ დაურღვევია სამართლიანი სასამართლოს უფლება, იხელმძღვანელა საპროცესო კანონის მოთხოვნებით. [...] მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეზე სისხლისსამართლებრივი დევნის სუბიექტი აღარ არსებობდა, თ. ს-ს გარდაცვალების გამო“.

5. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს: საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 94-ე მუხლი არეგულირებს სასამართლოს მიერ შუამდგომლობის განხილვისა და გადაწყვეტის წესს, კერძოდ: თუ სასამართლო სხდომაში მონაწილეობს პირი, რომლის ინტერესებსაც ეხება შუამდგომლობა, აგრეთვე მისი ადვოკატი, სასამართლო აძლევს მათ შესაძლებლობას, მისცემ განმარტებები და ჩამოაყალიბონ თავიანთი მოსაზრებები განსახილველ შუამდგომლობასთან დაკავშირებით, ხოლო თუკი სასამართლო მხარეების მიერ გაცხადებული პოზიციების მოსმენის შემდეგ მიიჩნევს, რომ გადმოცემული მოთხოვნის შესრულება ხელს უწყობს

სისხლის სამართლის პროცესის ამოცანების განხორციელებას, აკმაყოფილებს მას, მაგრამ თუ შუამდგომლობა მიმართულია სისხლის სამართლის პროცესის გაჭიანურებისაკენ ან მისთვის ხელის შეშლისაკენ – უარს ამბობს მის დაკმაყოფილებაზე.

6. ამდენად, საკასაციო სასამართლო ვერ დაეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს მიერ კანონის ესოდენ ვიწრო გაგებით განმარტებას, რომ თითქოსდა, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 191-ე მუხლის პირველი ნაწილი იმპერატიულად ავალდებულებს მოსამართლეს, ერთი მხრივ, კანონით პირდაპირ დადგენილი საფუძვლისა და, მეორე მხრივ, მხარის შუამდგომლობის არსებობის შემთხვევაში, უპირობოდ შეწყვიტოს სისხლისამართლებრივი დევნა, რადგან დაუშვებელია საპროცესო ნორმამ ისე დააწინოს გადაწყვეტილების მიმღები მოსამართლის პროცესუალური როლი და შებოჭოს მისი დისკრეციის ფარგლები, რომ სასამართლოს მიერ საკითხის სხვაგარად გადაწყვეტა იყოს შეუძლებელი, ხოლო ერთი მხარის მიერ გაცხადებულ შუამდგომლობაზე სასამართლოს მიერ საპროცესო მოწინააღმდეგის პოზიციის მოსმენა ატარებდეს წმინდა ფორმალურ ხასიათს.

7. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სააპელაციო სასამართლო სისხლისამართლებრივი დევნის შეწყვეტის ერთმნიშვნელოვან საფუძვლად მიიჩნია ის გარემოება, რომ ბრალდებულ თ. ს-ს გარდაცვალების გამო აღარ არსებობდა სისხლისამართლებრივი დევნის სუბიექტი და, შესაბამისად, სისხლისამართლებრივი დევნის გაგრძელებას აღარ ჰქონდა კანონიერი გამართლება, თუმცა არ გაითვალისწინა დაცვის მხარის ლეგიტიმური ინტერესი, საქმის სამართლიანი განხილვის შედეგად გამოერკვია წარდგენილ ბრალდებაში თ. ს-ს დამანაშავეობა/უდანაშაულობის საკითხი, რაც პირდაპირ არის დაკავშირებული შესაძლო ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის საკითხთან.

8. საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, ყოველ ადამიანს აქვს უფლება, თავის უფლებათა დასაცავად მიმართოს სასამართლოს. საქმის სამართლიანი და დროული განხილვის უფლება უზრუნველყოფილია. აღნიშნული კონსტიტუციური დებულება განამტკიცებს სამართლიანი სასამართლოს უფლებას. სამართლიანი სასამართლოს უფლება ორგანულ კავშირშია კონსტიტუციით განსაზღვრული სამართლებრივი სახელმწიფოს პრინციპთან და ამ უფლების სრულყოფილ რეალიზაციას ფუძემდებლური მნიშვნელობა აქვს თანამედროვე დემოკრატიული სახელმწიფოს ფუნქციონირებისათვის (იხ.: საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2022 წლის 17 ივნისის № 1/1472 გადაწყვეტილება საქმეზე „ნიკოლოზ ლომიძე საქართველოს

პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-2). საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს დამკვიდრებული პრაქტიკის მიხედვით, სამართლი-ანი სასამართლოს უფლება ინსტრუმენტული ხასიათისაა, მისი მიზანია ადამიანის უფლებების და კანონიერი ინტერესების სასამართლოს გზით ეფექტური დაცვის შესაძლებლობის უზრუნველყოფა. ამა თუ იმ უფლებით სრულად სარგებლობის უზრუნველყოფის უმნიშვნელოვანესი გარანტია ზუსტად მისი სასამართლოში დაცვის შესაძლებლობაა. თუკი არ იქნება უფლების დარღვევის თავიდან აცილების ან დარღვეული უფლების აღდგენის შესაძლებლობა, სამართლებრივი ბერკეტი, თავად უფლებით სარგებლობა დადგება კითხვის ნიშნის ქვეშ. შესაბამისად, უფლება-თავისუფლებების დასაცავად სასამართლოსადმი მიმართვის აკრძალვა ან არა-თანაზომიერი შეზღუდვა არღვევს არა მხოლოდ სამართლიანი სასამართლოს უფლებას, არამედ, იმავდროულად, შეიცავს საფრთხეს თავად იმ უფლების უგულებელყოფისა, რომლის დასაცავადაც სასამართლოსადმი მიმართვა აკრძალული (შეზღუდული) (იხ.: საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2010 წლის 28 ივნისის №1/466 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს სახალხო დამცველი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-14). საქართველოს კონსტიტუციით დაცული სამართლიანი სასამართლოს უფლება „არაერთი უფლებრივი კომპონენტისგან შედგება, რომელთა ერთობლიობამაც უნდა უზრუნველყოს, ერთი მხრივ, ადამიანების რეალური შესაძლებლობა, სრულყოფილად და ადეკვატურად დაიცვან, აღიდგინონ საკუთარი უფლებები, ხოლო, მეორე მხრივ, სახელმწიფოს მიერ ადამიანის უფლება-თავისუფლებებში ჩარევი-სას, დაიცვას ადამიანი სახელმწიფოს თვითნებობისაგან“ (იხ.: საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2014 წლის 23 მაისის №3/2/574 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე გიორგი უგულავა საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-59). შესაბამისად, სამართლიანი სასამართლოს უფლების თითოეული უფლებრივი კომპონენტის როგორც ფორმალური, ისე მატერიალური შინაარსით, საკმარისი პროცედურული უზრუნველყოფა სახელმწიფოს კონსტიტუციური ვალდებულებაა (იხ.: საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2022 წლის 17 ივნისის №1/5/1472 გადაწყვეტილება საქმეზე „ნიკოლოზ ლომიძე საქართველოს პარლა-მენტის წინააღმდეგ“, II-4).

9. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 167-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სისხლისსამართლებრივი დევნა იწყება პირის დაკავებისთანავე ან ბრალდებულად ცნობისთანავე (თუ ის არ დაუკავებიათ) და უწყვეტად მიმდინარეობს სასამართლოს მიერ პირის ბრალეულობასთან დაკავშირებით შე-

მაჯამებელი გადაწყვეტილების მიღებამდე, თუ სისხლის სამართლის პროცესის წარმოებისას არ გამოვლინდა ბრალდებულის მიმართ სისხლისამართლებრივი დევნის შეწყვეტის ან მისი შეჩერების სამართლებრივი საფუძვლები. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-5 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ბრალდების მტკიცების ტვირთი ეკისრება ბრალდებელს. ბრალდებელს უფლება აქვს, უარი თქვას ბრალდებაზე, შესაბამისად, თუკი ბრალდებელი უარს არ ამბობს ბრალდებაზე, წარდგენილ ბრალდებაში პირის უდანაშაულოდ ცნობა და გამართლება მხოლოდ სასამართლოს უფლებამოსილება.

10. საქმის მასალებით დადგენილია, რომ თ. ს-ს მიმართ დაწყებული სისხლისამართლებრივი დევნის შეწყდა საქმის სასამართლო განხილვის ეტაპზე, ბრალდებულის გარდაცვალების გამო, წარდგენილ ბრალდებაში მისი დამნაშავეობა/უდანაშაულობის საკითხის გადაწყვეტის გარეშე.

11. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს: მცდარია მოსაზრება, რომ თითქოს, ბრალდებულის გარდაცვალების გამო, აღარ არსებობდა სისხლისამართლებრივი დევნის სუბიექტი და, შესაბამისად, სისხლისამართლებრივი დევნის გაგრძელების ლეგიტიმური მიზანი, რადგან ბრალდებულის გარდაცვალება არ გამორიცხავს მისი უფლებამონაცვლების მიერ დარღვეული უფლებების აღდგენის კანონიერ ინტერესს, რასაც ადასტურებს ადამიანის უფლებათა ეპროპული სასამართლოს ურყევი პირიცია, მომჩინის გარდაცვალების შემდეგ, ანალოგიური მოცემულობის შემთხვევაში, გააგრძელოს საქმის განხილვა.

12. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს: თ. ს-ს გარდაცვალების გამო სისხლისამართლებრივი დევნის უპირობოდ შეწყვეტის გადაწყეტილების მიღებით დაცვის მხარეს, მოესპონ შესაძლებლობა, ერთი მხრივ, მხარეთა თანასწორი და შეჯიბრებითი პროცესის პირობებში გაექარნყლებინა ბრალდების მხარის არგუმენტები, მტკიცებულებების სრულყოფილად და ობიექტურად გამოკვლევაში უშუალო მონაწილეობით გაებათილებინა თ. ს-სათვის წარდგენილი ბრალდების საფუძვლიანობა და სასამართლოს მიერ მიღებული გამამართლებელი განაჩენით დაემტკიცებინა მისი უდანაშაულობა, ხოლო, მეორე მხრივ, შეექმნა ადგევატური და რეალური საფუძვლი, რათა სამართლებრივად ედავა უკანონოდ მიყენებული შესაძლო ზიანის ანაზღაურებისათვის.

13. საქართველოს კონსტიტუციის მე-18 მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, ყველასთვის გარანტიირებულია სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოსაგან ან მოსამსახურისაგან უკანონოდ მიყენებული ზიანის სა-

სამართლო წესით სრული ანაზღაურება შესაბამისად სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის ან ადგილობრივი თვითმმართველობის სახსრებიდან. ზემოაღნიშნული კონსტიტუციური პრინციპი განმტკიცებულია საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლით, რომლის პირველი ნაწილის თანახმად, პირს უფლება აქვს, სამოქალაქო/ადმინისტრაციული სამართლინარმოების წესით მოითხოვოს და მიიღოს უკანონოდ ჩატარებული საპროცესო მოქმედებისა და უკანონო გადაწყვეტილების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება. ზემოთ მითითებული ნორმა შეიცავს ზოგადი ხასიათის დანაწესს, რომელიც განსაზღვრავს სახელმწიფოს ვალდებულებას, უკანონოდ დაკავებულ, დაპატიმრებულ ან მსჯავრდებულ პირს შეუქმნას სამართლებრივი შესაძლებლობა, საჭიროების შემთხვევაში, გამოიყენოს კომპენსაციის მოთხოვნისა და მიღების უფლების განხორციელების ეფექტური და რეალური სამართლებრივი ნორმები.

14. საკასაციო სასამართლო განმარტავს: მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლით პირდაპირ გათვალისწინებულ ზოგიერთ შემთხვევაში, სასამართლომ შესაძლოა, მარეაბილიტირებელ გარემოებად მიიჩნიოს პირის მიმართ სისხლისამართლებრივი დევნის შეწყვეტის განჩინების გამოტანა, რადგან მიღებული აქტის კანონისმიერი საფუძველი პირდაპირ მიუთითებდეს, რომ პირს დანაშაული არ ჩაუდენია, რაც, თავის მხრივ, განაპირობებს მის უფლებებში აღდგენას – რეაბილიტაციას, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, ბრალდებულის გარდაცვალების გამო სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებამდე სასამართლო ვალდებულია, მხედველობაში მიიღოს საქმის სამართლიანი განხილვისა და სახელმწიფოს მხრიდან უფლებებში გაუმართლებელი ან/და გადაჭარბებული ჩარევისთვის კომპენსაციის მოთხოვნის ლეგიტიმური ინტერესი და დაცვის მხარის სურვილის შემთხვევაში საქმის განხილვა გაგრძელდეს.

15. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 2 ივნისის განჩინება თ. ს-ს მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ უნდა გაუქმდეს, ხოლო სისხლის სამართლის საქმე სასამართლო განხილვის გასაგრძელებლად დაუბრუნდეს ბათუმის საქალაქო სასამართლოს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სის-

ხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 105-ე, 108-ე, 191-ე მუხ-
ლებით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. ბრალდებულ თ. ს-ს ინტერესების დამცველის, ადგომატ რ. პ-ს საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 2 ივნისის განჩინება თ. ს-ს მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის შენყვეტის შესახებ გაუქმდეს და საქმე სასამართლო განხილვის გასაგრძელებლად დაუბრუნდეს ბა-
თუმის საქალაქო სასამართლოს;
3. განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

2. ექსტრადიცია

განრიცება საქართველოს სახელით

№57¹-22

25 ნოემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატაში შემდეგი შემადგენლობით:
6. სანდოძე (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
მ. ვასაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის – ა. გ-ის ინტერესების დამცველი ადვოკატის – თ. კ-ს საკასაციო საჩივარი თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის 2022 წლის 10 ნოემბრის განჩინებაზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ა. გ-ის მიმართ მიმდინარე სისხლისსამართლებრივი პროცედურები თურქეთის რესპუბლიკაში და ფაქტობრივი გარემოებები:

1.1. თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო მე-5 ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2013 წლის 20 თებერვლის განაჩენით ა. გ-სი ცნობილ იქნა დამნაშავედ თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 125-ე მუხლის პირველი ნაწილით, მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და მე-4 ნაწილით (შეურაცხოფა, ჩადენილი დამამდინებელ გარემოებებში) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და საბოლოო სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 11 თვითა და 20 დღით. აღნიშნული განაჩენი 2015 წლის 10 ივნისს შევიდა კანონიერ დალაში.

2013 წლის 20 თებერვლის განაჩენით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები: 2012 წლის 25 სექტემბერს პოლიციის თანამშრომელი – ქ. ქ-უს სახლში იმყოფებოდა და მიმალული ძებნილი პირის იდენტიფიცირების მიზნით ამონებდა მოქალაქეთა პირადობის დამადასტურებელ მოწმობებს, რა დროსაც ა. გ-სმა მას მიაყენა სიტყვიერი შეურაცხოფა.

1.2. თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო მე-3 ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2014 წლის 4 დეკემბრის განაჩენით ა. გ-სი ცნობილ იქნა დამნაშავედ თურქეთის რესპუბ-

ლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 86-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და 87-ე მუხლის მე-3 ნაწილით (ჯანმრთელობის განზრას დაზიანება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და საბოლოო სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 9 თვითა და 10 დღით. აღნიშნული განაჩენი 2017 წლის 21 სექტემბერს შევიდა კანონიერ ძალაში.

2014 წლის 4 დეკემბრის განაჩენით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები: 2014 წლის 26 მარტს, სამედიცინო დანესებულების ავტოსადგომზე, გზის დათმობასთან დაკავშირებით ა. გ-სა და ე. ბ-სს შორის წარმოიშვა კონფლიქტი, რა დროსაც ა. გ-მა დაზარალებულის მიმართ ფიზიკურად იძალადა, რამაც ამ უკანასკნელის ჯანმრთელობის მძიმე დაზიანება გამოიწვია.

1.3. თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო მე-2 ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2015 წლის 24 მარტის განაჩენით ა. გ-სი ცნობილ იქნა დამნაშავედ თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 86-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და მე-3 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით (ჯანმრთელობის განზრას დაზიანება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და საბოლოო სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 1 წლითა და 3 თვით. აღნიშნული განაჩენი 2020 წლის 5 თებერვალს შევიდა კანონიერ ძალაში.

2015 წლის 24 მარტის განაჩენით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები: 2013 წლის 16 ოქტომბერს ა. თ-სთან, ა. გ-სთან, ს. ბ-თან, ს. ს-თან და ქ. ჩ-თან მივიდნენ ო. ბ-ი, თ. გ-ი, ს. დ-ი და ი. დ-ი. ი. დ-სა და ა. თ-ს წარსულში მომხდარი ინციდენტის გამო დაპირისპირება მოუხდათ. ი. დ-მა შეურაცხყოფა მიაყენა ა. თ-სს და ლუდის ქილა ესროლა. აღნიშნულის შემდგომ, ა. გ-სმა ცეცხლსასროლი იარაღიდან ესროლა დაზარალებულებს და მიაყენა ჯანმრთელობის დაზიანება.

1.4. თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო პირველი ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2020 წლის 30 იანვრის განაჩენით, ა. გ-სი ცნობილ იქნა დამნაშავედ თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 86-ე მუხლის მე-2 ნაწილითა და მე-3 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით (ჯანმრთელობის განზრას დაზიანება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და საბოლოო სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 20 თვითა და 150 დღით. აღნიშნული განაჩენი 2020 წლის 16 ივნისს შევიდა კანონიერ ძალაში.

2020 წლის 30 იანვრის განაჩენით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები: 2016 წლის 5 სექტემბერს, ა. გ-სს სასჯელადსრულების დაწესებულებაში ყოფნისას კონფლიქტი მოუხდა დაზარალე-

ბულებთან, რა დროსაც ესროლა მათ ჭიქა, სკამი და სხვა ნივთები, რითაც დაზარალებულს მიაყენა ჯანმრთელობის მსუბუქი ხარისხის დაზიანება.

1.5. თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო პირველი ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2021 წლის 25 თებერვლის განაჩენით ა. გ-სი ცნობილ იქნა დამნაშავედ თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 106-ე მუხლის პირველი ნაწილით (მუქარა) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და საბოლოო სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 3 თვითა და 22 დღით. აღნიშნული განაჩენი 2021 წლის 3 ივნისს შევიდა კანონიერ ძალაში.

2021 წლის 25 თებერვლის განაჩენით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები: 2018 წლის 22 ოქტომბერს, სასჯელადსრულების დაწესებულებაში ყოფნის დროს ა. გ-სი დაზარალებულს დაემუქრა სიცოცხლის მოსპობით.

1.6. თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო პირველი მძიმე სისხლის სამართლის სასამართლოს 2016 წლის 11 თებერვლის განაჩენით ა. გ-სი ცნობილ იქნა დამნაშავედ თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 35-ე მუხლთან ერთობლიობაში 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (განზრახ მკვლელობის მცდელობა) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და საბოლოო სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 12 წლითა და 6 თვით. აღნიშნული განაჩენი 2021 წლის 20 ოქტომბერს შევიდა კანონიერ ძალაში.

2016 წლის 11 თებერვლის განაჩენით დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები: ა. გ-სა და ა. თ-რს უთანხმოება ჰქონდათ დაზარალებულ ს. დ-თან. ამ უკანასკნელზე მურისძიების მიზნით, ს. გ-მა და ა. თ-მა, ს. დ-ს მოსაკლავად წააქებეს მ. ქ-ი და ს. ა-ი. აღნიშნული პირები ჩაუსაფრდნენ დაზარალებულს და მისი მისამართით რამდენჯერმე გაისროლეს ცეცხლსასროლი იარაღიდან, თუმცა, განზრახვის სისრულეში მოყვანა ვერ მოახერხეს მათგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო.

1.7. თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის სააღსრულებო სასამართლოს 2022 წლის 20 იანვრის გადაწყვეტილებით, ზემოაღნიშნული განაჩენებით დანიშნული სასჯელები შეიკრიბა და ა. გ-სს საბოლოო სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 13 წლით, 52 თვითა და 202 დღით.

1.8. 2022 წლის 31 იანვარს თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო რესპუბლიკურმა მთავარმა პროკურატურამ გამოსცა ა. გ-სის დაკავების ბრძანება.

1.9. 2022 წლის 16 მარტიდან ა. გ-სი თურქეთის რესპუბლიკის

სამართალდამცავი ორგანოების მიერ იძებნება ინტერპოლის წილი ცირკულარით.

**2. ა. გ-სის მიმართ საქართველოში მიმდინარე საექსტრადი-
ციონ პროცედურები:**

2.1. 2022 წლის 14 აპრილს საქართველოს გენერალურმა პროკუ-
რატურამ მიიღო თურქეთის რესპუბლიკის კომპეტენტური ორგა-
ნოების შუამდგომლობა ა. გ-სის ექსტრადიციის თაობაზე და შესა-
ბამისი დანართი მასალა.

2.2. 2022 წლის 2 მაისს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინის-
ტროს თანამშრომლებმა საქართველოს ტერიტორიაზე დაკავეს
თურქეთის რესპუბლიკის სამართალდამცავი ორგანოების მიერ
ძებნილი ა. გ-სი.

2.3. 2022 წლის 3 მაისს თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგა-
მოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის მოსამართლის
განჩინებით ა. გ-ს აღკვეთის ღონისძიების სახით შეფარდა საექ-
სტრადიციო პატიმრობა 3 თვით;

2.4. 2022 წლის 28 ივნისს თბილისის საქალაქო სასამართლოს
საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის მოსამარ-
თლის განჩინებით ა. გ-სის მიმართ აღკვეთის ღონისძიების სახით
შეფარდებული საექსტრადიციო პატიმრობის ვადა გაგრძელდა 3
თვით, 6 თვემდე – 2022 წლის 2 ნოემბრამდე;

2.5. 2022 წლის 27 ოქტომბერს თბილისის საქალაქო სასამარ-
თლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის მო-
სამართლის განჩინებით ა. გ-სის მიმართ აღკვეთის ღონისძიების
სახით შეფარდებული საექსტრადიციო პატიმრობის ვადა გაგრძელ-
და 3 თვით, 9 თვემდე – 2023 წლის 2 თებერვლამდე; ამჟამად, ა. გ-
სი მოთავსებულია სპეციალური პენიტენციური სამსახურის №.. პე-
ნიტენციურ დაწესებულებაში.

2.6. 2022 წლის 7 ნოემბერს თბილისის საქალაქო სასამართლოს
საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიას შუამდგომ-
ლობით მიმართა საქართველოს გენერალური პროკურატურის სა-
ერთაშორისო ურთიერთობების სამმართველოს პროკურორმა – თე-
მურ ცინდელიანმა და მოითხოვა:

დასაშვებად იქნეს ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში
ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამარ-
თლის კოდექსის 86-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და 87-ე მუხლის
მე-3 ნაწილით (ჯანმრთელობის განზრას დაზიანება) გათვალისწი-
ნებული დანაშაულის ჩადენისთვის მოცემული პირის მიმართ თურ-
ქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო მე-3 მირითადი სისხლის
სამართლის სასამართლოს 2014 წლის 4 დეკემბრის განაჩენის აღ-
სრულების მიზნით;

დასაშვებად იქნეს ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 86-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და მე-3 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით (ჯანმრთელობის განზრას დაზიანება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის მოცემული პირის მიმართ თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო მე-2 ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2015 წლის 24 მარტის განაჩენის აღსრულების მიზნით;

დასაშვებად იქნეს ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 86-ე მუხლის მე-2 ნაწილითა და მე-3 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით (ჯანმრთელობის განზრას დაზიანება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის, თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო პირველი ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2020 წლის 30 იანვრის განაჩენის აღსრულების მიზნით;

დასაშვებად იქნეს ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 35-ე მუხლთან ერთობლიობაში 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (განზრას მკვლელობის მცდელობა) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის, თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო პირველი მძიმე სისხლის სამართლის სასამართლოს 2016 წლის 11 თებერვლის განაჩენის აღსრულების მიზნით;

დაუშვებლად იქნეს ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 125-ე მუხლის პირველი ნაწილით, მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და მე-4 ნაწილით (შეურაცხყოფა, ჩადენილი დამამიმებელ გარემოებებში) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის, თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო მე-5 ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2013 წლის 20 თებერვლის განაჩენის აღსრულების მიზნით;

დაუშვებლად იქნეს ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 106-ე მუხლის პირველი ნაწილით (მუქარა) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის, თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო პირველი ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2021 წლის 25 თებერვლის განაჩენის აღსრულების მიზნით.

2.7. სასამართლო სხდომაზე პროკურორმა თემურ ცინდელიანმა მხარი დაუჭირა შუამდგომლობას და მოითხოვა მისი დაკმაყოფილება, ხოლო ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირი – ა. გ-სი

და მისი ინტერესების დამცველი ადვოკატი – თ. კ-სე არ დაეთან-ხმნენ პროკურორის შუამდგომლობას.

2.8. თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინა-სასამართლო სხდომის კოლეგიის 2022 წლის 10 ნოემბრის განჩინებით საქართველოს გენერალური პროკურატურის საერთაშორისო ურთიერთობების სამმართველოს პროკურორ თემურ ცინდელიანის შუამდგომლობა დაკმაყოფილდა; დასაშვებად იქნა ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის 86-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და 87-ე მუხლის მე-3 ნაწილით (ჯანმრთელობის განზრას დაზიანება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის მოცემული პირის მიმართ თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო მე-3 ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2014 წლის 4 დეკემბრის განაჩენის აღსრულების მიზნით;

დასაშვებად იქნა ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 86-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და მე-3 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით (ჯანმრთელობის განზრას დაზიანება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის მოცემული პირის მიმართ თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო მე-2 ძირითადი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2015 წლის 24 მარტის განაჩენის აღსრულების მიზნით;

დასაშვებად იქნა ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 86-ე მუხლის მე-2 ნაწილითა და მე-3 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით (ჯანმრთელობის განზრას დაზიანება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის, მოცემული პირის მიმართ თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო პირველი ძირითადი სისხლის სამართლის სამართლის 2020 წლის 30 იანვრის განაჩენის აღსრულების მიზნით;

დასაშვებად იქნა ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 35-ე მუხლთან ერთობლიობაში 82-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (განზრას მკვლელობის მცდელობა) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის, მოცემული პირის მიმართ თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩორუმის საქალაქო პირველი მძიმე სისხლის სამართლის სასამართლოს 2016 წლის 11 ოქტომბერვლის განაჩენის აღსრულების მიზნით;

დაუშვებლად იქნა ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამართლის კოდექსის 125-ე მუხლის პირველი ნაწილით, მე-3 ნაწილის

„ა“ ქვეპუნქტითა და მე-4 ნაწილით (შეურაცხყოფა, ჩადენილი და-მამდიმებელ გარემოებებში) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩა-დენისთვის, მოცემული პირის მიმართ თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩირუმის საქალაქო მე-5 ძირითადი სისხლის სამართლის სასამარ-თლოს 2013 წლის 20 თებერვლის განაჩენის აღსრულების მიზნით;

დაუშვებდად იქნა ცნობილი ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიცია თურქეთის რესპუბლიკის №5237 სისხლის სამარ-თლის კოდექსის 106-ე მუხლის პირველი ნაწილით (მუქარა) გათვა-ლისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის, მოცემული პირის მიმართ თურქეთის რესპუბლიკის ქ. ჩირუმის საქალაქო პირველი ძირითა-დი სისხლის სამართლის სასამართლოს 2021 წლის 25 თებერვლის განაჩენის აღსრულების მიზნით.

2.9. 2022 წლის 16 ნოემბერს ექსტრადიციას დაქვემდებარებუ-ლი პირის – ა. გ-სის ადვოკატმა – თ. კ-შემ საკასაციო საჩივრით მომართა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს და მოითხოვა თბი-ლისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის 2022 წლის 10 ნოემბრის განჩინების გაუქმება.

3. კასატორის პოზიცია:

3.1. ადვოკატ თ. კ-სის საკასაციო საჩივრის თანახმად, თურქე-თის რესპუბლიკაში ა. გ-სის ექსტრადაციის შემთხვევაში მის სი-ცოცხლესა და ჯანმრთელობას საფრთხე ემუქრება. ყველასათვის ცნობილია, თუ როგორი მკაცრი რეჟიმის სასჯელაღსრულების სის-ტემა გააჩნია თურქეთის რესპუბლიკას, სადაც ილახება პატიმრე-ბის უფლებები. ამასთან, ადვოკატის განმარტებით, 2022 წლის 13 მაისს საქართველოს შსს მიგრაციის დეპარტამენტს წერილობითი განცხადებით მიმართა და მოითხოვა საერთაშორისო დაცვის შე-სახებ საქართველოს კანონის 32-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახ-მად ა. გ-სა მიენიჭოს ჰუმანიტარული სტატუსი. მიგრაციის დეპარ-ტამენტიდან დღემდე არ არის მიღებული შესაბამისი წერილობითი პასუხი, რის გამოც ადვოკატი ითხოვს მიგრაციის დეპარტამენტი-დან შესაბამისი პასუხის მიღებამდე შეჩერდეს ექსტრადაციის და-საშვებად ცნობის შესახებ განჩინების მიღება.

4. პოზიცია საკასაციო საჩივრზე:

4.1. დაცვის მხარის საკასაციო საჩივრანზე გენერალურმა პრო-კურატურამ წარმოადგინა პოზიცია, რომლითაც არ დაეთანხმა დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარს, კერძოდ: პროკურორის გან-მარტებით, დაცვის მხარეს არ აქვს წარმოდგენილი რაიმე მტკიცე-ბულება მათ მიერ მითითებულ საფრთხეებთან დაკავშირებით. ა. გ-სის მიერ გაცხადებული ჰიპოთეტური ხსიათის მოსაზრების გარ-და, საექსტრადიციო მასალებში არ მოიპოვება მტკიცებულება, რო-მელიც მიუთითებს თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიციის შემ-

თხვევაში მისი უფლებების დარღვევისა და „.....“ მის მიმართ არა-
 სათანადო მოპყრობის, დევნის ან სიცოცხლის ხელყოფის საფ-
 რთხის არსებობაზე. დაცვის მხარეს არ წარმოუდგენია რამე მტკი-
 ცებულება ან/და სარწმუნო ინფორმაცია, რომ წარსულში თურქე-
 თის რესპუბლიკაში ა. გ-სის მიმართ ადგილი ჰქონდა უფლებების
 დარღვევას, მათ შორის დევნის ან სიცოცხლის/ჯანმრთელობის
 ხელყოფის მცდელობას. აგრეთვე, არ არის წარმოდგენილი რამე
 მტკიცებულება იმის თაობაზე, რომ ა. გ-სმა უფლებების დარღვე-
 ვის თაობაზე მიმართა თურქეთის რესპუბლიკის კომპეტენტურ
 ორგანოებს და მათ არ მოახდინეს ეფექტური რეაგირება. ამასთან,
 არ მოიპოვება მტკიცებულება, რომელიც დაადასტურებს იმ გარე-
 მოებას, რომ ა. გ-სის სიცოცხლის ან ჯანმრთელობისთვის საფრთხის
 შექმნის შემთხვევაში თურქეთის რესპუბლიკის შესაბამისი ორგა-
 ნოები ვერ უზრუნველყოფნ მის სათანადო დაცვას. თავის მხრივ,
 ვერც საქართველოს გენერალური პროკურატურის მიერ იქნა მო-
 პოვებული რაიმე მტკიცებულება, რაც გახდებოდა არსებითი სა-
 ფუძეელი ვარაუდისთვის, რომ ა. გ-სის ექსტრადიციის შემთხვევა-
 ში არსებობს მისი სიცოცხლის/ჯანმრთელობის ხელყოფის ან უფ-
 ლებების სხვაგვარი დარღვევის საფრთხე. მხედველობაშია მისა-
 ლები თურქეთის რესპუბლიკის მიერ ადამიანის უფლებების სფე-
 როში წაკისრი საერთაშორისო ვალდებულებები ინდივიდუალური
 საჩივრისა და მონიტორინგის მექანიზმები თურქეთის რესპუბ-
 ლიკის მონაწილეობის შესახებ, რომელთა შორისაა ადამიანის უფ-
 ლებათა ევროპული სასამართლო, წამების პრევენციის ევროპული
 კომიტეტი, წამების წინააღმდეგ გაეროს კომიტეტი და პრევენცი-
 ის ეროვნული მექანიზმი. ხსენებული მექანიზმები ერთობლიობა-
 ში მნიშვნელოვან ინსტიტუციურ გარანტიებს ქმნიან თურქეთის
 რესპუბლიკაში ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-2
 და მე-3 მუხლებთან შეუსაბამო მოპყრობისა და ადამიანის უფლე-
 ბების სხვა ტიპის დარღვევების პრევენციისა და აღკვეთის კუთ-
 ხით. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ ევრო-
 პის საბჭოს წევრი ქვეყნისათვის პირის გადაცემა უფრო უსაფ-
 რთხოდ არის მიჩნეული ზემოაღნიშნული ევროპული მექანიზმე-
 ბის არსებობის გამო. ყოველივე აღნიშნულიდან გამომდინარე,
 პროკურორს მიაჩნია, რომ არ არსებობს „არსებითი საფუძვლები
 ვარაუდისათვის“, რომ თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიციის
 შემთხვევაში, ა. გ-სი დაექვემდებარება წამებას, არაადამიანურ ან
 დამამცირებელ მოპყრობას ან/და არსებობს მისი სიცოცხლის ხელ-
 ყოფის ანდა დევნის რისკი. გარდა ამისა, თურქეთის რესპუბლიკის
 შესაბამისი ორგანოების მიერ წარმოდგენილი საექსტრადიციო მა-
 სალები ცხადყოფს, რომ ა. გ-სის საქმეში არ იკვეთება აშკარა და

უხეში პროცედურული დარღვევა, რომელიც წარმოშობდა ვარაუდს, რომ თურქეთის რესპუბლიკაში იგი დაექვემდებარა ან მომავალში დაექვემდებარება სამართლიანი სასამართლოს უფლების დარღვევას. თავის მხრივ, საქართველოს პროკურატურის მიერ განხორციელებული კომპლექსური საექსტრადიციო პროცედურების შედეგადაც ვერ იქნა მოპოვებული სამართლიანი სასამართლოს უფლების დარღვევის საფრთხის დამადასტურებელი მტკიცებულებები. პროკურორის პოზიციით, უსაფუძვლოა დაცვის მხარის მითითება, საერთაშორისო დაცვის მოთხოვნასთან დაკავშირებული პროცედურების პარალელურად ექსტრადიციის დასაშვებად ცნობის უკანონობის თაობაზე, რადგან საქართველოს შსს მიგრაციის დეპარტამენტის მიერ მონოდებული ინფორმაციის თანახმად, ა. გ-სს 2022 წლის 1 აპრილს უარი ეთქვა ლტოლების ან ჰუმანიტარული სტატუსის მინიჭებაზე და გადაწყვეტილება ჩაპბარდა იმავე დღეს. საქართველოს გენერალური პროკურატურის ინფორმაციით, ა. გ-სი დღეს მდგომარეობით არ ითვლება თავშესაფრის მაძიებლად, თუმცა, აღსანიშნავია, რომ ექსტრადიციის დასაშვებობის სასამართლო ფაზის დასრულება დასაშვებია საერთაშორისო დაცვის მოთხოვნასთან დაკავშირებული პროცედურების მიმდინარეობისას (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2021 წლის 22 ივნისის განჩინება № 3751-21, სამოტივაციო ნაწილი, §7), იმის გათვალისწინებით, რომ საერთაშორისო დაცვის მინიჭების საკითხის სრულ გადაწყვეტამდე არ უნდა აღსრულდეს ექსტრადიციის შესახებ გადაწყვეტილება ლტოლების სტატუსის შესახებ უნდევის 1951 წლის კონვენციით ნაგულისხმევი ვალდებულებებიდან გამომდინარე.

სამოტივაციო ნაწილი:

1.1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა წარმოდგენილი საქმის მასალები, შეამონება საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ იგი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

1.2. სასამართლო სრულად იზიარებს გასაჩივრებულ განჩინების მოტივაციას და მიუთითებს, რომ მოცემულ შემთხვევაში არ არსებობს „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ექსტრადიციის დამაბრკოლებელი გარემოებები. საქალაქო სასამართლოს მიერ ექსტრადიციის დასაშვებობის საკითხის გადაწყვეტისას შემოწმდა ექსტრადიციის გამომრიცხველი ყველა გარემოება, კერძოდ: სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ საქართველოს კანონის მე-18 მუხლის 1-ლი პუნქტის და ექსტრადიციის შესახებ 1957 წლის ევროპული კონ-

ვენციის მე-2 მუხლის 1-ლი პუნქტის შესაბამისად, იმ შემთხვევაში, თუ მოთხოვნილია პირის ექსტრადიცია მის მიმართ გამოტანილი გამამტყუნებელი განაჩენის აღსრულების მიზნით, აღნიშნული განაჩენით დადგენილი სასჯელი უნდა ითვალისწინებდეს, სულ მცირე, 4 თვის ვადით თავისუფლების აღკვეთას. საექსტრადაციო მასალებით ირკვევა, რომ ა. გ-სის მიმართ ექსტრადიციის მომთხოვნ სახელმწიფოში გამოტანილია კანონიერ ძალაში შესული ექვსი გამამტყუნებელი განაჩენი, რომელთაგან თურქეთის რესპუბლიკის კომპეტენტური სასამართლოების მიერ გამოტანილი 2014 წლის 4 დეკემბრის, 2015 წლის 24 მარტის, 2020 წლის 30 იანვრისა და 2016 წლის 11 თებერვლის განაჩენებით დადგენილი ქმედებები დანაშაულად ითვლება და დასჯადია საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით, ამასთან, ზემოაღნიშნული განაჩენით ა. გ-სს თითოეულ შემთხვევაში განსაზღვრული აქვს სულ მცირე 4 თვით თავისუფლების აღკვეთა, შესაბამისად აღსასრულებელი განაჩენებით გათვალისწინებული დანაშაულები შესაბამებიან ექსტრადიციის ქვემდებარე დანაშაულთა კატეგორიას. ხოლო, ვინაიდან 2013 წლის 20 თებერვლის განაჩენით დადგენილი ქმედება საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით არ წარმოადგენს დანაშაულს, საქართველოს პროკურატურამ ამ ნაწილში მოითხოვა ექსტრადიციის დაუშვებლად ცნობა.

1.3. „ექსტრადიციის შესახებ“ 1957 წლის ევროპული კონვენციის მე-10 მუხლის თანახმად, ექსტრადიცია არ განხორციელდება, თუ ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის მიერ ჩადენილი დანაშაული ან მის მიმართ გამოტანილი განაჩენი ხანდაზმულია ექსტრადიციის შესახებ თხოვნის გამგზავნი ან თხოვნის მიმღები ქვეყნის კანონმდებლობის მიხედვით. აღსანიშნავია, რომ თურქეთის რესპუბლიკის კომპეტენტური ორგანოების მიერ მოწოდებული ინფორმაციისა და თურქეთის რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის 68-ე მუხლის შესაბამისად, ექსტრადიციის ქვემდებარე დანაშაულებთან დაკავშირებით განაჩენების აღსრულების ხანდაზმულობის ვადა არ არის გასული თურქეთის რესპუბლიკის კანონმდებლობით. „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 24-ე მუხლის შესაბამისად, ექსტრადიცია არ დაიშვება, თუ გასულია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით დადგენილი სისხლისა-მართლებრივი დევნის ხანდაზმულობის ვადა, რომელიც პირს ათავისუფლებს სისხლისამართლებრივი პასუხისმგებლობისგან ან სასჯელის მოხდისგან. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 76-ე მუხლი ადგენს გამამტყუნებელი განაჩენის აღსრულების ხანდაზმულობის ვადებს, კერძოდ, ამავე მუხლის პირველი ნაწი-

ლის თანახმად: მსჯავრდებული თავისუფლდება სასჯელის მოხდისაგან, თუ კანონიერ ძალაში შესული გამამტყუნებელი განაჩენი არ აღსრულებულა შემდეგ ვადებში: ა) ორ წელში იმ დანაშაულის ჩადენიდან, რომლისთვისაც ამ კოდექსის კერძო ნაწილის მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული მაქსიმალური სასჯელი არ აღემატება ორი წლით თავისუფლების აღკვეთას; ბ) ექს წელში სხვა, ნაკლებად მძიმე დანაშაულისათვის მსჯავრდების დროს; გ) ათ წელში მძიმე დანაშაულისათვის მსჯავრდების დროს; დ) თხუთმეტ წელში განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის მსჯავრდების დროს.

2014 წლის 4 დეკემბრის განაჩენით დადგენილი დანაშაულებრივი ქმედება საქართველოს კანონმდებლობით შეესაბამება მძიმე დანაშაულთა კატეგორიას, ხოლო აღნიშნული განაჩენი კანონიერ ძალაში შევიდა 2017 წლის 21 სექტემბერს. ამდენად, დაცულია საქართველოს სსკ-ის 76-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით დადგენილი კანონიერ ძალაში შესული განაჩენის აღსრულების 10-წლიანი ხანდაზმულობის ვადა.

2015 წლის 24 მარტის განაჩენით დადგენილი დანაშაულებრივი ქმედება საქართველოს კანონმდებლობით შეესაბამება ნაკლებად მძიმე დანაშაულთა კატეგორიას, ხოლო აღნიშნული განაჩენი კანონიერ ძალაში შევიდა 2020 წლის 5 თებერვალს. ამდენად, დაცულია საქართველოს სსკ-ის 76-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილი კანონიერ ძალაში შესული განაჩენის აღსრულების 6-წლიანი ხანდაზმულობის ვადა.

2020 წლის 30 იანვრის განაჩენით დადგენილი დანაშაულებრივი ქმედება საქართველოს კანონმდებლობით შეესაბამება ნაკლებად მძიმე დანაშაულთა კატეგორიას, ხოლო აღნიშნული განაჩენი კანონიერ ძალაში შევიდა 2020 წლის 16 ივნისს. ამდენად, დაცულია საქართველოს სსკ-ის 76-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით დადგენილი კანონიერ ძალაში შესული განაჩენის აღსრულების 6-წლიანი ხანდაზმულობის ვადა.

2016 წლის 11 თებერვლის განაჩენით დადგენილი დანაშაულებრივი ქმედება საქართველოს კანონმდებლობით შეესაბამება განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულთა კატეგორიას, ხოლო აღნიშნული განაჩენი კანონიერ ძალაში შევიდა 2021 წლის 20 ოქტომბერს. ამდენად, დაცულია საქართველოს სსკ-ის 76-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით დადგენილი კანონიერ ძალაში შესული განაჩენის აღსრულების 15-წლიანი ხანდაზმულობის ვადა.

2021 წლის 25 თებერვლის განაჩენით დადგენილი დანაშაულებრივი ქმედება საქართველოს კანონმდებლობით შეესაბამება ნაკლებად მძიმე დანაშაულთა კატეგორიას. ირკვევა, რომ აღნიშნული

დანაშაული ჩადენილია 2018 წლის 22 ოქტომბერს, ხოლო განაჩენი კანონიერ ძალაში შევიდა 2021 წლის 3 ივნისს. ამასთან, საქართველოს სსკ-ის 76-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, მსჯავრდებული თავისუფლდება სასჯელის მოხდისაგან, თუ კანონიერ ძალაში შესული გამამტყუნებელი განაჩენი არ აღსრულებულა 2 წელში იმ დანაშაულის ჩადენიდან, რომლისთვისაც ამ კოდექსის კერძო ნაწილის მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული მაქსიმალური სასჯელი არ აღმატება ორი წლით თავისუფლების აღკვეთას. ამდენად, დგინდება, რომ აღნიშნულ დანაშაულთან დაკავშირებით გასულია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი განაჩენის აღსრულების ხანდაზმულობის ვადა, რის გამოც პროკურორმა მოითხოვა 2021 წლის 25 თებერვლის განაჩენით გათვალისწინებული დანაშაულისთვის ა. გ-სის ექსტრადიციის შესახებ შეუძლიერებლად ცნობა.

1.4. საქართველოს გენერალური პროკურატურის ინფორმაციით, ა. გ-სის მიმართ ექსტრადიციის ქვემდებარე დანაშაულებისათვის საქართველოში არ მიმდინარეობდა და არ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის პროცესი, რაც არც დაცვის მხარეს გაუხდია სადავოდ. ამდენად, ექსტრადიციის შემთხვევაში არ მოხდება პარალელური ნარმოების აკრძალვის და „non bis in idem“ პრინციპების დარღვევა.

1.5. „ექსტრადიციის შესახებ“ 1957 წლის ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლის თანახმად, ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოს უფლება აქვს უარიგანცხადოს საკუთარი მოქალაქის ექსტრადიციაზე. ხოლო, საქართველოს სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამდებობის შესახებ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლის თანახმად, დაუშვებელია საქართველოს მოქალაქის უცხო სახელმწიფოში ექსტრადირება, გარდა საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოდან მიღებული მონაცემებით ირკვევა, რომ ა. გ-სი არ არის საქართველოს მოქალაქე, ასევე საქართველოში მუდმივად მცხოვრები მოქალაქეობის არმქონებირი.

1.6. აღსანიშნავია, რომ ა. გ-სის მიმართ არსებობს კანონიერ ძალაში შესული ექვსი განაჩენი, თუმცა დაცვის მხარეს არ მიუთითებია კონკრეტული ფაქტი ან ინფორმაცია ა. გ-სის მიმართ თურქეთის რესპუბლიკაში მიმდინარე სისხლის სამართალწარმოების პროცესში სამართლიანი სასამართლოს უფლებრივი რომელიმე კომპონენტის დარღვევის თაობაზე. ექსტრადიციის მომთხოვნი მხარის მიერ ნარმოდგენილი მასალებით არ იკვეთება სამართლიანი სასამართლოს უფლების ხელყოფის ფაქტი ან ასეთი საფრთხის სა-

ფუძვლიანობა მომავალში ა. გ-სის თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიციის შემთხვევაში. ასევე, საქართველოს პროკურატურის მიერ განხორციელებული კომპლექსური საექსტრადიციო პროცედურების შედეგადაც ვერ იქნა მოპოვებული სამართლიანი სასამართლოს უფლების დარღვევის საფრთხის დამადასტურებელი მტკიცებულებები.

1.7. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე ირკვევა, რომ საქალაქო სასამართლოს მიერ სრულფასოვნად იქნა შესწავლილი ექსტრადიციის დასაშვებობის ზემოაღნიშნული წინაპირობები, სასამართლო-ებს უფლება აქვთ, დაეთანხმონ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას, საფუძვლების გამეორების გარეშე (Hirvisaari v. Finland, no. 49684/99, §30, ECtHR, 25/12/2001). საკასაციო საჩივრის ფარ-გლებიდან გამომდინარე, სასამართლო ყურადღებას მიაპყრობს კა-სატორის მიერ მითითებულ ექსტრადიციის გამომრიცხავ გარემო-ებებს, კერძიდ: როგორც დაცვის მხარე აღნიშნავს, თბილისის სა-ქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდო-მის კოლეგიის 2022 წლის 10 ნოემბრის განჩინების გაუქმების სა-ფუძველია ა. გ-სის მიმართ არსებული სიცოცხლისა და ჯანმრთე-ლობის ხელყოფის საფრთხე ექსტრადიციის მომთხოვნ სახელმწი-ფოში, ასევე ის გარემოება, რომ ა. გ-სს მიმართული აქვს ჰუმანი-ტარული სტატუსის მინიჭების მოთხოვნით საქართველოს კომპე-ტენტური ორგანოსათვის.

1.8. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაპყრობს თავშე-საფრის მინიჭების საკითხის გავლენას საექსტრადიციო პროცედუ-რების მიმდინარეობისას და აღნიშნავს: „ლტოლვილთა სტატუსის შესახებ“ 1951 წლის უენევის კონვენციის 33-ე მუხლისა და „სის-ხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შე-სახებ“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახ-მად, ექსტრადიცია არ დაიშვება, თუ პირს მიცემული აქვს პოლი-ტიკური თავშესაფარი ან თუ იგი საქართველოში საერთაშორისო დაცვის მქონე პირია. მართალია დაცვის მხარე საკასაციო საჩი-ვარში აღნიშნავს, რომ ა. გ-სს მიმართული აქვს ჰუმანიტარული სტატუსის მინიჭების მოთხოვნით, თუმცა საქართველოს შსს მიგ-რაციის დეპარტამენტის მიერ მონიდებული ინფორმაციის თანახ-მად დგინდება, რომ ა. გ-სს 2022 წლის 1 აპრილს უარი ეთქვა ლტოლ-ვილის ან ჰუმანიტარული სტატუსის მინიჭებაზე და გადაწყვეტი-ლება ჩაპბარდა იმავე დღეს. საქართველოს გენერალური პროკუ-რატურა მიუთითებს, რომ დღეის მდგომარეობით ა. გ-სი არ ით-ვლება თავშესაფრის მაძიებლად. ამდენად, ექსტრადიციის დასაშ-ვებობის მოცემული ეტაპისათვის ა. გ-სი არ სარგებლობს ჰუმანი-

ტარული ან ლტოლვილის სტატუსით. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ მიმდინარე საერთაშორისო დაცვის პროცესი არ აფერხებს ექსტრადიციის დასაშვებობის განხილვას, ამასთან, გასათვალისწინებელია, რომ „ლტოლვილის სტატუსის შესახებ“ უწევის 1951 წლის კონვენციით ხაგულისხმევი ვალდებულებებიდან გამომდინარე საერთაშორისო დაცვის მინიჭების საკითხის სრულ გადაწყვეტამდე ექსტრადიციის შესახებ გადაწყვეტილება არ უნდა აღსრულდეს. ამდენად, დაუსაბუთებელია დაცვის მხარის არგუმენტაცია, ექსტრადიციის დასაშვებობის სასამართლო განხილვის შეჩერების შესახებ.

1.9. გარდა ამისა, ექსტრადიცია შეუსაბამოა ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-8 მუხლთან, თუ პირს ექსტრადიციის შემთხვევაში არ მიეცემა ოჯახური ცხოვრების უფლების რეალიზების შესაძლებლობა და უფლების ამგვარი შეზღუდვა არათანაზომიერია ექსტრადიციით დასახულ ლეგიტიმურ მიზნებთან მიმართებით (King v. The United Kingdom, no. 9742/07, Decision, ECHR, 29; Aronica v. Germany , no. 72032/01, Decision, ECHR). ამასთან, ექსტრადიციის ლეგიტიმური მიზნები იმდენად ღირებულია, რომ მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში თუ გადაწონის პირადი და ოჯახური ცხოვრების უფლების პატივისცემის ინტერესი ექსტრადიციის განხორციელების ინტერესს (Launder v. the United Kingdom, no. 27279/95, Decision, ECHR). მოცემულ შემთხვევაში დაცვის მხარე მიუთითებს, რომ ა. გ-სი ოჯახთან ერთად აპირებს საქართველოში გააგრძელოს ცხოვრება. სასამართლო მხედველობაში იღებს იმ გარემოებას, რომ არსებული მოცემულობით ა. გ-სს მინიჭებული არ აქვს საქართველოში ლეგალური ცხოვრების უფლებრივი საფუძველი, ხოლო მისი სამიმავლო გეგმები ქვეყანაში ცხოვრებისა და საქმიანობის შესახებ ეფუძნება არამყარ ვარაუდებს. აღნიშნულის საპირისპიროდ, საქმეში არსებობს პირადი ინტერესების საპირონე კანონიერ ძალაში შესული გამამტყუნებელი განაჩენების აღსრულების ლეგიტიმური ინტერესი. აღსანიშნავია აღსასრულებელი განაჩენებით დადგენილი დანაშაულების ფაქტორივი გარემოებები, რომლებითაც იკვეთება ა. გ-სის მიერ ჯანმრთელობის მძიმე დაზიანების ჩადენისა და განზრას მკვლელობის მცდელობაში თანამონანილეობის ფაქტები. ამდენად, სასამართლო მიიჩნევს, რომ დანაშაულთა გარემოებების, რაოდენობისა და სიმძიმის გათვალისწინებით ექსტრადიციის ლეგიტიმური მიზანი აშკარად გადაწონის პირადი და ოჯახური ცხოვრების უფლების დაცულობის ინტერესს.

1.10. კონვენციის მე-2 და მე-3 მუხლები, ისევე, როგორც მე-6 დამატებითი ოქმის პირველი მუხლი და მე-13 დამატებითი ოქმის

პირველი მუხლი კრძალავს პირის ექსტრადიციას, დეპორტაციას ან სხვაგვარ გადაცემას, როდესაც არსებობს მნიშვნელოვანი სა-ფუძველი ვარაუდისათვის, რომ ეს პირი დაექვემდებარება სიკვდი-ლით დასჯას (Al-Saadoon and Mufdhi v. the United Kingdom, §§ 123 and 140-143; A.L. (X.W.) v. Russia, §§ 63-66; Shamayev and Others v. Georgia and Russia, § 333). ამასთან, ექსტრადიციას დაქვემდებარებულ პირს ეკისრება ტვირთი წარმოადგინოს კონკრეტული მტკიცებულებე-ბი, რომლებიც დაადასტურებს „არსებითი საფუძვლების არსებო-ბას ვარაუდისათვის“, რომ ექსტრადიციის შემთხვევაში იგი დაექ-ვემდებარება არასათანადო მოპყრობას. ხოლო, სახელმწიფო, მო-ცემულ შემთხვევაში წარმოდგენილი ბრალდების მხარის სახით, ვალდებულია გაფანტოს ყველა ეჭვი, რომელიც დაცვის მხარის მი-ერ წარმოდგენილი მტკიცებულებებით შეიქმნება (J.K. and others v. Sweden, ECHR [GC], 59166/12 § 91, 96).

1.11. საკასაციო საჩივარში ადვოკატი ითხოვს ექსტრადიციის დაუშვებლად ცნობას ა. გ-სის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის ხელ-ყოფის რისკებზე დაყრდნობით, თუმცა ერ მიუთითებს ამგვარი საფრთხის დასასაბუთებლად ვერცერთ რელევანტურ და სარწმუ-ნო გარემოებას. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ დადგენილი სტანდარტის თანახმად, ექსტრადიციას დაქვემ-დებარებული პირის მიმართ უფლებებს დარღვევის საფრთხე და-დასტურებული უნდა იყოს კონკრეტული მტკიცებულებებით (Mamatkulov and Askarov v. Turkey, no 46827/99, 46951/99, §72-73, ECtHR, 04/02/2005, K. v. Russia, no. 69235/11, §58, ECtHR, 23/05/2013), რომლე-ბიც ადასტურებს, რომ ექსტრადიციას დაქვემდებარებულ პირთან დაკავშირებული კონკრეტული გარემოებებიდან გამომდინარე, პირს ექსტრადიციის შემთხვევაში ემუქრება კონვენციით გათვა-ლისწინებული უფლებების დარღვევის საფრთხე (Shamayev and Others v. Georgia and Russia, no. 36378/02, §352, ECtHR, 12/04/2005). „არ-სებით საფუძვლები ვარაუდისათვის“ მტკიცების სტანდარტი მო-ითხოვს კონკრეტულ, უშუალოდ ექსტრადიციას დაქვემდებარე-ბული პირის მიმართ დევნისა და არასათანადო მოპყრობის ან/და სიცოცხლის მოსპობის საფრთხეების შესახებ მტკიცებულებების წარდგენას. ამასთან, ადამიანის უფლებების კუთხით ქვეყანაში არ-სებული მძიმე მდგომარეობის შესახებ ზოგადი ინფორმაცია, თუ იგი არ არს გამყარებული ექსტრადიციას დაქვემდებარებულ პირ-თან მიმართებით არსებული კონკრეტული მტკიცებულებებით, არ ქმნის არსებით საფუძველს ვარაუდისათვის, რომ პირი დაექვემ-დებარება დევნისა და არასათანადო მოპყრობას (Mamatkulov and Askarov v. Turkey, no 46827/99 46951/99, ECHR [GC], 73). განსახილველ შემთხვევაში ექსტრადიციის დასაშვებობის შესახებ სასამართლო-

სათვის წარდგენილ მასალებსა და საკასაციო საჩივარში არ არის მითითებული რაიმე ხელშესახები და კონკრეტული გარემოება, რაც სასამართლოს მისცემდა არსებით საფუძველს ვარაუდისათვის, რომ ა. გ-სს თურქეთის რესპუბლიკაში განაჩენის აღსრულებისას ემუქრება სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის ხელყოფის საფრთხე. საექსტრადიციო მასალებით ირკვევა, რომ ექსტრადიციის ქვემდებარე 2020 წლის 30 იანვრისა და 2021 წლის 25 თებერვლის განაჩენებით გათვალისწინებული დანაშაულები ჩადენილია ა. გ-სის სასჯელასრულების დაწესებულებაში ყოფნის პერიოდში, თუმცა დაცვის მხარეს არ მიუთითებია პენიტენციურ სისტემაში ყოფნისას ა. გ-სის მიმართ სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის ხელყოფის მცდელობის ან სახელმწიფოს მიერ აღნიშნული უფლების დაცვის არასათანადოდ უზრუნველყოფის თაობაზე. საქმეში არ არსებობს ინფორმაცია, რომ ა. გ-სმა ექსტრადიციის მომთხოვნ სახელმწიფოს კომპეტენტურ ორგანოებს მიმართა პრეტენზიით ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-2 მუხლით დაცული ფუნდამენტური უფლების ხელყოფის ან ასეთი საფრთხის არსებობის თაობაზე, ხოლო სახელმწიფომ კი არ მოახდინა სათანადო რეაგირება და არ უზრუნველყო მისი უფლებების ეფექტიანი დაცვა. საქართველოს გენერალური პროკურატურის მიერ მოძიებული იქნა ა. გ-სის უფლებების შესაძლო დარღვევის შესახებ ინფორმაცია ინტერნეტის ღია წყაროების მეშვეობითაც, რის შედეგადაც არ გამოვლენილა ა. გ-სის მიმართ უფლებების დარღვევის რისკების მიმანიშნებელი რაიმე გარემოება და ასეთი ინფორმაცია არ იძებნება ასევე ადამიანის უფლებათა დამცველი ორგანიზაციების ანგარიშებში. სასამართლო მხედველობაში იღებს თურქეთის რესპუბლიკის მიერ ადამიანის უფლებების სფეროში ნაირი საერთაშორისო ვალდებულებებს, ინდივიდუალური საჩივრისა და მონიტორინგის ისეთ საერთაშორისო მექანიზმებში თურქეთის რესპუბლიკის მონაწილეობას, როგორებიც არის ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო, წამების პრევენციის ევროპული კომიტეტი, წამების წინააღმდეგ გაეროს კომიტეტი და პრევენციის ეროვნული მექანიზმი. სასამართლო იზიარებს პროკურატურის არგუმენტაციას, რომ ხსენებული მექანიზმები ერთობლივად ქმნიან მნიშვნელოვან ინსტიტუციურ გარანტიებს თურქეთის რესპუბლიკაში ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-2 და მე-3 მუხლებთან შეუსაბამო მოპყრობისა და ადამიანის უფლებების სხვა ტიპის დარღვევების პრევენციისა და აღკვეთის კუთხით. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ ევროპის საბჭოს წევრი ქვეყნისათვის პირის გადაცემა უფრო უსაფრთხოდ არის მიჩნეული ზემოაღნიშნული ევროპული მექანიზმე-

ბის არსებობის გამო (Chentiev and Ibragimov v. Slovakia, App no 21022/08 & 51946/08, Decision, ECHR). ყოველივე ალნიშნულიდან გამომდინარე, არ არსებობს „არსებითი საფუძვლები ვარაუდისათვის“, რომ თურქეთის რესპუბლიკაში ექსტრადიციის შემთხვევაში ა. გ-სის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას საფრთხე შეექმნება, რის გამოც ადვოკატის საკასაციო საჩივარი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

1.12. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო განმარტავს, რომ „სასამართლო არ ივიწყებს არც ექსტრადიციის ფუნდამენტური მიზნის მნიშვნელობას, რაც გულისხმობს გაქცეული დამნაშავეების მიერ მართლმსაჯულებისგან თავის არიდების პრევენციას“ (Trabelsi v Belgium, no. 140/10, §11, ECtHR, 04/09/2014; Soering v UK, §86 ECtHR, 07/07/1989). ზემოალნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის – ა. გ-სის ინტერესების დამცველის, ადვოკატი თ. კ-სის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის 2022 წლის 10 ნოემბრის განჩინება უნდა დარჩეს უცვლელად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით, „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს 2010 წლის 21 ივნისის კანონით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის – ა. გ-სის ინტერესების დამცველის, ადვოკატი თ. კ-სის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის 2022 წლის 10 ნოემბრის განჩინება დარჩეს უცვლელად;
3. განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

ექსტრადიცია

განებითობა საქართველოს სახელით

№601-22

19 დეკემბერი, 2022 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:
ლ. თევზაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. გაბინაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის – ე. ა-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ გ. ო-ს საკასაციო საჩივარი თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგის 2022 წლის 7 დეკემბრის განჩინებაზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ე. ა-ს მიმართ ბ-ის სამეფოში განხორციელებული სისხლის სამართლებრივი პროცედურები:

2017 წლის 9 იანვარს ბ-ს სამეფოს ანტვერპენის სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის განაჩენით ე. ა-ი ცნობილი იქნა დამნაშავედ ბ-ს სამეფოს სისხლის სამართლის კოდექსის 193-ე და 196-ე მუხლებით (კომერციული, საბანკო ან კერძო დოკუმენტის გაყალბება, ჩადენილი თაღლითური განზრახვით ან ზიანის მიყენების მიზნით) და 496-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით (თაღლითობა, ჩადენილი შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა მიმართ) ამავე კოდექსის 66-ე (დანაშაულის ამსრულებლობა) და 214-ე (ჯარიმის დანიშვნის წესი) მუხლებთან ერთობლივად და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა 30 თვით თავისუფლების აღკვეთა.

ე. ა-ი ესწრებოდა სისხლის სამართლის საქმის სასამართლოში განხილვას.

2018 წლის 12 იანვარს ბ-ს სამეფოს ანტვერპენის საჯარო პროკურატურამ ზემოაღნიშნულ დანაშაულებთან დაკავშირებით გამოსცა ე. ა-ს დაკავების შესახებ ბრძანება.

2021 წლის 22 ნოემბერს ე. ა-ს მიმართ გამოცხადდა ძებნა ინტერპილის არხებით.

2. ე. ა-ს მიმართ საქართველოში განხორციელებული საექსტრადიციო პროცედურები:

2022 წლის 6 აგვისტოს ე. ა-ი ექსტრადიციის მიზნით დააკავეს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლებმა.

2022 წლის 8 აგვისტოს ბათუმის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის განჩინებით ე. ა-ს შეეფარდა საექსტრადიციო პატიმრობა 3 თვით.

2022 წლის 22 აგვისტოს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს საგამოძიებო კოლეგიის განჩინებით დაუშვებლად იქნა ცნობილი ე. ა-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატის საჩივარი ბათუმის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლის 2022 წლის 8 აგვისტოს განჩინების შეცვლის თაობაზე.

2022 წლის 5 სექტემბერს საქართველოს გენერალურმა პროკურატურამ მიიღო ე. ა-ს ექსტრადიციის თაობაზე ბ-ს სამეფოს კომპეტენტური ორგანოების შუამდგომლობა და შესაბამისი დანართი მასალა.

2022 წლის 3 ნოემბერს თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის განჩინებით ე. ა-ს მიმართ შეფარდებული საექსტრადიციო პატიმრობის ვადა გაგრძელდა 3 თვით, 6 თვემდე – 2023 წლის 6 თებერვლამდე.

3. ფაქტობრივი გარემოებები:

2012 წლის თებერვალში ბ-ს სამეფოს ქ. ა-ი ე. ა-მ გაიცნო დაზარალებულები – დ. ქ-ი და გ. პ-ი, რომლებიც წარმოადგენდნენ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს. ე. ა-მ მათ თავი გააცნო გ. კ-ს ფიქციური სახელით და განუცხადა, რომ თითქოს, იგი ქ. ა-ი ფლობდა რესტორანს. აღნიშნულის შემდეგ, მოცემულ პირთა კუთვნილი თანხის მოტყუებით დაუფლების მიზნით, ე. ა-მ დ. ქ-ს გაუფორმა სესხისა და ხსენებულ რესტორანში არსებული 50%-იანი წილის მისთვის გადაცემის შესახებ ფიქციური ხელშეკრულებები, რის საფუძველზეც 2012 წლის 2 მარტსა და 5 მარტს, მოტყუებით მიიღო 3 500 ევრო და 5 000 ევრო იმ პირობით, რომ იგი დროის განსაზღვრულ პერიოდში დააბრუნებდა 15 000 ევროს, თუმცა ე. ა-ს დადებული პირობა არ შეუსრულებია.

ასევე, 2012 წლის 9 მარტს ე. ა-მ დაზარალებულებისგან სესხის სახით მოტყუებით მიიღო 500 ევრო იმ საბაბით, რომ ავადმყოფი ბებიის სანახავად ესაჭიროებოდა ინგლისში გასამგზავრებელი ბილეთის შეძენა, ხოლო 2012 წლის 11 მარტს – 2 000 ევრო, ცხედრის დასაკრძალად. იმავე დღეს ე. ა-მ დაზარალებულებისგან დამატებით, მოტყუებით მიიღო 5 000 ევრო მისი თანაბრალდებული ძმის – ქ. ა-ს შვილის თითქოს, დასაკრძალად.

გარდა ამისა, ე. ა-მ ბოროტად ისარგებლა ზემოხსენებული დაზარალებულების ნდობით და დაარწმუნა, რომ თითქოს, მათ კუთვნილ სახლში საჭირო იყო აზბესტის საშიში ნივთიერების მოშორე-

ბის სამუშაოების ჩატარება, რის საფუძველზეც 2012 წლის 19 მარტიდან 2012 წლის 14 ივნისამდე პერიოდში დაზარალებულებისგან მიიღო 19 215 ევრო, თუმცა მას დაპირებული სამუშაოები არ ჩაუტარებია.

შემდგომში დაზარალებულებმა ე. ა-ს ძმისგან მიიღეს ცრუ შეტყობინება გ. კ-ს (იგივე ე. ა-ს) ავარიაში გარდაცვალების შესახებ, რომელიც შეეცადა დაზარალებულებისგან დამატებით თანხის მოტყუებით დაუფლებას, თუმცა – უშედეგოდ.

ასევე, 2012 წლის 20 ივლისს დაზარალებულებმა მიიღეს ელექტრონული შეტყობინება, თითქოს, შვეიცარიის ბანკიდან, რომლითაც ეცნობათ, რომ მოცემულ ბანკში ე. ა-ს მიერ ჩარიცხული თანხის ანგარიშზე განბლოკისა და ე. ა-ს მხრიდან მათ წინაშე არსებული დავალინების დასაფარად საჭირო იყო გარკვეული თანხის გადარიცხვა, რის საფუძველზეც დაზარალებულებმა – დ. ქ-ა და გ. პ-ა, 2012 წლის 20 ივლისიდან 2012 წლის 12 აგვისტოს ჩათვლით პერიოდში, ე. ა-ს სასარგებლოდ გადარიცხეს 6 250 ევრო.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, 2012 წლის 3 ივლისსა და 17 ივლისს ბ-ს სამეფოს ქ. ა-ი, ე. ა-მ, ფიქციური სახელის გამოყენებით, დაზარალებულ ი. უ-ნ მოტყუებით ისესხა 3 800 ევრო, დაბრუნების პირობით და მართლსაწინააღმდეგოდ დაუფლა მას.

აგრეთვე, ე. ა-მ ვებგვერდზე „ტ-ე“ განათავსა ცრუ რეკლამა თითქოს, მობილური ტელეფონების რეალიზაციის შესახებ, რის საფუძველზეც 2012 წლის 5 დეკემბრიდან 2013 წლის 16 იანვრის ჩათვლით პერიოდში, ბ-ის სამეფოში მართლსაწინააღმდეგოდ დაეუფლა სამი დაზარალებულის კუთვნილ თანხას: 250 ევროს, 400 ევროსა და 2 300 ევროს.

4. 2022 წლის 2 დეკემბერს თბილისის საქალაქო სასამართლოს შუამდგომლობით მიმართ საქართველოს გენერალური პროკურატურის საერთაშორისო ურთიერთობების სამმართველოს პროკურორმა დემეტრე ჯინჯოლიამ და მოითხოვა, რომ დასაშვებად იქნეს ცნობილი ე. ა-ს ბ-ის სამეფოში ექსტრადიცია.

5. თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის 2022 წლის 7 დეკემბრის განჩინებით საქართველოს გენერალური პროკურატურის საერთაშორისო ურთიერთობების სამმართველოს პროკურორ დემეტრე ჯინჯოლიას შუამდგომლობა დაკმაყოფილდა; დასაშვებად იქნა ცნობილი ე. ა-ს ბ-ის სამეფოში ექსტრადიცია, მის მიმართ სისხლის სამართლის პროცესის წარმოების მიზნით – ბ-ის სამეფოს ანტვერპენის სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2017 წლის 9 იანვრის განაჩენში აღნერილი ქმედებებისათვის, რომლებიც დასჯადია ბ-ის სამეფოს სისხლის სამართლის კოდექსის 193-ე და 196-

ე მუხლებით (კომერციული, საბანკო ან კერძო დოკუმენტის გაყალბება, ჩადენილი თაღლითური განზრახვით ან ზიანის მიყენების მიზნით) და 496-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით (თაღლითობა, ჩადენილი შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა მიმართ), ამავე კოდექსის 66-ე (დანაშაულის ამსრულებლობა) და 214-ე (ჯარიმის დანიშვნის წესი) მუხლებთან ერთობლივად.

6. ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის – ე. ა-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა გ. ო-ა საკასაციო საჩივრით მოითხოვა თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის 2022 წლის 7 დეკემბრის განჩინების გაუქმება.

6.1. საკასაციო საჩივრის მიხედვით, დაცვის მხარე არ ეთანხმება ე. ა-ს ექსტრადიციის თაობაზე მიღებულ განჩინებას იმ მოტივით, რომ მოცემულ შემთხვევაში ექსტრადიციას დაქვემდებრებულ დანაშაულებზე ვრცელდება საქართველოში 2012 წელსა და 2021 წელს გამოცემული ამნისტიის აქტები, რაც წარმოადგენს ექსტრადიციის გამომრიცხავ გარემოებას (სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ კანონის 25-ე მუხლის მე-2 ნაზილის თანახმად).

7. დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარზე საქართველოს გენერალური პროკურატურის საერთაშორისო ურთიერთობების სამმართველოს პროკურორმა დემეტრე ჯინჯოლიამ წარმოადგინა გენერალური პროკურატურის პოზიცია და მოითხოვა ე. ა-ს მიმართ გამოტანილი თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის 2022 წლის 7 დეკემბრის განჩინების უცვლელად დატოვება.

7.1. პოზიციის ავტორი აღნიშნავს, რომ ე. ა-ს მიმართ ექსტრადიციის ქვემდებარე დანაშაულთათვის არ მიმდინარეობდა და არ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის პროცესი საქართველოში. შესაბამისად, დაცვის მხარის პოზიცია, რომ საქართველოში გამოცემულ ამნისტიის აქტებს გააჩინა რაიმე სახის ეფექტი ექსტრადიციის ქვემდებარე დანაშაულებთან მიმართებით, მოკლებულია ყოველგვარ სამართლებრივ არგუმენტაციას, ვინაიდან მოცემული დანაშაულები არ ექცევა საქართველოს კომპეტენტური ორგანოების იურისდიქციის ფარგლებში. ექსტრადიციას დაქვემდებარებულ პირს არ მიუწოდებია რაიმე ინფორმაცია, რაც მის მიმართ ბ-ის სამეფოში არსებული სისხლის სამართლის პროცესის წარმოებისას სამართლიანი სასამართლოს უფლების „აშკარა“ დარღვევის დასაბუთებულ ვარაუდს წარმოქმნიდა. თავის მხრივ, საქართველოს პროკურატურამ მის მიერ განხორციელებული კომპლექსური საექსტრადიციო პროცედურებითაც ვერ მოიპოვა სამართლიანი სა-

სამართლოს უფლების დარღვევის საფრთხის დამადასტურებელი მტკიცებულებები.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა წარმოდგენილი საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ საკასაციო საჩივრის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს, შემ-დეგ გარემოებათა გამო:

2. სასამართლო სრულად იზიარებს გასაჩივრებული განჩინების მოტივაციას და მიუთითებს, რომ მოცემულ შემთხვევაში არ არსებობს „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომ-ლობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ექ-სტრადიციის დამაბრკოლებელი გარემოები, კერძოდ: დაცულია ორმაგი დანაშაულებრიობის, პარალელური წარმოების აკრძალვი-სა და ორმაგი დასჯის აკრძალვის პრინციპები, ხანდაზმულობის ვადა, მოქალაქეობისა და ლტოლვილობის შესახებ წესები და სა-ქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა მოთხოვ-ნები.

3. ბ-ის სამეფოს სამართალდამცავი ორგანოების მიერ ქებნილი ე. ა-ი საქართველოს სამართალდამცავი ორგანოების თანამშრომ-ლებმა დააკავეს 2022 წლის 6 აგვისტოს. წარმოდგენილი საქმის მა-სალებიდან ირკვევა, რომ როგორც დაკავებისას, ისე საექსტრადი-ციონ პატიმრობაში ყოფნის პერიოდში მის მიმართ საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული და საერთაშორისო ხელშეკ-რულებებით საქართველოს მხარის მიერ ნაკისრი ვალდებულებე-ბი არ დარღვეულა.

4. „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომ-ლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 თავი დეტალურად განსაზღვრავს პირის მიმართ ექსტრადიციის დასაშვებობის საფუძ-ვლებს; საკასაციო სასამართლო თითოეულ მათგანს მიმოიხილავს ცალ-ცალკე და შეაფასებს, არსებობს თუ არა ე. ა-ს ბ-ის სამეფოში ექსტრადიციის შესახებ განჩინების შეცვლის რაიმე სახის საფუძ-ვლი.

5. ექსტრადიციას დაქვემდებარებული დანაშაული:

5.1. „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომ-ლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-18 მუხლის შესაბამი-სად, იმისათვის, რომ დანაშაული ექვემდებარებოდეს ექსტრადი-ციას, მნიშვნელოვანია ორი კომპონენტის დაკმაყოფილება: 1) მო-ცემული დანაშაული როგორც საქართველოს, ისე შესაბამისი უც-ხო ქვეყნის კანონმდებლობით იყოს დასჯადი, 2) ამ დანაშაულის ჩადენა, სულ მცირე, 1 წლით თავისუფლების აღკვეთით, ან უფრო

მეცნიერობის სასჯელით უნდა ისჯებოდეს. იმ შემთხვევაში, როდესაც ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირი უკვე მსჯავრდებულია, აუცილებელია, რომ მას მისჯილი ჰქონდეს, სულ მცირე, ოთხი თვით თავისუფლების აღკვეთა.

5.2. მოცემულ შემთხვევაში ექსტრადიციას დაქვემდებარებული ქმედებებისათვის პასუხისმგებლობა გათვალისწინებულია ბის სამეფოს სისხლის სამართლის კოდექსის 193-ე და 196-ე მუხლებით (კომერციული, საპანკო ან კერძო დოკუმენტის გაყალბება, ჩადენილი თაღლითური განზრახვით ან ზიანის მიყენების მიზნით), რაც სასჯელის სახედ და ზომად ითვალისწინებს 10 წლამდე ვადით თავისუფლების აღკვეთას და 496-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით (თაღლითობა, ჩადენილი შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა მიმართ), რაც სასჯელის სახედ და ზომად ითვალისწინებს 5 წლამდე ვადით თავისუფლების აღკვეთას, ამავე კოდექსის 66-ე (დანაშაულის ამსრულებლობა) და 214-ე (ჯარიმის დანიშვნის წესი) მუხლებთან ერთობლივად. ამასთან, აღნიშნული დანაშაულებისათვის ე. ა-ს სასჯელის სახედ და ზომად განხესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 30 თვით; ხოლო აღნერილი დანაშაულებრივი ქმედებების საქართველოს იურისდიქციაში ჩადენის შემთხვევაში ისინი, სულ მცირე, დაკვალიფიცირდებოდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (თაღლითობა, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია), რაც სასჯელის სახედ და ზომად ითვალისწინებს 7 წლამდე თავისუფლების აღკვეთასა და სსკ-ის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილით (ყალბი ოფიციალური დოკუმენტის დაზიადება გამოყენების მიზნით და გამოყენება), რაც სასჯელის სახედ და ზომად ითვალისწინებს 3 წლამდე თავისუფლების აღკვეთას.

5.3. ამდენად, ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის – ე. ა-ს მიერ ჩადენილი ზემოხსენებული ქმედებები დანაშაულად ითვლება და დასჯადია როგორც საქართველოს, ისე – ბ-ის სამეფოს კანონმდებლობის მიხედვით და ორივე შემთხვევაში სასჯელის სახით გათვალისწინებულია, სულ მცირე, ერთი წლის ვადით თავისუფლების აღკვეთა.

6. საქართველოს მოქალაქის ექსტრადიცია:

6.1. „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21-ე მუხლით დადგენილი წესის შესაბამისად, დაუშვებელია საქართველოს მოქალაქის უცხო სახელმწიფოში ექსტრადიცია, გარდა საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

6.2. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოდან მიღებული მონაცემებით დას-

ტურდება, რომ ე. ა-ი არ ითვლება საქართველოს მოქალაქედ. ამასთან, იგი არ ითვლება აგრეთვე საქართველოში მუდმივად მცხოვრებ მოქალაქეობის არმქონე პირად, ვინაიდან იგი თ-ის რესპუბლიკისა და ბ-ის სამეფოს მოქალაქეა.

7. სამართლიანი სასამართლოს უფლება:

7.1. ბ-ის სამეფოს შესაბამისი ორგანოების მიერ წარმოდგენილი საქსტრადიციო მასალებით არ იკვეთება რაიმე სახის აშკარადა უხეში პროცესუალური დარღვევა, რაც წარმოშობდა ვარაუდს, რომ ბ-ის სამეფოში ე. ა-ს მიმართ დაირღვა სამართლიანი სასამართლოს უფლება. ე. ა-ს ბ-ის სამეფოში ექსტრადიცია შეესაბამება ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-6 მუხლით საქართველოს მიერ წაკისრ ვალდებულებებს.

8. ხანდაზმულობის ვადა:

8.1. რაც შეეხება ხანდაზმულობის ვადას, წარმოდგენილი საქმის მასალებიდან გამომდინარე, აგრეთვე დაცულია საქართველოს სსკ-ის 76-ე მუხლით განსაზღვრული ხანდაზმულობის ვადებიც („სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 24-ე მუხლი).

8.2. ამ შემთხვევაში, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ხანდაზმულობის ვადისა, „ექსტრადიციის შესახებ“ ევროპული კონვენციის მე-10 მუხლის შესაბამისად, აუცილებელია, შეფასდეს ექსტრადიციის თხოვნის გამომგზავნი ქვეყნის კანონმდებლობაც.

8.3. ექსტრადიციის ქვემდებარე დანაშაულებთან დაკავშირდით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-12 მუხლის თანახმად, ექსტრადიციას დაკვემდებარებული დანაშაულები შეესაბამება მძიმე და ნაკლებად მძიმე დანაშაულთა კატეგორიას. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 76-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტების მიხედვით, მსჯავრდებული თავისუფლდება სასჯელის მოხდისაგან, თუ კანონიერ ძალაში შესული გამამტყუნებელი განაჩენი არ აღსრულებულა ათ წელში მძიმე დანაშაულისათვის მსჯავრდების დროს, ხოლო 6 წელში – ნაკლებად მძიმე დანაშაულისას. ამასთან, ხანდაზმულობის ვადის დინება შეჩერდება, თუ მსჯავრდებულმა თავი აარიდა სასჯელის მოხდას. ბ-ის სამეფოში ე. ა-ს მიმართ გამამტყუნებელი განაჩენი მიღებულია 2017 წლის 9 იანვარს, ხოლო 2018 წლიდან იგი იძებნება ბ-ის სამეფოს სამართალდამცველი ორგანოების მიერ.

ბ-ის სამეფოს კომპეტენტური ორგანოების მიერ მოწოდებული ინფორმაციისა და ბ-ის სამეფოს სისხლის სამართლის კოდექსის 92-ე და 96-ე მუხლების შესაბამისად, განაჩენის აღსრულების ხანდაზმულობის ვადა ამოინურება 2026 წლის 10 თებერვალს.

8.4. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ხანდაზმულობის ვადის კრიტერიუმი დაცულია როგორც თხოვნის გამომგზავნ – ბის სამეფოს (მოწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე), ისე – მისი მიმღები მხარის კანონმდებლობით.

9. ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის სტატუსი, ამნისტია, შენკალება:

9.1. სტატუსი:

9.2. „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, „ექსტრადიცია არ განხორციელდება, თუ ექსტრადიციისადმი დაქვემდებარებულ პირს საქართველოში თავშესაფარი აქვს მიცემული ან იგი საქართველოში საერთაშორისო დაცვის მქონე პირია, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მის ექსტრადიციას მესამე, უსაფრთხო სახელმწიფო მოითხოვს“.

9.3. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიგრაციის დეპარტამენტის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის თანახმად, ე. ა-ი არ სარგებლობს ლტოლვილის ან ჰუმანიტარული სტატუსით. მას საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიგრაციის დეპარტამენტისათვის საერთაშორისო დაცვაზე განცხადებით არ მიუმართავს.

10. ამნისტია:

10.1. „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, „ექსტრადიცია არ განხორციელდება, თუ დანაშაული, რომლის ჩადენისთვისაც მოითხოვება პირის გადაცემა, საქართველოს კანონმდებლობით ამნისტირებულია და საქართველოს აქვს იურისდიქცია ამ დანაშაულთან დაკავშირებით“.

10.2. მოცემულ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლო ვერ დაეთანხმება დაცვის მხარის პოზიციას – საქართველოში გამოცემული ამნისტიის აქტების ე. ა-ს მიმართ გამოყენების თაობაზე, ვინაიდან ზემოაღნიშნული ნორმის შინაარსი კუმულაციურად მოითხოვს ორი წინაპირობის (საქართველოს კანონმდებლობით დანაშაულის ამნისტირება და მასზე საქართველოს იურისდიქციის გავრცელება) არსებობას, რაც განსახილველ საქმეში არ არის დაცული, ვინაიდან საქართველოს არ გააჩნია იურისდიქცია ზემოხსენებულ, ექსტრადიციას დაქვემდებარებულ დანაშაულებთან დაკავშირებით.

11. შენკალება:

11.1. „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 25-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, „ექსტრადიცია არ განხორციელდება, თუ პირის მიმართ

იმ დანაშაულთან დაკავშირებით, რომლის ჩადენისთვისაც მოითხოვება მისი გადაცემა, გამოცემულია შენყყალების აქტი“.

11.2. წარმოდგენილ საქმის მასალებში არ იკვეთება, რომ ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის მიმართ გამოცემულია შენყალების აქტი იმ დანაშაულის ჩადენისთვის, რომლისთვისაც მისი გადაცემა მოითხოვება.

12. პრინციპი „Non bis in idem“:

12.1. „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 26-ე მუხლის თანახმად, პირის ექსტრადიცია არ განხორციელდება, თუ იმ დანაშაულთან დაკავშირებით, რომლის ჩადენისთვისაც მოითხოვება პირის ექსტრადიცია, არსებობს საქართველოს სასამართლოს მიერ გამოტანილი განაჩენი ან საქართველოს შესაბამისმა ორგანოებმა მასზე მიღეს საბოლოო გადაწყვეტილება სისხლისსამართლებრივი დევნის შენყვეტის შესახებ.

12.2. ე. ა-ს მიმართ ექსტრადიციის ქვემდებარე დანაშაულებისათვის არ მიმდინარეობდა და არ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის პროცესი საქართველოში. ამდენად, ექსტრადიციის შემთხვევაში არ მოხდება პარალელური წარმოების აკრძალვისა და „non bis in idem“ პრინციპის დარღვევა.

13. ექსტრადიციის გამომრიცხავი სხვა გარემოებები:

13.1. „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 29-ე მუხლი რამდენიმე პუნქტად მიმოიხილავს ექსტრადიციის გამომრიცხავ სხვა გარემოებებს, რომელთა არსებობა წარმოდგენილი საქმის მასალებით არ არის გამოკვეთილი. მიუხედავად აღნიშნულისა, საკასაციო სასამართლო მათგან დამატებით გამოყოფს მე-3 პუნქტს, რომლის თანახმადაც, „ექსტრადიცია არ განხორციელდება, თუ არსებობს საფუძვლიანი ვარაუდი, რომ ექსტრადიციის შესახებ შუამდგომლობის ინიციატორ სახელმწიფოში პირი დაექვემდებარება წამებას, სასტიკ, არაადამიანურ ან ლირსების შემლახველ მოპყრობას ან საჯელს, რომელიც დაკავშირებული იქნება ამ პირის წამებასთან, მისდამი სასტიკ, არაადამიანურ ან ლირსების შემლახველ მოპყრობასთან“.

13.2. ევროპული სასამართლოს მიერ დადგენილი სტანდარტის თანახმად, მომთხოვნ სახელმწიფოში არსებული სიტუაციის ზოგადი აღნერა და უფლებების პოტენციურად დარღვევის შესახებ განცხადება არ არის საქმირისი. ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის მიმართ უფლებების დარღვევის საფრთხე დადასტურებული უნდა იყოს კონკრეტული მტკიცებულებებით (იხ. Mamatkulov and Askarov v. Turkey, no46827/99, 46951/99, §72-73, ECtHR, 04/02/2005,

K. v. Russia, no 69235/11, §58, ECtHR, 23/05/2013), რომლებიც ადასტურებს, რომ ექსტრადიციას დაქვემდებარებულ პირთან დაკავშირებული კონკრეტული გარემოებებიდან გამომდინარე, პირს ექსტრადიციის შემთხვევაში ემუქრება კონვენციით გათვალისწინებული უფლებების დარღვევის საფრთხე (იხ. Shamayev and Others v. Georgia and Russia, no 36378/02, §352, ECtHR, 12/04/2005).

13.3. პირის ექსტრადიციამ ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-2 და მე-3 მუხლებით დადგენილი უფლების დარღვევა შეიძლება გამოიწვიოს, როდესაც არსებობს არსებითი საფუძვლები ვარაუდისათვის, რომ ექსტრადიციის შემთხვევაში პირის სიცოცხლეს საფრთხე დაემუქრება ან/და იგი დაექვემდებარება ნამებას ან/და არაადამიანურ მოპყრობას ან დევნას. კონკრეტულ ქვეყანაში ადამიანის უფლებების დაცვასთან დაკავშირებული ზოგადი პროცედურა არ შეიძლება გახდეს ექსტრადიციაზე უარის თქმის საფუძველი (K v Russia, ECtHR, no 69235/11, §66, 23/05/2011).

13.4. საექსტრადიციო მასალებში არ მოიპოვება რაიმე სახის მტკიცებულება, რომელიც შეიძლება, მიუთითებდეს, რომ ე. ა-ი ბის სამეფოში იდევნება რაიმე ნიშნით ან ექსტრადიციის შემთხვევაში არსებობს მისი უფლებების დარღვევის, არასათანადო მოპყრობის ანდა სიცოცხლის მოსპობის საფრთხე. ამასთან, არ მოიპოვება მტკიცებულება, რომელიც დაადასტურებს იმ გარემოებას, რომ ე. ა-ს სიცოცხლის ან ჯანმრთელობისთვის საფრთხის შექმნის შემთხვევაში ბ-ის სამეფოს შესაბამისი ორგანოები ვერ უზრუნველყოფენ მის სათანადო დაცვას. ნიშანდობლივია ის გარემოებაც, რომ დაცვის მხარე არ მიუთითებს რაიმე კონკრეტულ მტკიცებულებაზე, რის საფუძველზეც არაპიპოთებურად იქნებოდა მიჩნეული მისი რომელიმე უფლების შეღახვის საფრთხე.

14. პირადი და ოჯახური ცხოვრების უფლება:

14.1. ექსტრადიცია შეუსაბამოა ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-8 მუხლთან, თუ პირს ექსტრადიციის შემთხვევაში შესაძლებლობა არ მიეცემა, ოჯახური ცხოვრების უფლების რეალიზება მოახდინოს და უფლების ამგვარი შეზღუდვა არათანაზომიერია ექსტრადიციით დასახულ ლეგიტიმურ მიზნებთან მიმართებით (King v. The United Kingdom, no. 9742/07, Decision, ECHR, 29; Aronica v. Germany, no. 72032/01, Decision, ECHR). თუმცა, ექსტრადიციის ლეგიტიმური მიზნები იმდენად ღირებულია, რომ მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევებში თუ გადაწონის პირადი და ოჯახური ცხოვრების უფლების პატივისცემის ინტერესი ექსტრადიციის განხორციელების ინტერესს (Lauder v. the United Kingdom, no. 27279/95, Decision, ECHR).

14.2. ე. ა-ს ბ-ის სამეფოში ექსტრადიცია სრულად შეესაბამება ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-8 მუხლით საქართველოს მიერ ნაკისრ ვალდებულებებს, ვინაიდან მას არ აქვს საქართველოში ცხოვრების გამოცდილება.

15. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩინა, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის 2022 წლის 7 დეკემბრის განჩინება კანონიერია, რის გამოც მისი შეცვლის რაიმე სახის საფუძველი არ არსებობს და უნდა დარჩეს უცვლელად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით, „სისხლის სამართლის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობის შესახებ“ საქართველოს 2010 წლის 21 ივლისის კანონით და

დადგინა:

1. ექსტრადიციას დაქვემდებარებული პირის – ე. ა-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ გ. ო-ს საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს საგამოძიებო და წინასასამართლო სხდომის კოლეგიის 2022 წლის 7 დეკემბრის განჩინება დარჩეს უცვლელად;
3. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლო
თბილისი 0110, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6
ტელ.: (995 32) 298 20 75
www.supremecourt.ge